

Innehållsförteckning

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande.....	3
Året som gått	4

Förvaltningsberättelse

Allmänt om förvaltningsberättelsen	5
Översikt över verksamhetens utveckling.....	6
Utgifts- och inkomststruktur	9
Den kommunala koncernen.....	10
Viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning	14
Händelser av väsentlig betydelse	22
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	25
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	30
Målstyrning	38
Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige.....	51
Kvalitetsredovisning.....	54
Kommunens finansiella ställning	58
Balanskravsresultat.....	89
Väsentliga personalförhållande	90
Förväntad utveckling.....	97

Räkenskaper

Redovisningsprinciper.....	101
Resultaträkning.....	105
Kassaflödesanalys	105
Balansräkning.....	106
Noter.....	107
Driftredovisning	114
Investeringsredovisning.....	123
Exploateringsredovisning.....	130
Resultat- och balansräkning avfallsverksamhet	132
Noter avfallsverksamhet.....	133
Resultat- och balansräkning VA-verksamhet	135
Noter VA-verksamhet	136

Kortredovisningar

Kommunfullmäktige	138
Kommunstyrelsen.....	140
Barn- och ungdomsnämnden.....	142
Kultur- och utvecklingsnämnden	145
Samhällsbyggnadsnämnden	147
Samhällsbyggnadsnämndens avfallsverksamhet.....	150
Samhällsbyggnadsnämndens va-verksamhet	152
Socialnämnden	154
Revisionen.....	156
Laholmshem AB	158
Kommunfastigheter i Laholm AB.....	161

Övrigt

Revisionsberättelse.....	163
--------------------------	-----

Kommunstyrelsens ordförande

Då har ett verksamhetsår gått och 2023 är det första för min del i rollen som kommunstyrelsens ordförande. Vi kan konstatera att omvärlden är fortsatt orolig och osäker. Rysslands attacker mot Ukraina fortsätter där Sverige, EU och USA sätts på prov i form av att leverera nödvändig hjälp till Ukraina. Inte minst vapen. Nya våldsamma oroligheter har startats efter Hamas terrorattack i Israel och där Israel har svarat genom att gå in militärt i Gaza. Detta påverkar naturligtvis oss i Sverige och Laholm med högre priser, inflation och räntor men också säkerhetsmässiga utmaningar.

Efter valet 2022 gick Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna och Socialdemokraterna samman i konstellationen Ansvar för Laholm för att med en stabil majoritet kunnat styra kommunen i oroliga tider. För 2023 hade Ansvar för Laholm ett tufft ackord både med kostnadsläget här och nu men även med den framtida ekonomin. För att möta detta behöver 35 miljoner sparas in från och med 2024 samtidigt som 10 miljoner kronor behövdes sparas redan under 2023. Det vi var överens om i Ansvar för Laholm, var att vi inte kan börja med att lägga ut dessa besparingar direkt till nämnderna, utan att börja uppifrån. Det har gjorts ett fantastiskt arbete med att effektivisera i förvaltningarna och samtidigt ta bort en förvaltning; kultur- och utvecklingsförvaltningen. Många av dessa besparingar kunde redan under året aktualiseras och få en besparingseffekt under 2023.

Eftersom det ekonomiska läget är hårt ansträngd, inte bara i vår kommun utan för i stort sett alla Sveriges kommuner och regioner, behövdes det mer tillskott inför 2024. Utifrån detta lade vi i Ansvar för Laholm fram ytterligare besparingar för de kommande åren på 10 miljoner kronor och en skatteköning om totalt 82 öre vilket ger ca 47 miljoner kronor till verksamheterna.

Kommer detta då att räcka för framtiden? Ja, enligt de senaste prognoserna så är inflationen och räntorna på väg ned vilket bidrar till lägre kostnader, ökad sysselsättning och ökade skatteintäkter till kommunen. Dock finns det svarta moln på himmelen, när våra större nämnder redovisar underskott på flera miljoner så får vi inte det kapital som behövs för att klara våra framtida investeringar. Därför är det viktigt att vi vågar ta de beslut som är nödvändiga för att dels minska underskotten, dels få en effektivare organisation.

Det vi gör nu i Ansvar för Laholm är rusta Laholms kommun för framtiden. Vi gör stora satsningar på att renovera och bygga nya lokaler för både utbildning och äldreomsorg. Vi jobbar vidare med att effektivisera vår lokalanvändning, där nyttjandegraden av lokalerna ska öka så att vi använder skattemedlen i högre grad till verksamhet än till lokalhyror.

Vårt företagsklimat har i olika mätningar i princip legat stilla på en medelmåttlig nivå, men i slutet av 2023 så ser vi en klar uppgång. Enligt Sveriges Kommuner och Regioners mätning, Insikt, ser vi en stor och glädjande förbättring. Det är framför allt i kommunens myndighetsutövning där bemötandet, tydligheten och den positiva inställningen mot våra företag har tagit stora steg i rätt riktning.

Till sist vill jag framföra ett stort tack till all vår personal för det fina arbete ni utför åt våra kommuninvånare. Utan er så hade allt varit mycket sämre. Jag vet att uppskattning inte är det som ni får varje dag men ni har förmågan att ändå gå vidare och göra ett bra jobb. Men från mig och säkert många med mig, vill jag visa att uppskattning kan man inte få för mycket av. Så stort tack för ett väl genomfört 2023.

Ove Bengtsson (C)
Kommunstyrelsens ordförande

Året som gått

Efter valet 2022 tillträdde de nya nämnderna och styrelsen den 1 januari. Ny ordförande för kommunstyrelsen och kommunråd på heltid är Ove Bengtsson (C). Kommunråd på deltid är Kjell Henriksson (S), förste vice ordförande i kommunstyrelsens och oppositionsrådet Peter Berndtson (SD), tillika andre vice ordförande i kommunstyrelsen.

Under våren antog Laholms kommun WWF:s utmaning "One Planet City Challenge" (OPCC). Genom utmaningen får Laholms kommun ta del av en internationell arena och bidra till den globala klimatagendan. OPCC är en internationell stadsutmaning riktad till världens städer att ta på sig ledartröjan för en klimatsäker framtid. Sverige har satt som nationellt mål att senast år 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Om vi ska nå målet måste utsläppskurvan vända skarpt nedåt och alla samhällsaktörer måste vara med.

Kommunen och polisen undertecknade nytt medborgarlöfte för ökad trygghet i kommunen. Löftet togs fram efter att resultatet från trygghetsenkäten analyserats och utifrån kommuninvånarnas åsikter. Trygghetsenkäten genomförts varje år sedan 2016. Överlag är Laholm trygga men det finns områden att arbeta vidare med. Laholms kommun och polisen lovade att fortsätta arbeta tillsammans för att tryggheten i kommunen ska öka.

Vid Demokratidagen den 10 mars delades sammanlagt 200 000 kronor ut till olika projekt i kommunens skolor och fritidshem. Samtliga skolor har sökt pengar i år, hela 40 ansökningar hade kommit in, Eleverna har själv fått ansöka om pengarna, och argumentera för sina förslag. Ungdomsforum bestämde hur pengarna skulle fördelas. Bland ansökningarna fanns allt från saker för att öka trivseln, såsom nya möbler i korridorerna i skolorna och TV och playstation på fritids till utflykter av alla de slag. Majoriteten av ansökningarna för 2023 handlade om just utflykter.

För att ge stöd till personer som behöver hjälp med att sluta med ett aggressivt beteende startade de halländska kommunerna Gruppcentrum Halland. Verksamheten erbjuder trygga och respektfulla gruppsamtal för alla som har ett aggressivt beteende. Det är en viktig satsning i Halland för att kunna ge ett heltäckande stöd för att motverka våld i nära relationer

Under sommaren tvingades kommunen införa bevattningsförbud för att trygga dricksvattenförsörjningen. För att göra det tråkiga i bevattningsförbudet till något kul inrättades en tävling om att ha Laholms fulaste gräsmatta. Tävlingsbidragen bara trillade in och det var väldigt roligt att se hur många som ville delta.

I oktober lanserades en ny hemsida för kommunen. Adressen är den samma, www.laholm.se, men nu med förbättrad tillgänglighet och ett modernare formspråk. Den nya externa webben är uppbyggd utifrån en väl beprövad struktur som tagits fram för att vara logisk och enkel för användaren. Funktionaliteter som sök och tillgänglighet kommer att fungera betydligt bättre än tidigare. Besökare ska inte heller behöva kunna organisationen för att hitta rätt.

Renata Jaworska på Randerslunds äldreboende utsågs till årets handledare i Halland. Det var andra året rad som en handledare från Laholms kommuns äldreomsorg vann utmärkelsen "Årets handledare i Halland". På arbetsplatserna som är knutna till Vård och Omsorgscollegie finns handledare som gör ett stort och viktigt arbete för kvalitén på arbetsplatserna och för elevernas utbildning. Handledarna är nyckelpersoner i lärandet på arbetsplatsen.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om förvaltningsberättelsen

Laholms kommun redogör i förvaltningsberättelsen kring information om kommunens förvaltning och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, 11 kapitlet och rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning, RKR R15 Förvaltningsberättelse.

Förvaltningsberättelsen speglar kommunen ur ett övergripande kommun- och koncernperspektiv. Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet. Förvaltningsberättelsen innehåller även väsentliga händelser och upplysningar som inträffat under året som påverkar resultatet och den ekonomiska ställningen.

Följande rubriker ingår i förvaltningsberättelsen samt en kort beskrivning av varje område:

Översikt över verksamhetens utveckling

Beskriver på ett översiktligt sätt kommunens utveckling under en femårsperiod. Väsentliga händelser och större förändringar kommenteras.

Den kommunala koncernen

Avsnittet redogör på ett överskådligt sätt de olika enheter som ingår i den kommunala koncernen såsom nämnder, kommunala bolag, samägda bolag och privata utförare. Bolagens verksamheter beskrivs översiktligt och kortfattat. För mer detaljerad information om bolagen hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

Viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning

Under rubriken redogörs det för förhållanden som inte redovisas i de finansiella räkenskaperna men som ändå är viktiga för att kunna bedöma kommunens resultat och ekonomisk ställning. Här ingår samhällsekonomi, kommunsektorns ekonomi, befolkningsutveckling, arbetsmarknad, bostadsmarknad, näringsliv med mera.

Här redogörs även för finansiella risker exempelvis koncernens exponerande för ränterisker. Pensionsförpliktelser och hållbarhetsfrågor redovisas också under denna rubrik.

Händelser av väsentlig betydelse

Under rubriken lämnas upplysningar kring större händelser som har väsentlig betydelse för de finansiella rapporterna för den kommunala koncernen och kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.

Det kan till exempel vara beskrivningarna av större köp/försäljningar, omstruktureringar, större avtal som påverkar verksamheten, Intäkter och kostnader av större betydelse eller stora investeringar.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Under rubrik beskrivs kommunens styrmodell, processer för att fastställa mål, budget, uppföljning, internkontroll samt beskriver de övriga styrdokument som gäller för kommunen och koncernbolag.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Här beskrivs och utvärderas hur mål och riktlinjer uppnåtts utifrån god ekonomisk hushållning. Avstämning av målen mot vad som budgeterats för kommunen och kommunkoncernen samt att avvikelser analyserats och kommenteras. En utvärdering görs även av kommunen och bolagens ekonomiska ställning avseende resultat, drift och investeringsredovisningens utfall mot budget.

Balanskravsresultat

Under rubriken redovisas balanskravet. Årets resultat efter balanskravsjusteringar som kan vara justering för reavinster som exempel. Balanskravet gäller bara kommunen inte de kommunala bolagen.

Väsentliga personalförhållande

Under rubriken informeras översiktligt om personalförhållanden som exempelvis sjukfrånvaro, antal anställda och dess anställningsformer, könsfördelning, personalpolitik samt olika personalundersökningar.

Förväntad utveckling

Här redogörs för kommunens förväntade utveckling under de kommande åren baserad på konkreta kända förhållanden som berör koncernen och kommunen direkt eller indirekt. Eventuella risker och osäkerhetsförhållande som kan påverka kommenteras under denna rubrik.

Översikt över verksamhetens utveckling

Nyckeltal - fem år i sammandrag

Kommunen

	2019	2020	2021	2022	2023
Folkmängd					
Antal invånare den 31/12	25 903	25 967	26 319	26 575	26 565
varav 0 år	287	275	288	242	238
varav 1-5 år	1 504	1 495	1 536	1 531	1 482
varav 6-15 år	2 988	2 969	2 987	3 050	3 060
varav 16-18 år	898	915	878	896	909
varav 19-79 år	18 628	18 669	18 939	19 089	18 976
varav 80+ år	1 598	1 644	1 691	1 767	1 900
Förändring av antalet invånare					
varav födda	280	271	275	232	232
varav avlidna	269	271	248	259	279
varav inflyttning	1 549	1 439	1 576	1 622	1 463
varav utflyttning	1 160	1 393	1 273	1 363	1 436
Kommunal skatt					
Skattesats kronor, primärkommun (Laholm)	20:58	20:58	20:58	20:58	20:58
Skattesats kronor, landstingskommunalskatt (Halland)	10:82	11:40	11:40	11:40	11:40
Total kommunal skattesats	31:40	31:98	31:98	31:98	31:98
Personalförhållande					
Antalet tillsvidareanställda	1 960	1 960	2 034	2 081	2 088
Antalet visstidsanställda	236	209	203	150	96
Sjukfrånvaro, totalt %	6,6	8,1	6,9	7,6	7,3
Personalkostnader, mkr	767,4	785,4	821,1	856,9	896,2

Nyckeltal - fem år i sammandrag

Kommunen

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat					
Resultat, mkr	14,1	67,2	40,9	57,7	-25,2
Resultat/inv, kr	544	2 588	1 554	2 171	-949
Balanskravsresultat	13,1	0,0	42,7	51,6	0,0
Verksamhetens nettokostnader, mkr	1 439,0	1 467,1	1 563,2	1 622,1	1 787,9
Verksamhetens nettokostnader/inv, kr	55 553	56 499	59 394	61 039	67 303
Skatteintäkter, mkr	1 039,4	1 046,8	1 113,7	1 198,6	1 260,2
Skatteintäkter/inv,kr	40 127	40 313	42 315	45 106	47 441
Utjämning o generella statsb. mkr	394,1	485,9	488,6	479,0	494,2
Utjämning o generella statsb./inv, kr	15 214	18 712	18 565	18 024	18 603
Finansnetto, mkr	19,6	1,6	1,6	2,3	8,3
Finansnetto/inv, kr	757	62	61	87	312
Investeringar					
Nettoinvesteringar, mkr	177,8	109,1	74,1	87,6	81,7
Nettoinvesteringar/inv, kr	6 864	4 201	2 815	3 296	3 075
Exploatering					
Exploateringsutgifter, mkr	10,5	15,0	3,8	1,4	5,0
Exploateringsintäkter, mkr	1,2	7,5	2,5	2,4	0,9
Exploateringsnetto, mkr	9,3	7,5	1,3	-1,0	4,1
Ställning					
Tillgångar, mkr	1 424,1	1 497,4	1 537,2	1 587,3	1 635,7
Tillgångar/inv, kr	54 978	57 665	58 406	59 729	61 573
Skulder och avsättningar, mkr	498,1	504,2	503,1	495,5	569,3
- varav anläggningslån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skulder/inv, kr	19 229	19 417	19 115	18 645	21 430
Eget kapital, mkr	926,0	993,2	1 034,1	1 091,8	1 066,4
Eget kapital/inv, kr	35 749	38 249	39 291	41 084	40 143
Rörelsekapital, mkr	119,9	154,5	194,9	235,7	237,0
Rörelsekapital/inv, kr	4 629	5 950	7 405	8 869	8 922
Likvida medel	73,0	223,0	80,3	62,8	54,3
Likvida medel/inv, kr	2 818	8 588	3 051	2 363	2 044
Soliditet, %	65,0	66,3	67,3	68,8	65,2
Soliditet, % inkl totalt pensionsåtagande	31,1	34,5	36,6	39,7	36,6
Borgensåtagande, mkr	1 381,6	1 587,5	1 720,1	1 803,2	1 852,5
Borgensåtagande/inv, kr	53 337	61 135	65 356	67 853	69 735

Nyckeltal - fem år i sammandrag

Kommunkoncernen

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultat, mkr	16,5	58,4	45,9	51,9	-20,7
Resultat/inv, kr	637	2 249	1 744	1 953	-779
Verksamhetens nettokostnader, mkr	1 420,0	1 459,2	1 547,2	1 611,4	1 728,0
Verksamhetens nettokostnader/inv, kr	54 820	56 194	58 786	60 636	65 048
Nettoinvesteringar, mkr	401,8	385,2	434,9	205,1	191,5
Nettoinvesteringar/inv, kr	15 512	14 834	16 524	7 718	7 209
Självfinansieringsgrad %	27,6	42,9	37,6	88,8	60,5
Tillgångar, mkr	2 985,2	3 313,4	3 530,8	3 673,5	3 824,2
Tillgångar/inv, kr	115 245	127 600	134 154	138 231	143 956
Skulder och avsättningar, mkr	1 972,2	2 242,0	2 413,4	2 504,0	2 675,5
- varav anläggningslån	1 417,0	1 622,0	1 772,0	1 852,0	1 902,0
Skulder/inv, kr	76 138	86 340	91 698	94 224	100 715
Soliditet, %	33,9	32,3	31,6	31,8	30,0
Soliditet, % inkl totalt pensionsåtagande	17,8	18,0	18,3	19,3	17,8

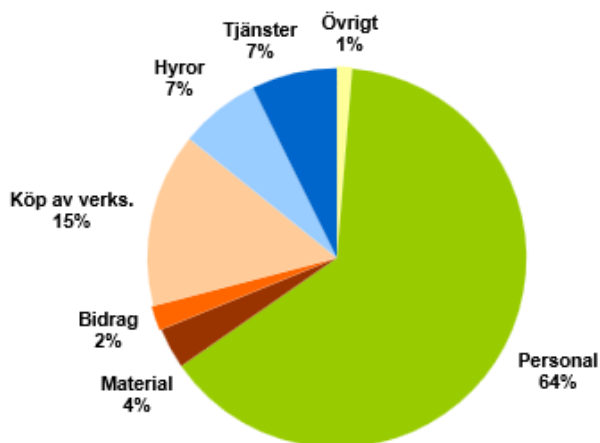
Definitioner

Verksamhetens nettokostnader	Kostnader minus intäkter före skatteintäkter, utjämning och nansnetto.
Rörelsekapital	Kapital att finansiera den löpande verksamheten med Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.
Soliditet	Finansiellt nyckeltal, definierar hur stor andel av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Eget kapital/totala tillgångar.
Självfinansieringsgrad	Anger hur stor andel av investeringarna som finansieras via medel från den löpande verksamheten. Kassaflöde från den löpande verksamheten/ nettoinvesteringarna.

Utgifts- och inkomststruktur

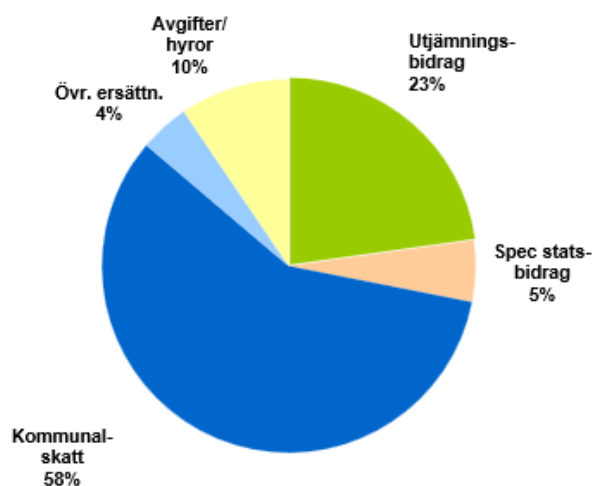
Externa utgifter

64 procent av kommunens externa utgifter utgörs av personalkostnader. Det innebär att löneavtalen har stor betydelse för kommunens kostnadsutveckling. Relationerna mellan de olika kostnadsslagen har varit i stort sett oförändrade i förhållande till föregående år. Förändringarna har uppgått till högst en procentenhet.

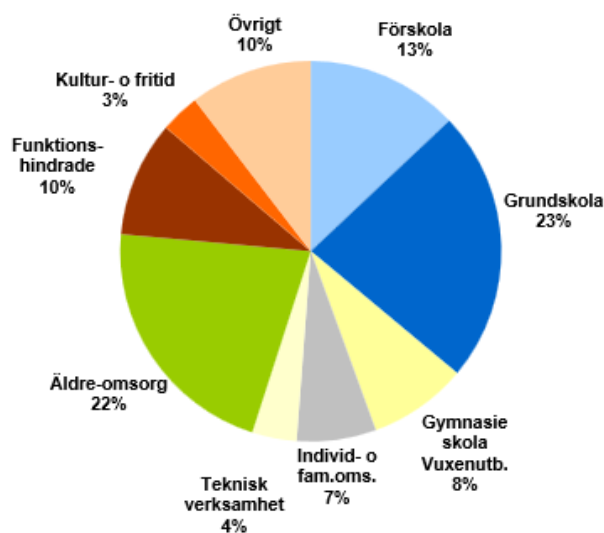
Externa inkomster

Bland de externa inkomsterna är kommunalskatten och det statliga utjämningsbidraget dominerande och svarar för 81 procent av kommunens inkomster. Andelen specialdestinerade statsbidrag har ökat markant under de senaste åren. Avgifterna utgör däremot en ganska blygsam del av inkomsterna. Av detta följer att kommunens egna möjligheter att påverka sina inkomster, åtminstone på kort sikt, är relativt begränsade.

Resursfördelning

Kommunens nettokostnader för omsorg av äldre, funktionshindrade och individ- och familjeomsorg motsvarar 39 procent av kommunens kostnader. Om man dessutom lägger till förskola, grund- och gymnasieskola motsvarande 44 procent, som tillsammans med omsorgerna brukar betraktas som kommunens "kärnverksamheter" svarar dessa verksamheter för 83 procent av de totala kostnaderna. Detta är ökning med en procentenhet i förhållande till föregående år.

Den kommunala koncernen

Allmänt

Kommunens verksamhet bedrivs inte bara av den egna organisationen i form av nämnder utan även av ett antal övriga utförare. För att ge en helhetsbild över kommunens verksamhet och engagemang, oavsett juridisk form, redovisas under detta avsnitt uppgifter och information om kommunens samlade verksamhet.

Kommunen är delägare i Kommuninvest ekonomisk förening vilket medför bra villkor för den externa upplåningen inom koncernen som behövs framför allt för bolagens investeringar.

Kommunen har valt alternativa driftlösningar med privata utförare inom vissa områden. Kommunen har dock fortfarande kvar det övergripande ansvaret för verksamheten oavsett om själva utförande ligger utanför kommunens egen organisation.

Koncernföretag

Koncernföretag är sådana företag där kommunen har ett 100-procentigt ägande direkt eller indirekt via dotterbolag.

Laholmskem AB, allmännyttan, med dess två dotterbolag kontrollerar kommunen till 100 procent. Bolagen ingår i den sammanställda redovisningen. Laholmskem har ett dotterbolag som ingår i koncernen, Kommunfastigheter i Laholm AB.

Samägda företag med betydande inflytande

Samägda företag med betydande inflytande är bolag där kommunen har bestämmande eller betydande inflytande, det vill säga där röstandelarna uppgår till 20 procent eller mer.

Kommunens va-frågor i ett samägt driftbolag, Laholmsbuktens VA AB, tillsammans med Halmstad kommun. Bolaget ägs av Halmstads kommun och Laholms kommun till lika delar. Bolaget ingår i den sammanställda redovisningen med 50 procent.

Det gemensamma bolaget Laholmsbuktens VA AB ansvarar för va-försörjningen inom Halmstads och Laholms kommuner. Huvudmannaskapet och ägandet av de allmänna va-anläggningarna ligger dock kvar hos respektive kommun. Enligt ägardirektiven mellan kommunerna ska bolaget finansieras genom ersättningar från respektive huvudman som i sin tur grundar sig på avgifter som tas ut enligt antagen taxa i respektive kommun.

Samägda företag utan betydande inflytande

I övriga samägda företag understiger kommunens röstandelar 20 procent. Följande företag tillhör denna kategori:

Företag	Andel (%)
Kommuninvest ekonomisk förening	0,4
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	1,5
Södra Hallands Kraft ek. förening	17,6
Inera AB	0,2

Gemensamma nämnder

Tillsammans med övriga kommuner i länet och Region Halland ingår kommunen även i de gemensamma nämnderna Hemsjukvård och hjälpmedel och Patientnämnden Halland.

Vidare bedriver kommunen tillsammans med Halmstad-, Hylte- och Båstads kommuner en gemensam nämnd för samverkan inom överförmyndarverksamhet.

Sammanställd redovisning

Allmänt

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av verksamhet och ekonomisk ställning i kommunen och bolagen. Den beskriver därmed kommunens totala ekonomiska åtagande. Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter redovisas jämte kommunens räkenskaper.

Laholms kommunkoncern består av kommunen och bolagskoncernen Laholmshem AB, som ägs till 100 procent av Laholms kommun. Koncernen Laholmshem AB består, utöver moderbolaget, av de helägda dotterbolaget Kommunfastigheter i Laholm AB.

Även det samägda driftbolaget gällande va-hantering, Laholmsbuktens VA AB är medtagit i den sammanställda redovisningen om 50 procent.

Viktiga händelser under året

Laholmshem AB har påbörjat rivning av ett tidigare särskilt boende i Våxtorp. På platsen ska det uppföras ett nytt särskilt boende om 60 platser och en förskola bestående av sex avdelningar. I projektet ingår också ett större tillagningskök. Bolaget har också påbörjat rivning av flerbostadshuset, Hällebäckshus, på Altonaområdet i central Laholm. Ett femtiotal lägenheter rivs och framöver är avsikten att det ska uppföras cirka 100 nya lägenheter.

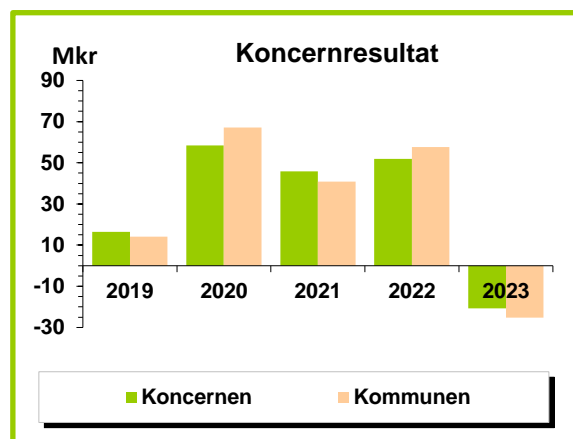
Elpriserna utveckling i samhället har varit väldigt påfrestande för de båda bolagen. Räntekostnaderna har också varit påfrestande för bolagens ekonomi. Bolagskoncernen har under 2023 erhållit kompensation för elpriset avseende tidigare period om totalt cirka 14 miljoner kronor.

Efter många år med stora kommunala investeringar i grundskolor och förskolor har kommunfastigheter haft ett lugnare år. Samtidigt som det varit ett lugnare år planeras det för stora fastighetsinvesteringar framöver. Kommunen har i budgeten för perioden 2024 – 2026 ökade hyreskostnader om cirka 50 miljoner kronor för beställningar som ska genomföras av olika verksamhetslokaler eller bostäder som Laholmshemskoncernen ska uppföra framöver. Bland dessa utmärks förstudie av en ny förskola i centrala Laholm (på Glänningeområdet), Byggnation av ett särskilt boende i centrala Laholm (på Östra Nyby) och förstudie kring en ny förskola på kommande bostadsområde, Haga, i skottorp.

Ekonomisk översikt

Kommunens och bolagens sammantagna resultat uppgick till -20,7 miljoner kronor vilket är en försämring med 72,6 miljoner kronor i förhållande till år 2022 års 51,9 miljoner kronor. Resultatförsämringen kan i huvudsak härledas till att kommunens resultat har försämrats med 82,9 miljoner kronor samtidigt har Laholmshemkoncernens förbättrats med 10,3 miljoner kronor.

För kommunen är det ökade räntekostnader samt ett nytt pensionsavtal som är de främsta orsakerna till resultatförsämringen. För bolagskoncernen har räntekostnadernas utveckling belastat bolagens räkenskaper hårt. Samtidigt har kommunfastighetsbolaget en engångs försäkringsersättning om 19,2 miljoner kronor som lyfter bolagskoncernens resultat. För bolagskoncernen har räkenskaperna påverkats av ökade räntekostnader med 33,3 miljoner kronor i förhållande till 2022. Bolagskoncernen

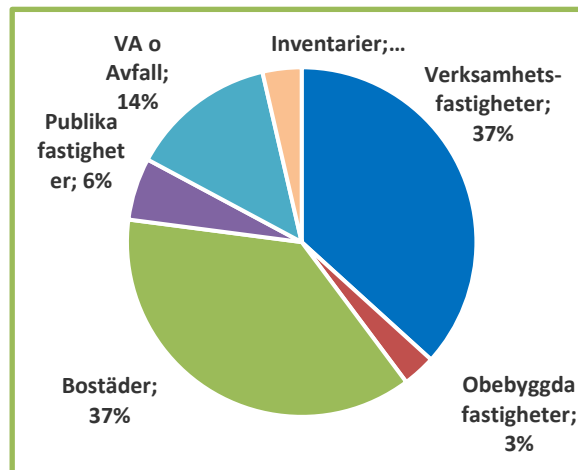

och dess styrelser har även beslutat om att göra insatser för att bromsa kostnadsutveckling inom såväl drift- och underhållskostnader under innevarande år och året som kommer.

Kommunens resultat uppgår till -25,2miljoner kronor för 2023 före koncerninterna elimineringar, föregående år för kommunen uppgick resultatet till 57,7 miljoner kronor. Bolagskoncernen redovisade ett överskott om 4,6 miljoner kronor jämfört med negativt resultat om -5,7 miljoner kronor under 2022. Båda de kommunala bolagen i Laholmschemkoncernen har drabbats extremt hårt på alla sina kostnadsposter utifrån påverkan av inflationen och ränteeffekten i samhället. Så stora förändringar som uppkommit under ett enskilt år klarar inte denna typ av bolag att reducera i samma takt. Dessutom är det en fördröjning i hyresläget både mot kommunen men framför allt mot allmännyttan och hyresjusteringar som omförhandlas en gång per år.

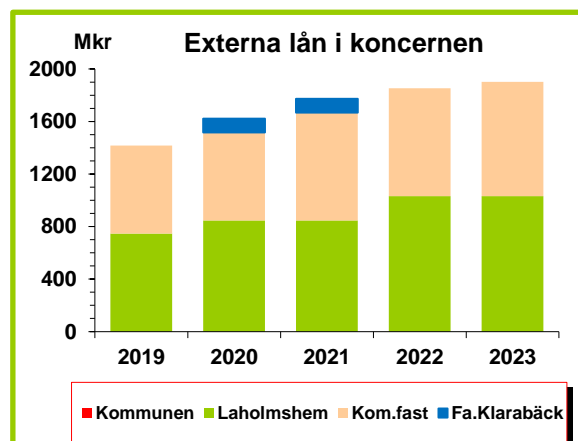
Kommunkoncernens totala tillgångar uppgår till 3 824,2miljoner kronor, vilket är en ökning med 150,7 miljoner kronor sedan föregående år. 86,4 procent utgörs av anläggningstillgångar, siffran för 2022 uppgick till 87,8 procent.

De materiella anläggningstillgångarna i form av fastigheter, anläggningar och inventarier samt pågående projekt, uppgår till 3 273,5 miljoner kronor. Dessa fördelas på olika typer av tillgångar enligt följande diagram.

Kommunkoncernens samtliga långfristiga skulder uppgår till 2 015,3 miljoner kronor, vilket är en ökning med 58,8 miljoner kronor i förhållande till 2022. Av skulderna är 1 902,0 miljoner kronor externa låneskulder till kreditinstitut. Samtliga skulder mot kreditinstitut är inom Laholmschemkoncernen. Bolagen har ökat sin skuldsättning med 50,0 miljoner kronor varav Kommunfastigheter i Laholm AB svarar för hela ökningen. Laholmschems upplåning uppgår till 1 032,0 miljoner kronor och Kommunfastigheter i Laholm AB till 870,0 miljoner kronor.

I det diagrammet framgår att den gemensamma skuldsättningen i form av externa lån numera i sin helhet är att hänföra till bolagen. Därmed är också soliditeten för kommunkoncernen betydligt lägre än för enbart kommunen. Kommunfastigheter AB har dessutom koncerninterna lån om 187,0 miljoner kronor från kommunen.

Nyckeltal

	2021	2022	2023
Soliditet (procent)			
Koncernen	31,6	31,8	30,0
Kommunen	67,3	68,8	65,2
Rörelsekapital (mkr)			
Koncernen	12,8	85,9	95,0
Kommunen	194,9	235,7	237,0
Låneskuld (mkr)			
Koncernen	1 772,0	1 854,0	1 902,0
Kommunen	0,0	0,0	0,0

Privata utförare

Enligt *Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare* ska kommunstyrelsen årligen redovisa för fullmäktige hur arbetet med uppföljning av dessa har bedrivits och resultatet av uppföljningen. Redovisningen ska minst innehålla:

- Former för uppföljning av utförare, bland annat metod, tidpunkt och ansvar.
- Vad som ska följas upp.
- Former för återkoppling av uppföljning och kontroll till nämnd, utförare och allmänheten.

Privata utförare finns för verksamhet i kultur- och utvecklingsnämndens samhällsbyggnadsnämndens och socialnämndens regi. Barn- och ungdomsnämnden och kommunstyrelsens har inte någon verksamhet som utförs av privata utförare.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har inga privata utförare i någon verksamhet som nämnden ansvarar för.

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden har inga privata utförare i någon verksamhet som nämnden ansvarar för. Den verksamhet som bedrivs av fristående förskolor och skolor styrs av skollagen och är en konsekvens av den fria etableringsrätten som råder och kan därför inte styras eller påverkas av kommunen.

Kultur- och utvecklingsnämnden

Kultur- och utvecklingsnämnden har avtal med en utförare avseende vuxenutbildning. Utföraren lämnar årligen en kvalitetsrapport med statistik på både nationell och lokal nivå för måluppfyllelse, avbrott och elevnöjdhet. Utöver kvalitetsrapporten sker det löpande under året, med 1–2 månaders mellanrum, mindre avstämningssamtal med den externa utföraren och däremellan har beställaren full insyn i utförarens lärplattform. Uppföljningen genomförts enligt plan under 2023.

Samhällsbyggnadsnämnden

Sotning och brandskyddskontroll

Leverantören och kommunen träffas minst en gång per år vid ett uppföljningsmöte. Vid mötet ska utförda och pågående tjänster följas upp. Med några veckor kvar av 2023 hade 93 % av de planerade brandskyddskontrollerna genomförda. Uppföljningsmötet genomfördes i februari 2024.

Slamentreprenör

Driftsmöten med utföraren hålls fyra gånger per år och kortare avstämningar sker veckovis. Utförda tjänster inom entreprenaden rapporteras dagligen in i kommunens verksamhetssystem.

Insamlingsentreprenörer

Löpande driftsmöten med utförarna har hållits en gång per månad. Utöver detta har löpande kontakt, ofta flera gånger i veckan, hållits. Utförda tjänster inom entreprenaden rapporteras dagligen in i kommunens verksamhetssystem.

Grönyteskötsel

Inga avvikelser har noterats utifrån beslutad uppföljningsplan. Uppföljning sker en gång per år samt genom löpande kontakt.

Gatubelysning

Drift och underhåll av gatubelysning sköts av entreprenör. Kontinuerliga möten hålls med entreprenören för information och planering sker veckovis. Uppföljningen har utförts enligt plan.

Parkeringsövervakning

Uppföljning med förordnad parkeringsvakt sker löpande. Uppföljningen har utförts enligt plan.

Vinterväghållning

Vinterväghållning utanför Laholms tätort utförs efter avrop av kommunens arbetsledare i beredskap med beslutade kvalitetsnivåer som underlag. Uppföljning görs två gånger per år och under säsong när behov föreligger.

Socialnämnden

Socialnämnden har genomfört årlig uppföljning av de tre utförarna som verkar inom LOV (Lagen om valfrihetssystem) i kommunen, en inom dagverksamhet för personer med demens och två utförare inom hemtjänst. Verksamheterna uppfyller avtalskraven och inga anmärkningar konstaterades.

Socialnämnden har tecknat avtal from den 1 september 2023 kring 10 särskilda boendeplatser inom äldreomsorg i kustområdet.

Laholms kommun deltar i Skånes kommuners upphandling när det gäller upphandlad vård och handledning. Granskning och uppföljning av utförarna generellt utifrån avtal sker av Skånes kommuner. Socialtjänsten gör uppföljning av den köpta vården specifikt kopplat till varje person som är placerad i någon vårdform. Uppföljning av enskilda ärenden, som sker av privata utförare, sker enligt gällande lagstiftning och efter behov, minst en gång per år. Inga anmärkningar har framkommit vid uppföljningen av individärenden.

Viktiga förhållande för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomin

Under denna rubrik återfinns samhällsövergripande faktorer såsom ekonomi i stort, globalt och nationellt, kommunsektorns ekonomi, kommunens befolkning, näringsliv och arbetsmarknad samt en ekonomisk översikt.

Samhällsekonomin har den senaste tiden präglats av prisökningar och ränteuppgångar som följd har en sviktande konjunktur uppkommit. Sveriges kommuner och regioner skriver i sina analyser från februari månad att förhoppningsvis ligger de största prisökningarna bakom oss med en fortsatt nedåtgående trend där den globala inflationen också faller tillbaka. Förhoppningsvis kommer detta leda till att olika centralbanker kommer sänka sina styrräntor under året. Precis som det tog tid att få effekt på ränteuppgångarna kommer det ta tid att få effekt utav räntesänkningarna. Återstår att sen är Riksbanken sänker styrränta under året. Trots sänkningar framöver samt att inflationen fallet tillbaka och närmar sig inflationsmättet kommer det dröja innan den svenska BNP tar fart igen och uppvisar ordentlig tillväxt.

Samhällsutvecklingen och tillväxten blir svar såväl globalt som i Sverige under 2024, men konjunktturnedgången når den botten i år. Arbetsmarknaden kommer påverkas och avtrycken kommer synas med en fortsatt dämpning av sysselsättningen. Dämpningen i sysselsättningen medför en ovanligt liten ökning av lönesumman i landet. En låg ökning av lönesumman exklusive löneuppräkningsarna medför en försämrad ökning av skatteunderlaget. Underlaget prognostiseras därför bli det lägsta skatteunderlagsökningen sedan 2010.

Sysselsättningen förväntas ta lite fart igen under 2025 utifrån att tillväxten av BNP återigen tar lite fart. Från att ha haft en betydande nedgång i reala termer under 2024 förutses en betydande real förstärkning av skatteunderlaget 2025.

Nedan två tabeller beskriver samhällsekonomisk utveckling inom de traditionella måtten som används. Tabellerna beskriver väldigt bra osäkerheten som funnits samt samhällets samt återhämtning efter pandemins intrång.

Prognos %, oktober 2022	2022	2023	2024	2025
BNP	2,6	-0,7	1,8	2,8
Sysselsättning	1,8	0,3	1,4	1,3
Arbetslöshet	7,5	8,4	8,4	8,2
Timplöner	2,9	3,2	3,3	3,4
Inflation, KPIF	7,5	5,0	1,5	1,7

Prognos %, februari 2024	2022	2023	2024	2025
BNP	2,9	-0,2	0,6	2,8
Sysselsättning	2,3	1,4	0,0	1,8
Arbetslöshet	7,5	7,6	8,7	8,8
Timplöner	3,9	3,6	3,3	3,1
Inflation, KPIF	7,7	6,0	2,3	1,8

Jämförs de båda tabellerna, en inför planeringen och en efter årets slut, kan det konstateras att 2023 inte blev lika ner som prognosmakarna förutsåg. Däremot ser det betydligt dystrare ut 2024 nu än när 2023 planerades. Konjunkturedgången har skjutits fram något. BNP prognostiserades reduceras med 0,7 procent 2023 däremot i SKR:s februariprognos för 2024 skådas en något lägre negativ utveckling om 0,2 procent. Däremot prognostiserades det för 2024 en uppgång om 1,8 procent i oktober 2022 medan nu i senaste prognosen är det endast 0,6 procent för 2024. Sysselsättningen faller också tillbaka också under 2024 medan 2023 låg den kvar betydligt högre än vad som tidigare prognostiserats. Störst effekt som är syns i 2023 års verksamhet är den kraftiga ökningen på inflationen, 6,0 procent att jämföra med planeringen inför 2023 skulle den fallit tillbaka ytterligare till 5,0 procent. Denna inflationseffekt har extremt stor påverkan på kostnadsläget att bedriva kommunal verksamhet på.

Informationen och svängningarna som finns i ovan tabeller speglar också hur svårt det är att både planera och förutse effekterna av det samhällsekonomiska läget. 2023 har blivit något bättre men samtidigt har det som skulle blivit sämre under 2023 flyttats fram till 2024.

Kommunsektorns ekonomi

Kommunsektors preliminära resultat för 2023 visar på en nedgång jämfört med 2022. Resultatet för hela sektorn uppgår till 26,0 miljarder kronor, en minskning med 8,0 miljarder kronor i förhållande till 2022 eller cirka 31 procent då resultatet uppgick till 43,3 miljarder kronor.

Jämförs resultatutvecklingen ner till verksamhetens resultat och inte inkluderar värdepapper och övriga finansiella poster är nedgången 16,6 miljarder kronor vilket motsvarar cirka 45 procent. Finansnetto för kommunerna totalt uppgått till 4,8 miljarder kronor vilket är en positiv förändring med 7,7 miljarder kronor i förhållande till 2022 då nettot var -2,9 miljarder kronor.

Verksamhetens nettokostnader för kommunerna ökade med 49,2 miljarder kronor i förhållande till 2022. Ökningen är betydligt mer än ökningen av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Dessa intäkter ökade med 32,6 miljarder kronor varav skatteintäkterna stod för 31,0 miljarder kronor.

81 av landets 290 kommuner inkom med negativa verksamhetsresultat. Föregående år var det motsvarande tretton kommuner. 81 kommuner motsvarar 27,9 procent.

Kostnadsökningarna för sektorn exklusive avskrivningar uppgick till 6,1 procent mellan 2023 och 2022. För Laholm uppgick denna siffra till 10,2 procent motsvarande period. Totalt sätt ökade skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag med 4,8 procent. För Laholm uppgick denna till 4,4 procent.

Befolkning

Den 31 december 2023 var 26 565 invånare folkbokförda i kommunen. Befolkningsökningen under året blev -10 personer vilket är 265 färre än föregående år. Det är första gången sedan 2012 som kommunen har en befolkningsminskning.

Kommunen har från 2013 till 2023 växt med 13,0 procent vilket är högre än rikets tillväxt om 9,4 procent och länets tillväxt om 12,0 procent. Under 2023 minskade kommunen med 0,04 procent, Halland växte med 0,27 procent och riket växte med 0,29 procent.

Flyttningsnettot sjönk under 2023 (+27) jämfört med föregående år (+259). Antalet inflyttade (1 463) var i nivå med snittet för de tio senaste åren (1 483). Under 2023 flyttade 73 fler ifrån kommunen än under 2022.

Invandringens andel av inflyttningen har minskat från topparna om 22 procent 2015 och 2016 till 9,7 procent 2023. På 2000-talet har invandringens andel av inflyttningen aldrig varit lägre än under 2020, 8,1 procent, då pandemin begränsade möjligheterna till migration.

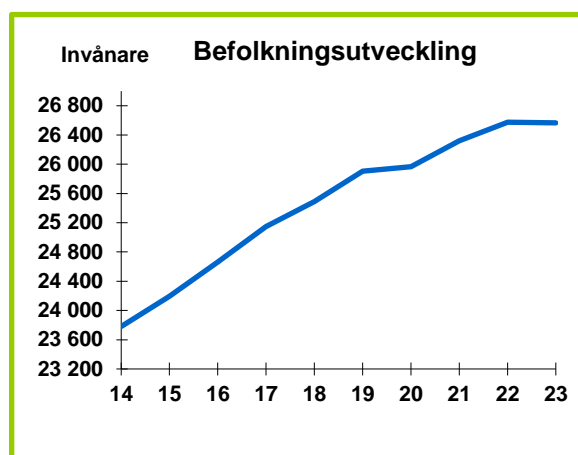
Under 2023 föddes 232 barn i kommunen. Det är lika många som föregående år. Under 2023 dog 279 personer. Det är det högsta antalet avlidna under ett år sedan 2016 då 289 dog.

Befolkningens åldersfördelning

I tabellen redovisas den procentuella åldersfördelningen i kommunen jämfört med länet och riket. Kommunen har en betydligt högre andel 65 år och äldre än både länet och riket.

Befolkningens geografiska fördelning

Laholm är kommunens centralort med drygt en fjärdedel av invånarna (6 779). Utanför tätort bor något fler (7 109). Övriga invånare är fördelade på 13 tätorter varav Mellbystrand (2 502) är störst efter Laholm. Skummeslövsstrand är den tätort som växt mest de senaste fem åren både i relativa och absoluta tal. Skummeslövsstrand har nu 2 130 invånare. Mer än en tredjedel av kommunens tillväxt de senaste fem åren har skett i Skummeslövsstrand. Det nya bostadsområdet Allarp, i Skummeslövsstrand, har nu 606 invånare. Därmed bor det nu fler invånare i Allarp än i någon av tätorterna Hasslöv, Hishult, Skottorp, Ränneslöv och Ysby. Skummeslövsstrand och Mellbystrand har nu i princip växt ihop och har tillsammans 4 632 invånare.

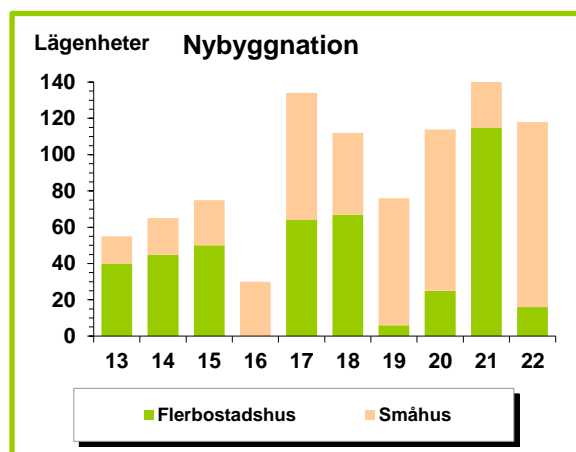
	2021	2022	2023
Inflyttade	1 576	1 622	1 463
Utflyttade	1 273	1 363	1 436
Netto	303	259	27
Födda	275	232	232
Avlidna	248	259	279
Netto	27	-27	-47

Ålder (%)	Riket	Länet	Laholm
0	1,0	0,9	0,9
1–5	5,5	5,6	5,6
6	1,1	1,2	1,2
7–12	7,1	7,4	7,0
13–15	3,6	3,8	3,3
16–18	3,5	3,7	3,4
19–64	57,6	54,7	52,1
65–79	14,8	16,2	19,4
80–	5,8	6,6	7,2

Bostadsmarknad

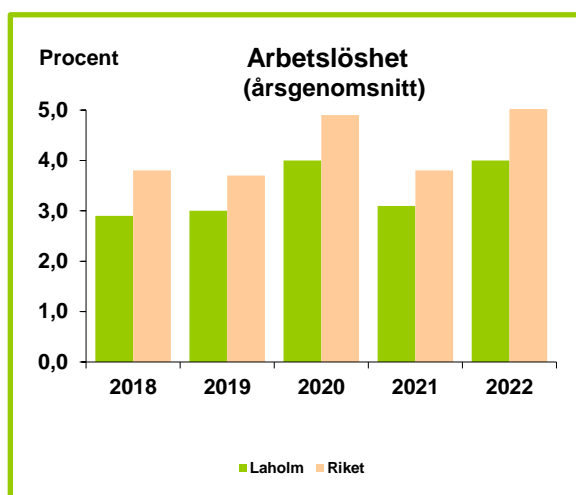
Under 2023 har byggnation varit omfattande, men antalet nya byggprojekt som påbörjats har varit få. Under året färdigställdes 102 lägenheter i småhus och 84 lägenheter i flerbostadshus. Under 2022 färdigställdes 102 lägenheter i småhus och 16 i flerbostadshus. Det totala antalet bostäder som färdigställdes 2023 var 186.

I diagrammet beskrivs antal färdigställda lägenheter 2014–2023 uppdelade på flerbostadshus och småhus.

Arbetsmarknad

Arbetslösheten sjönk i riket, Halland och Laholm under 2023. Årsgenomsnittet för andelen öppet arbetslösa av befolkningen i Laholm ligger nu på 5,2 procent, en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2022. Motsvarande andel för länet var 4,9 procent (-0,2) och för riket 6,4 procent (-0,4). Det totala antalet arbetslösa i kommunen var, enligt Arbetsförmedlingen, vid årets slut 662 personer, vilket var en minskning med 11 personer jämfört med samma period föregående år.

Näringsliv och sysselsättning

Näringslivet i Laholms kommun har påverkats och följer konjunkturen i Sverige men svängningarna är mindre och något långsammare. Orsakerna är som tidigare hög andel mindre företag med få anställda fördelat på många olika branscher.

Det har under året varit en stark konjunktur i Laholm, bland de starkaste i Halland. För Laholms butiker (konsumenthandel) har utvecklingen varit bland de starkaste i Sverige och klart starkast i Halland. Några av orsakerna till detta är bland annat tillkomsten av ytterligare sällanköpshandel, befintliga butikers satsningar och kommunens arbete med att stödja och samordna handel.

Laholm har en fortsatt hög andel företagare och låg arbetslöshet. Nyföretagande ligger kvar på mycket höga nivåer. Sett till den totala sysselsättningen i kommunen är tillverkning, vård och omsorg samt utbildning de största branscherna. Inom det privata näringsliv är tillverkning, handel, jord- och skogsbruk samt bygg störst när det gäller antal sysselsatta.

I tabellen visas procentuell fördelning av arbetsplatserna inom olika branscher. Jordbruket har fortfarande en viktig roll, betydligt större än i riket. Även industri och tillverkning upptar en större andel än för riket som helhet.

Näringsgren (2022)	Riket	Laholm
Jord och skogsbruk	1	3
Industri och övrig tillverkning	12	19
Byggverksamhet	7	10
Handel	12	12
Transport och magasinering	4	4
Finansverks. företagstjänster, fastighetsverk. info o kommunikation.	21	9
Utbildning	11	15
Vård och omsorg	16	17
Kultur, nöje och fritid, andra serviceföretag	8	6
Offentlig förvaltning	7	4
Övrigt	1	1
	100	100

Ett bra företagsklimat är viktigt men sett utifrån den senaste statistiken måste Laholms kommun även skapa nya arbetstillfällen genom utveckling i de befintliga företagen och genom externa etableringar. Detta har skett de senaste åren.

Först i november 2024 blir pendlingsstatistik för 2023 tillgänglig. Därav redovisas statistik för 2022 nedan. Den sista december 2022 bodde det 13 042 förvärvsarbetsande i kommunen vilket är en ökning med 357 sedan föregående år. Av dessa hade 7 249 också sin arbetsplats i kommunen. Antalet arbetstillfällen i kommunen uppgick totalt till 9 607 vilket är 68 fler än 2021. Det innebär att 5 793 laholmare hade sin arbetsplats utanför kommunen samtidigt som 2 358 personer pendlade in till kommunen.

Vilka kommuner som pendlingen sker till och från publiceras först i mitten av april. Därav redovisas arbetspendlingen mellan Laholm och de vanligaste pendlingskommunerna för 2021 i tabellen.

2021	Utpendling	Inpendling	Netto
Stockholm	63	14	49
Göteborg	94	22	72
Malmö	99	15	84
Helsingborg	266	65	201
Örkelljunga	148	111	37
Ängelholm	378	216	162
Båstad	605	242	363
Markaryd	320	84	236
Falkenberg	100	48	52
Halmstad	2 775	1 171	1 604
Övriga	652	366	286
Totalt	5 500	2 354	3 146

Utpendlingen har ökat med 166 personer sedan föregående år. Inpendlingen har minskat med 12 personer vilket gör att nettoutpendlingen har ökat med 178 personer sedan 2021. Störst utbyte sker med Halmstad kommun, både vad gäller in- och utpendling.

Pensionskostnader och förpliktelser

Från och med 2023 har sektorn ett nytt pensionsavtal att förhålla sig till. SKR, Sobona och de fackliga organisationerna har en överenskommelse om pensionsvillkor för alla anställda inom kommuner, regioner och kommunala bolag gällande pensionssystem från och med 2023, avtalet som från och med 2023 hantera den största del av alla medarbetares tjänstepension heter AKAP-KR.

Syftet med ett uppdaterat avtal har varit att sektorn skall kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, bibehålla och rekrytera medarbetare samt att göra en övergång från ett förmånsbestämt pensionssystem till ett avgiftsbestämt system.

Övergången från förmånsbestämd del innebär att det är möjligt för kommuner att förutse kostnaderna och overtid minska de snabbt ökande pensionskuldena (avsättningarna på balansräkningen). Anledningen till att sektorn skulle bli mer attraktiv har sin förklaring att premierna ökar från 4,5 procent till 6,0 procent.

Tanken är att över tid ska endast detta pensionssystem finnas och alla pensionspremier ska vara avgiftsbestämda. Tidigare avtal ska fasas ut vilket i och för sig kommer ta tid. Medarbetare som hade rätt till förmånsbestämd pensionsavgift har haft möjligheten att stanna kvar i tidigare system. Villkoren i avtalet är följande:

- Sex procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till 7,5 inkomstbasbelopp.
- 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, har tidigare varit 30 procent.
- För löntagare om 68 år års ålder för pensionering 2022 och från och med 2023 är åldern 69 år med en pensionsavgift om 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.
- De avgiftsbestämda delarna skall räknas upp med inflationen (prisbasbeloppet) årligen. Tidigare har endast den förmånsbestämda pensionen och ansvarsförbindelsen räknats upp.

De som valt att stanna kvar i den förmånsbestämda pensionssystem har följande villkor.

- Tjänstepensionspremie om 4,5 procent av lönesumman.
- Årets nyintjänade förmånsbestämda ålderspension för anställda på den del av pensionen som ligger ovan 7,5 inkomstbasbelopp erläggs ytterligare 30 procent av lönen i en pensionsavgifts som en förmånsbestämd del.

Utöver ovan två delar inom tjänstepensionen utbetalas årligen pensionskostnader för tidigare förpliktelser till medarbetare som är intjänande till och med utgången av 2007.

Till ovan nämnda delar tillkommer löneskatt.

Skuldposten i balansräkningen avser endast den del av intjänade pensioner från 1998 som inte utbetalas i de årliga avgifterna. Pensioner som intjänats före 1998 tas endast upp som ansvarsförbindelse. Pensionsskulden, inklusive upplupen löneskatt uppgick vid årsskiftet till 191,0 miljoner kronor och ansvarsförbindelsen till 469,8 miljoner kronor. Skulden har ökat med 44,8 miljoner kronor (11,0 mkr 2022) medan ansvarsförbindelsen ökat med 8,1 miljoner (14,7 mkr 2022). Samtliga belopp inkluderar löneskatt.

Intjänad avgiftsbestämd del uppgick under året till 77,8 miljoner kronor (50,8 mkr 2022) och utbetalda pensioner var 34,5 miljoner kronor (31,7 mkr 2022). Samtliga belopp inkluderar löneskatt.

De totala pensionskostnaderna, inklusive den finansiella kostnaden och avgifter, uppgick till 158,7 miljoner kronor (94,1 mkr 2022), vilket är en kostnadsökning med 64,6 miljoner kronor i förhållande till 2022. Budgeten för 2023 uppgick till 142,4 miljoner kronor. Således har kostnaden ökat med 16,3 miljoner kronor i förhållande till när budgeten beslutades.

Främsta anledningarna till den totala kostnadsökningen är att premierna ökade med 33 procent för att uppgå till 6,0 procent istället för tidigare 4,5 procent. Även inflationens inverkan på kostnaderna är betydande. Alla premier i det nya avtalet ska inflationssäkras, värdesäkras. Inflationen för 2023 blev 8,7 procent vilket bygger på juli års inflationssiffra året innan, 2022. Dessa två faktorer har lyft pensionskostnaderna till nya rekordnivåer och en kostnadsökning i förhållande till 2022 på hela 64,6 miljoner kronor. Inflationens inverkan slå också hårt på den kvarvarande skulden för förmånsbestämda delen som också värdesäkras och uppgår 2023 till hela 30,4 miljoner kronor i förhållande till 2022 då den uppgick till 7,6 miljoner kronor.

I tabellen speglas pensionskostnaderna för 2023 samt de två föregående åren. Nedersta två delarna redovisar den senaste beräkningen av avsättningen för pensioner samt ansvarsförbindelsen utanför balansräkningen. Alla belopp är inklusive löneskatt.

mkr	2021	2022	2023
Intjänad avgiftsbestämd del	48,6	50,8	77,8
Utbetalningar	33,9	31,7	34,4
Skuldförändring	11,1	7,6	30,4
Finansiella kostnader, ränta	2,1	3,4	14,4
Övrigt och avgifter	1,3	1,2	1,7
Summa pensionskostnad	97,0	94,1	158,7
Ansvarsförbindelse	471,0	461,7	469,7
Avsättning pensioner	135,2	146,5	191,0

Förtroendevaldas pensioner

Förtroendevalda inom Laholms kommun tjänar in en avgiftsbestämd ålderspension enligt reglementet OPF-KL med undantag för de som tidigare har pensionsrätt enligt tidigare reglemente PBF som därmed har rätt till en förmånsbestämd ålderspension.

Förtroendevalda politiker som har engagemang på heltid eller minst en betydande del om 40 procent av det av kommunfullmäktige fastställda arvudet har rätt till visstidspension. Pensionsskulden som avser ålderspension som utbetalas efter 65 år redovisas som en skuld. Visstidspensionen kan falla ut innan 65 år redovisas som en ansvarsförbindelse. Har utbetalning påbörjats redovisas detta som en skuld.

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunen har sedan 2020 års utgång inga värdepapper för att matcha mot pensionsåtagande.

Finansiering av pensionsskuld och pensionsförpliktelsen, återlånade medel

Kommunen har idag behov av återlånade medel om 660,8 miljoner kronor (607,9 mkr 2022).

Definitionen av återlånade medel är skillnaden mellan den totala pensionsförpliktelsen bestående av ansvarsförbindelsen om 469,8 mkr och avsättningen för pensionsskulden (191,0 mkr) i förhållande till avsatta finansiella placeringar för pensionsåtagande.

Då kommunfullmäktige beslutat att förvalta/inneha finansiella placeringarna så kommer behovet av återlånade medel för täcka pensionsförpliktelsen öka framöver särskilt i det kortsiktiga perspektivet när pensionerna räknas upp med inflationen. Mellan 2023 och 2022 ökade behovet med 52,9 miljoner kronor för att täcka kommande åtagande.

mkr	2021	2022	2023
Avsättning pensioner	135,2	146,2	191,0
Ansvarsförbindelse, utanför balansräkning	471,0	461,7	469,8
Totala pensionsförpliktelser	606,2	607,9	660,8
Pensionsplaceringar marknadsvärdet	-	-	-
Återlånade medel	606,2	607,9	660,8

Bolagens pensionskostnader

De kommunala bolagen har inte fullt ut samma pensionssystem som kommunen. Bolagen har inga förpliktelser som återfinns utanför balansräkningen eller som en avsättning inom balansräkningen. 2023 års kostnader för bolagen är kostnadsförda på verksamhetsåret. Nedan kostnader har bolagen haft för pensioner under perioden 2021–2023.

Laholmskem AB tkr	2021	2022	2023
KPA pension	1 226	962	861
Pensionsvalet	785	825	1 522
Särskild löneskatt	484	432	575
Övrigt, avgifter	45	34	38
Totala pensionskostnader	2 540	2 253	2 996

Under våren fick samtliga anställda möjlighet att göra ett nytt val i samband med tecknande av nytt avtal med KPA. Merparten valde att gå över till KAP-KR. Bolagen har drabbats hårt ekonomiskt av det nya avtalet. Avsättningarna har höjts och debiteringsfrekvensen ändrats från helår till kvartal. För de som ligger kvar i det gamla avtalet och varit anställda en längre tid, har premien höjt kraftigt på grund av index samt åldersfaktorer.

Kommunfastigheter i Laholm AB tkr	2021	2022	2023
KPA pension	122	162	854
Pensionsvalet	1 081	1 198	1 970
Särskild löneskatt	281	311	678
Övrigt, avgifter	20	23	26
Totala pensionskostnader	1 504	1 694	3 528

Upplåning och finansiering

Kommunen har för närvarande inte några lån. Laholmskems AB:s bolagskoncern har externa lån som per sista december 2023 uppgår till 1 902,0 miljoner kronor till kreditinstitut, 1 842,0 miljoner kronor till det kommun- och regionägda bolaget Kommuninvest och 60,0 miljoner kronor till annan kreditgivande bank. Motsvarande siffra för 2022 för bolagskoncernen uppgick också till 1 902,0 miljoner kronor.

Under 2022 upptog Laholmshemskoncernen ett nytt lån om totalt 80,0 miljoner kronor. Lånet togs i Laholmshem AB, främst för att täcka byggnationen av lägenheter i Knäred och Våxtorp. Finansieringen kring lån tas i dialog med kommunen utifrån koncernperspektiv. Kapitalbindning och räntebindning planeras så att en så bra riskspridning som möjligt ska uppnås enligt bolagskoncernens finanspolicy.

Under 2023 har inga ytterligare lån upptagits i bolagskoncernen.

Laholmshem AB övertog ett lån om 105,0 miljoner kronor 2022 från det fusionerade bolaget Fastighets AB Klarabäck I Laholm.

Kommunen och de helägda bolagen har sina betalningsflöde samordnade i ett gemensamt koncernkontosystem.

Upplåning inom kommunkoncernen samt finansiella risker

Kommunfullmäktige har antagit en finanspolicy, denna policy innehåller riktlinjer och regler kring risker och limiter för finansverksamheten inom kommunen. Laholmshem AB:s koncern har en egen finanspolicy.

Kommunen har enligt antagen policy möjligheten att ställa ut reverslån till koncernbolagen. Idag återfinns ett sådant mot kommunfastigheter om 186,9 miljoner kronor. Räntan på lånet uppgick till 0,50 procent för 2023. Inför 2024 har den justerats till 2,59 procent. Denna procentsiffra motsvarar räntevillkoren kommunen har gällande lokalkostnader med kommunfastigheter enligt ramavtalet som reglerar kommunens och bolagens mellanhavande.

Laholmshem AB:s koncern ansvarar för sin verksamhets upplåning, utifrån antagen finanspolicy. Enligt Laholmshems finanspolicy ska den genomsnittliga räntebindningstiden inte understiga 1 år och inte överstiga 10 år. Policyn reglerar inte något om den genomsnittliga kapitalbindningstiden.

I tabellen åskådliggör Laholmshem koncernens ränte- och kapitalbindningstider:

Kommunkoncernen har idag långfristiga låneskulder mot kreditinstitut på 1 902,0 miljoner kronor. Laholmshem AB har 972,0 miljoner kronor med kommunal borgen samt ytterligare 60,0 miljoner kronor med pantbrev. Kommunfastigheter i Laholm AB har idag lån med kommunal borgen om 820,0 miljoner kronor. Kommunfastigheter i Laholm AB har också en revers från kommunen som uppgår till 186,9 miljoner kronor.

Under 2023 tog bolagskoncernen ett nytt lån om totalt 50 mkr. Finansmarknaden har varit turbulent och räntorna har stigit kraftigt under året som gått, vilket lett till ökade räntekostnader. Koncernen har under 2023 ökat sina räntekostnader med 36 miljoner kronor jämfört med 2022. Cirka 80 procent av lånen löper med fast ränta. Kommunfastigheters revers från kommunen löper på med lång kapitalbindning. Laholmshem har inte längre några swapar.

Samtidigt har det visat sig att under rådande marknad och den utvecklingen som det kommun- och regionägda Kommuninvest har skapat under de senaste tio åren för att erbjuda bättre förutsättningar för ägarna att låna in medel har i princip konkurrerat ut övriga aktörer på lånemarknaden.

Mkr	Fast ränta	Rörlig ränta	Totalt lånebelopp	
	1 642	447	2 089	
	79 %	21 %		
Förfall	Kapitalbindning		Räntebindning	
2024	447	21%	974	47%
2025	475	23%	425	20%
2026	420	20%	390	19%
2027	330	16%	70	3%
2028	417	20%	230	11%
	2 089	100 %	2 089	100 %

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunen

Snabbt svängande ekonomiska förhållande i samhället

Sällan har det svängt så snabbt i den kommunala ekonomin som det gjorde mellan 2022 och 2023. Den ekonomiska utvecklingen efter pandemiåren och sedan att Ryssland startade ett anfallskrig mot Ukraina februari 2022 har föranlett ekonomiska svårigheter för kommunen framöver. Kostnadsökningarna i form av ökad inflation och ränteökningar som även syntes i 2022 års räkenskaper för koncernen skådas nu i 2023 års bokslut än tydligare vilket medförde ännu större ekonomiska effekter under 2023. Den snabba nedgången i ekonomi samt det nya pensionsavtalet har medfört ett rekordstort underskott under 2023 i bokslutet. Kompensation till nämnderna för ökade kostnader inom alla områden har medfört en rekordstor kostnadsökning om hela 10,2 procent.

Nytt pensionsavtal

Strax innan årsskiftet 2021 - 2022 träffade följande parter, SKR, Sobona och de fackliga organisationerna en överenskommelse om nya pensionsvillkor för alla anställda inom kommuner, regioner och kommunala bolag gällande ett förändrat pensionssystem från och med 2023. Det nya avtalet i överenskommelsen heter AKAP-KR.

Syftet med överenskommelsen är att sektorn ska kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, bibehålla och rekrytera medarbetare samt att göra en övergång från ett förmånsbestämt pensionssystem till ett avgiftsbestämt system.

Övergången från förmånsbestämd del innebär att det är möjligt för kommuner att förutse kostnaderna och övertid minska de snabbt ökande pensionsskulderna (avsättningarna på balansräkningen). Anledningen till att sektorn skulle bli mer attraktiv har sin förklaring att premierna ökar från 4,5 procent till 6,0 procent.

Tanken är att över tid ska endast detta pensionssystem finnas och alla pensionspremier ska vara avgiftsbestämda. Tidigare avtal ska fasas ut vilket i och för sig kommer ta tid. Nya villkoren i avtalet är följande:

- Sex procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till 7,5 inkomstbasbelopp.
- 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, har tidigare varit 30 procent.
- För löntagare om 68 år års ålder för pensionering 2022 och från och med 2023 är åldern 69 år med en pensionsavgift om 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Ramreduceringar inför 2023 beslutade av fullmäktige i maj 2023

Kommunfullmäktige beslutade under november månad 2022 att inför 2024 ska kommunen ha fastställt ramreduceringar om 35,0 miljoner kronor för att klara att finansiera kommunens utmaning kopplade till den ekonomiska förändringen i samhället och det nya pensionsavtalet, inflation och ränteökningar. Ramreduceringarna har hanterats i nämnderna under våren under senvåren har de beslutats av fullmäktige efter att kommunstyrelsen lämnat över förslagen från nämnderna. Ramreduceringarna med åtgärder, effektiviseringar och besparingar är nödvändiga för att återfå kommunens ekonomi i balans efter de förändringar och kostnadsökningar som kommit under 2022 och 2023.

Kommunens samhällsplaneringsarbete

Kommunfullmäktige har antagit mål om fler företagsetableringar och fler i arbete. Under de senaste åren har kommunen arbetat med detaljplaner gällande ett par större exploateringar av verksamhetsmark och bostadsmark.

Under 2020 införskaffades ytterligare mark i anslutning till Mellby industriområde och projektet väntar på antagande av den nya framtagna planen, som är överprövad. Tiden för överprövning har pågått under hela 2022.

Kommunen har haft i planeringen att Laholms stad också ska fortsätta att växa i stadens sydöstra hörn vid området Östra Nyby. Detaljplan har varit föremål för överprövning vilket föranlett en försening. Planen har nu fått laga kraft.

Båda dessa överklagande av kommuns största verksamhetsområde och det största bostadsområde är problematiskt för kommunen. Planeringen har stannat av och dessa fortsatta expansioner är av största vikt för kommunen både avseende nya arbetstillfällen och nya bostadstomter.

Kommande fastighetsinvesteringar

I kommunfullmäktiges budgetbeslut, november 2023, inför 2024 med efterföljande två planår 2025 - 2026 har det avsatts budgetutrymme om 50 miljoner kronor för tillkommande verksamhetslokaler samt bostäder som både är beslutade samt är på väg att beslutas. Lyfts blicken än lägre bort mot 2030 återfinns tänkta avsättningar om ytterligare 70 miljoner kronor för de kommande behoven. Satsningen som till delar är beslutade avseende upprustning av befintliga lokaler samt tillförskaffande av nya är betydande för nuvarande och kommande invånare i kommunen. Lokalsatsningarna kommer skapa bättre förutsättningar för kommunen att bedriva kärnverksamhet i form av omsorg till kommunens äldre och yngre invånare samt att bedriva utveckling inom förskola och skolans område.

Skattehöjning

I kommunfullmäktiges budgetbeslut i november fattades också beslut om en utökad utdebitering om 82 öre. Året innan hade politiken aviserat en 52 öres stor höjning. Med rådande utveckling inom samhällsekonomin som leder till sjunkande skatteunderlagstillväxt och höjda verksamhetskostnader inklusive lokaler enligt ovan utökade höjningen med ytterligare 30 öre. En utökad utdebitering förväntas inbringa cirka 47 miljoner kronor.

Förlikning avseende asfaltsarbeten

Kommunen har under några år haft en tvist avseende ny- och underhållsbeläggningsarbeten av gator, vägar och övriga hårdgjorda ytor. Laholms kommun och motparten har under hösten förhandlat och det har träffats ett avtal om förlikning. I avtalet har det beslutats att kommunen skulle erlagga 1,7 miljoner kronor till motparten. Motparten krävde från början cirka 3,8 miljoner kronor av kommunen för arbete motparten hade ansett sig utfört.

Koncernbolag

Nedan följer en sammanfattning av händelser av större betydelse för Laholms AB:s bolagskoncern.

Utbetalning av energistöd

Bolagen har under 2023 erhållit cirka 12 miljoner kronor tillsammans i form av el-stöd. El-stödet avsåg att täcka den kraftiga prisuppgång som fanns på marknaden mellan september 2021 och oktober 2022. Kompensationen för delar av prisökningen medför att bolagens resultat för 2023 blir betydligt bättre än det skulle vara utan. Till vissa delar möter stödet den ökade räntekostnaden.

Pågående större projekt i Kommunfastigheter i Laholm AB

Bolaget har under åren varken färdigställt eller påbörjat någon nyproduktion. Däremot pågår projektering av en ny åtta-avdelningsförskola på Glänningeområdet, den beräknas stå klart hösten 2025.

Utöver det har bolaget erhållit beställningar av en om- och tillbyggnation av Junibackens förskola i Mellbystrand, Fullmäktige har beställt en ombyggnation av Parkskolan i centrala Laholm. Vallbergskolan har en pågående invändig renovering och det pågår en projektering av om- och tillbyggnation av köket. Det är också en större pågående invändig renovering av Våxtorpsskolan varav att det tidigare biblioteket har konverterats till klassrum. Den delen av lokaliteterna på campusområdet i Laholm som brann ner är på väg att byggas upp, det beräknas vara klart sommaren 2024.

Bolaget förbereder också utifrån en beställning av fullmäktige en ombyggnation av delar av Smedjebacken i Knäred. Ombyggnationen ska skapa en ny förskola samt att köket ska byggas om. Även tekniska förbättringar med ny värme och ny ventilation. På förskolan Ängskulla i Veinge har köket renoverats. Dessutom har ventilationen byts ut samt att en utvändig renovering av tak och fasad har utförts.

Värmeprojekt i Kommunfastigheter i Laholm AB

Bolaget har under året också startat upp flertalet olika värmeprojekt. På Skottorpsskolan har bergvärme installerats och bolaget genomför projektering av värmelösningar på Vallbergskolan, Våxtorpsskolan, parksskolan och centralförrådet/jobbcenter i Laholm. Dessa insatser för att energieffektivisera och att framöver slippa de riktigt höga elkostnaderna.

Samägda bolag

Laholmsbuktens VA AB

Arbetet med översyn av va-taxorna har fortgått under våren och sommaren utifrån behovet att finansiera verksamheten och då främst kostnadsökningarna för investeringarna i strukturen för valedningar. Beslut om ökad taxa fattades av fullmäktige i november vilket resulterade i att Laholm blev ökningen cirka 10 procent.

Investeringarna i vattenverket i Skottorp vars fokus är att förbättra vattenkvalitén på dricksvattnet har fortsatt under året. Tillbyggnationen är klar och en upphandling avseende avhärdnings anläggningen är klar och ska genomföras under 2024. Totalt sätt förbrukades 36,1 miljoner kronor i uppgraderad och förnya va-infrastruktur i kommunen. Totalt sett är det en fördyrning på Skottorps vattenverk där upphandlingen i rådande tider har blivit nästa tre gånger så dyr jämfört med den beräknade kostnaden.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Allmänt

Kommunens högsta beslutande församling är kommunfullmäktige. Fullmäktige består av 41 ledamöter som har utsetts genom allmänna.

Efter valet 2022 bildar Ansvar för Laholm med 26 mandat, bestående av Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Socialdemokraterna, ett majoritetsstyre i kommunfullmäktige. Efter valet har två ledamöter lämnat Moderaterna och sitter nu kvar i fullmäktige som politiska vildar. Majoriteten har därmed krympt till 24 mandat. Även från Medborgerlig samling och från Sverigedemokraterna har en ledamot för vardera partiet lämnat och sitter kvar i fullmäktige som politiska vildar.

Mandatfördelning efter valet 2022	
Arbetarpartiet Socialdemokraterna (S)	8
Centerpartiet (C)	6
Kristdemokraterna (KD)	3
Laholmspartiet (LP)	1
Liberalerna (L)	2
Medborgerlig Samling (MED)	4
Miljöpartiet de gröna (MP)	1
Moderata Samlingspartiet (M)	7
Sverigedemokraterna (SD)	8
Vänsterpartiet (V)	1
Summa:	41

Politisk organisation

Laholms kommuns politiska organisation består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, fyra verksamhetsnämnder samt krisledningsnämnd och valnämnd. Kommunstyrelsen och verksamhetsnämnderna har förvaltningar för det dagliga arbetet, se organisationsbild på följande sida.

Laholms kommuns vision

Kommunfullmäktige har den 23 april 2019 § 46 fastställt vision och målområden för kommunen. Målområdena med fem tillhörande resultatmål gäller för perioden 2020–2023.

Kommunens vision beskriver ett önskvärt framtida tillstånd för Laholm. Visionen är styrande för kommunens utveckling tillsammans med målområdena och de gemensamma resultatmålen. Visionen ska nås genom hållbar tillväxt och hållbar utveckling.

Vision 2040

I Laholm vill vi bli fler för en starkare framtid. Här förenas livskvalitet och tillväxt för en hållbar utveckling.

Laholms kommuns befolkningsmål är 30 000 invånare år 2040.

Hållbar tillväxt

Utveckling är en förändringsprocess som kräver val och beslut. Förändringsprocessen behöver också präglas av omtanke, uthållighet och hållbarhet. Laholms tillväxt ska bidra till att kommunen utvecklas positivt, att vi kan behålla en god livskvalitet och en god miljö. Vi vill att fler människor och företag bidrar till en långsiktigt trygg välfärd, bra service, ökat kulturliv och mångfald. En positiv utveckling och tillväxt ger en positiv framtidstro och stolta invånare.

Hållbar utveckling

Laholm ska vara en attraktiv livsplats där laholmarna och besökarna trivs. Laholm ska också vara en kommun som attraherar nya invånare. Barn och ungdomar är särskilt viktiga för Laholms framtid. Laholm ska prioritera utveckling och tillväxt som främjar befolkningsökning och näringslivsutveckling på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

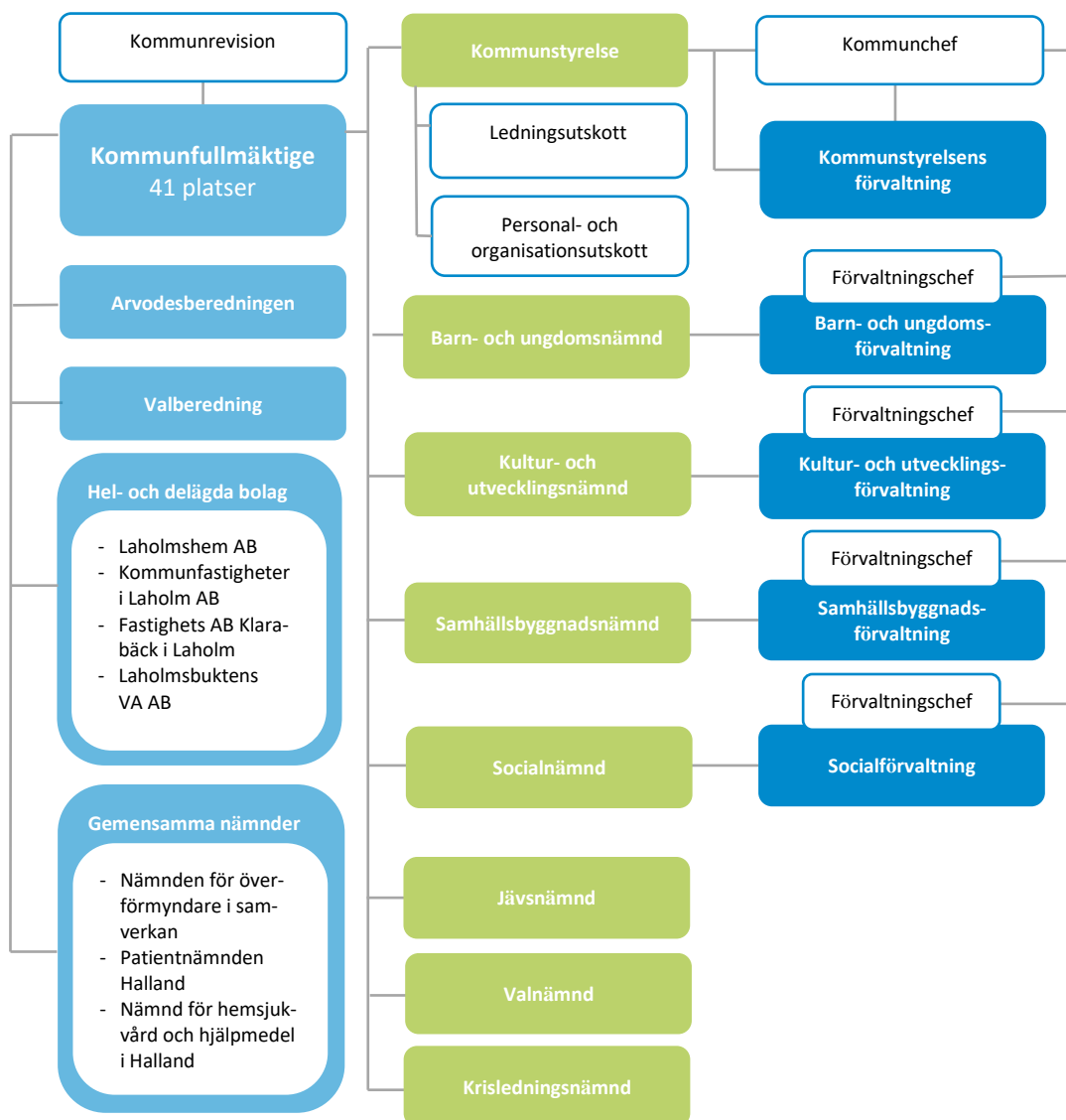
I Laholm ska kulturen och fritiden vara drivkrafter för tillväxt, demokrati och samhällsutveckling. Vi ska stimulera invånarnas möjligheter att påverka, vara delaktiga och ta ansvar för kommunens utveckling. Laholm ska vara en välkomnande kommun som aktivt arbetar med integration.

För en god utveckling ska den sociala, ekonomiska och miljömässiga hållbarheten alltid beaktas i samband med prioriteringar och ställningstaganden. Särskild fokus riktas åt att skapa jämlika möjligheter för alla invånare i Laholms kommun.

Organisationsöversikt

Laholms kommuns koncern består av kommunen med dess nämnder, Laholmshem AB med dess dotterbolag samt det med Halmstad kommun samägda driftbolaget Laholmsbuktens VA AB. Även andra mindre andelsinnehav finns utöver ovan nämnda bolag.

Laholms kommuns politiska organisation består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, fyra verksamhetsnämnder samt krisledningsnämnd och valnämnd. Kommunstyrelsen och verksamhetsnämnderna har förvaltningar som leds av en förvaltningschef.

Laholms kommuns värdegrund

Laholms kommuns värdegrund bidrar till att kommunen är en utvecklande, professionell service- och myndighetsorganisation som motsvarar vad människor behöver i olika situationer.

Vi känner glädje i arbetet och i mötet med andra

Glädje uppstår i en trygg och positiv arbetsmiljö där vi stödjer, uppmuntrar och uppskattar varandra.

Vi vågar visa mod och handlingskraft

Mod uppstår i ett tillåtande klimat där vi vågar vara oss själva och visa öppenhet och tydlighet.

I Laholms kommun är alla lika viktiga

Delaktighet uppstår genom att vi tar ett gemensamt ansvar för att informera, lyssna och mötas i goda relationer.

Vi känner en stolthet över vårt arbete

Engagemang uppstår i en kreativ och utvecklande atmosfär där vi är aktiva, ansvarstagande och nyfikna.

Vi är förebilder

Gott föredöme visar vi genom att möta andra så som vi själva vill bli bemötta och agerar på ett professionellt sätt.

Styrning av kommunen

Kommunen har tre grunduppdrag. Service- och tjänsteuppdraget innebär att kommunen ska tillhandahålla service och välfärdstjänster. Demokratiuppdraget innebär att kommunen genom de förtroendevalda ska förverkliga folkviljan. Samhällsbyggaruppdraget handlar om att utveckla kommunen som geografisk plats.

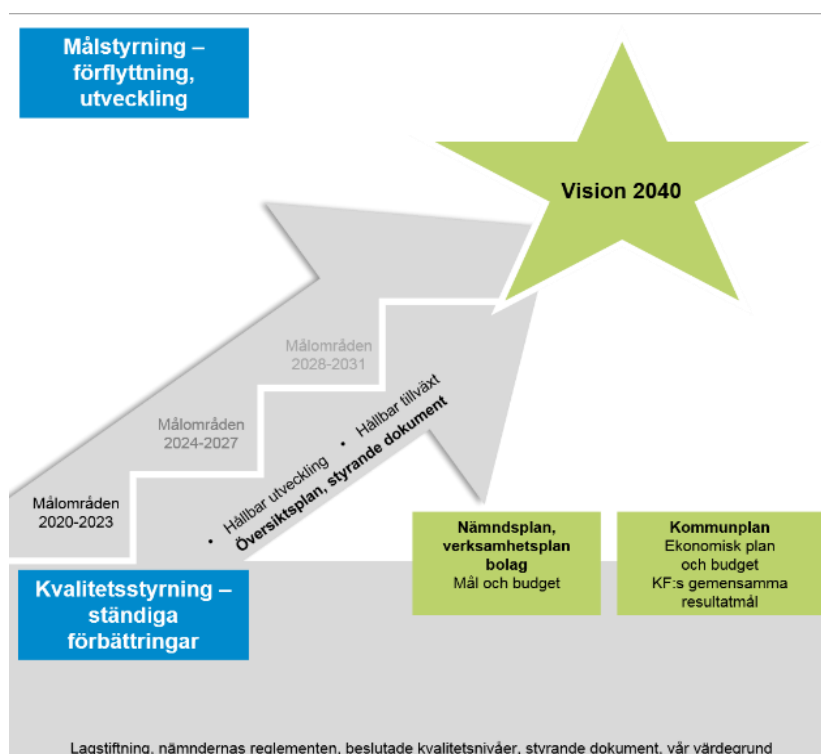
Kommunens styrmodell beskrivs i *Riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsstyrning*. Där framgår att behoven ska styra planeringen och målen ska i största möjliga mån ha ett invånar- och användarperspektiv.

Förhållandet mellan vision, mål- och kvalitetsstyrning beskrivs i bilden.

Kvaliteten inom nämndernas ansvarsområde styrs genom att respektive nämnd beslutar om accepterad kvalitetsnivå i samband med internbudgeten.

Om det finns stora eller för nämnden viktiga brister kan de lyftas till resultatmål, antingen som nämndens egna mål eller som gemensamma.

Kommunens gemensamma resultatmål är beslutade av fullmäktige i fyra målområden som

nämnderna samverkar kring. När kommunens verksamheter utvecklas prioriteras insatserna efter i första hand lagkrav, i andra hand basbehov och i tredje hand ambitioner. Styrningen ska präglas av ett helhetstänkande där Laholms kommuns bästa är överordnat de olika nämndernas ambitioner.

Ansvars- och politisk styrning

Kommunfullmäktige beslutar om resursfördelning och övergripande mål samt styrdokument för hela den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelse leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över nämnder och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska stödja och ha uppsikt över nämndernas, de kommunala bolagens verksamheter samt leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I kommunstyrelsens uppsiktsplikt ingår att stödja nämnderna samt leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet. I ansvaret ingår även att kontrollera att nämnderna inom sitt verksamhetsområde följer lagar, föreskrifter, mål och riktlinjer och att den interna kontrollen är tillräcklig. En förutsättning för uppsikten är att kommunens nämnder lämnar korrekt information vid varje rapporterings-tillfälle. Informationen ska vara transparent och innehålla tillförlitliga analyser. Avvikelse ska omgående rapporteras när dessa identifierats. Uppsiktsplikt innebär enligt kommunallagen att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnder och kommunens bolag oavsett om de är direkt eller indirekt ägda.

Upsikten består av två delar; en formell del som innebär att ärenden bereds och beslutas i kommunstyrelsen och en intern del som innebär att löpande under året följa nämndernas verksamhet.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de lagar och övriga föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när utförandet av en kommunal angelägenhet lämnats till privat utförare.

Kommunrevision är förtroendevalda revisor utsedda av kommunfullmäktige. De granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden.

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Bolagsstyrning

Kommunens hel och delägda bolag styrs genom ägardirektiv, dels genom ett gemensamt ägardirektiv för kommunens helägda bolag, dels genom bolagsspecifika ägardirektiv. Kommunstyrelsens presidium genomför regelbundet ägardialog med bolagen.

Intern kontroll

Kommunens arbete med intern kontroll regleras i Reglemente för intern kontroll. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde.

Varje nämnd har genomfört en risk- och väsentlighetsanalys inom sitt verksamhetsområde. Analysen har utmynnat i en internkontrollplan. Resultatet av kontrollerna har rapporterats till respektive nämnd minst två gånger per år. Nämndernas rapporter har även anmälts till kommunstyrelsen.

Under 2023 har kontroller inom det ekonomiadministrativa området gjorts gemensamt för hela kommunen. Över lag har kommunen välfungerande rutiner.

Förekomst av personuppgiftsbiträdesavtal har med leverantörer av kommungemensamma system har kontrollerats. Kontrollen har visat att det saknas biträdesavtal med två system. Det finns svårigheter med att få tillstånd biträdesavtal efter att huvudavtalet har tecknats. Upphandlingsenheten har därför involverats för att personuppgiftsbiträdesavtal framöver ska vara med i förfrågningsunderlaget.

I övrigt har respektive nämnd och bolag utfört kontroller i enlighet med antagen plan. I förekommande fall görs förändringar i rutiner. Över lag har inga allvarliga avvikelser uppmärksammats under kontrollen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Allmänt

Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen. Begreppet god ekonomisk hushållning ska beakta både det finansiella perspektivet samt verksamhetsperspektivet. Enligt dessa ska kommunens ekonomiska planering präglas av långsiktig god ekonomisk hushållning som ytterst syftar till att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Verksamheternas mål och krav på ambitionshöjningar måste underordnas de samlade ekonomiska förutsättningarna. Detta kräver omprövningar och prioriteringar för att möjliggöra omfördelningar av resurser mellan verksamheter.

Med hjälp av de finansiella målen kan det avgöras om kommunens finansiella ställning utvecklas på ett sätt som är förenligt med god ekonomisk hushållning. Dessa blir samtidigt styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå i fråga om förmögenhetsutveckling, vad den löpande verksamheten kan kosta och vilka resultatnivåer som krävs.

Finansiella mål

Utöver kommunens egna antagna finansiella mål så reglerar kommunallagen det så kallade balanskravet. Balanskravet innebär att kommunen ska redovisa högre intäkter än kostnader för räkenskapsåret.

Kommunallagen beskriver också att balans mellan intäkter och kostnader inte är tillräckligt för att utvärdera god ekonomisk hushållning. För att kommunen ska upprätthålla en god balans måste kommunen redovisa positiva resultat för att inte urholka det egna kapitalet i balansräkningen.

Budgeten för 2023 innehöll två finansiella mål. Målen ska följas upp och utvärderas i delårsrapporten och årsredovisningen.

Kommunens resultat ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämnings- och fastighetsavgifter över tid för att skapa en långsiktig hållbar finansiering av kommunens verksamheter. Ett överskott i verksamheten skapar förutsättningar för att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar, ökade hyreskostnader på grund av befolkningstillväxten och kommunens stigande pensionsåtaganden. Dessutom utgör det en beredskap för oförutsedda kostnader.

Soliditeten, det vill säga eget kapital i förhållande till totala tillgångar, är ett vedertaget mått för att beskriva långsiktig betalningsstyrka. Ju högre soliditet en kommun har desto större är det finansiella handlingsutrymmet.

I budgetbeslutet för 2023 för att uppnå ett balanskravsresultat om noll har kommunfullmäktige beslutat att det skulle göras ett avsteg från egna antagna riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv, 29 oktober 2013, §146. Avsteget avser att disponera en större andel från resultatutjämningsreserven än vad kommunens egna regelverket medger i disponering. I budgetbeslutet återfinns det att 64,0 miljoner kronor får disponeras under 2023. Resultatutjämningsreserven består av tidigare upparbetat eget kapital utifrån tidigare positiva resultat. Disponeringen medför således att årets negativa resultat balanseras upp till noll i balanskravsavstämningen. För att uppnå ett balanskravsresultat om noll behövdes det disponeras 25,8 miljoner kronor från resultatutjämningsreserven i 2023 års bokslut.

Anledningen till detta större ianspråktagande kan i grova drag förklaras med följande orsaker. Ett nytt pensionsavtal mellan sektorn och de fackliga parterna belastar kommunens resultat 2023 med en

kraftig kostnadsökning. Därutöver har samhället förändrats i efterdyningarna av pandemin med hög inflation på grund av utbuds och efterfrågan problematik. Kriget i Europa medför problematik med höga kostnadsuppräknningar på livsmedel och energi. Lågkonjunkturen slår hårt mot räntekostnaderna som kommunen betalar i hyra till kommunfastigheter. Ett nytt pensionsavtal påverkar kostnaderna med en ökning om 64,8 miljoner kronor i förhållande till 2022.

För att uppnå ett överskott motsvarande 2,0 procent krävs det ett resultat på cirka 35,0 miljoner kronor för 2023.

Resultat

Kommunens resultat ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgifter under en rullande treårsperiod.

Resultatet får dock inte understiga 1,0 procent ett enskilt år i perioden.

Utfall

2023 års utfall uppgick till -25,2 miljoner kronor vilket var 25,5 miljoner kronor bättre än budgeterad nivå. Utfallet motsvarar en resultatnivå om -1,4 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag, kommunalekonomisk utjämning och fastighetsavgift. Resultatmålet för 2023 är således inte uppfyllt gällande ett enskilt år. En disposition kommer att göras av resultatutjämningsreserven om 25,8 miljoner vilket innebär att kommunen inte behöver återställa det negativa resultatet.

Utifrån det negativa resultatet uppnås inte en god ekonomisk hushållning i kommunen för det enskilda året. Även om god ekonomisk hushållning för 2023 inte uppnås är resultatnivån kraftigt bättre än vad fullmäktige beslutade om. Fullmäktige beslutade om ett negativ budgeterat resultat som skulle uppgå till minus 3,0 procent. Utfallet blev betydligt bättre än så och reducerade till närmare hälften vilket motsvarar minus 1,4 procent. Utifrån ett längre perspektiv uppnår kommunen god ekonomisk hushållning. Genom att disponera medel från resultatutjämningsreserven utifrån tidigare upparbetat eget kapital genom goda historiska resultat samt åtgärderna fullmäktige beslutat om inför kommande år, med ökad utdebitering och besparings/effektiviseringsprogram har kommunen goda möjligheter att fortsätta bedriva verksamheten utifrån en god ekonomisk hushållning. Utöver att fullmäktige väntade med effektiviseringar och besparingen ett år skapades en arbetsro i kommunen att genomför åtgärder som inte äventyrade kvalitet och service till invånarna. Detta får också beaktas som en god ekonomisk hushållning.

Resultatmålet utvärdering enligt beslut om ett resultat över en rullande treårsperiod skulle det ge följande utfall; genomsnittet av utfallen åren 2021 2,6 procent, 2022 3,4 procent och 2023 -1,4 procent och därmed uppgå till 1,53 procent. Resultatmålet för 2023 är således inte uppfyllt gällande nivå om en rullande treårsperiod.

Däremot klarar fullmäktige resultatnivån avseende det enskilda året utifrån att det var möjligt att disponera upp till 64,0 miljoner kronor i budgetbeslutet för att uppnå ett balanskravsresultat om plus/minus noll. Budgeterat resultat uppgick till -50,7 miljoner kronor. Resultatet slutade på -25,2 miljoner kronor och 25,8 miljoner behövdes disponeras från resultatutjämningsreserven.

Soliditet

Kommunens soliditet, inklusive samtliga pensionsförpliktelser, ska för varje enskilt år öka.

Utfall

Soliditeten, inklusive pensionsförpliktelserna, uppgick 2022 till 39,7 procent, vilket var en ökning med 3,1 procentenheter i förhållande till 2021. I bokslutet för 2023 uppgår soliditeten till 36,6 procent. Genom denna minskning om 3,1 procentenheter uppnås inte målet för helåret.

Orsaken till att soliditeten sjunker är att de pensionsförpliktelser som redovisats som ansvarsförbindelse ökat med 6,5 miljoner kronor i förhållande till bokslutet 2022. Detta i kombination med att resultatet uppgår till minus 25,2 miljoner kronor påverkar soliditetsmättet negativt. Resultatförsämringen mellan 2022 års bokslut om 57,7 miljoner kronor och 2023 års bokslut om -25,2 miljoner kronor är 82,9 miljoner kronor.

Enligt budgetbeslutet skulle soliditeten inklusive pensionsförpliktelser sjunka till 35,1 procent jämfört med 2021 års nivå om 36,6 procent med då kända förutsättningar för prognosen 2022. Således en minskning om 1,5 procentenheter. Då bokslutet för 2022 blev betydligt bättre och lyfte 2021 års siffra om 36,6 procent till hela 39,7 procent, en ökning om 3,1 procentenheter.

Utfallet 2023 blev bättre än budgeterat vilket lyfter soliditeten i förhållande till när budgeten antogs samtidigt faller den tillbaka hela 3,1 procentenheter. Återgången medför att soliditeten återfinns på 2021 års nivå 36,6 procent vilket fortfarande får anses som stark.

Soliditeten, exklusive pensionsförpliktelserna, minskade med 3,6 procentenheter från 68,8 procent vid årsbokslutet 2022 till 65,2 procent i bokslutet för 2023. Med årets stora negativa resultat klarar inte kommunen årets finansiella mål, att soliditeten ska öka inklusive pensionsförpliktelserna.

Finansiella mål i jämförelse med andra kommuner

Nedan i tabellerna speglas kommunens utveckling i jämförelse med andra kommuner gällande de finansiella målen. Boksluten är fortfarande preliminära avseende 2023, således är även siffrorna nedan avseende 2023 preliminära.

Soliditet kommun, (%)					Soliditet inkl. pensionsåtag. kommun, (%)			
%	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Laholm	66,3	67,3	68,8	65,2	34,5	36,6	39,7	36,6
Hallands läns kommuner	49,0	49,9	48,6	45,6	29,7	31,7	32,4	
Riket	43,5	44,0	43,8	42,2	28,8	30,7	31,9	
Pendlingskommun nära större stad	43,9	44,4	45,1	43,3	20,9	23,9	27,0	

Årets resultat/skatte och statsbidrag				
%	2020	2021	2022	2023
Laholm	4,4	2,6	3,4	-1,4
Hallands läns kommuner	4,7	6,3	5,3	2,0
Riket	5,7	7,1	5,0	3,7
Pendlingskommun nära större stad	3,7	5,8	4,6	2,2

Laholms hems finansiella mål

Laholms kommun har via ägardirektiv fastställt vilka finansiella mål som bolaget ska förhålla sig till.

Bolaget ska under varje given rullande treårsperiod eftersträva att uppnå en genomsnittlig direktavkastning motsvarande 4,0 procent.

Definitionen på direktavkastningen är bruttovinsten / marknadsvärdet (verkligt värde) av fastigheterna. Värdet anges i bolagets årsredovisning. Definitionen på bruttovinst är hyresintäkter- (driftkostnader, underhållskostnader och fastighetsskatt).

Laholms hem ska även långsiktigt arbeta för att minska kommunens risktagande som ägare. Bolagets egna kapital i relation till bolagets balansomslutning ska successivt öka så att soliditeten uppgår till minst 12,0 procent.

Utfall

Direktavkastningen 2023 var positiv med 3,5 procent, vilket är en negativ förändring med 0,4 procentenheter från föregående årssiffra om 3,9 procent.

Bruttovinsten uppgår till 64,6 miljoner kronor. Marknadsvärdet (verkligt värde) på fastighetsbeståndet uppgår 2023 till 1 675,9 miljoner kronor.

Direktavkastningen är således följande enligt tabellen nedan för perioden 2021–2023.

Avkastningsmålet under en rullande treårsperiod uppgår till 2021 3,9 procent, 2022 3,5 procent och 2023 till 3,9 procent. Genomsnittet uppgår således till 3,77 procent. Därmed uppfylls inte detta finansiella mål som ägaren ställt mot bolaget.

Utfall

Soliditeten uppgick 2023 till 10,4 procent, vilket är en minskning med 0,6 procentenheter i förhållande till föregående års soliditet om 11,0 procent. Bolaget uppfyller således inte detta finansiella mål.

mkr	2021	2022	2023
Bruttovinst			
Hyresintäkter	128,6	143,3	146,9
Driftkostnader	-56,5	-72,0	-69,2
Underhållskostnader	-15,1	-12,9	-10,0
Fastighetsskatt	-3,0	-3,3	-3,1
Bruttovinst	54,0	55,1	64,6
Marknadsvärde	1 370,8	1 595,6	1 675,9
Direktavkastning			
Bruttovinst /	54,0	55,1	64,6
Marknadsvärde	1 370,8	1 595,5	1 675,9
Direktavkastning %	3,9	3,5	3,9

Kommunfastigheter i Laholm AB:s finansiella mål

Laholms kommun har via ägardirektiv inte fastställt något finansiellt mål för bolaget då detta bedrivs utifrån kommunallagen och självkostnadsprincipen.

Ägardirektiven framhåller dock att verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässig och långsiktiga ekonomiskt hållbara principer med en självkostnadsbaserad hyressättning. De affärsmässiga riskerna ska begränsas.

Sammantagen bedömning

Laholms kommun ekonomiska hushållning framstår ur ett finansiellt perspektiv till relativt god även om 2023 års bokslut nu visar att kommunen har stora prövningar nu som för de närmaste åren framöver. Kommunen har i grunden sedan många år en relativt stabil finansiell ställning vilket är bra ur perspektivet god ekonomisk hushållning. Soliditeten, som beskriver kommunens långsiktiga finansiella styrka, är betydligt högre än genomsnittet i landet, hela 23,0 procentenheter för 2023 års preliminära bokslut. Kommunens soliditet avseende 2023 uppgår till 65,2 procent.

Kommunen har under de senaste åren investerat mycket ekonomiska medel i befintliga lokaler samt även i nya lokaler. För att tillgodose befolkningsökningen har kommunen på relativt kort tid uppfört två nya F-6 grundskolor. Investeringarna i skolorna har i det korta perspektivet tyngt kommunens ekonomi, särskilt med tanke på den snabba ränteutvecklingen de senaste åren.

Kommunen når i bokslutet inget av de båda uppsatta finansiella målen antagna av fullmäktige. Resultatmålet är kraftigt över upptagen nivå för det enskilda året. Samtidigt klarar inte kommunen fullmäktiges långsiktiga mål om ett resultat om 2,0 procent i relation till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. För det enskilda året är resultatnivå negativ med 1,4 procentenheter. Budgeterad nivå för 2023 uppgick till minus 3,0 procent. Snittet för de tre senaste åren uppgår till följande 2,6 procent 2021, 3,4 procent 2022 och för 2023 - 1,4 procent. Snittet för dessa tre år blir således 1,53 procent trots att 2023 års resultat är negativt med 25,2 miljoner kronor. Studeras i stället ett fyraårsnitt och även 2020 års resultat inkluderas om 4,4 procent är snittet i stället 2,25 procent.

Kommunen har finansiellt således haft utrymme att bedriva verksamheten under 2023 med ett relativt stort underskott. Samtidigt har fullmäktige inte heller bara suttit och väntat på bättre tider utan agerat för att skapa förutsättningar för en god finansiell framtid. Detta ansvarstagande har skett både med en ökad utdebitering inför 2024 med hela 82 öre, beräknas inbringa cirka 47 miljoner kronor. Fullmäktige har också beslutat om effektiviseringar och besparingar om totalt 45,0 miljoner kronor till 2025 vara cirka 40 miljoner kronor av dessa kommer verkställas under 2024. Ramreduceringarna i kombination med den ökade utdebiteringen ska klara av att finansiera framtidens Laholm som inbegriper en ökad befolkning som medför ökat behov av kommunal service och stöd. Detta kommer synas under åren fram till och med 2030 med ytterligare stora investeringar i kommunala lokaler som ska stödja invånarna i de yngre åldersgrupperna men även i de äldre åldersgrupperna.

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser sjunker under 2023 naturligt med det negativa resultatet. Däremot reduceras målet endast ner till att motsvara 2021 års nivå om 36,6 procent. Således precis som resultatutvecklingen har kommunen haft råd att bedriva verksamheten under ett enskilt år för att långsiktigt kunna ta ansvar och planera för åtgärder som över tid både kommer stärka kommunens finanser men samtidigt kommer kunna tillgodose behoven som invånarna har inom de kommunala kärnverksamheterna.

Jämförs Laholm med andra kommuner kopplade till kommunens finansiella mål kring resultat och soliditet står kommunen sig ganska väl historiskt sett vilket jämförelsen nedan visar. 2023 års utveckling i landet är dock något oklar men enligt sektorns preliminära bokslut hamnar Laholms resultat som är negativt vilket, enligt preliminär statistik, även 80 andra kommuner gör. Resultatet är således inte bra för det enskilda året men insatser och vägval har gjorts inför framtiden.

Laholms kommun klarar inte, med förutsättningarna som finns, av att under ett enskilt år möta konjunkturedgång, hög inflation, högre räntor och ökade pensionskostnader. Pensionskostnaderna har ökat med 64,8 miljoner konor mellan 2022 och 2023. Ökningen motsvarar cirka 110 öres ökad utdebitering. 2023 års resultat bör beaktas med resultatet kommunen haft tidigare år och dessutom i relation till den historiska utvecklingen de senaste 10 åren.

För att klara av 2023 års budget ingick det i budgetbeslutet att kommunfullmäktige gör ett avsteg från egna antagna riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv, 29 oktober 2013, §146. Avsteget avser att disponera en större andel från resultatutjämningsreserven än vad regelverket medger i disponering. I budgetförslaget återfanns det att 64,0 miljoner kronor skulle tas i anspråk under 2023 för att komma upp till en resultatnivå om 1,1 procent. I praktiken disponeras inte mer medel än vad som krävs för att komma till ett balanskravsresultat om +/- noll kronor. Nu behövde kommunen disponera 25,8 miljoner kronor i stället för 64,0 miljoner kronor som fullmäktige avsåg vilket får anses som mycket bra.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut 2023 utgick från att det inte var rimligt, med utgångspunkt av tvära kast i konjunkturen och med förutsättningarna av det nya pensionssystemet, att genomföra snabba och hastiga åtgärder för att kunna möta den kraftiga kostnadsutvecklingen. Fullmäktiges avsikt var att inte äventyra verksamheten med allt för snabba åtgärder utan hantera situationen klokt och genomtänkt.

För de halländska kommunerna uppgår resultatnivån till 2,0 procent och för snittet i riket till 3,7 procent. I de Halländska kommunerna ingår även Laholms negativa resultat vilket drar ner snittet. Givetvis innehar kommunsverige väldigt olika förutsättningar så som skattenivå (utdebiteringsnivå), möjligheten till exploateringsvinster och avkastning från bolagskoncerner. Dessa perspektiv får ej förglömmas när resultatnivåer analyseras. Med den ökade utdebiteringen till 21,40 kronor inför 2024 kommer inte Laholm upp till genomsnittet i landet om 21,69 kronor.

Analyseras resultatmålet har kommunen en tillfredställande nivå över tid, strax under 2,0 procent. Perioden 2014–2023 har kommunen haft ett snittresultat på cirka 1,9 procent. Historiskt är kommunens resultat lägre än både rikets- och de halländska kommunerna. I resultatmålet ingår knappa vinster från exploateringsverksamheten och inga bolagsavkastningar har förekommit. Resultaten för Laholm får således beaktas som hyfsat rena utan kommunens egna verksamheter har genererat överskotten.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	snitt 10 år
Hallands läns kommuner	2,6	2,3	3,7	3,8	1,5	2,0	4,7	6,3	5,3	2,0	3,4
Laholm	1,5	1,1	2,4	2,2	1,8	1,0	4,4	2,6	3,4	-1,4	1,9
Riket	2,1	3,0	4,1	4,3	2,5	3,2	5,7	7,1	5,0	3,7	4,1

2023 års preliminära resultat för verksamheterna där exploateringsvinster dock ingår sjunker snittet i landet till 1,9 procent och för de Halländska kommunerna sjunker det till 1,8 procent.

God ekonomisk hushållning för 2023 gällande de finansiella målen uppfylls inte för både resultatmålet och soliditetsmålet. Resultatmålet uppgår till -1,4 procent (3,4% 2022) och soliditetsmål till 36,6 procent (39,7% 2022).

Vid en strikt bedömning av god ekonomisk hushållning kopplat till de finansiella målen innehar inte kommunen en god ekonomisk hushållning för det enskilda året. Soliditeten sjunker och resultatnivån är negativ. Utökas bedömningen för det enskilda året med fullmäktiges vägval om anpassningar och ansvarstagande över tid i kombination med de senaste årens starka resultat kan en annan bedömning göras, att kommunens ekonomi har en god ekonomisk hushållning. Dessutom utgår utvärderingen av god ekonomisk hushållning utifrån vad fullmäktige satt upp för mål för det innevarande året.

Analyseras kommunens två finansiella resultatmål utifrån fullmäktiges nivå för 2023 så klarar inte kommunen soliditetsmålet för innevarande år då soliditeten sjunker på grund av det stora negativa resultatet. Kommunfullmäktige antog dock i kommunplanen och budgetbeslutet ett negativt resultat som skulle innebära en försämrad soliditet. Över en rullande treårsperiod uppgår resultatnivån till 1,0 procent. Över tid är det av yttersta vikt att fullmäktige vidtar nödvändiga åtgärder för att ha en ekonomi i balans.

Analyseras kommunens målstyrning som utgår från fem mål under fyra målområden för 2023 utifrån upptagna nyckeltal så har tre av dem en positiv förändring i förhållande till föregående år två mål en oförändrad nivå.

Sammanvägs dessa två delar, de finansiella samt de verksamhetsspecifika kan dock sägas att kommunen har bedrivits kostnadseffektivt och ändamålsenligt under tid men för det enskilda året uppnås inte de finansiella målen. Samtidigt så har fullmäktige haft svårt att finansiera kommunen med de intäkter som invånarna inbringat vilket föranlett argumentationen ovan avseende både utökad utdebitering samt besparingar och effektiviseringar.

Analyseras Laholmsshems finansiella mål så har bolaget tidigare haft en tillräckligt god direktavkastning enligt förutsättningarna från kommunfullmäktiges ägardirektiv. Direktavkastningen har tidigare under en rullande treårsperiod varit tillräckligt god. Ur ett kortsiktigt perspektiv klarar inte bolaget nå målet under perioden 2021 - 2023. Snittet för senaste perioden uppgår till 3,77 procent varav 2023 uppgår till 3,3 procent. Problematik kring att de ekonomiska förutsättningarna för samhället har svängt i rekordfart. Laholms AB blir som bolag extremt lidande av de snabba ränte- och kostnadsökningarna som råder på grund av inflationens utveckling kopplad ett el- och uppvärmningskostnader. Båda dessa kostnadsposter har tyngt bolaget extremt under det senaste året i jämförelse till 2022. 2023 års framförhandlade hyresersättningar/intäkter i allmännyttan har inte på långa vägar klarat av att matcha dessa kostnadsökningar utifrån det kortsiktiga perspektivet.

Soliditeten har under perioden 2021–2023 uppgått till följande, 2021 13,2 procent, 2022 11,0 procent och 2023 10,6 procent. Bolaget har under de tre senaste åren med resultatutvecklingen tappat lite i nivån på soliditeten. Under 2023 klarar bolaget inte att nå upp till utsatt nivå om minst 12,0 procent med tanke på den utveckling som varit. Det viktigaste är att bolaget och dess styrelse precis som kommunen gör och har tagit beslut om att reducera kostnadsmassan för att åter igen få en ekonomi i balans med tillfredställande nyckeltal och resultatnivåer som kommunfullmäktige fastställt.

Helhetsbedömningen för Laholms kommun och kommunkoncernen resulterar i en bedömning att god ekonomisk hushållning råder över tid. Analyseras det enskilda året finansiellt utifrån de två beslutade finansiella målen får 2023 i stället beaktas som ett svagt år för kommunen och även för Laholmsshemskoncernen.

När den goda ekonomiska hushållningen utvärderas får det beaktas att fullmäktige medvetet valde att skjuta på åtgärder av effektiviseringar och besparingen till 2024. Under 2023 har det genomförts en noggrann och eftertänksam analys om hur och vilka åtgärder kommunen och nämnderna skulle genomföra för att reducera kostnaderna med 35,0 miljoner kronor inför 2024. Fullmäktige valde bort snabba och hastiga åtgärder och en ekonomi i balans under 2023 för att inte äventyra leveranserna inom kärnverksamheterna i detta svåra ekonomiska läge. Fullmäktiges bedömning var långsiktighet och skapa långsiktiga förutsättningar för att finansiera kommunens verksamheter. Denna typ av agerande och vägval får också anses som viktiga i bedömningen av en god ekonomisk hushållning.

Utöver det svåra ekonomiska läget som råder måste det konstateras att pensionskostnaderna mellan två år ökat med 64,6 miljoner kronor. Denna kostnadsökning motsvarar 3,7 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Denna ej påverkansbara kostnadsförändring klarar inte kommunen av att finansiera på ett år. Det är således inte god ekonomisk hushållning utifrån målstyrningen i verksamheterna och utifrån kvalitetsperspektiv att göra för snabba och inte eftertänksamma vägval för att finansiera resultatet ett enskilt år. I detta fall är den goda ekonomiska hushållningen att ta ansvar för verksamheten och den stöd och service som verksamheten levererar till invånarna med en god kvalitet och istället disponera tidigare upparbetade överskott.

Bolaget klarar inte omställningen under ett innevarande år utifrån de kostnadsslag som ingår i deras verksamhet. Styrrentan gick från noll procent till fyra procent på två kalenderår vilket kommer kräva sin anpassning framöver. Bolagen arbetar med att reducera kostnadsmassan för att möta det högre ränteläget. Ett allmännyttigt fastighetsbolag kan inte agera kortsiktigt och kan framför allt inte öka hyresintäkterna i samma snabba takt. Det tar några år för att uppnå samma intäktsförstärkning med hyresförhandlingar som krävs för att möta de ökade kostnaderna.

Läggs målstyrning och kvalitetsaspekter till i den totala analysen för kommunkoncernen står sig kommunen väl i rådande samhällssituation. Kommunfullmäktige har redan under hösten 2023 beslutat om besparingsåtgärder inför 2024 om 35,0 miljoner kronor samt skattehöjning om 82 öre vilket motsvarar cirka 47,0 miljoner kronor. Utöver detta har fullmäktige beslutat om ytterligare effektiviseringar tom 2025 om 10,0 miljoner kronor.

Analyseras god ekonomisk hushållning övertid har resultaten historiskt varit goda med undantag för verksamhetsåret 2023, soliditeten ligger fortsatt på en hög nivå, och har ökat efter hand, jämfört med andra kommuner så står sig Laholm starkt vilket kan motivera att kommunens ekonomi får anses som relativt stark och att god ekonomisk hushållning råder.

Målstyrning

Kommunfullmäktige har fastställt vision och fyra målområden med fem tillhörande resultatmål. Målen gäller för perioden 2020–2023.

Måluppfyllelse

Nämnderna beskriver i sina respektive redovisningar särskilda aktiviteter och hur de förväntas bidra till måluppfyllelsen. Det handlar om såväl förändrade arbetssätt för ökad effektivitet som nya aktiviteter.

Det framgår av redovisningarna att nämnderna har identifierat områden där insatser behöver sättas in för att målen ska nås till 2023. Nämnderna har också påbörjat och genomfört åtgärder för ökad måluppfyllelse. Sammanfattningsvis beskriver nämndernas redovisningar och en övervägande del av nyckeltalen att resultatmålen *Barn och ungas psykiska hälsa förbättras*, *Fler företagsetableringar och fler människor i arbete* samt *Folkhälsan förbättras och tryggheten ökar i kommunen* en förbättring i förhållande till föregående år. För resultatmålen *Det är fler som trivs och vill leva och bo i Laholm* och *Fler är behöriga till gymnasiet och har förutsättningar för högre studier* visar nyckeltalen på marginella förändringen, ibland i motstridiga riktningar medan nämndernas redovisningar beskriver främst aktiviteter som förväntas på effekt på sikt men som ännu inte slagit igenom.

Till varje resultatmål finns indikatorer kopplade. Kommunfullmäktige har inte beslutat om några nivåer för resultatmålen eller indikatorerna. Utvärderingen kan därför bara grunda sig på ifall indikatorerna förändrats i rätt eller fel riktning. Utfallet för resultatmålen sammanfattas i tabellen nedan. Under respektive målområde beskrivs vad som ligger till grund för bedömningen.

Målområde	Mål	Utfall 2023
1. Barn och unga	Barn och ungas psykiska hälsa förbättras	Förbättring ↗
2. Samhällsplanering	Det är fler som trivs och vill leva och bo i Laholm	Oförändrat -
3. Utbildning, näringsliv och företagsamhet	Fler är behöriga till gymnasiet och har förutsättningar för högre studier	Oförändrat -
	Fler företagsetableringar och fler människor i arbete	Förbättring ↗
4. Trygghet och folkhälsa	Folkhälsan förbättras och tryggheten ökar i kommunen	Förbättring ↗

Målområde Barn och unga

I Laholm ska alla barn och unga ha rätt till goda, trygga och jämlika uppväxtvillkor. Vi skapar förutsättningar för en sund livsstil, en varierande och meningsfull fritid samt ett rikt föreningsliv. Barn och unga ska ges förutsättningar för en bra start i livet där förebyggande arbete och tidigt stöd ska prioriteras utifrån individuella behov. Barns bästa ska genomsyra all planering. Stor delaktighet, inflytande och dialog med barn, unga och vårdnadshavare är viktigt i arbetet med kommunens utveckling. Laholms kommun ska arbeta mot hedersrelaterat våld.

Gemensamt resultatmål					
Barn och ungas psykiska hälsa förbättras					
Nyckeltal	Källa	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Andel elever i förskoleklass som anger "Jag mår bra/mycket bra"	Hälso-samtal	96	93	95	93
<i>Kommentar:</i> För nyckeltalet har ett resultat i genomsnitt varit 94 procent för hela perioden. Förändringen mellan åren är relativt liten.					
Andel elever i årskurs 4 som anger "Jag mår bra/mycket bra"	Hälso-samtal	89	90	92	93
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet har utvecklats positivt för varje år under perioden, men förändringarna är relativt små.					
Andel elever i årskurs 7 och 8 som anger "Jag mår bra/mycket bra"	Hälso-samtal	84	85	75	74
<i>Kommentar:</i> Läsåret 2021/2022 har hälsoenkäten inte genomförts på en av skolorna p.g.a. konsekvenser av coronapandemin. De genomfördes i stället med berörd elevgrupp när de gick i årskurs 8.					
Inför enkätomgången 2022 gjorde Skolinspektionen en översyn av Skolenkäten som resulterade i förändrade frågeställningar. Detta påverkar i vilken utsträckning underlaget från vårterminen 2023 går att jämföra med tidigare resultat från 2021 när enkäten senast genomfördes i Laholm.					
Andel elever med skolnärvaro som är högre än 80 procent, grundskola, kommunala skolor, vårterminen	Egen mätning	84	90	85	88
<i>Kommentar:</i> Andelen elever med en närvaro om minst 80 % har ökat något under 2023.					
Inväånare 0–19 år med låg ekonomisk standard, andel (%)	Kolada (N66077)	21	20	19	Minskar
<i>Kommentar:</i> Låg ekonomisk standard avser andelen personer som lever i hushåll vars ekonomiska standard är mindre än 60 procent av medianvärdet för riket. Uppgifter om inkomst baseras på taxerad inkomst varför värde för 2023 inte publiceras förrän 2025. Nyckeltalet har utvecklats positivt för varje år sedan 2019.					
Kultur- och utvecklingsförvaltningen följer upp nyckeltalet med en prognos som baseras på arbetsmarknadsenhetens analys och Kronofogdemyndighetens statistik. <i>Antal barn (0–17 år) som lever i ett hushåll där minst en förälder har skulder hos kronofogden eller under en pågående skuldsanering (Laholms kommun).</i> Baserat på Kronofogdemyndighetens statistik och nämndens mätning under året så minskar antalet invånare 0-18 år i ekonomiskt utsatta hushåll.					

Sammanfattande bedömning av förväntad måluppfyllelse

Under 2023 har tre av fem nyckeltal utvecklats positivt medan två har utvecklats negativt. Förändringarna i båda riktningarna är små.

För nyckeltalen *Invånare 0–19 år med låg ekonomisk standard* och *elever i årskurs 4 som anger att de mår bra*, är trenden klart positiv för åren 2020-2023.

I nämndernas redovisningar finns det till övervägande positiva indikationer inom målområdet. Till sammans med att majoriteten av nyckeltalen utvecklats positivt blir därför den samlade bedömningen att resultatmålet har förbättrats under 2023.

Kommentar kring nämndernas bidrag till måluppfyllelse

Kommunstyrelsen bidrar främst till måluppfyllelsen genom öka möjligheten för barn och unga till delaktighet i kommunens utveckling. Detta görs främst genom ungdomsforum och demokratiprocess för unga samt i arbetet med ny översiktsplan. Vidare bidrar kommunstyrelsen genom att trygghet i och kring skolan tas i beaktan vad gäller byggnadens utformning, yttre miljö med mera bland annat genom rollen som beställare gentemot Kommunfastigheter i Laholm AB.

Demokratiprocess för unga innebär att unga från 6 till 12 år tillsammans diskuterar och bestämmer hur 200 000 kr ska fördelas till olika aktiviteter som de unga själva lämnat in förslag om. Processen präglas av ett stort engagemang bland deltagarna.

Barn- och ungdomsnämnden har pekat ut tre områden som särskilt viktiga för att nå måluppfyllelse. Det handlar om att alla barn och elever får lyckas utifrån sina förutsättningar, har en hög närvaro i förskolan och skolan, inklusive fritidshem och att elevhälsoarbetet genomsyrar hela skolans verksamhet. Nämnden bedömer att inom alla tre områdena går utvecklingen i rätt riktning. Under 2023 har bland annat det treåriga Skolverksprojektet "Riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers utbildning" nu avslutats med mycket goda resultat. Konceptet "Börja prata" når ut till alla elever i årskurs fem på de kommunala skolorna. Arbetat med "Börja prata" är en grundbult i den samverkan som sker mellan socialförvaltningen och barn- och ungdomsförvaltningen kring att främja psykiskt välbefinnande och förebygga psykisk ohälsa hos eleverna i grundskolan. Under året har skolorna utvecklat arbetet med att upptäcka och reagera på elevers frånvaro. Under våren 2023 avslutades förvaltningens fortbildningsinsats med elevhälso team gällande autism med fokus på hur skolan kan möta elevernas behov.

Kultur- och utvecklingsnämnden har identifierat gymnasieexamen som ett av kommunens viktigaste mått att följa. För den som inte uppnår gymnasieexamen är risken betydligt större för ohälsa och utanförskap. Andelen elever från Osbecksgymnasiet som uppnått examen ligger över rikssnittet. Andelen folkbokförda ungdomar som uppnått gymnasieexamen, vilket synliggör även de ungdomar som valt en annan huvudman, ökar med drygt fem procentenheter.

Vidare konstaterar nämnden att barn och ungas mående påverkas av vårdnadshavarnas levnadsförhållanden. Därför arbetar nämnden med att få fler vårdnadshavare i arbete eller studier. Under 2023 har antalet barn som ingår i hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd minskat från 178 till 98. Andelen individer som lämnar etableringsuppdraget för arbete eller studier har ökat. Nämnden bedömer att de önskvärda effekterna inom målområdet utvecklas i rätt riktning.

Samhällsbyggnadsnämnden bidrar till måluppfyllelsen genom att aktivt och på olika sätt söka dialog med förskolor, grundskolor och gymnasium när det gäller främja ett ökat inflytande över samhällsbyggnadsprocessen i kommunen.

Räddningstjänsten deltar aktivt i Människan Bakom Uniformen. Syftet med detta är att ge goda förutsättningar för en bra relation mellan ungdomar, blåljusmyndigheter och socialtjänst, förebygga ett utanförskap hos individen och i vissa fall bryta ett destruktivt beteende.

Vidare arbetar nämnden med att öka trafiksäkerheten, inte minst för oskyddade trafikanter så som barn och unga. Växtlighet utmed gång- och cykelvägar samt utökad parkeringsövervakning i syfte för att upplysa om parkeringsregler är exempel på insatser som genomförts under 2023.

Socialnämnden arbetar med att nå fler tidigare med befintliga resurser. Det handlar om att utveckla arbetet med selektiva och generella hälsofrämjande och tidigt förebyggande insatser. Detta arbete bidrar på lång sikt till att barn och ungas psykiska hälsa förbättras. En strategi och handlingsplan för arbetet är framtagen.

I kommunen genomfördes en Barn och unga-konferens med temat psykisk hälsa och suicidprevention. I konferensens deltog ca 160 av kommunens medarbetare.

Exempel på aktiviteter som förväntas ge resultat på sikt är föräldragrupper. Under 2023 har föräldrar med barn i åldrarna 3-12 år varit i fokus. Metoden Signs of Safety används för att minska antalet placeringar. Arbetet pågår och har gett stora resultat i enskilda ärenden. Komplexiteten i kommunens barnavårdsärenden har lett till en 80% ökning av antal utredningar på två år och placeringskostnaderna fortsätter öka, trots pågående arbete.

Som beskrivits under Barn- och ungdomsnämnden fortgår socialnämndens arbete med metoden *Börja prata* som vänder sig till årskurs 5. Genom metoden förväntas ohälsan hos barn och unga minska samtidigt som kostsamma insatser längre fram kan undvikas genom att identifiera riskgrupper och sätta in tidiga insatser

Målområde Samhällsplanering

En väl fungerande samhällsplanering utgör grunden för att nå framgång inom alla målområden. I Laholm ska samhällsplaneringen bygga på hållbar tillväxt för en levande landsbygd, en stadskärna för boende, handel och mötesplatser samt en utveckling av kustområdet. Vi ska erbjuda attraktiva och varierande boendeformer samt inbjudande och trygga offentliga miljöer. Vi ser samhällsplanering som ett viktigt verktyg i arbetet med att öka invånarnas, näringslivets och den kommunala verksamhetens förmåga att bidra till ett hållbart samhälle. Planeringen ska vara inkluderande, rättvis och effektiv.

Gemensamt resultatmål					
Det är fler som trivs och vill leva och bo i Laholm					
Nyckeltal	Källa	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Färdigställda lägenheter i nybyggda hus	SCB	67	188	118	186
<i>Kommentar:</i> Måttet visar antal lägenheter i nybyggda flerbostadshus och småhus. För att nå visionen om 30 000 invånare år 2040 utan att trångboddheten ökar krävs i genomsnitt ett tillskott på 60–90 nya lägenheter per år. Snittet för perioden uppgår till 140 bostäder per år. Utfallet för 2023 är SCB:s preliminära uppgifter.					
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde	Kolada (U11402)	29	30	16	24
<i>Kommentar:</i> Mätperiod är årets 6 första månader. Från och med 2021 publiceras inte resultatet i Kolada. Uppföljningen visar på en klar förbättring under 2022, medan väntetiden ökat under 2023.					

Nyckeltal	Källa	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Bostäder som planlagts under de två senaste åren, antal/1000 inv.	Kolada (N07924)	-	1,8	-	8
<i>Kommentar:</i> Uppgifterna kommer från SKR:s Öppna Jämförelse och frågan "Hur många nya bostäder kan byggas i kommunen med stöd av detaljplaner som vunnit laga kraft under de två senaste åren? Utfallet 2023 är samhällsbyggnadsnämndens beräkning. Talet motsvarar drygt 200 bostäder vilket är något mer än behovet i förhållande till befolkningsmålet.					
Mediantid från planuppdrag till antagande under de senaste två åren, mediantid i månader	Kolada (N07926)	-	33	-	20
<i>Kommentar:</i> Krav på olika utredningar som ska göras i planprocess har ökat. Det medför att planerna tar längre tid. Samtidigt har samhällsbyggnadsnämnden sett över processen för att korta ned tiden från planuppdrag till antagande. Utfallet för 2023 är samhällsbyggnadsnämndens beräkning som visar på en klar förbättring.					
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	Kolada (N07907)	20,1	16,9	17,0	*
<i>Kommentar:</i> Hushållet räknas som trångbott om det bor mer än två personer per rum (kök och vardagsrum oräknade). Personer i ensamhushåll räknas inte som trångbodda. *Utfall för 2023 publiceras vecka 18 2024. Trångboddheten har ökat varje år från 2012 fram till 2019 då den negativa trenden bröts. Trångboddheten har nu sjunkit tre år i rad och med tanke på den höga bostadsproduktionen i kommunen bör även utfallet för 2023 bli positivt.					
Antal inflyttare	SCB	1 439	1 576	1 622	1 463
<i>Kommentar:</i> Antalet inflyttare sjönk under 2023 till en nivå motsvarande pandemiåret 2020. Historiskt sett är 1 400 inflyttare per år ett högt antal för Laholms kommun. Inflyttningen steg under maj till augusti för att sedan mattas av under hösten och slutet av året. Kommunstyrelsens målvärde för antalet inflyttare är 1 400.					

Sammanfattande bedömning av förväntad måluppfyllelse

Byggkonjunkturen har tvärt bromsat in i Sverige och det har börjat märkas i Laholm genom få nya påbörjade byggprojekt. Trots detta var antalet färdigställda bostäder högt i Laholm under 2023. Det beror främst på de byggprojekt som påbörjats för inbromsningen. Inflyttningen är fortsatt hög till kommunen men utflyttningen var högre och fördelsnettot negativ vilket har medfört att befolkningen minskade med 10 invånare under året.

Väntetiden för få plats på förskola har ökade något i förhållande till föregående år, främst kopplat till kommunens tillväxtområden. Tillfälliga förskoleplatser har skapats för att möta efterfrågan.

Tiden från planuppdrag till antagen detaljplan beräknas minska vilket bryter den negativa trend som pågått sedan 2015.

Fyra av sex nyckeltal har utvecklats i rätt riktning men den samlade bedömningen är att kommunen inte är närmare målet nu än för ett år sedan. Inflyttningen till kommunen är fortsatt hög, bostadsproduktionen fortgår. Men befolkningen ökade inte. Planberedskapen är god och förutsättningarna för att nå visionens mål om 30 000 invånare år 2040 är fortfarande goda.

Kommentar kring nämndernas bidrag till måluppfyllelse

Kommunstyrelsen bidrar till måluppfyllelse genom att besluta om planbesked och prioritera bland pågående planer, kommunövergripande arbetet med grönplanering, översiktsplanering och

miljömålen. Då tiden från planbesked till antagen detaljplan riskerar att öka till följd av ökade krav på utförligare och fler utredningar ökar även betydelsen av att kommunstyrelsen gör rätt prioriteringar.

Under året har följande detaljplaner antagits av kommunfullmäktige, särskilt boende och förskola i Våxtorp, Mellby industriområde etapp 2 och 3, kvarteret Jungfrun, Oxen och del av Bocken i Laholm samt Mellbystrands centrum. Planerna för Mellby industriområde och Mellbystrands centrum har överklagats.

Barn- och ungdomsnämnden har prioriterat arbetet med hållbara och omställningsbara lokaler som erbjuder tillgängligt lärande. Planering för flera ny- eller ombyggnationer av förskole- och skollokaler pågår, bland annat gällande Lagaholmsskolan, ny förskola i Laholms stad, förskola i Haga i Skottorp, ombyggnad av Junibackens förskola samt verksamhetsanpassning av Parkskolan och ombyggnad av Vallbergaskolans kök och matsal. I flera av kommunens starka tillväxtområden har det funnits för få förskoleplatser att erbjuda under första halvåret 2023. För att möta efterfrågan och klara garantitiden öppnades tillfälliga förskolelokaler i Skottorp.

Kultur- och utvecklingsnämnden bidrar genom att möjliggöra för aktiviteter och arrangemang i hela kommunen med fokus på att förlänga säsongen, möjliggöra exponering för företagare, öka besöks-siffror samt öka tillgängligheten genom geografisk spridning. Under 2023 har en mängd olika evenemang genomförts, bland annat Rally-SM, Loppisrundan, nationaldagsfirande, tre kalas i stan (inklusive SM i Trial), Skördeturen, Arkeologidagen på Lagaholm och Kusliga Laholm. En evenemangshandbok har tagits fram för att underlätta för föreningar och andra aktörer att genomföra evenemang. En intern arrangörsgroup inrättades för att underlätta samverkan och skapa bättre service gentemot externa arrangörer. Trots insatserna redovisades något färre antal genomförda aktiviteter i evenemangskalendern än föregående år. Även antalet gästnätter minskade något, med stor sannolikhet till följd av konjunkturedgången i samhället i stort.

Samhällsbyggnadsnämnden bidrar till målet främst genom detaljplanearbetet. Under året har detaljplaner som tillsammans medger ca 150 nya bostäder antagits av kommunfullmäktige. Kommunen ligger väl till när det gäller antal planlagda bostäder

Socialnämnden deltar i samhällsplaneringen, främst i detaljplaneprocessens formella delar. Nämnden bevakar inkludering och mångfald, behovet av tillgängliga hyreslägenheter samt att samhällsplaneringens bidrag till ökad hälsa och ökad jämställdhet.

Nämnden konstaterar att flera av nämndens målgrupper har stora problem på bostadsmarknaden eller med att göra boendekarriär. Det finns ett behov av billiga hyresrätter. Gamla hyresskulder omöjliggör förstahandskontrakt trots uppvisad skötsamhet. I samarbetet med Laholms hem har nämnden lyckats med att vissa klienter har fått ta över lägenheten med eget kontrakt. Kommunens demografiska utveckling kommer innebära ett ökat behov av bostäder anpassade för äldre.

Målområde Utbildning, näringsliv och företagsamhet

Ökad sysselsättning leder till ökad skattekraft och bättre livskvalitet i kommunen, mer arbetskraft till näringslivet, ökad mångfald och en mer dynamisk kommun. Laholms kommun ska erbjuda förskola och skolor med hög kvalitet som ger goda kunskaper och möjligheter för fortsatt utveckling. Gymnasie- och vuxenutbildningar ska vara attraktiva och leda till jobb eller fortsatt utbildning. Näringslivsutvecklingen ska främjas för fler och växande företag. Entreprenörskap, kunskap och företagande ska främjas i samverkan mellan kommunen och näringslivet. Nya etableringar inom handels- och tjänstesektorn samt besöksnäringen ska stimuleras.

Gemensamt resultatmål inom Utbildning, näringsliv och företagsamhet

Fler är behöriga till gymnasiet och har förutsättningar för högre studier.

Nyckeltal	Källa	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, andel (%)	Kolada (N17473)	49,3	59,1	47,0	46,3
<i>Kommentar:</i> Andel folkbokförda elever i kommunen med behörighet till universitet/högskola inom 3 år, inkl. IM. Alla elever ingår i underlaget, även de som valt yrkesförberedande program.					
Elever i årskurs 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	Kolada (N15452)	-	-	65	66
<i>Kommentar:</i> På grund av Covid-19 har ämnesproven genomförts, varken under 2020 eller 2021. En generell försämring har skett i Sverige mellan 2019 och 2023. 2019 tillhörde Laholms kommun de 25 procent sämsta kommunerna. Relativt sett har Laholms kommun förbättrat sitt resultat och sedan 2022 så tillhör nu Laholms kommun de 50 procent mittersta kommunerna. Resultat förbättrades något under 2023.					
Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	Kolada (N15436)	81,2	83,0	76,8	78,4
<i>Kommentar:</i> Gymnasiebehörigheten till yrkesprogram har försämrats betänkligt under 2022 jämför med föregående år. Trots en förbättring under 2023 så rankas kommunen bland de 25 procent sämsta kommunerna i landet efter att under 2020 och 2021 uppvisat relativt goda resultat.					
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel	Kolada (N17461)	72,3	69,0	78,4	68,2
<i>Kommentar:</i> Under 2022 var det bara 61,1 % av gymnasieeleverna som uppnådde gymnasieexamen inom 3 år. Detta resultat följer med in i utfallet för 2023 avseende elever med examen inom 4 år.					
Individer i Kommunalt Aktivitetsansvar (KAA)	Egen mätning		145	184	213
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet mäter den totala gruppen av individer som är aktuella för KAA. Det är viktigt att se antalet ungdomar inom KAA utifrån ett snitt över året för att få en rättvis bild. Noteras bör att alla inom KAA inte nödvändigtvis är i behov av insats utan har sysselsättning såsom arbete eller militärtjänstgöring. Under 2023 har antalet ungdomar i KAA fortsatt att öka och är högre än tidigare år. En orsak till detta tros vara en fortsatt pandemieffekt med bland annat skoltrötthet och isolering som följd, samt betydligt fler komplexa ärenden med individer med ett större stöd- och anpassningsbehov än tidigare. Ökningen är också en effekt av utvecklade arbetssätt där fler individer identifieras och kan omfattas av KAA än tidigare.					

Sammanfattande bedömning av förväntad måluppfyllelse

Den samlade bedömningen är att utfallet för målet har varken försämrats eller förbättrats under 2023. Nyckeltalen som är direkt kopplade till resultatmålet: *behöriga till gymnasiet och förutsättningar för högre studier* pekar åt olika håll jämfört med föregående år. *Andelen behöriga till gymnasiet* har ökat liksom andelen elever i årskurs 3 som klarat delproven i svenska. Däremot har *andel gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola* minskat marginellt. Men det finns stora skillnader mellan kvinnor och män. Endast 35,1 % av männen har uppnått grundläggande behörighet till högre studier med motsvarande andel för kvinnorna är 59,7 %. Sammanfattningsvis visar nyckeltalen att förutsättningarna för att klara gymnasiet kommande år har ökat medan resultat för de elever som lämnat gymnasieskolan har försämrats under året.

Kommentar kring nämndernas bidrag till måluppfyllelse

Kommunstyrelsen bidrar indirekt till måluppfyllelsen genom att ge de verksamhetsansvariga nämnderna goda förutsättningar och stöd för respektive nämnds uppdrag. Kommunstyrelsen stödjer nämnderna bland annat i rekryteringsprocessen och med ändamålsenliga lokaler.

Barn- och ungdomsnämnden framhåller att det krävs ett långsiktigt och metodiskt arbete för nå målet. Det systematiska kvalitetsarbetet med analyser på övergripande förvaltningsnivå och på enhetsnivå, ger underlag för att identifiera utvecklingsområden.

En förutsättning för att nå målet är behöriga lärare. Generellt är andelen behöriga lärare i grundskolan god men i vissa ämnen har det varit svårt att rekrytera. Samtliga skolor har nu behöriga lärare i svenska som andraspråk efter Skolverksprojektet ”Riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers utbildning”.

Barn- och ungdomsnämnden bedömer att verksamhetens insatser långsiktigt bidrar till utveckling. Bedömningen görs utifrån nyckeltal som visar ökad andel elever i årskurs 3 som klarat ämnesproven, ökad andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven, ökad andel elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram samt ökat meritvärde för årskurs 9.

Kultur- och utvecklingsnämnden har ansvar för alla ungdomar folkbokförda i Laholm som studerar på gymnasiet, oavsett om de studerar på kommunens gymnasieskola eller i andra kommuner. På kommunens egen gymnasieskola, Osbecksgymnasiet, tog 79,7% gymnasieexamen 2023 vilket innebär att Osbecksgymnasiet ligger över riksnittet. Andelen folkbokförda ungdomar som uppnått gymnasieexamen, vilket synliggör även de ungdomar som valt en annan huvudman, ökar med drygt fem procentenheter.

Osbecksgymnasiet har blivit ackrediterad för Erasmus+ vilket ger möjlighet att arbeta långsiktigt och strategiskt med internationellt samarbete och utveckling. Målet med Erasmus+ för Osbecksgymnasiet är bland annat fler elever med avslutade gymnasiestudier, ökad kvalitetsutveckling och kvalitetssäkrad utbildning.

I ansvaret för alla ungdomar i kommunen ingår de under 20 år som inte fullföljt sin gymnasieutbildning, kommunalt aktivitetsansvar (KAA). Under 2023 har antalet ungdomar i KAA öka, delvis beroende på nämnden blivit bättre på att identifiera de individer som ingår i KAA. Andra orsaker till ökningen är en fortsatt pandemieffekt med bland annat skoltrötthet och isolering som följd, samt betydligt fler komplexa ärenden med individer med ett större stöd- och anpassningsbehov än tidigare. Alla ungdomar inom KAA inte är i behov av en insats, då vissa exempelvis arbetar, gör militärtjänstgöring eller befinner sig utomlands. Under 2023 var 33% av de inskrivna ungdomarna inom KAA i arbete eller drev eget företag.

Samhällsbyggnadsnämnden bidrar till målet genom att erbjuda olika praktikplatser både hos måltidsenheten, fordon- och transportenheten och räddningstjänsten.

Socialnämnden bidrar till måluppfyllelse genom att stärka barn och familjer så att det har bättre förutsättningar att klar skolan. De olika insatserna för att öka den psykiska hälsan som genomförs är även en grund för att nå detta resultatmål. Exempel på aktiviteter är samverkan mellan socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden för att stimulera elever till att börja prata om psykisk ohälsa, aktivitetsgrupp för elever med hög skolfrånvaro och föräldrautbildning. Frisk- och aktivitetsgrupperna har gett mycket goda resultat där flera barn och unga återvänt till studier, fått praktik och i något fall arbete.

Gemensamt resultatmål inom Utbildning, näringsliv och företagsamhet

Fler företagsetableringar och fler människor i arbete

Nyckeltal	Källa	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Arbetslöshet 18-65 år, andel (%) av befolkningen	Kolada (N03920)	6,1	5,6	4,6	4,4
<i>Kommentar:</i> Antal invånare 18-65 år som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd. Avser årsmedelvärde. Arbetslösheten har fortsatt att sjunka efter pandemiåret 2020.					
Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser (Insikt) – Totalt, NKI	Kolada (U07451)	74	73	68	76*
<i>Kommentar:</i> Måttet är hämtat från SKR:s enkätundersökning Insikt om företagarnas helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen. Utfallet för 2023 publiceras i slutet av april 2024. *Kommunstyrelsen prognosticerar en klar förbättring utifrån resultat till och med november 2023.					
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta, andel (%)	Kolada (U40455)	34	37	31	
<i>Kommentar:</i> Börjat arbeta avser anställningar på den reguljära arbetsmarknaden. För att räknas som en anställning ska denna ha pågått minst en sammanhängande månad. Börjat studera, avser utbildning som är studiemedelsberättigad. Värde för 2023 publiceras i slutet av mars 2024.					
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	Kolada (U31462)	85	92	82	75
<i>Kommentar:</i> Andel (procent) vuxna personer som inte återkommit till försörjningsstöd inom ett år efter avslutat försörjningsstöd. Återaktualisering avser endast formell ansökan. Avser försörjningsstöd som avslutades första halvåret.					
Antal vuxna med försörjningsstöd	Egen mätning		244	216	185
<i>Kommentar:</i> Avser genomsnittet för antal individer som varit inskrivna på ekonomiskt bistånd under året. Utgår från indikator i gemensam process mellan arbetsmarknadsenheten och ekonomiskt bistånd.					

Sammanfattande bedömning av förväntad måluppfyllelse

Arbetslösheten sjönk i Laholm under 2023 för tredje året i rad även om ett negativt trendbrott kan skönjas grundat på en ökad arbetslöshet under hösten. Arbetslösheten är fortsatt lägre i Laholm än i riket. Näringslivet i kommunen har klarat sig bättre än förväntat under pandemin. Inga butiker har tvingats stänga eller har gått i konkurs på grund av pandemin. Efterfrågan på industrimark är fortsatt stor. Även näringslivsklimatet förväntas ha förbättrats under 2023 utifrån SKR:s mätning Insikt.

För nyckeltalet *Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd* redovisas en försämring för 2023. Från att kommunen tre år i rad (2019-2021) tillhört de 25 procent bästa i riket är resultatet nu närmare de 25 procent sämsta kommunerna. Men antalet individer med ekonomiskt bistånd har minskat för tredje året i rad.

Sammanvägt blir bedömningen att resultatmålet förbättrats under 2023 då arbetslösheten sjunkit, fler är i arbete, kostnaden för försörjningsstöd minskar och företagsklimat förbättrats. Intresset för att etablera sig i kommun är fortsatt stort men här är överklagan av detaljplanen för Mellby industriområde ett hinder.

Kommentar kring nämndernas bidrag till måluppfyllelse

Kommunstyrelsen bidrar till målet främst inom tre områden; företagsetableringar, företagsklimat och handelsutveckling. Detta görs genom att underlätta för etableringar genom att ha rätt verksamhetsmark tillgänglig i rätt tid, god infrastruktur, gott bemötande och rättssäkerhet i

myndighetsutövning samt ha en god dialog med näringslivet. Möjligheten att införskaffa mark i attraktiva lägen är beroende av att markägarna vill sälja marken till kommunen.

Kommunstyrelsens bedömer att företagsklimat förbättrats under 2023 utifrån hur företagarna har svarat i SKR:s mätning av deras upplevelse av tillgänglighet, information och rådgivning från kommunens myndighetsutövning inom tillsyn och tillstånd. En klar förbättring utläsas på alla områden förutom inom brandskydd som redan har högt betyg.

Handeln i Laholms stadskärna har haft en fortsatt stark utveckling. I Laholm var andelen företag som nyanställt, ökat sin omsättning och gått med vinst näst högst i Halland enligt Synas sammanställning. Det finns ett stort intresse för företagsetableringar i Laholm, främst på Mellby och Nyby verksamhetsområde. Om etableringarna blir av är helt avhängigt om detaljplanen kan få laga kraft.

Barn- och ungdomsnämnden bidrar till målet främst genom att elever når kunskapskraven för grundskolan men även genom ett entreprenöriellt lärande i samverkan med närsamhället och företag. Platser för praktisk arbetslivsorientering (PRAO) och företagsbesök (Företagssafari) för årskurs 7–9 viktiga delar för att öka förståelsen för näringslivet och utveckla studie- och yrkesvägledningen.

Kultur- och utvecklingsnämnden framhåller att arbetslösheten är lägre 2023 än 2022, färre individer uppstår försörjningsstöd och fler vårdnadshavare bedöms vara i arbete. Insatser har pågått för att tillgodose samhällets kompetensbehov, med bland annat rekryteringsträffar genom Arbetsmarknadsnheten och att verka för ett nära samarbete mellan det lokala näringslivet och utbildning. Det handlar bland annat om nya lärandearenor i samverkan med industri- och teknikföretag, nya arbetsätt och fortsatt utveckling av etablerade former såsom KomTek, Ung Företagsamhet (UF), entreprenörsprofilen på SFI samt kulturunderstödd rehabilitering för att få fler att återgå till arbete eller studier. Under sommaren kunde feriejobb erbjudas till 144.

Samhällsbyggnadsnämnden har i samverkan med kommunstyrelsens näringslivsenhet arbetat med att förbättra rutiner, rådgivning och kommunikationen för att leva upp till målsättningen om ett förbättrat företagsklimat. Nämndens tjänstemän har deltagit i näringslivsforum för att främja dialogen mellan kommunen och näringslivsföreträdare.

Socialnämnden konstaterar att kostnaderna för försörjningsstöd samt antalet unika hushåll som uppstår försörjningsstöd fortsätter att minska jämfört med 2022. Detta trots kraftigt höjda priser på energi, stora hyresökningar i nyrenoverade fastigheter, hög inflation och generella prisökningar. Dock lever över av Laholms barn i hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd och det finns en stor risk att barnfattigdomen är på väg att öka.

Målområde Trygghet och folkhälsa

Vi ska arbeta för att vara en kommun som ger invånarna goda förutsättningar för trygghet och säkerhet och vi ska fortsätta utveckla god samverkan med övriga samhällsaktörer. Alla i kommunen har rätt till god och jämlik hälsa. Kommunen ska skapa förutsättningar i samhället för befolkningen att behålla eller förbättra sin hälsa. Vi ska arbeta för att minska utanförskapet samt förbättra möjligheterna för alla att vara delaktiga i samhällsutvecklingen. Vi ska främja och stärka den enskildes möjligheter och förmåga att leva ett självständigt liv genom medskapande och valmöjlighet samt med en utveckling av välfärdsteknologi.

Gemensamt resultatmål inom Trygghet och folkhälsa

Folkhälsan förbättras och tryggheten ökar i kommunen

Nyckeltal	Källa	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Jag känner mig trygg i området där jag bor, trygg/väldigt trygg, enkät Polisen/Laholms kommun, andel (%)	Egen mätning	80,3	89,6	89,2	87,5
<i>Kommentar:</i> Enkäten genomfördes under september till oktober 2023 av kommunen i samarbete med polisen.					
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 invånare	Kolada (N07403)	643	673	700	
<i>Kommentar:</i> Avser summering av: Försök till mord eller dråp, Misshandel, Våldtäkt, Grov kvinnofridskränkning, Grov fridskränkning, Våld mot tjänsteman och Rån. Statistiken redovisas efter den kommun där brottet har begåtts. Utfall för 2023 publiceras vecka 13 2024. Laholm har betydligt färre anmälda våldsbrott än riket och jämförbara kommuner under hela perioden 2020-2022.					
Jag känner mig trygg i skolan, årskurs 5, positiva svar, andel (%)	Kolada (N15557)		78,6		80,1
<i>Kommentar:</i> Resultatet för elever i årskurs 5 har förbättrats mellan mätpunkterna. Men det är stora skillnader mellan de olika skolenheterna i kommunen vars resultat publicerats i Kolada. Undersökningen genomförs vartannat år.					
Jag känner mig trygg i skolan, årskurs 9, positiva svar, andel (%)	Kolada (N15533)		78,6		72,1
<i>Kommentar:</i> Resultatet för elever i årskurs 9 har försämrats mellan mätpunkterna. Skillnaderna mellan de olika skolenheterna i kommunen vars resultat publicerats i Kolada är små. Undersökningen genomförs vartannat år.					
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Kolada (U01405)	74	74	74	*
<i>Kommentar:</i> Andel som svarat "Bra" eller "Mycket bra" på frågan "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" Källa folkhälsomyndigheten (Hälsa på Lika Villkor), invånare 16-84 år. Laholms kommun tillhör för alla åren 2020-2022 de 25 procent bästa kommunerna. *Utfallet för 2023 publiceras först v 46 2024.					
Invånare med fetma, andel (%)	Kolada (U01411)	17	17	15,9	*
<i>Kommentar:</i> Uppgifterna hämtas från Folkhälsomyndighetens undersökning Hälsa på lika villkor. *Utfallet för 2023 publiceras först v 46 2024.					

Sammanfattande bedömning av förväntad måluppfyllelse

I kommunens trygghetsundersökning uppgav närmare 90 procent av invånarna att de är trygga i området där de bor. De är en väldigt hög andel i jämförelse med andra kommuner som gör motsvarande mätning. Den upplevda tryggheten är hög i kommunen. Antalet anmälda våldsbrott är lågt i kommunen i förhållande till jämförbara kommuner och snittet för riket.

Vad gäller tryggheten i skolan så har resultatet för elever i årskurs 5 förbättrats mellan mätpunkterna. Men det är stora skillnader mellan de olika skolenheterna i kommunen vars resultat publicerats i Kolada. Skillnaderna mellan 7-9-skolorna i kommunen är små. Vad gäller utfallet för både årskurs 5 och 9 så står det sig dåligt i jämförelse med övriga kommuner i riket. För elever i årskurs 5 är utfallet nära gränsen för att tillhöra de 25% sämsta kommunerna. För elever i årskurs 8 är utfallet under gränsen för att tillhöra de 25% sämsta kommunerna. Barn- och ungdomsnämnden redovisar motstridiga uppgifter. I deras nämndredovisning redovisa index för frågeområdet Trygghet i Skolinspektionens enkät. Indexet visar en marginell förbättring mellan åren (från 8,2 till 8,3) och ett index som är högre än snittet för riket (8,1) för årskurs 5 och ingen förändring för årskurs 8 (7,5) och ett värde som är något under snittet i riket (7,7).

Andel invånare med bra självskattat hälsotillstånd är högt i jämförelse med andra kommuner. Resultat tillhör det 25 procent bästa kommunerna i landet för alla åren 2020, 2021 och 2022. Även vad gäller invånare med fetma så placerar värdet Laholm bland de 25 % bästa kommunerna i riket. Men det finns stora skillnader mellan kvinnor och män, där en större andel av männen har fetma.

Sammantaget är tryggheten hög i kommunen och efter restriktionerna hävts har förutsättningarna för folkhälsan förbättrats. Den samlade bedömningen blir att målområdet har förbättrats under 2023. Orosmolnet är de relativt höga andelen elever som inte svarar att de känner sig trygga i skolan i Skolinspektionens enkät, även om det sammanvägda trygghetsindexet mildrar farhågan.

Kommentar kring nämndernas bidrag till måluppfyllelse

Kommunstyrelsen arbetar med brottsförebyggande arbete utifrån medborgarlöftet mellan Polisen och kommunen och den nya lagen om kommunens ansvar för det brottsförebyggande arbetet. För att möta behovet har en samordnare anställts vilket kommer leda till bättre kunskap och större möjligheter till faktisk och upplevd trygghet. Det brottsförebyggande perspektivet är redan nu med i framtagandet av detaljplaner och översiktsplaneringen.

Vidare stödjer och deltar kommunstyrelsen i polisens arbete med grannsamverkan. Grannsamverkan är i allra högsta grad levande. Ett fysiskt årsmöte genomfördes i oktober där ombud från samtliga grannsamverkansområden deltog. I dagsläget är ca 2 600 hushåll engagerade i grannsamverkan fördelade på 82 områden.

Varje höst genomför kommunen tillsammans med polisen en trygghetsundersökning. Resultatet av undersökningen bildar underlag för kommunens och polisens medborgarlöfte som anger vad kommunen och polisen ska fokusera på under framöver för att öka tryggheten i kommunen.

Barn- och ungdomsnämnden arbetar med att alla barn och elever ska känna trygghet, uppleva god omsorg och ett gott bemötande. En e-tjänst för anmälan och dokumentation av kränkande behandling finns på plats som underlättar och säkerställer skolornas arbete inom området.

Nämnden bedömer att målområdet utvecklas positivt. De beslutade besparingarna innebär en oro för att utvecklingen inte kommer ske i förväntad takt.

Kultur- och utvecklingsnämndens arbetar med att få fler ungdomar aktiva i föreningslivet, kulturaktiviteter och fritidsaktiviteter. Antalet deltagartillfällen, 7- 25 år, i föreningar som ansöker om aktivitetsstöd har ökat. Kulturskolan har anordnat aktiviteter för 4- till 5-åringar och ungdomar i årskurs 8 och äldre som idag är underrepresenterade målgrupper i Kulturskolans verksamhet.

Nämnden arbetar med att proaktivt möta ungdomar där ungdomar finns. Ung i Laholm arrangerade en mängd olika aktiviteter för unga under sommaren. Grillkvällar på utebad och vid Glänningesjö var ett sätt att proaktivt möta ungdomar där ungdomar finns och ett sätt att nå brett och även nå barn och unga i socialt utsatta situationer. Nämnden konstaterar att de riktade insatserna har fungerat bättre än de som har varit öppna då sett till antal deltagare.

Samhällsbyggnadsnämnden arbetar med folkhälsofrågorna i det långa perspektivet genom översiktsplaneringen och i detaljplaneprocessen. I det nära perspektivet arbetar nämnden med myndighetssamverkan med huvudsakligen Polismyndigheten och Skatteverket. Det är påvisat att både alkohol och tobak kan påverka folkhälsan negativt och det är därför av vikt att verksamheter som tillhandahåller dessa varor, antingen genom detaljhandel eller genom partihandel, sköter sin verksamhet i enlighet med gällande regelverk. En del i detta arbete är att säkerställa så att barn och unga ej får tillgång till dessa åldersreglerade varor.

Vidare arbetar nämnden med trafiksäkerhet genom trafikmätningar och elektroniska körjournaler i kommunens bilar. Ett lugnt körbeteende leder till mindre skador, bättre miljö och lägre driftskostnader, men även ett bättre anseende bland kommunens invånare.

Socialnämnden har fokuserat på att minska antalet överviktiga. Bland annat med gruppaktiviteter för barn med fetma vilket har gett goda resultat. Vidare beskriver nämnden att kommunens folkhälsoarbete förbättras genom att det finns en plan för arbetet med suicidprevention. Framtagandet av en lokal handlingsplan pågår och arbetet med att genomföra aktiviteterna kommer fortlöpa under 2024.

Uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige

Bemanningsenhet

En bemanningsenhet ska hantera bemanning vid oplanerad frånvaro och därmed frigöra tid för chefer så att fokus kan läggas på kärnverksamheterna. En utvärdering ska genomföras under 2023.

De verksamheter som nu använder bemanningsenheten är äldreomsorgen, funktionsstöd, daglig verksamhet, grundskolan, fritidshemmen, förskolan och måltidsenheten. Under 2023 beställdes 17 571 pass varav 81% tillsattes. Fortfarande förekommer en del dubbelarbete genom att verksamheter själva ringer in vikarier. Från och med februari 2024 är det extra viktigt att använda bemanningsenheten för att leva upp till reglerna om dygnsvila.

En utvärdering av bemanningsenheten har genomförts av företagshälsovården och kommer att redovisas för kommunstyrelsen under våren 2024.

Heltid som norm

Kommunen har ett stort rekryteringsbehov framöver. Behoven av välfärdstjänster ökar samtidigt som många medarbetare går i pension. Genom att ta tillvara befintlig kompetens på ett bättre sätt kan kommunen både minska rekryteringsbehovet och samtidigt få tillgång till mer personal. Det förutsätter att deltidsanställningar ersätts med heltidsanställningar och att deltidsarbete ersätts med heltidsarbete. Uppdraget har koppling till bemanningsenhet.

Under 2023 har både socialförvaltningen och måltidsenheten arbetat med att skapa delaktighet, involvering och medvetenhet kring vad Heltid som norm innebär. När processledare och Kommunals representant träffat olika arbetsgrupper har de använt sig av SKR:s verktyg som kallas Pilen, en modell för att säkerställa att synpunkter och förbättringsförslag tas om hand på ett bra sätt.

Inom socialförvaltningen har samplaneringsområde för äldreomsorgen och LLS-verksamheten formerats i syfte att öka nyttjandet av överkapacitet som kan uppstå inom enskilda avdelningar eller enheter. Måltidsenheten har under året genomfört behovsanalyser i respektive kök för att se över och få en gemensam bild, chef och medarbetare tillsammans, över det dagliga arbetet. Resultatet av behovsanalysen har gett underlag för vissa förändringar i syfte att skapa jämnare arbetsbörda under dagen och mellan köken.

Projektgruppen arbetar fortfarande med framtagande av Bemanningshandbok. Bemanningshandboken ska vara ett stöd för chefer och medarbetare inom kommunen. Handboken ska beskriva hur kommunens verksamheter planerar arbete utifrån krav på bemanning och hur vi följer upp och förbättrar verksamheten vid behov. Handboken ska också visa schemaprocessen med riktlinjer samt de roller som finns i bemanningsprocessen. Handboken kommer beskriva de övergripande och kommungemensamma principer och processer. Bemanningshandboken planeras vara fastställd tidigast våren 2024 men kommer enbart att utgöra ramverket för kommunen.

I slutet av året beslutade kommunens ledningsgrupp om tydligare gränsdragning mellan projektgruppens och förvaltningarnas ansvar för arbetet med heltidsresan under projektets sista år 2024.

Andra kommuners erfarenhet visar tydligt att en heltidsorganisation omöjligt kan ”tryckas ner i” en deltidsorganisation, vilket också bekräftas av SKR och Kommunal. För att möjliggöra övergången behöver organisationen göra förändringar och anpassningar när det gäller utförande av uppdrag, planering, bemanning och schemaläggning. Verksamheten behöver utveckla metoder för behovsanalys och produktionsplanering, utifrån kundernas behov men också anpassat till de kompetenser och resurser som krävs och finns tillgängliga för att utföra uppdraget. Frånvaroprognoser och utjämning av ledighetsönskemål är också parametrar som verksamheten behöver arbeta med. Stora

delar av viktiga stödprocesser som krävs för alla dessa förändringar har dock ännu inte påbörjats i förvaltningarna. Ett arbete för att ta fram en kravspecifikation för ett schemaläggningssystem har påbörjats.

Det stora arbetet med framtagande av inte minst behovsanalyser och produktionsplanering, som ska utgöra grunden för samplanering, kvarstår för förvaltningar att arbeta med. Verksamheten måste skapa förutsättningar för och rusta sina medarbetare för att kunna arbeta pass på annan plats än huvudarbetsplats. Detta kommer ställa högre krav på likvärdiga arbetssätt inom samplaneringsytorna, vilket i sin tur kommer att kräva av verksamheten och ansvarig chef att säkerställa en god introduktion. Förvaltningar behöver hitta lösningar på hur kostnader för timanställda/fyllnad/övertid/visstid ska växlas mot de kostnader som uppstår när fler vill och kommer att arbeta mer eller heltid. Ett smart och effektivt schemaläggningssystem, som kan skapa optimala scheman, med hänsyn till ekonomiska- och arbetsmiljömässiga ramar i förhållande till kundernas behov är en brådskande nödvändighet för att säkerställa en effektiv heltidsorganisation och bör vara högt prioriterat under 2024.

Verktyg för e-handel

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda verktyg för införande av e-handel under verksamhetsåret 2023.

Under 2022 genomfördes en penganalys som visade på nyttan av att inför e-handel i kommunen. Utredningen av verktyg för e-handel är klar. Som del av kommunstyrelsen tillfälliga besparingar under 2023 tillsattes inte tjänsten kopplat till e-handel. Ett verktyg kommer att upphandlas under 2024. E-handel planeras att tas i drift under fjärde kvartalet 2024 efter att kommunens inköphantering har utretts och fastställts.

Kommunal fordonsorganisationen

Samhällsbyggnadsnämndens får i uppdrag att revidera och anpassa riktlinjerna om så behövs

- *Nämnden ska leasa räddningstjänstens mindre fordon såsom mindre personbilar, skåpbilar och lättare lastbilar.*
- *Alla bilar av denna typ i kommunen ska ha elektroniska körjournaler.*
- *Bilar som kommunen leasar ska hanteras och administreras gemensamt via fordonsorganisationen, så även försäljning av friköpta leasingbilar.*

Samarbetet mellan fordonsorganisationen och räddningstjänsten är igång. Nya fordon, personbilar och lätta lastbilar, leasas medan extrautrustningen i bilarna läggs som investering. Samtliga befintliga personbilar och lätta lastbilar har elektronisk körjournal och separata bränslekort och administreras från och med 2024 av fordonsorganisationen. Uppdraget är därmed slutfört.

Översiktsplan

Aktualitetsöversyn av Framtidsplan 2030. I uppdraget ingår att ta fram ett nytt arbetssätt för kontinuerlig översiktsplanering. Kunskapsuppbyggnad i organisationen kring översiktsplanering.

Under året har flera utredningar som krävs för översiktsplanen slutförts. Det handlar om samhällsekonomisk värdering av jordbruksmark, trafik- och transportstrategi, vindkraftutredning och skyfallsutredning. Arbetet med miljökonsekvensbeskrivning, klimatplan och klimatanpassningsplan pågår.

Prognosen är nu att samråd om översiktsplanen ska kunna genomföras under perioden maj-juli 2024.

En väg in

Förslag på olika förändringsalternativ för allmänhetens kanaler in till kommunen i syfte att upprätthålla en effektiv verksamhet samtidigt som kommunen önskar vara tillgänglig och tillgodose allmänhetens behov.

Projektdirektiv fastställdes under hösten 2023. Projektgenomförande startade i januari 2024. Eftersom det inte finns några extra resurser avsatta i projektet kommer genomförande att pågå under en längre tid. Projektet förväntas vara klar under 2024. I projektets inledning kommer kartläggning av hur medborgarservice fungera, vilka system som används i kommunen och vilka vägar in i till kommunen som finns idag.

Kvalitetsredovisning

Kommunens styrning består av målstyrning, ekonomistyrning, kvalitetsstyrning och intern kontroll. Genom styrmodellens aktiviteter; planera, följa upp, analysera och åtgärda avvikelser samt ta vara på förbättringsförslag säkerställs övergripande och långsiktig utveckling samtidigt som kvaliteten i verksamheten följs upp och förbättras.

Genomförandet av kommunens uppdrag säkerställs utifrån lagstiftning, föreskrifter, nationella och kommunala styrdokument, samt i vilken grad kommuninvånarnas krav på kvalitet i service och tjänster uppfyllts. Arbetet sker både verksamhetsnära och kommunövergripande i planerings- och uppföljningsprocessen.

För de verksamheter där kommunen finner avvikelser planeras åtgärder in direkt och kan då regleras i ett tidigt skede. Vid större avvikelser eller avvikelser som inte går att åtgärda inom ramen för det dagliga arbetet sker planering för mål och aktiviteter för förbättring inom målstyrningen.

För att följa verksamhetens kvalitet och effektivitet och ge en helhetsbild för kommunen har indikatorerna i Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) använts, vilka redovisas nedan tillsammans med jämförelser med Hallands län och riket.

Kommunens kvalitet i korthet

Laholms kommun deltar i ett nationellt initiativ, Kommunens kvalitet i korthet (KKiK), som samordnas och administreras av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Inom ramen för KKiK görs jämförelser mellan kommunerna inom tre perspektiv:

Barn och unga försöker beskriva verksamheten för en av kommunens största målgrupp. Flera av nyckeltalen gäller utbildningsverksamheten, men även nyckeltal kopplat till barn och unga inom kultur- och fritid och barn och unga i behov av stöd och omsorg redovisas.

Stöd och omsorg fokuserar på de målgrupper av medborgare som behöver service av specifika verksamheter utifrån specifika behov.

Samhälle och miljö innehåller nyckeltal som mäter kommunens service till samtliga som bor, vistas eller verkar i kommunen, kommunal service såsom bibliotek, arbetsmarknad, samhällsbyggande, näringsliv och miljö.

Totalt redovisas ett 40-tal olika nyckeltal. KKiK utgår från befintliga nationella nyckeltal som kompletteras med mätningar i den egna kommunen. Det grundläggande syftet är att ta fram ett kunskapsmaterial som stärker de förtroendevalda i att styra mot resultat och i dialogen med medborgarna. Resultaten har ambitionen att ur ett övergripande perspektiv beskriva kommunens kvalitet och effektivitet i jämförelse med andra kommuner.

När KKiK-resultaten redovisas används en färgsättning som innebär att de 25 procent av kommunerna som har bäst resultat får grön markering, de 25 procent av kommunerna som har sämst resultat får röd markering och övriga kommuner får gul markering. För kostnadsmått avser en grön färg kommuner med lägst kostnad och röd färg kommuner med högst kostnad per elev eller brukare. Färgen i tabellen visar Laholms resultat i förhållande till övriga kommuner. Färgen i sig visar inte om resultaten är bra eller dåliga, utan enbart hur Laholm förhåller sig till andra kommuner. Som jämförelse redovisas även genomsnittet i Hallands län och i riket. Samtliga resultat och nyckeltalens definitioner finns i databasen Kolada, www.kolada.se.

Barn och unga	2020	2021	2022	2023	Medel Halland	Medel Riket
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	5,2	5,1	4,9		5,0	5,1
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	157 745	163 342	165 294		169 615	169 451
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)			65	66	64	67
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	86,0	86,0	84,6	87,6	85,5	85,9
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	81,2	83,0	76,8	78,4	82,2	83,7
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	80,6	83,8	77,8	78,0	83,9	85,6
Elever i åk 9 med lägst betyget E i idrott och hälsa, kommunala skolor, andel (%)	93,5	93,9	87,3	93,3	92,5	90,8
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/elev	123 026	128 543	133 436		123 790	121 164
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	67,7	63,5	76,9	62,5	72,3	71,6
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	72,3	69,0	78,4	68,2	73,4	73,5
Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, hemkommun, andel (%)	4,9	6,0	8,0	5,7	7,0	9,8
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	126 015	130 534	136 192		132 886	131 930
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv. 0-18 år	19,8	16,3	16,3		40,5	33,8
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv. 7-20 år	20,1	18,8	19,7		28,6	29,9

Färgförklaring		25 % sämsta kommunerna
		25 % bästa kommunerna
		50 % mittersta kommunerna

Värden för Halland och riket avser det år då det senaste värdet för Laholm är publicerat.

Inom området barn och unga uppnår Laholm ett resultat som är nära genomsnittet för riket. Två områden sticker ut negativt, *Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, och kommunala skolor*. Här tillhör Laholm de 25 procent kommuner med sämst resultat.

På ett område utmärker sig kommunen positivt, *Gymnasieelever med indraget studiestöd pga. ogiltig frånvaro, hemkommun*. Här tillhör Laholm de 25 procent kommuner med bäst resultat. Trots att cirka hälften av Laholms elever går i andra skolor än kommunens gymnasieskola så är det färre laholms elever med indraget studiestöd än i Halland som helhet.

Noterbart är att kostnaderna för grundskola och gymnasieskola är högre i Laholm än snittet för Halland och riket.

Trenden med att antalet deltagartillfällen i idrottsföreningar för invånare 7-20 år minskar, har nu brutits. Men det är ett stort glapp mellan Laholm och övriga Halland och riket.

Stöd och omsorg	2020	2021	2022	2023	Medel Halland	Medel Riket
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)			80		80	-
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	85	92	82	75	80	-
Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde	18	18	26	21	15	-
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	3 717	4 442	4 473		4 467	5 235
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma	78		94		83	-
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	6 037	6 261	6 471		7 404	7 800
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	62	44	50	66	53	-
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	15	15	15	16	17	-
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)				83	82	78
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)				88	89	86
Sjuksköterskor/plats i boende för särskild service för äldre, vardagar, antal				0,03	0,03	0,05
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	223 102	225 018	230 904		235 777	251 803

Färgförklaring		25 % sämsta kommunerna
		25 % bästa kommunerna
		50 % mittersta kommunerna

Värden för Halland och riket avser det år då det senaste värdet för Laholm är publicerat.

Inom området Stöd och omsorg har Laholm presterat mycket väl under de senaste åren. För flera av nyckeltalen har presterat kommunen bättre än snittet för såväl Halland som riket. Men flera nyckeltal har försämrats under 2023.

För 2023 tillhör Laholm de 25 procent bästa kommunerna vad gäller ett nyckeltal; *brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg*. Detta ska ställas i relation till att senaste värdet för kostnaden för äldreomsorgen är bland de 25 % lägsta i kommunsverige.

Samhälle och miljö	2020	2021	2022	2023	Medel Halland	Medel Riket
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	61	68	72	65	67	-
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	34	37	31		39	-
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	50	29	42		39	34
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	73	68	68		74	75
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	34	90	60		41	-
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	701	618	550		492	-
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	57,5	60,6	63,4		72,4	60,8
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	13	12	12		24	-

Färgförklaring		25 % sämsta kommunerna
		25 % bästa kommunerna
		50 % mittersta kommunerna

Värden för Halland och riket avser det år då det senaste värdet för Laholm är publicerat.

Inom området Samhälle och miljö presterar Laholm i ett relativt dåligt resultat. På fler än hälften av områdena tillhör kommunen de 25 procent sämsta kommunerna. Men såväl handläggningstiden för bygglov som företagsklimatet förväntas förbättras väsentligt under 2023. Värdet för 2023 har ännu inte publicerats i Kolada när årsredovisningen sammanställs.

Laholmarna producerar mycket hushållsavfall. Det är visserligen positivt att avfallet samlas in men det bästa ur miljösynpunkt är om avfallet inte uppkommer alls. Mängden avfall har minskat kraftigt mellan 2020 och 2022 men ändå slänger laholmaren 58 kg avfall mer per år än den genomsnittliga hallänningen.

Kommunens finansiella ställning

Resultatutveckling

Laholms kommun har historiskt haft en god resultatutveckling.

Tabellen speglar resultatutvecklingen i kommunen, i de Halländska kommunerna och i riket. Siffrorna är relationen mellan årets resultat i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift. Både Hallands och rikets siffror är preliminära resultat för 2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Halland	2,0	5,8	7,8	5,3	2,0
Riket	3,2	5,7	7,1	5,0	3,7
Laholm	1,0	4,4	2,6	3,4	-1,4

Snittet för kommunen under perioden 2019–2023 uppgår till 1,3 procent. Anledningen till att Hallands kommuner ligger så högt de senaste åren är att Halmstad, Kungsbacka, Varberg och Falkenberg har extremt höga resultat.

Kommunens resultat för 2023 överträffar budgetens resultat med 25,5 miljoner kronor. Budgeterat resultat för 2023 uppgick till minus 50,7 miljoner kronor. Verksamhetens nettokostnad uppgår till 165,9 miljoner kronor (59,0 mkr 2022) mer i förhållande till föregående år varav nämnderna resultatavvikelse om -21,7 miljoner kronor är en del av verksamhetens nettokostnadsförändring.

Både verksamhetens kostnader och verksamhetens intäkter är betydligt större än upptagna nivåer i budgeten. Största anledningen till dessa skillnader förklaras med utökade statliga ersättningar i form av riktade statsbidrag på kommunens driftredovisning (resultaträkning).

Miljoner kronor	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	357,3	394,3	388,5	360,0
Verksamhetens kostnader	-1 865,7	-1 959,4	-2 116,6	-2 040,5
Avskrivningar	-54,7	-57,0	-59,9	-63,1
Verksamhetens nettokostnader	-1 563,1	-1 622,1	-1 788,0	-1 743,6
Skatteintäkter	1 113,8	1 198,6	1 260,2	1 228,6
Generella statsbidrag och utjämning	488,6	479,0	494,3	474,8
Verksamhetens resultat	39,3	55,5	-33,5	-40,2
Finansiella intäkter	4,2	6,0	22,8	4,8
Finansiella kostnader	-2,6	-3,8	-14,5	-15,3
Årets resultat	40,9	57,7	-25,2	-50,7
Resultatmål, procent	2,6%	3,4%	-1,4%	-3,0%
Nettokostnadsutveckling, procent	6,5%	3,8%	10,3%	

Nettokostnadsutvecklingen under 2023 har varit rekordstor. Under de senaste åren sedan pandemins intrång under 2020 och åren som följt har svängningarna varit stora. Stabiliteten i kostnadsutvecklingen har saknats, mycket på grund av inverkan av yttre faktor.

Under 2023 har kommunen haft en extremt kraftig utveckling av pensionskostnaderna. Pensionskostnaderna uppgick i 2022 års bokslut till 94,1 miljoner kronor. Under 2023 är kostnaderna hela 64,6 miljoner kronor högre vilket medför att pensionskostnaderna i framlagda bokslutet uppgår till

158,7 miljoner kronor. Kostnadsökningen uppgår således till 68,7 procent. Orsakerna till detta är att premierna ökat med 33 procent samt inflationens inverkan vilket medfört att premierna värdesäkrats med en uppräknings om 8,7 procent.

Resultatet om -25,2 miljoner kronor är ett svagt finansiellt resultat för kommunen, även i en historisk jämförelse. Däremot gjorde kommunen under 2022 ett utav de starkaste resultaten sett till miljoner kronor, plus 57,7 miljoner kronor vilket motsvarar 3,4 procent.

Utvecklingen av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning överträffar budgeten med hela 3,3 procent vilket motsvarar 51,1 miljoner kronor. Verksamhetens nettokostnad i förhållande till budget har ökat med 2,5 procent vilket motsvarar 44,4 miljoner kronor. Dessa förändringar i relation till varandra medför att resultatet blir så pass mycket bättre än det budgeterade resultatet för året.

Finansnettots utveckling, om 18,8 miljoner kronor bättre än budgeterad nivå, förbättrar det negativa resultatet i förhållande till budgetens resultat. Räntorna på utlånade medel till kreditinstitut samt en engångspost från en likvidation om 13,1 miljoner kronor är skillnaden.

Modell för finansiell analys

Den finansiella analysen i Laholm utgår från den så kallade RK-modellen. I den analyseras kommunens ekonomi ur fyra perspektiv: **resultat, kapacitet, risk och kontroll**. Syftet med analysen är att identifiera finansiella problem i kommunen och skapa en uppfattning om kommunen har god ekonomisk hushållning.

Resultat

Kommunens resultat för året och bakomliggande orsaker analyseras och kartläggs. Om kommunens kostnader överstiger intäkterna uppstår en obalans eller kan vara en signal som visar att kommunen är på väg mot obalans. I detta avsnitt analyseras även investeringarna och dess utveckling.

Kapacitet

En analys av kommunens långsiktiga betalningsstyrka/beredskap. Analysen ska visa vilken finansiell handlingskraft kommunen har på lång sikt. Kommunens soliditet utvärderas.

Risk

Här analyseras vilken finansiell risk kommunen är exponerad för. Analys av kommunens likviditet, borgensåtagande och pensionsförpliktelser.

Kontroll

En kontroll görs av hur den finansiella efterföljsamheten har varit samt att satta målsättningar följs. Här analyseras nämndernas budgetföljsamhet samt hur kommunens räkenskaper påverkas vid förändring av externa opåverkbara omständigheter.

Resultat- och kapacitetperspektivet

Årets resultat och ekonomisk ställning

Kommunens slutliga resultat blev negativt, -25,2 miljoner kronor. Budgeterat resultat, inklusive kompletteringsbudget och tilläggsanslag uppgick till -50,7 miljoner kronor. Differensen mot budget (+25,5 mkr) förklaras enligt tabellen.

Orsaken till att resultatet blev bättre än budgeterat resultat beror främst utav bättre skatteutfall och då särskilt slutbeskattningen av 2022 års inkomster. Utjämningsbidraget där statsmakten har skjutit till mer generella tillskott än när budgeten antogs. Även finansnettot bestående av mer ränteintäkter på grund av Riksbankens penningpolitik men även en likvidation av Föreningen Tangon i Laholm fall väl ut. Nämndernas utfall om minus 20,7 miljoner kronor samt kraftiga ökning av pensionskostnaderna är de faktorer som är åt det negativa hållet.

Under de senaste åren och efterdyningarna av pandemin har det resulterat i kraftigt större återhämtningar av skatteunderlaget vilket har medfört att budgeteringen varit för låg. Under 2022 sågs effekterna av den starka återhämtningen i samhället gällande skatteunderlaget och skatteintäkterna. Återhämtningen var då framför allt kopplade till 2021 års skatteintäkter som i 2022 års bokslut inbringade hela 27,3 miljoner kronor. Situationen är den samma under 2023 och då är det framförallt beskattningen av 2022 års inkomster, som slutredovisades i december 2023, som blir betydligt högre än vad SKR prognostiserade hösten 2022. Skatteintäkterna för 2022 regleras med 24,9 miljoner kronor i förhållande till budget.

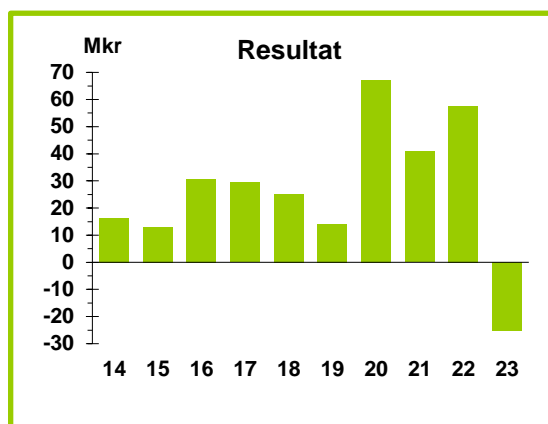
Statsmakten tillförde även statsbidrag i form av regleringsbidrag till hela sektorn. Sista beslutet om tillskott kom efter att fullmäktige fattat beslut om budgetering inför 2023. Totalt har kommunen erhållit 20,7 miljoner kronor mer i regleringsbidrag varav merparten har varit generella tillskott i form av statsbidrag.

Kommunen har under 2023 avslutat en förening som kommunen var med och startade. Föreningen har bedrivit verksamhet inom äldreomsorgens del särskilt boende samt trygghetslägenheter. Likvidationen som blev klar försommaren 2023 har inbringat 13,1 miljoner kronor som finns bokförda under finansnettot.

Pensionskostnader är en post med ett större underskott om -13,9 miljoner kronor i räkenskaperna. Nytt pensionssystem med högre premier om 33 procent samt inflationsuppräknings är orsakerna till underskottet. Underskottet är dock en relativt lite del av den totala pensionskostnadens ökning som uppgår till 64,6 miljoner kronor i förhållande till utfallet 2022.

Nämnderna	
Nämndernas verksamhet	-20,7 mkr
Budgetbesparing	-10,0 mkr
Intäkter	
Realisationsvinster	+0,6 mkr
Övriga interna ersättningar och försäljningar	+3,3 mkr
Kostnader	
Pensionskostnader	-13,9 mkr
Avskrivningar inkl. interna poster	-1,4 mkr
Interna ersättning, företagshälsovård, friskvård och fackliga	-0,9 mkr
Fastighetskostnader	+2,9 mkr
KSLU oförutsedda	+0,5 mkr
KS oförutsedda	+0,2 mkr
Volymreserv	+2,0 mkr
Ferielöner centralt hanterade o timlöner	+1,0 mkr
Arbetsgivaravgifter	-2,6 mkr
Skatteintäkter och utjämningsbidrag	
Skatteintäkter	+31,6 mkr
Utgjänningsbidrag	+18,3 mkr
Fastighetsavgift	-4,0 mkr
Generella statsbidrag	- mkr
Finansiella kostnader och intäkter	
Finansnetto	+18,6 mkr
Summa	+25,5 mkr

Av diagrammet framgår att kommunen har haft positiva resultat de senaste nio åren innan 2023. Det genomsnittliga resultatet de senaste 10 åren har uppgått till +26,9 miljoner kronor vilket inkluderar 2023 års minusresultat. Perioden 2014-2022 har inbringat positiva resultat om totalt 294,5 miljoner kronor.

2019 har varit det svagaste året resultatmässigt under perioden, undantaget 2023. Om realisationsvinster för värdepapper hade exkluderats 2019 hade kommunens resultat varit negativt. 2020 hade kommunen det största plus resultatet under perioden om hela 67,2 miljoner kronor följt av 2022 års resultat om 57,7 miljoner kronor.

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på detta är resultat i procent av skatteintäkter, och kommunalekonomisk utjämning. En tumregel har utvecklats som anger att resultatet ska motsvara två procent av dessa intäkter över en konjunkturcykel.

Redan i budgeteringen inför 2023 kunde det konstateras att kommunens resultat för 2023 inte skulle bli positivt. Faktorerna var det rådande ränteläget som var på väg upp, inflationen på kostnaderna för kommunen samt ett nytt pensionsavtal som beräknades kosta cirka 50 miljoner kronor mer än föregående år. Även den lågkonjunktur som var på väg in påverkade skatteberäkningen negativt. Kommunfullmäktige beslutade redan inför 2023 om besparingar/effektiviseringar som skulle träda i kraft inför 2024 om totalt 35,0 miljoner kronor samt en avisering om utökad utdebitering om cirka 27,0 miljoner kronor vilket motsvarade 52 öre på skattsedeln. Under 2023, inför 2024, har beslut fattats om ytterligare 30 öre i utökad utdebitering, således 82 öre samt ytterligare 10,0 miljoner kronor i effektiviseringar varav 6,5 miljoner kronor av dessa från och med 2024.

Fullmäktige beslutade således inför 2023 om en disponering av tidigare öronmärkta överskott om 50,7 miljoner kronor för att uppnå ett nollresultat och balanskravsnivån. Samtidigt frångick fullmäktige tidigare beslutad nivå om resultatöverskott och fastställde en negativ budget om 50,7 miljoner kronor exklusive disponeringen från resultatutjämningsreserven.

Resultatet i procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning de senaste fem åren framgår av tabellen.

2019	2020	2021	2022	2023
1,0	4,4	2,6	3,4	-1,4

I tre av de senaste fem åren har resultatet överstigit 2,0 procent. Snittet för den senaste treårsperioden uppgår till 1,5 procent. Inkluderas 2019 och 2020 och resultatet ses över en femårsperiod uppgår det till 2,0 procent och övertid så klaras en långsiktig finansiering.

Åtgärderna som fullmäktige beslutat om inför både 2024 och efterföljande år behövs således för att stärka upp och balansera resultatutveckling med nya samhällsförutsättningar till att på nytt uppnå en tillfredställande nivå.

Kommunen har under tiden investerat stort i infrastruktur, kommunens tekniska försörjning samt i införskaaffande av nya lokaler och planerar att fortsätta så framöver för att uppnå den nya fastställda visionen om 32 000 invånare fram till 2050.

Resultatmålet är till för att skapa en långsiktig stabilitet och en trygg finansiell utveckling för kommunen. Ett tillfredställande resultat medför att finansieringen av dagens verksamheter inte tillskjuts

framtida generationer. Om resultatmålet inte efterlevs måste kommunens löpande verksamhet (driften) tillskjutas medel genom lån, försäljningar av tillgångar eller från tidigare uppbyggt kapital. Kommunens utdebitering (skatteintäkter), kommunalekonomisk utjämning, generella statsbidrag och fastighetsavgifter måste både kunna finansiera den löpande verksamheten samt se till att värdet på det egna kapitalet finns kvar. Ett tillfredställande resultat måste genereras över tid för att inte riskera en urholkning i den kommunala ekonomin.

Skatteinkomster, utjämning, bidrag och fastighetsavgift

Av kommunens totala inkomster uppgår kommunalskatt, utjämningsbidrag och kommunal fastighetsavgift till cirka 80 procent. Kommunens handlingsutrymme är i praktiken nästan helt avhängigt utvecklingen av dessa inkomster. Till vissa delar är dessa inkomster svåra att justera och påverka.

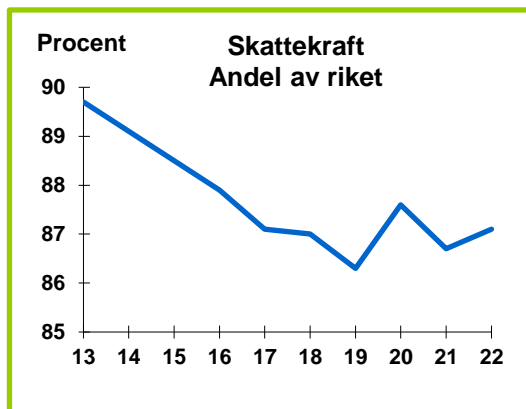
Kommunalskatteintäkter

Taxeringsutfallet för inkomståret 2022 visade att den beskattningsbara inkomsten i riket ökade med 5,80 procent vilket kan jämföras med 5,30 procent (2021) och 2,10 procent (2020). Ökningen av den beskattningsbara inkomsten i Laholms kommun var kraftigt högre än i riket, 6,57 procent. Föregående år ökade Laholms beskattningsbara inkomst betydligt mer än i riket, 4,88 procent. Således har återhämtningen under 2022 fortsatt bra i Laholm efter pandemiåren.

Enligt den prognos från december 2023 för året 2023 som redovisningen baseras på ökar skatteunderlaget i riket med 5,26 procent. Motsvarande siffra för 2022 var 5,80 procent.

Diagrammet åskådliggör utvecklingen av kommunens relativa skattekraft (det egna skatteunderlaget dividerat med invånarantalet i förhållande till den för riket genomsnittliga skattekraften).

Den relativa skattekraften ökade fram till 2013 i kommunen. Sedan dess har den relativa skattekraften emellertid minskat något varje år fram till 2019. Från och med 2020 och pandemiåren har det varit lite mer ryckigt i skatteunderlagets utveckling i kommunen. 2022 har det relativt förbättrats kraftigt i förhållande till övriga riket.

När den beskattningsbara inkomsten för 2022 i Laholm ökade med 6,57 procent i förhållande till rikets 5,80 procent får nu kommunen återigen en lite ökning av skattekraften i relationen med rikets kommuner. 2022 uppgår den relativa skatteeffekten till 87,1 procent, en ökning med 0,4 procentenheter i förhållande till landets övriga kommuner jämfört med föregående år.

Tabellen nedan speglar utvecklingen i förhållandet till riket.

Skattekraft i kronor och i procent	2018	2019	2020	2021	2022
Skattekraft kronor Laholm	192 520	194 319	200 416	207 375	218 879
Skattekraft kronor riket	221 097	225 194	228 785	239 220	251 437
Relativ skattekraft Laholm, procent	87,0	86,3	87,6	86,7	87,1
Skatteunderlagets tillväxt i Laholm, %	3,96	2,57	3,39	4,88	6,57
Skatteunderlagets tillväxt i Riket, %	3,72	2,82	2,10	5,30	5,80
En krona i utdebitering skulle inbringa, mkr	49,0	50,3	52,0	54,0	58,1

En krona i utdebitering motsvarade under inkomståret 2022 cirka 58,1 miljoner kronor i skatteintäkter enligt beskattningsutfallet, för 2021 uppgick den till cirka 54,0 miljoner kronor. Den totala kommunalskattesatsen i Laholms kommun uppgick under 2023, inklusive skatt till regionen (tidigare landstingsskatt), till 31:98 kronor. Inför 2020 höjde Region Halland regionskatten med 58 öre till 11,40 kronor. Inför 2024 har Laholm beslutat att höja utdebiteringen med 82 öre till 21,40 kronor.

Reviderad skatteunderlagsprognos

Beräkningarna i budgeten byggde på den prognos som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) framställde i månadsskiftet september/oktober 2022. Sedan budgeten fastställdes har skatteunderlagsprognoserna för både 2022 och 2023 reviderats kraftigt på grund av en mycket bättre tillväxt och återhämtning efter pandemin.

Efter pandemiutbrottet våren 2020 har skatteunderlaget haft en väldigt gynnsam utveckling för kommunsektorn. Underlagets utveckling har legat på väldigt höga nivåer även jämfört med historiska underlag. Från och med 2024 befaras dock lägre nivåer i utvecklingen igen på grund av samhällsekonomin och rådande lågkonjunktur.

I följande tabell beskrivs den senaste prognosen av skatteunderlagsförändringen på nationell basis för åren 2022 till 2025 utifrån en jämförelse till förhållandena i den prognos som låg till grund för budgeten 2023 i oktober 2022.

Skatteunderlagsprognos (procentuell förändring)	2022	2023	2024	2025	2022-2025
Oktober 2022	5,2	4,0	4,5	4,1	17,8
April 2023	5,4	4,3	4,0	4,8	18,5
Augusti 2023	5,7	4,9	3,8	5,0	19,4
December 2023	5,8	5,3	2,7	4,7	18,5
Differens mellan oktober 2022 och december 2023	+0,6	+1,3	-1,8	+0,6	

Jämförelsen visar en kraftig ökning mellan oktober 2022 och december 2023 avseende 2023 och 2022. Samtidigt som underlagets försämring tryckts fram har således 2024 års prognos blivit kraftigt försämrad i senaste prognosen från december 2023. Gällande beskattningsåret 2022 är beskattningen fastställd med en uppräkningsgrad på 0,6 procentenheter av skatteunderlaget. Ökningen för beskattningsåret 2023 mellan oktober 2022 och december 2023 är betydande om 1,3 procentenheter. Dessa ökningarna får väldigt positiva ekonomiska effekter för kommunen under redovisningsåret 2023.

Konjunktorens försämring som tryckts framåt syns tydligare än någonsin i underlaget för 2024 som sjunker tillbaka till låga 2,7 procent. En konjunkturförsämring i skatteunderlaget mellan hösten 2022 och december 2023 med hela -1,8 procentenheter.

Nedan är den senaste fastställda beskattningen avseende 2022 och prognosen för beskattningsåren 2023 som först avslutas i december 2024.

Definitiv slutavräkning 2022

2022 års beskattning avslutades i december 2023 då hela befolkningens deklARATIONER är avslutade.

I budgetpropositionen för 2022 fastställde regeringen en uppräkningsprocent för 2021 till 4,3 procent och för 2022 till 3,8 procent. Det slutliga taxeringsutfallet för 2021, kom i december 2022, uppgick till 5,3 procent.

SKR:s prognos i december 2022 för året 2022 uppgick till 5,2 procent i förhållande till regeringens 3,8 procent.

Dessa effekter medförde en kraftig positiv bokslutspost i 2022 års bokslut om cirka 30,7 miljoner kronor vilket motsvarade +1 171 kronor per invånare. Slutligt utfall för beskattningen 2022 som redovisades i december 2023 visar på en uppräkningsprocent för 2022, 5,80 procent. Jämfört med decemberprognosen 2022, 5,24 procent, medförde det att kommunen fick en upprevidering av posten som redovisades i 2022 års bokslut med ytterligare 260 kronor per invånare den (1/11 2021), en revidering om ytterligare cirka 6,8 miljoner kronor i 2023 års bokslut.

Slutavräkningen 2022 uppgick således till ytterligare en positiv post om 260 kronor per invånare i stället för upptagen post om 1 171 kronor per invånare i 2022 års bokslut avseende beskattningsåret 2022 blir det nu 1 431 kronor per invånare.

Prognos slutavräkning 2023

Utifrån regeringens budgetproposition september 2022 inför budgetåret 2023 var regeringens fastställda uppräkningsprocent för 2022, 4,8 procent och för 2023 4,7 procent.

SKR:s decemberprognos innebär en högre uppräkningsprocent än vad regeringen trodde i september 2022 (budgetpropositionen) vilket gör att kommunernas skatteintäkter behöver regleras i bokslutet för 2023 med hela 787 kronor per invånare den förste november 2022.

Decemberprognosen för skatteunderlaget 2023 har en uppräkningsprocent om 5,26 procent. Beskattningsåret 2022 är fastställt till 5,80 procent. Gällande skatteintäkterna för 2023 innebär det en positiv justering om cirka 20,9 miljoner kronor.

Befolkningsunderlag vid kommunplansbeslutet inför 2022

Vid antagande av kommunplan 2023 byggde skatteunderlagsprognosen på att Laholm skulle ha 26 590 invånare förste november 2022. Befolkning uppgick till 26 594 invånare. Således var budgetantaganden om befolkningen nästan på prognostiserad nivå. Befolkningen blev fyra invånare fler.

Skatteinkomsternas förändring mellan budget och decemberprognosen

Även effekterna av kommunens befolkning har påverkat skatteinkomsterna. Tabellen redogör för förändringen.

Skatteinkomster (miljoner kr)	2023
SKR:s bedömning i budgetunderlag 2022, redan i budget	+4,0
Avräkning, justering 2022	+6,8
Avräkning, justering 2023	+20,9
Justering befolkningstal	+/-0
Justering skatteberäkning ursprung	-0,1
Summa positiva effekter	31,6

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen utjämnar för strukturella kostnadsskillnader beroende på demografi, invånarnas behov och produktionsvillkor (exempelvis löner och geografi) mellan kommunerna i landet. Det är ett relativt system: den egna kommunens behov jämförs med medelkommunens (teoretisk standardkostnad). Systemet går således alltid jämnt upp och är ett så kallat slutet system.

Kommunen har under de senaste åren betalat in en avgift till omfördelningssystemet. Avgiften i systemet har succesivt ökat de senaste åren.

Tabellen speglar avgiften eller bidrag i kronor per invånare under perioden 2021–2023 samt prognos för 2024. Ökningen mellan 2022 och 2023 var kraftig för kommunen, 586 kronor per invånare vilket motsvarade cirka 15,8 miljoner kronor.

Kostnadsutjämning	2021	2022	2023	2024
Avgift/bidrag kronor per invånare	-273	-466	-1 052	-913
Summa avgift/bidrag miljoner kronor	-7,1	-12,2	-28,0	-24,3

Inför 2024 har kommunen erhållit en preliminär uppgift om en kraftigt uppreviderad avgift på hela 913 kronor per invånare. Enligt senaste prognosen från SCB motsvarar detta cirka 24,3 miljoner kronor. I denna förändring har också befolkningstalet justerats med verklig nivå 1 november 2023.

LSS-utjämningen

Utjämningen är till för att landets kommuner ska kunna utföra likvärdig LSS-verksamhet. En riksgenomsnittskostnad räknas fram för respektive insats inom LSS-verksamheten och adderas till respektive kommuns insatser.

Då kommunen bedriver sin verksamhet billigare än riksgenomsnittet får således kommunen betala in en avgift i systemet. För 2023 uppgår denna avgift till 454 kronor per invånare vilket motsvarar cirka 12,1 miljoner kronor. Föregående år erlade kommunen en avgift om 441 kronor per invånare vilket motsvarade en avgift om cirka 11,6 miljoner kronor.

För 2024 beräknas avgiften preliminärt in i systemet uppgå till 351 kronor per invånare. Detta medför endast en reduktion i förhållande till innevarande år om 2,7 miljoner kronor. I denna förändring har också befolkningstalet justerats med verklig nivå 1 november 2023.

LSS-utjämning	2021	2022	2023	2024
Avgift/bidrag kronor per invånare	-125	-441	-454	-351
Summa avgift/bidrag miljoner kronor	-3,3	-11,6	-12,1	-9,4

Generella statsbidrag och regleringsbidrag

Regleringsbidrag är den del i utjämningsystem som regleras mot övriga delar i utjämningsystemet utifrån om kommunen har erhållit för lite eller för mycket bidrag i förhållande till sektorns utjämnade anslagna nivå av riksdagen. I detta anslag ingår också de generella statsbidrag som kommunen erhåller. Inom det generella statsbidraget regleras också för utökat eller minskat uppdrag mellan staten och kommunsektorn enligt finansieringsprincipen.

Generella statsbidrag, riksdagsbeslut i vårpropositionen april 2020

Statsmakten agerade väldigt tidigt med extra tillskott utifrån larmen som kom i samband med pandemin. Lågkonjunkturen som kom och förväntades följa efter pandemins utbrott var svår för statsmakten att förutse. Spekulationer om historiskt stora skattebortfall och ökade kostnader medförde tillskott till sektorn. Avsikten var att förhindra att sektorn skulle vidta åtgärder och anpassningar i verksamheten för att matcha bortfallet. Statsmaktens avsikt med tillskottet var att tillgodose kommunernas möjligheter att trygga välfärden med en god vård, skola och omsorg för invånarna.

Riksdagen beslutade i vårproposition att tillskjuta ytterligare 15 miljarder kronor varav 10,5 miljarder avsåg kommunerna. För Laholm motsvarar detta cirka 26 miljarder kronor under 2020. Från och med 2021 återfanns dock en liten reducering av tillskottet. För 2021 uppgår dessa medel till 12,5 miljarder kronor, varav 8,75 miljarder avser kommunerna, för Laholm cirka 22 miljarder kronor.

Dessa medel återfinns över tid till kommunerna tills annat är beslutat.

Generella statsbidrag, budgetpropositionen inför 2022

Inför budgetåret 2022 beslutade riksdagen om ytterligare ett generellt tillskott som skulle återfinnas under åren framöver om 2,1 miljarder kronor till kommunsektor. För Laholm motsvarar detta cirka 5,3 miljarder kronor

Generella statsbidrag, budgetpropositionen inför 2023

I budgetbeslutet, december 2022, beslutade riksdagen om att förstärka välfärden med ett nytt generellt tillskott om 4,2 miljarder kronor vilket motsvarar 399 kronor per invånare. För Laholm motsvarar detta tillskott cirka 10,6 miljarder kronor.

Sammanställning statsbidrag 2023

Tabellen visar påverkan av de senaste generella bidragen för sektorn och för Laholm 2023.

Statsbidrag 2023	Sektorn, miljarder kronor	Laholm, miljoner kronor
Riksdagsbeslut våren 2020, vårpropositionen	8,75	22,0
Beslut i riksdagen utifrån budgetproposition, december 2021	2,1	5,3
Beslut i riksdagen utifrån budgetproposition, december 2022	4,2	10,6
Summa	15,05	37,9

Utöver uppradade tillskott i det generella systemet återfinns tillskott som benämns som de gamla välfärdsmiljarderna från 2017 och de nya välfärdsmiljarderna från 2019 som båda uppgår till 7,0 miljarder. Välfärdsmiljarderna 2017 och 2019 ingår således också i regeringsposten i den kommunalekonomiska utjämnningen. Sen finns det ännu äldre delar med i systemet också.

Fastighetsavgift

År 2008 infördes en kommunal fastighetsavgift. Utbetalningen till kommunerna under detta år utgick från ett visst antal kronor per invånare. Från och med 2009 tillfaller däremot förändringen av taxeringsvärdet respektive kommun.

Den totala intäkten för 2023 budgeterades till 87,1 miljoner kronor. Enligt aktuell prognos kommer avgiften i Laholms kommun att uppgå till 83,1 miljoner kronor. Försämringen uppgår således till minus 4,0 miljoner kronor.

Inför 2023, efter att budgeten antogs av fullmäktige, korrigerade SKR och SCB utfallet för 2022 samt prognosen och budgeten inför 2023. Det visade sig att SCB hade beräknat ersättningen/avgiften fel till cirka 20 tal kommuner. Felberäkningen påverkade således både utfallet för 2022 samt underlaget kommunen erhållit inför 2023 vilket föranledde en för hög budgetering i förhållande till efterföljande prognoser och utfall.

För 2023 fick detta än större resultateffekt för kommunen än i bokslutet 2022 då resultateffekten var 2,0 miljoner kronor lägre än då budgeterad nivå. För 2023 uppgick således de prognostiserade fastighetsavgiftsintäkter till kommunen om 87,1 miljoner kronor i fullmäktiges beslut. Efter att SKR och SCB gick ut med reviderad prognos i december 2022 uppgick prognosen då till 81,9 miljoner kronor, en reducering med 5,2 miljoner kronor. Utfallet för 2023 uppgår till 83,1 miljoner kronor. Således har kommunen tappat 4,0 miljoner kronor mellan budgetarbetet och utfallet i bokslutet. De

blev 1,2 miljoner kronor bättre än den justerade prognosen som kommunen erhöll i december 2022 av SKR och SCB.

Sammantagna intäkter

De sammantagna intäkterna av kommunalskatt, utjämningsbidrag, generella statsbidrag och fastighetsavgift beräknas i nuläget bli 51,1 miljoner kronor högre än budget. Avvikelsen specificeras i tabellen till höger.

Skatteintäkterna har ökat som tidigare beskrivits på grund av kraftiga upprevideringar av såväl 2022 som för 2023. Upprevideringen har sin förklaring i att tillväxten och sysselsättningsökningen i landet ännu inte stannat av. Lågkonjunkturen har tryckts framåt och nu förutses 2024 bli det riktigt dåliga året.

Miljoner kronor	Budget	Utfall	Diff.
Kommunalskatt	1228,6	1260,2	31,6
Inkomstutjämnning	383,7	383,9	0,2
Regleringsbidrag	41,4	62,1	20,7
Kostnadsutjämnning	-25,5	-28,0	-2,5
LSS-utjämnning	-11,9	-12,0	-0,1
Riktade/generella statsbidrag	0,0	5,2	5,2
Fastighetsavgift	87,1	83,1	-4,0
Summa	1703,4	1754,5	51,1

Fastighetsavgiften har reviderats ned för kommunen i förhållande till budget. Detta utifrån ovan förklaring och felaktiga prognosunderlag. Under 2023 har också kommunen erhållit riktade statsbidrag som ska klassificeras och redovisas som generella statsbidrag om 5,2 miljoner kronor. Statsbidraget är hänförligt till minskad timbemanning och ökad heltidsbemanningen inom äldreomsorgen. Detta statsbidrag ingår i socialnämndens redovisning och avvikelse.

Personalkostnader

Avsättningen för lönekompensation har inte hanterats på samma sätt för 2023 som för 2022. Lönekompensationen har vid årets ingång budgeterats på den gemensamma förvaltningen (avsättningen) i väntan på parternas lönerörelse under 2023.

För att kompensera nämnderna för avtalsmässiga lönekostnadsökningar under 2023 avsattes det i budgeten ett belopp om 36,0 miljoner kronor. Hänsyn i avsättningen har även tagits för helårseffekten av 2022 års avtal.

Medlen hade emellertid inte fördelats i kommunplanen till respektive nämnd utan skulle i stället fördelas till nämnderna under innevarande år. Föregående år 2022 gjordes det i kompletteringsbudgeten. Avseende 2023 var inte alla faktorer kända i alla avtalen. Kommunals avtal var inte klart vilket föranledde att det politiska beslutet om att utfördela lönekompensationen i samband med kompletteringsbudgeten sköts fram, företrädesvis i samband med behandlingen av denna rapport.

Kommunals avtal är nu klart. Avtalet är ett tvåårsavtal där kommunals medlemmar skulle erhålla 4,2 procent i kompensation under första året och ytterligare 3,2 procent under år två. Totalt 7,4 procent.

Utöver de redan avsatta 36,0 miljoner kronor, som återfanns i budgetbeslutet, beslutade kommunfullmäktige om att ge tilläggsanslag om ytterligare medel motsvarande 5,9 miljoner kronor som utfördelades i samband med budgetuppföljning ett i juni. Totalt uppgick lönekompensationen till 41,9 miljoner kronor 2023.

I denna budgetutfallsprognos har förvaltningarna tagit full hänsyn till lönekostnadsökningarna under 2023 och helårseffekten av 2022 års avtal. Förvaltningarna har i sina respektive prognoser beaktat och erhållit full kompensation för detta ändamål.

Personalomkostnadspålägget uppgår i år till 44,8 procent vilket är en ökning med 4,65 procentenheter i förhållande till föregående år, utökningen motsvarar cirka 50,0 miljoner kronor. Denna utökning har kompensrats i nämndernas budgetramar. Anledning till denna rekordstora utökning är det nya pensionsavtalet som trädde i kraft den första januari 2023.

Nedan tabeller är utfördelning av medel i samband med budgetuppföljning ett i juni. Kompensationen är beräknad med det nya personalomkostnadspålägget om 44,8 procent.

Lönekompensation	Tusen kronor
Kommunfullmäktige	35
Kommunstyrelse	1 550
Kultur- och utvecklingsnämnd	4 330
Barn- och ungdomsnämnden	14 890
Socialnämnden	18 570
Samhällsbyggnadsnämnden	2 510
Revisionen	15
Summa	41 900

Nämndernas nettokostnader samt kostnadsförändringar

Summan av nämndernas nettokostnader ökade med 8,1 procent mellan 2022 och 2023. Motsvarande ökning under 2022 var 3,6 procent och 2021 var ökningen 6,1 procent. Ökningstakten under det senaste året får betraktas som en normal utveckling där löneutvecklingen står för 2,4 procent. Resterande nettokostnadsökning kan i princip härledas till befolkningstillväxten under året.

Sedan pandemiåren har det varit stora svängningar i kostnadsökningen för nämnderna. Under 2023 är kostnadsökningen rekordstor. Mycket av ökningen förklaras med ett nytt pensionssystem som både har högre premier och värdesäkras med inflationsuppgången. 2021 års ökning var också betydande, relationen till pandemiåret 2020 med en återstart under 2021 medförde också en kraftig stigning av nettokostnaden.

Kommunen har sedan 2015 haft en kraftigt stigande befolkningsökning vilket medfört att stora tillskott tillskjutits kärnverksamheterna över tid. Lokalerna som har tillskapats har också medfört en kraftig kostnadsökning för kommunen och nämnderna.

I siffrorna nedan redovisas nämndernas ansvarsområden inklusive riktade statsbidrag om 5,1 miljoner kronor under 2022 och 5,2 miljoner kronor under 2023 som klassificerats som generella statsbidrag. I övrigt ingår inga gemensamma poster som exempelvis pensionskostnader, realisationsvinster, skatteintäkter eller utjämning.

Procent %	2019	2020	2021	2022	2023
Nämndernas nettokostnadsökning	5,7	2,9	6,1	3,6	8,1

I nedan tabell speglas förändringen av verksamhetens intäkter, kostnader, verksamhetens nettokostnader, skatteintäkter och finansnetto. I siffrorna för verksamheter ingår pensionskostnader, nedskrivningar, realisationsvinster, centrala personalkostnader med mera.

Procent %	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter	-4,1	1,4	-0,6	10,3	-1,5
Verksamhetens kostnader	3,3	1,9	5,1	5,0	7,9
Verksamhetens nettokostnader	5,3	2,0	6,5	3,8	10,2
Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	3,6	6,9	4,5	4,7	4,6

Bruttokostnaderna ökade med 7,9 procent jämfört med 5,0 procent 2022. Bruttointäkterna minskade mellan 2023 och 2022 med hela 1,5 procent jämfört med en kraftig uppgång om 10,6 procent föregående år.

Den del som finansierar den kommunala verksamheten till stora delar, skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag ökade med 4,6 procent jämfört med 2022 4,7 procent. Ökningen kan förklaras med stora tillskott på skatteintäkterna utifrån den gynnsamma återhämtningen i samhället och att nuvarande lågkonjunktur fullt ut ännu inte brutit ut. Prognostiserade beskattningsutfallet avseende 2023 har landat betydligt högre än prognosmakarna förutspådde inför 2023. Även under 2022 återfanns ökningen till stora delar inom skatteintäkterna medan under 2020 återfanns ökningen inom det generella tillskottet från statsmakten. Skattebortfallet blev inte så stort som det först befarades och statsmakten överkompenserade sektor för det enskilda året. Jämfört med budgeten 2023 som fullmäktige antog i november 2022 har skatteintäkterna ökat med 31,6 miljoner kronor.

Även om kommunens totala verksamhet omfattar en stor mängd olika områden är naturligtvis den finansiella utvecklingen i huvudsak beroende av kostnadsutvecklingen inom kommunens största verksamheter.

I tabellen redovisas nettokostnadsförändringarna för de största verksamheterna i procent i förhållande till föregående år. Dessa kärnverksamheter svarade under 2023 för cirka 83 procent av den totala verksamheten. I förändringen ingår löneökningar, pensionskostnader och övrig inflation.

Kärnverksamheter %	2021	2022	2023
Förskola	2,8	3,6	7,0
Grundskola	3,1	5,7	11,4
Gymnasieskola	2,2	-0,3	6,5
Individ- och familjeomsorg	13,1	0,1	7,1
Äldreomsorg	6,1	4,9	8,8
LSS-verksamhet	6,7	6,4	9,6
Totalt kärnverksamheter	5,0	4,1	9,0

Under 2021 lyfte befolkningen återigen till höga tal med en befolkningstillväxt på 1,36 procent vilket motsvarar 352 invånare. Det fortsatte med 252 nya invånare för 2022 vilket motsvarar 0,97 procent. Befolkningsökningar på dessa nivåer föranleder också motsvarande ökning på kostnadsnivåerna. Under 2023 uppgick befolkningsförändringen till -10 invånare (-0,04 procent). Det kan konstateras att ökningen under 2023 inte är kopplad till fler invånare. Invånarna har däremot blivit äldre vilket medfört mer omsorg. Invånarna i de lägre åldersgrupperna inom individ och familjeomsorgen har en kraftig kostnadsökning, främst inom barn och unga.

Nivåerna avseende 2023 är inom ovan delar i tabellen väldigt hög. Detta även om lönekomensation i snitt, inkluderad med 3,6 procent, skulle frånräknats.

De senaste åren har det funnits en förklaring till merparten av ökningarna med fler invånare som krävt stöd, service eller omsorg inom respektive åldersintervall. Då befolkningen avseende 2023 till och med har reducerats med 10 invånare är detta inte förklaringen inom de olika volymfinansierade verksamheterna avseende kommunens invånare i de lägre åldersgrupperna.

Som framgår har kostnaderna inom alla områdena ökat inom kärnverksamheterna. Största kostnadsökningen har grundskolan med hela 11,4 procent. Förskoleverksamheten har ökat med 7,0 procent. Inom båda verksamheterna, främst inom grundskolorna, har personalkostnaderna dragit iväg i större utsträckning än vad volymförändringen berättigar. Antalet barn som är folkbokförda i Laholms kommun och inskrivna på fristående förskolor, fritidshem eller skolor inom kommunen eller i andra kommuner har ökat sedan 2019. Ökningen fortsatte även under vårterminen 2023 för att sedan plana ut under hösten. Ökning var något större än den beräknade ökningen i budget främst då inom förskolan. Inom förskolan var det 15 fler barn i extern regi än vad som budgeterades. Totalt var det dock 9 färre barn än i förhållande till budget. Fritidshemmen hade hela 67 fler elever inskrivna än vad som planerades i budgeten. Ökningen avser främst kommunens egna enheter. Grundskolan hade 20 fler elever inskrivna i snitt under året.

Inom gymnasiet var det ingen ökning under 2022 jämfört med 2021, även om lönenivåerna exkluderades om 2,2 procent var det årets ökning negativ. Gymnasieskolan har inga större volymförändringar, endast plus två elever i förhållande till budget. Således har bland annat pensionskostnadsförändringen slagit hårt på ökningen för kommunens egen verksamhet. Inom de åldersgrupper som erhåller gymnasieutbildning sjunker befolkningstalen. Då gymnasieåldern endast innehåller tre årskullar är denna utveckling extra känslig, jämfört med grundskolan, om det blir sjunkande befolkning.

Köp av skolplatser från externa enheter har ökat med 5,7 procent motsvarar närmare 3,3 miljoner kronor. För 2022 var ökningen för externa skolplatser 8,7 procent vilket då motsvarade cirka 4,7 miljoner kronor. Ökningen av kostnader för externa enheter kan övertiden urholka finansieringen av den egna delen av verksamheten om inte fördelningen mellan interna och externa platser beaktas i kommunfullmäktiges tilldelning av resurser. Kommunens egen gymnasieenhet har en kostnadsökning motsvarande 6,0 miljoner kronor eller en ökning om 12,0 procentenheter.

Totalt har kostnaderna ökat med 6,5 procent vilket inkluderar en kostnadsminskning inom anpassad gymnasieskola om 1,6 miljoner kronor, totalt inom hela verksamheten ökade kostnaderna med 7,7 miljoner kronor. Omfördelningen och överskjutningen av medel från gymnasieskola i egen regi till externa enheter kommer bli bekymmersamt för kommunen framöver de närmaste åren. Utvecklingen kommer medföra att kommunen får ytterligare svårigheter att finansiera kommunens egna skolenheter.

LSS verksamheten fortsätter med relativt stora kostnadsökningar. Under pandemiåret 2020 och delar av 2021 låg stora delar av denna verksamhet nere vilket under 2022, när den åter är i full drift, lett till större kostnadsökningar. 2023 års kostnadsökning uppgår till 9,6 procent vilket motsvarar 14,7 miljoner kronor.

Inom individ- och familjeomsorgen var kostnaderna oförändrade under 2022 i förhållande till föregående år. Dock har kommunen under 2020 och 2021 haft två år där kostnadsökningen varit kraftig. I samband med pandemin så har kostnaderna för olika utredningar, insatser och placeringar ökat. Kostnadsökningen har under 2023 blivit hela 7,1 procentenheter vilket motsvarar 7,6 miljoner kronor. I början av 2023 så låg antalet placeringar på en relativt sett hög nivå, vilket innebar höga kostnader och stora avvikelser mot den budgeterade placeringsnivån. Under året så har antalet placeringar successivt minskat något, och efter sommaren så ligger Laholm nu på en nivå som är

jämförbar med andra jämförbara kommuner. Ytterst viktigt att denna kostnadsökning stannar av eller i alla fall bromsas in.

Kostnaderna för externplaceringar har även dessa ökat jämfört med budget och år 2022. Detta beror dels på en mer komplex problembild, där många olika riskfaktorer samspelar vilket ställer högre krav på placeringsalternativen, placeringar har även blivit dyrare på grund av den ökade inflationen.

Försörjningsstödet, en del av individ- och familjeomsorgen, har fortsatt minskade kostnader för fjärde året i rad med cirka 2,6 miljoner kronor (1,2 miljoner kronor 2022, 0,4 miljoner kronor 2021 och 3,5 miljoner kronor år 2020) vilket motsvarar en reducering om 9,8 procent under det senaste året.

Inom äldreomsorgen återfinns en kostnadsökning om 8,8 procent. Ökningen motsvarar cirka 28,5 miljoner kronor och motsvarande ökning under 2022 uppgick till 15,1 miljoner kronor. Den största utmaningen under 2023 har varit att bedriva vård- och omsorg om äldre inom den tilldelade budgetramen. Socialnämnden gav efter delårsrapporten ett uppdrag till förvaltningen att ta fram en handlingsplan för att nå en ekonomi i balans, och sedan dess har verksamheten ihärdigt arbetat med att nå en ekonomi i balans. Sedan september månad så redovisar äldreomsorgen på enhetsnivå ett överskott på sista raden. Stor del av kostnadsökningen inom denna personaltäta arbetsgrupp är ökningen inom pensionskostnaderna.

Inom både sjuksköterskeorganisationen såsom socialsekreterare har det under året funnits höga kostnader för inhyrd personal ökat jämfört med budget. Jämförs det med utfallet 2022 är ökningen 5,4 miljoner kronor. Anledningen har varit svårigheten att tillsätta vakanta tjänster för sjuksköterskor och socialsekreterare samt att införandet av ett nytt verksamhetssystem inneburit att delar av verksamheten behövt anlita bemanning för att klara grunduppdraget.

Den kostnadsmissiga förändringen för de olika externa utgiftsslagen inom nämndernas totala verksamheter under 2023 i förhållande till 2022 framgår av tabellen.

Som tidigare beskrivits har kostnadsförändringen varit extremt hög under 2023. Totalt har kostnadsslagen gått upp med hela 157,1 miljoner kronor jämfört med 93,6 miljoner kronor 2022 och 90,2 miljoner kronor 2021, detta inkluderar kostnadsslag som löner, sociala avgifter och pensionskostnader.

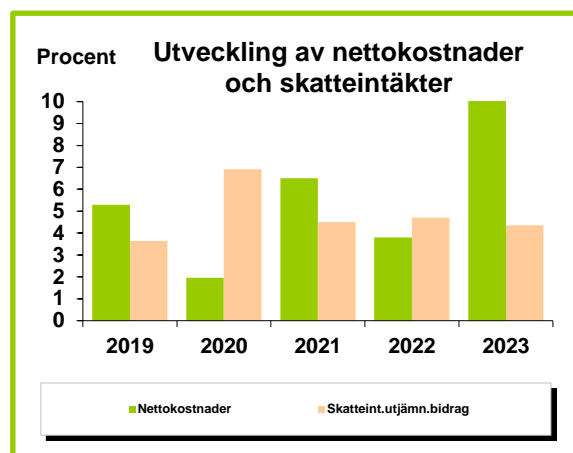
	Procent	Mkr
Personalkostnader inklusive pension	+8,4	+111,6
Varav pensioner	+35,3	+49,6
Köp av verksamheter	+10,0	+33,9
Tjänster	+16,6	+9,7
Hyror	+10,0	+15,6
Bidrag	-6,9	-3,2
Övrigt	-5,4	-10,5
Totalt	+8,0	157,1

Ökningen under 2023 uppgår till 8,0 procent att jämföras med ökningen för 2022 i som uppgick till 5,0 procent och för 2021 till 5,1 procent.

Förändring av intäkter och kostnader

Diagrammet beskriver utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter, inklusive utjämningsbidrag, generella bidrag och fastighetsavgift, i förhållande till föregående år. Nettokostnader avser både nämndernas verksamhetskostnader och gemensamma kostnader som pensionskostnader, realisationsvinster, nedskrivningar och särskilda engångskostnader eller intäkter.

Nettokostnadsökningen för 2023 uppgick till hela 10,2 procent vilket är den högsta på de fem åren som speglas i diagrammet. 2021 års återstart i samhället efter pandemiåret 2020 medförde också en relativt stor kostnadsökning. Samtidigt medförde inbromsningen under 2020 kommunens lägsta nettokostnadsökning.

Under 2023 ökade skatteintäkterna med hela 61,6 miljoner kronor (84,4 miljoner kronor 2022) i förhållande till föregående år vilket motsvarar en ökning om 5,1 procent (7,6 procent 2022). Förändringen på kommunalekonomisk utjämning uppgick till 15,3 miljoner kronor vilket motsvarade 3,2 procent. Totalt uppgår ökningen för de båda delarna till 4,6 procent (4,7 procent 2022).

Nettokostnadsökningen under 2020 var väldigt låg på endast 2,0 procent vilket var den lägsta på många år. Intäktsökningen för 2020 hamnade på en betydligt högre nivå än kostnadsökningen med 6,9 procentenheter. Motsvarande nivåer för 2021 var att kostnadsökningen var 6,5 procent och intäktsökningen endast 4,5 procent. För 2023 uppgår kostnadsökningen till 7,9 procent och intäktsökningen till -1,5 procent. Skillnaden mellan 2022 års resultat om 57,7 miljoner kronor och 2023 års resultat om -25,2 miljoner kronor syns i dessa tal. Resultatförsämringen uppgår till hela 82,9 miljoner kronor mellan de båda åren.

Utifrån den långsiktiga finansieringen och kommunens ekonomiska ställning är det av yttersta vikt att inkomsterna klarar av att finansiera tillväxten och kostnadsutvecklingen. Uppstår en obalans mellan dessa delar i diagrammet kommer kommunens ekonomi att urholkas. Således är det oerhört viktigt att kommunen antingen klarar av att finansiera socialnämndens utmaningar eller att verksamheten gör kostnadsanpassningar om motsvarande nivåer.

I följande tabell redovisas nettokostnadsutvecklingen andel för olika kostnadsposter i förhållande till skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag (inkomsterna) de senaste fyra åren.

Procent %	2020	2021	2022	2023
(Verksamheten- pensioner, avskrivningar och lokaler) / skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	77,9	79,4	79,4	81,7
Pensioner/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	5,8	6,0	5,6	8,0
Avskrivningar/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	3,3	3,4	3,4	3,4
Lokaler/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	8,7	8,6	8,3	8,8
Finansnetto/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	-0,1	0,0	-0,1	-0,5
Summa löpande kostnader	95,6	97,4	96,6	101,4
Resultat, utfall	4,4	2,6	3,4	-1,4

Tabellen ovan redogör för relationen mellan olika delar i den kommunala ekonomin i förhållande till kommunens finansiering. Uppgår nettokostnadsrelationen till ett värde under 100 har kommunen balans i ekonomin, då är det ett plusresultat. För att klara kommunens åtagande och värdesäkra kommunens egna kapital, ekonomi i balans, får intäkterna inte understiga kostnaderna över tid.

Summan från de löpande kostnaderna i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag, kommunalekonomisk utjämning och fastighetsskatt blir kommunens resultat för året. Relationen mellan intäkter och kostnader är löpande viktiga att analysera.

Över lång sikt kan inte kommunens löpande kostnader överstiga de löpande intäkterna. Om urholkningen sker kommer kommunens ekonomi äventyras. En urholkning av ekonomin medför att kommunen inte lever upp till lagstiftningen kring god ekonomisk hushållning samt kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Kommunens resultatmål för verksamhetsåret 2023 innebar att budgeten planerades till minus 50,7 miljoner kronor vilket motsvarade ett negativt resultat i procent om -3,0 procent. Kommunen skulle enligt fullmäktiges beslut omdisponera medel från resultatutjämningsreserven upp till plus/minus noll, dock maximalt 64,0 miljoner kronor. Resultat är negativt o bokslutet om -25,2 miljoner kronor vilket motsvarar -1,4 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Kommunens avskrivningar återfinns på motsvarande nivå som under de senaste åren och uppgår till 3,4 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Hade kommunens ambition om investeringsnivå fullt ut förbrukats hade denna relation försämrats något. Denna post måste ses ihop med kostnadsutvecklingen av lokalkostnader då Kommunfastigheter i Laholm ansvarar för dessa och genomför investeringar för att tillgodose kommunens behov. Denna kostnad ökar för varje år, i bokslutet 2023 har den ökat med 15,6 miljoner kronor för att uppgå till 154,4 miljoner kronor. Trots att kommunen har haft stora kostnadsökningar mellan åren avseende lokalkostnader bibehålls relationen mellan lokalkostnader och skatteintäkter och utjämning.

Framöver kommer troligtvis befolkningstillväxten samt att lokalerna till viss del börjar komma till åren öka kommunens behov av lokaler. Det pågår redan stora framtida investeringar i befintliga lokaler men även i form av nyinvesteringar.

Pensionskostnadernas andel av skatteintäkter, utjämning och statsbidrag ligger 2023 på 8,0 procent vilket är en kraftig ökning om hela 2,4 procentenheter i förhållande till 2022. Kostnaderna har ökat med ett nytt avtal innehållande en 33 procentig premieökning samtidigt som alla pensioner värdesäkras med inflationsuppräknings. Relationen i förhållande till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning har medfört att pensionerna tar en allt större del i anspråk. Sjunger inflationen tillbaka till eller emot normala nivåer framöver kommer denna relation återigen förbättras något. Dock kommer premieförändringen innebära en ny lägstanivå framöver. Därmed urholkar pensionskostnaderna kommunens finanser i förhållande till inkomsterna totalt sett. Detta är den enskilt största faktorn till att kommunen för 2023 uppvisar ett negativt resultat.

I följande tabell redovisas nettokostnadsutvecklingen för olika kostnadsposter i förhållande till skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag (inkomsterna) i faktiska miljoner kronor.

Miljoner kronor	2020	2021	2022	2023
(Verksamhetens netto, pensioner, avskrivningar och lokaler) / skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	1 189,1	1 273,2	1 332,1	1433,3
Pensioner/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	93,4	97,0	94,1	140,4
Avskrivningar/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	50,8	54,7	57,0	59,9
Lokaler/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	133,9	138,3	138,8	154,4
Finansnetto/ skatteintäkter, utjämning och statsbidrag	-1,7	-1,7	-2,2	-8,3
Summa löpande kostnader	1 465,5	1 561,5	1 619,8	1 779,7
Skatteintäkter och utjämning	1 532,7	1 602,4	1 677,5	1 754,5
Resultat, utfall	67,2	40,9	57,7	-25,2

Finansnetto

Finansnettot beskriver skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader. Nettoöverskottet under 2023 uppgick till 8,3 miljoner kronor. De finansiella intäkterna uppgick till 22,8 miljoner kronor medan kostnaderna hamnade på 14,5 miljoner kronor. Motsvarande överskott 2022 var också 2,2 miljoner kronor.

I de finansiella intäkterna ingår borgensavgift från Laholmshem AB cirka 3,4 miljoner kronor. Nivån var också budgeterad till 3,4 miljoner kronor. Under året har bolaget tagit upp nya lån om 50,0 miljoner kronor. I kommunfastigheter återfinns ingen kommunal borgen för 2023. Inför 2024 återfinns återigen en kommunal borgen mot bolaget men å andra sidan ökar det med motsvarande nivå på hyreskostnaderna. Då bolaget erhåller en borgensavgift kommer också hyran till kommunen vara motsvarande belopp högre. Detta då kommunen genom ramavtalet finansierar bolaget till närmare 100 procent med ett par lokaler som undantag. Laholmshems borgensavgift uppgick till 0,35 procent under 2023.

Vidare erhöll kommunen inga medel från Kommuninvest likt tidigare som en överskottsutdelning samt ränta på insatskapital och förlagslån. Tidigare år har kommunen erhållit medel om cirka 1,6 miljoner kronor. Då Kommuninvest under 2022 inte redovisade överskott som tidigare år är regelverket mot ägarna att det inte blev aktuellt under 2023 att erhålla ränta och överskottsutdelning. Kunskap om läget för Kommuninvest redovisades efter att fullmäktige antagit budgeten för 2023 vilket resulterade i att budgeten innehöll intäkter om 0,6 miljoner kronor som inte blir av.

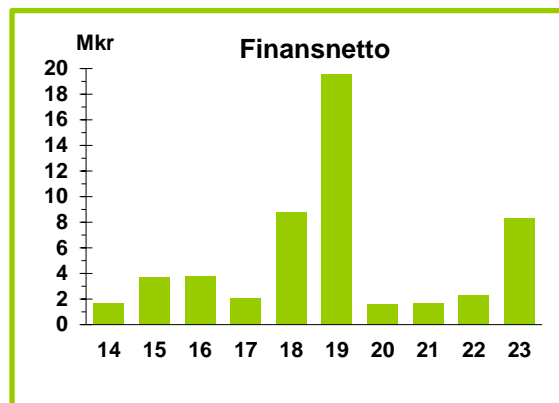
Ränteintäkterna uppgår till 6,1 miljoner kronor och avser intäkter från Laholmshemskoncernen och då främst Kommunfastigheter i Laholm AB avseende ränta på reversen om 186,9 miljoner kronor samt ränta för lånade medel via koncernkontosystemet. Dessa uppgår till 3,1 miljoner kronor. Kommunen har, som del av ovan 6,1 miljoner kronor, även erhållit ränteintäkter om 3,0 miljoner kronor avseende kapital på kommunens affärsbank. Dessa poster var försiktigt budgeterade sensommaren 2022 inför 2023 med endast 0,8 miljoner kronor, en positiv avvikelse om hela 5,3 miljoner kronor.

Kommunen har också under året erhållit en vinstutdelning utifrån likvidation av föreningen Tangon i Laholm där kommunen var en av de stiftande parterna. Överskottet från likvidationen som tillfallit kommunen uppgår till hela 13,1 miljoner kronor och finns bokförda som en finansiell intäkt i kommunens resultaträkning.

Genom att kommunen inte har några lån består de finansiella kostnaderna i huvudsak av räntekostnaden på pensionsskulden som för 2023 uppgick till hela 14,4 miljoner kronor (3,4 mkr 2022). Resterande delar om 0,3 miljoner kronor upp till 14,7 miljoner kronor i finansiella kostnader består utav bankkostnader och några mindre övriga kostnader.

Finansnettot har varit positivt under samtliga av de tio senaste åren. Under dessa år har denna intäkt bidragit med totalt 53,6 miljoner kronor, varav huvuddelen avser ränteintäkter och avkastning från pensionsmedelsförvaltningen fram till och med 2020 samt likvidationen av Tangon 2023.

2018 genomfördes en realisering av värdepapper om 6,2 miljoner kronor för att de skulle motsvara kostnaderna för extra avsättning av sluttäckning till Ahla deponi, etapp två. 2019 realiserades 17,8 miljoner kronor i värdepapper på grund av förändring i redovisningslagen och ytterligare 0,7 miljoner kronor under 2020 innan värdepapperna avyttrades. Exkluderas dessa uppgår överskottet under de senaste tio åren till 29,6 miljoner kronor i stället. Exkluderas detta i sin tur med överskottsutdelningen av likvidationen av Tangon uppgår det till 16,5 miljoner kronor.

Med vissa undantag av vissa finansiella poster har kommunen inte någon särskilt stor finansiell verksamhet. Inga värdepapper som genererar avkastning och ingen bolagskoncern som genererar någon utdelning.

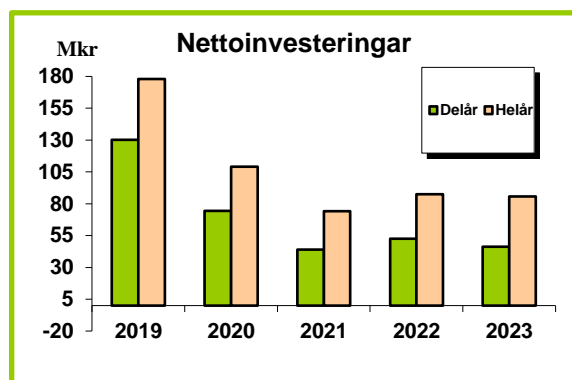
Investeringar

Nettoinvesteringarna under året uppgick till 85,6 miljoner kronor, vilket var 2,0 miljoner kronor mindre än 2022 (13,5 mkr). Investeringarna fördelar sig mellan följande kategorier: va-verksamhet, avfallsverksamhet, exploateringar och skattefinansierade verksamheter enligt tabellen nedan.

Miljoner kronor	2021	2022	2023
VA-verksamhet	31,9	32,2	34,1
Avfallsverksamhet	2,0	1,7	1,6
Exploatering	1,4	-1,0	4,1
Skattefinansierade verksamheter	38,8	54,7	45,8
Summa	74,1	87,6	85,6

Investeringsbudgeten uppgick till 177,1 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och utfall uppgick därmed till 91,5 miljoner kronor (122,4 mkr 2022).

I diagrammet speglas förhållandet av utveckling för investeringarna på åtta månader samt på helårseffekt för de fem senaste åren. I senaste delårsprognosen beräknades nettoinvesteringarna till 120,1 miljoner kronor. Investeringarna efter åtta månader uppgick till 46,2 miljoner kronor.

Inom samhällsbyggnadsnämndens investeringar för skattefinansierad verksamhet har 28,1 miljoner kronor använts under året. Av fullmäktige hade nämnden erhållit 55,7 miljoner kronor i anslag. Nämnden har under året satsat 8,5 miljoner kronor på beläggningsarbete av de kommunala gatunäten. Nämnden har satsat 1,3 miljoner kronor på nya kollektivtrafikanordningar.

Nämnden har även prioriterat ny belysningsstruktur med 3,0 miljoner kronor och under de kommande tre åren kommer närmare 24,0 miljoner kronor satsas på att konvertera all gatu- och cykelvägsbelysning till LED-struktur med reglerbarhet.

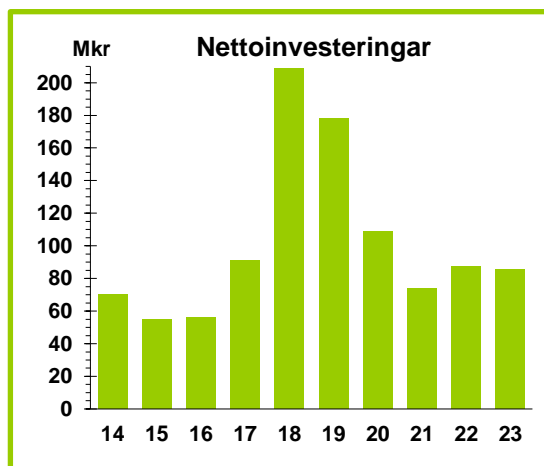
Nämnden har vidare arbetat med nya servicebyggnader på stranden till ett värde om 6,4 miljoner kronor. Tre nya entréer har och är på väg att skapas för en ökad service och tillgängligheter för invånare och besökare.

Förnyelse av befintliga va-ledningar har skett till en kostnad om 4,5 miljoner kronor mot budgeterade 11,0 miljoner kronor. Investeringar i framdragningen av vatten till olika verksamhets- och bostadsområden är gjorda med 1,4 miljoner kronor. Investeringar i nya huvudledningar har gjorts till en kostnad om 3,4 miljoner kronor. För att säkra upp vattenförsörjningen har investeringar gjorts om 3,7 miljoner kronor i kompletteringar i befintliga vattenverk samt att 9,0 miljoner kronor har investerats i uppgraderingen av Skottorps vattenverk. 5,2 miljoner kronor har investerats i avloppsreningen i kommunen.

På Ahla deponi har årets investeringar landat på 1,6 miljoner kronor där de mesta investerats i en ny hjullastare.

Exploateringsutgifterna har uppgått till 4,1 miljoner kronor i nettoinvesteringar, således har kommunen haft högre kostnader för att exploatera marken än vad försäljningar har inbringat. 5,0 miljoner kronor har investerats och 0,9 miljoner kronor har mark sålts för. Omsättningen inom exploateringen har inte varit särskilt stor under året utan kommunen har haft ett par förseningar i detaljplaneprocessen vilket föranlett en relativt låg nettoinvesteringstakt under året. Budgeten för exploateringsområden under året uppgick till 12,6 miljoner kronor. I de områden kommunen haft färdig mark att sälja har intresset och efterfrågan inte varit särskilt stort.

Genomsnittlig nettoinvestering per år under de senaste 10 åren har uppgått till 101,4 miljoner kronor. 2018 och 2019 års nivåer är extremt höga, den avgiftsfinansierade verksamheten står för 154,5 miljoner kronor respektive 67,4 miljoner kronor. Investeringarna som gjordes var i teknisk infrastruktur för va- och avfallsverksamheterna samt i infrastruktur och samhällsbyggande i den skattefinansierade verksamheten.

Andelen investeringar för avgiftsfinansierad verksamhet uppgick 2023 till cirka 41,7 procent och för 2022 uppgick investeringarna till 38,7 procent. Genom att Kommunfastigheter från 2014 svarar för investeringarna i verksamhetsfastigheterna begränsas kommunens investeringsvolym för dessa behov i kommunens investeringsredovisning.

Tabellen till höger speglar investeringsvolymen i förhållande till skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Även i förhållande till avskrivningar samt verksamhetens nettokostnad. Investeringsvolymen är exkluderad från avgiftsfinansierad verksamhet.

Investeringsvolym %	2021	2022	2023
Bruttoinvesteringar / skatteintäkter, utjämning och generella bidrag	4,8	5,4	4,9
Varav Bruttoinvesteringar skattefinansierad verksamhet/ skatteintäkter, utjämning och generella bidrag	2,5	3,2	2,8
Bruttoinvesteringar / verksamhetens nettokostnad	4,9	5,6	4,8
Nettoinvesteringar / avskrivningar	1,4	1,5	1,4

När nyckeltal ska analyseras ställs ofta investeringsutgiftens andel av verksamhetens nettokostnad i relation till varandra. Nyckeltalet bruttoinvesteringar i förhållande till verksamhetens nettokostnad uppgår för 2023 till 4,8 procent och 2022 uppgick den till 5,6 procent. En procentsiffra på dessa låga nivåer är betydligt mycket bättre för kommunens finansiering än de siffror som har varit under framför allt rekordåren 2018 och 2019. Ju

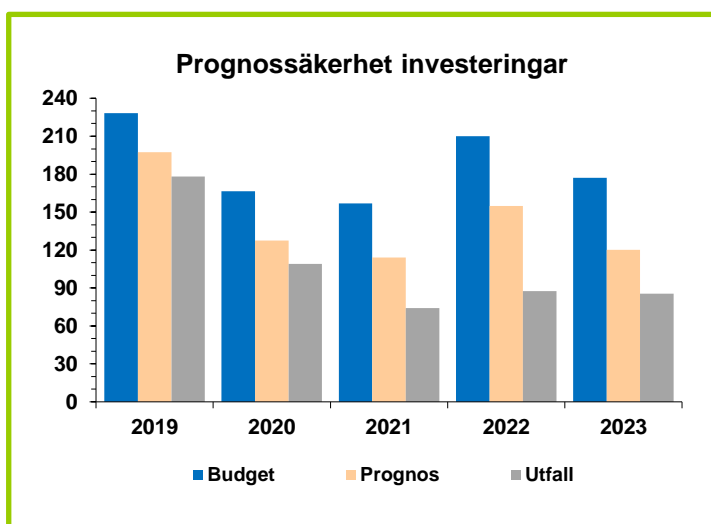
lägre denna siffra är desto större möjlighet har kommunen till självfinansiering av investeringarna. Exkluderas den avgiftsfinansierade delen uppgår det endast till 2,8 procent. Ju lägre denna siffra är desto mindre del av driftkostnaderna behöver framöver tas i anspråk för avskrivningar och räntor.

Utifrån ett ekonomiskt perspektiv i takt med att räntorna ökar är det av yttersta vikt att denna nivå inte springer i väg för snabbt. Fram till och med året 2022 har kommunen varit förskonade med sjunkande räntor. Utifrån en oförändrad investeringsvolym så kommer räntornas effekt framöver att ta i anspråk ytterligare ett par procent utöver avskrivningarna vilket kommer ta utrymme från kommunens drift och kärnuppdrag.

Räntekostnaden för inhyrda lokaler från Kommunfastigheter i Laholm AB syns inte i kommunens egen analys men ränteökningen som kommit inför 2023 och 2024 samt för kommande år kommer ta en allt större tårtbit av kommunens finansiella utrymme.

I diagram och tabell nedan åskådliggörs prognossäkerheten av investeringarna för de fem senaste åren.

mkr	Budget	Prognos	Utfall	Utfall i % av prognos
2023	177,1	120,1	85,6	71,3
2022	210,0	154,9	87,6	56,6
2021	156,8	114,0	74,1	65,0
2020	166,4	127,6	109,1	85,5
2019	228,2	197,4	178,0	90,2

Analyseras diagrammet och tabellen kan det konstateras att det inte under något av de fem senaste åren har investeringsnivån kommit upp i närheten av prognosen från augusti månad som framkom i samband med delårsrapporten. Däremot under 2023 har utfallets andel ökat i relation till framlagd prognos efter augusti månad.

I analysen för det enskilda året kan det konstateras att störst avvikelse mellan de olika delarna återfinns just 2022. Avvikelsen består av tre olika stora block, va-investeringar, investeringar i utbyggnation av verksamhets- och bostadsområden samt inom olika infrastrukturella projekt kopplat till kommunens samhällsutbyggnation.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden beskriver hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med överskottet från den löpande verksamheten och avskrivningarna. Annan finansiering måste ske genom tidigare sparade medel, försäljningar eller lån.

Som tidigare beskrivits hade kommunen omfattande investeringar under 2018 och 2019. Under dessa två tunga investeringsår klarade kommunen av cirka 30 procent i självfinansiering. Inte nog med att investeringsnivå var rekordhög dessutom var kommunens resultat väldigt låga båda dessa år.

För perioden 2020 – 2022 uppgår självfinansieringen till 100 procent vilket till motsats från ovan förklaras med en hanterbar investeringsnivå samt goda ekonomiska resultat för respektive år. Under 2023 klarar kommunen endast att finansiera 40 procent.

2019	2020	2021	2022	2023
33%	100%	100%	100%	40%

Störst anledning till försämringen är resultatutvecklingen mellan 2022 och 2023 års bokslut som försämrats med 82,9 miljoner kronor.

Underskottet från den löpande verksamheten 2023 uppgår till -25,2 miljoner kronor och avskrivningarna till 59,3 miljoner kronor vilket blir totalt 34,1 miljoner kronor. Detta ska ställas mot nettoinvesteringarna om 85,6 miljoner kronor. Självfinansieringen uppgår till 40 procent (131 procent 2022).

Rensas investeringsvolymen från avgiftsfinansierad verksamhet 2023 samt avskrivningarna för dessa verksamheter är självfinansieringen ännu svagare. Va- och avfallsverksamheten står för 35,7 miljoner kronor av investeringarna och 25,2 miljoner kronor av avskrivningarna. Då dessa verksamheters resultat är balansförda som skuld eller fordran i kommunens balansräkning blir således självfinansieringen ännu svagare då avskrivningarna för avgiftsfinansierad verksamhet är relativt stor del av de totala avskrivningarna som skapar ett finansieringsutrymme.

Resultatet om -25,2 plus avskrivningar exklusive avgiftsfinansierad verksamhet om 34,1 blir totalt 8,9 miljoner kronor i förhållande till en investeringsverksamhet om 49,9 miljoner kronor när investeringar för avgiftsfinansierad verksamhet är exkluderad. Självfinansiering uppgår således ytterligare något lägre 18 procent (168 procent 2022).

Förvärv och försäljning av fastigheter av större omfattning

Kommunstyrelsen beslutade under aprilmötet, § 84, att förvärva del av Nyby 3:50 söder om kommande exploatering av etapp ett av Östra Nybys bostadsområde. Förvärv har inkluderats i kommande etapper på Östra Nyby. Kommunstyrelsens förvaltning ansökte om förvärvstillstånd hos Länsstyrelsen och fick det godkänt. Köpet genomfördes i juni månad. Förvärvet omfattar 1,6 hektar till en köpeskilling om 3,0 miljoner kronor. Förvärvet inkluderades i exploateringsprojektet Östra Nyby därmed krävdes inget tilläggsanslag för detta förvärv utan det inrymdes i upptaget anslag för Östra Nyby.

Kommunfullmäktige beslutade den 29 augusti, § 60, om att godkänna köpekontraktet om förvärv av fastigheten Kattarp 3:1 som är beläggen öster om orten Skogaby vid Gatesjön. Fastigheten omfattar 10,5 hektar samt cirka halva Gatesjön om 6,8 hektar vatten. Anledningen till förvärvet är att på fastigheten ligger en badplats vilken kommunen under senare år har arrenderat. Kommunstyrelsen erhöll i samma beslut från fullmäktige tilläggsanslag om 2,55 miljoner kronor till köpeskillingen.

Realisationsvinster vid försäljning av fastigheter

Den sammantagna realisationsvinsten av försäljningar av fastigheter uppgår till 0,6 miljoner kronor. Vinsten består av flertalet mindre försäljningar av fastigheter utan något bokfört värde.

Risk- och kontrollperspektivet

Likviditet

Likviditeten uppgick vid årsskiftet till 54,3 miljoner kronor, vilket är en reduktion med 8,5 miljoner kronor i förhållande till föregående år (62,8 mkr).

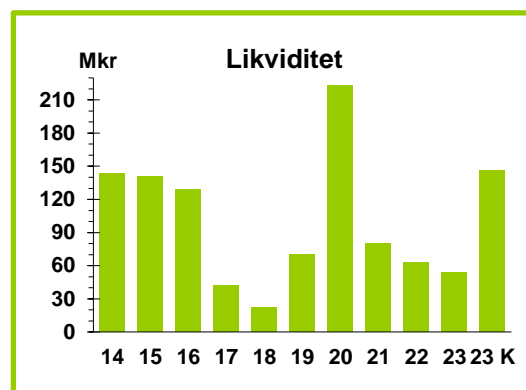
Laholmskernkoncernen hade vid årsskiftet en skuld till kommunen på 92,4 miljoner kronor på koncernkontot. Vid årsskiftet 2022 uppgick bolagskoncernens skuld till 90,3 miljoner kronor vilket medför en negativ förändring på 2,1 miljoner kronor.

Ser man utlåningen tillsammans med likvida medel uppgår kommunens likviditet till 146,7 miljoner kronor. 2022 års motsvarande siffra uppgick till 153,1 miljoner kronor. Kommunens likvida medel

har minskat mellan åren 2023 och 2022 med -6,4 miljoner kronor (-27,6 miljoner kronor 2022-2021). Kommunens likviditet har således minskat de senaste åren.

Stapeln 23K är kommunens likviditet inklusive utlåning till Laholmshems-koncernen.

Att enbart studera likviditeten vid ett visst tillfälle i syfte att fastställa kommunens finansiella styrka är inte meningsfullt. Likviditeten måste i stället ses tillsammans med skillnaden mellan planerade och verkställda investeringar samt framtida kostnader, åtaganden, upplåning och utlåning. För att analysera likviditeten är kassaflödet intressant att studera, särskilt hur flödet ser ut i förhållande till drift- och investeringsutgifterna.

Likviditeten är viktig för att analysera kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Ett mått för att mäta detta är att analysera kommunens kassalikviditet. Kassalikviditet är relationen mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Om kassalikviditeten är 100 procent eller högre innebär det att kommunens kortfristiga skulder kan betalas med egna medel utan att låna upp externa medel.

Kommunkoncernen har via kommunens koncernkonto en extern kredit att tillgå, en checkkredit på 70,0 miljoner kronor, om behov skulle finnas för att möta koncernens kortsiktiga likviditetsbehov.

Kommunens kassa-likviditet	2021	2022	2023
Omsättningstillgångar	481,5	500,2	524,6
Kortfristiga skulder	286,6	264,5	287,6
Totalt i mkr	194,9	235,7	237,0
Totalt i procent	168,0	189,1	182,4

För att finansiera kommunen på längre sikt kan det komma att krävas andra finansieringsalternativ som exempelvis extern upplåning. Allt beroende på vilken investeringstakt kommunen planerar att genomföra i förhållande till det finansiella utrymmet som skapas med avskrivningar och goda resultat.

I budgetbeslutet från kommunfullmäktige i november 2023 avseende 2024 ges kommunstyrelsen inga möjligheter att finansiera någon förstärkning. Avsikten är att 2024 års verksamhet inte ska behöva någon ytterligare förstärkning.

Vid kommande behov återfinns följande två möjligheter, ta tillbaka delar av eller hela utestående reversen till kommunfastigheter i Laholm AB. Om kommunen tar tillbaka reversen medför det extern upplåning i bolaget i stället för i kommunen alternativt upptag externa lån från kreditinstitut.

Soliditet

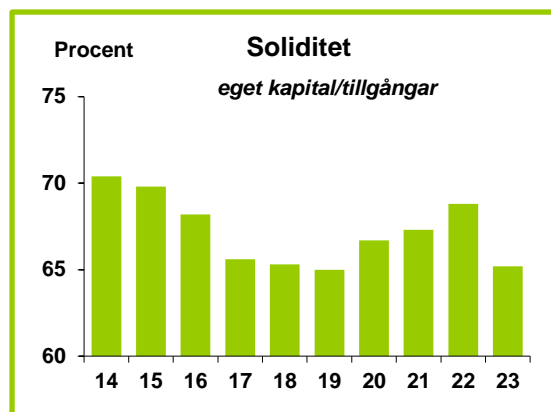
Soliditeten, som visar kommunens egna kapital i förhållande till de totala tillgångarna, är ett uttryck för kommunens långsiktiga finansiella styrka. Ju mer man finansierar med egna medel desto stabila och starkare är kommunen på sikt.

Soliditeten påverkas bland annat av den speciella sammansättningen av anläggningstillgångarna och omsättningstillgångar. Det väsentliga är därför inte soliditetens absoluta storlek utan istället dess förändring. En utveckling över tiden med minskad soliditet innebär på sikt ekonomiska problem och begränsat handlingsutrymme.

Soliditeten uppgick 2023 till 65,2 procent, vilket är en reduktion med 3,6 procentenheter sedan föregående år (68,8, 2022).

Kommunens avsättningar har ökat i förhållande till föregående år med 44,8 miljoner kronor (11,0 mkr 2022). Anledningen till att avsättningarna ökat är pensionsavsättningen gällande den förmånsbestämda delen av pensionskostnaden. Inflationens uppräknings på pensionsavsättningarna har slagit hårt mot kommunen då de räknats upp med 8,7 procent för 2023. Denna kommer fortsätta öka kraftigt även under 2024 då inflationen ska räknas upp med 9,1 procent.

Kommunens kortfristiga skulder har ökat med 23,1 miljoner kronor (-22,1 miljoner kronor, 2022) jämfört med föregående år. Totalt så medför detta en negativ förändring på soliditeten jämfört med 2022. Om båda delarna av dessa poster, pensionsavsättningar och kortfristiga skulder i stället hade förbättrats mellan åren hade kommunen fått finansiera mindre del av värdetförändringen på tillgångarna med en förbättrad likviditet och kommunens resultat hade således varit sämre. Kommunen hade således haft ett bättre resultat också för 2023.

Kommunens starka resultat under 2022 om 57,7 miljoner kronor lyfte det egna kapitalet vilket stärkte soliditetsmättet. Således får 2023 års kraftigt negativa resultat en negativ påverkan för soliditeten. Det egna kapitalet har försämrats i förhållande till tillgångarna. Kommunen har inte kunnat finansiera värdeökningen på balansräkningen med egna medel som under perioden 2020-2022 med de då goda resultat.

Soliditeten har varierat under de senaste 10 åren inom ett intervall på 5,4 procentenheter. Högst 2014 med 70,4 procent och som lägst 2019 65,0 procent. 2019 inkluderades värdepappersförsäljning i resultatet vilket annars hade medfört en ytterligare lägre siffra i det bokslutet. Kommunen med den kraftiga resultatförsämringen mellan åren 2022 och 2023 på hela 82,9 miljoner kronor tynger således kommunens ekonomiska ställning.

Dock har kommunen inte fallit tillbaka lägre än nivån efter 2019 års bokslut. Kommunen har inför 2024 vidtagit åtgärder för att stärka finanserna och för att möta kostnadsutvecklingen med en ökad utdebitering om 82 öre samt en besparing om 35,0 miljoner kronor inför 2024. Ytterligare effektiviseringar om cirka 5,2 miljoner kronor inför 2024 kommer också att genomföras.

Soliditeten hade uppgått till 36,6 procent (39,7 procent 2022) även om den del av pensionsskulden som nu i enlighet med redovisningslagen redovisas som ansvarsförbindelse i stället upptagits som skuld i balansräkningen. Detta är en minskning med 3,1 procentenheter i förhållande till 2022. Anledningen till att soliditeten minskar mindre än den totala soliditeten är att det enskilda årets försämring av pensionsåtagandet utanför balansräkningen inte har blivit lika dåligt som försämringen av avsättningen i balansräkningen. Inom ansvarsförbindelsen är skuldökningen betydligt lägre och uppgår till 8,0 miljoner kronor.

Inklusive pensionsåtagandet faller kommunen tillbaka till 2021 års nivå.

Borgensåtaganden och andra ansvarsförbindelser

Kommunens totala borgensåtagande uppgick den 31 december 2023 till 1 852,5 miljoner kronor (1 803,2 miljoner kronor 2022, 1 720,1 miljoner kronor, 2021), vilket är en ökning med 49,3 miljoner kronor (83,1 miljoner kronor, 2022) i förhållande till föregående årsskifte. Fördelningen mellan olika kategorier låntagare som kommunen lämnat borgen till framgår av följande tabell.

Som framgår har den övervägande delen av det totala borgensåtagandet lämnats till Laholmshem AB och Kommunfastigheter i Laholm AB.

	2021	2022	2023
Laholmshem AB	787,0	972,0	972,0
Kommunfastigheter i Laholm AB	820,0	820,0	870,0
Fastighets AB Klarabäck i Laholm	105,0	0,0	0,0
Lokalägande föreningar	6,6	6,3	6,3
Övriga ideella föreningar	1,5	4,9	4,2
Totalt	1 720,1	1 803,2	1 852,5

Under 2022 övertog Laholmshem AB en kommunal borgen om 105,0 miljoner kronor av fullmäktige som tidigare Fastighets AB Klarabäck i Laholm haft under uppförande av två punkthus i centrala Laholm. Under 2022 fusionerades det beståndet in i Laholmshem AB.

Totalt uppgår Laholmshemkoncernens borgensåtagande till 1 942,0 miljoner kronor vilket är en ökning om 50 miljoner kronor i förhållande till 2022. Ökningen avser nyupplåning i Kommunfastigheter i Laholm AB.

Övriga förändringar de senaste åren av den kommunala borgen är att i samband med Laholmshems koncernens förvärv av Tangon i början av 2021 (särskilt boende i Laholm) har borgen från Riksbyggens förening återlämnats då låneförpliktelseerna från föreningens sida var lösta i samband med bokslutet 2021.

Kommunfullmäktige beslutade den 25 oktober, § 112, att bevilja Skottorps IF kommunal borgen om 3,5 miljoner kronor. Borgen redovisas under övriga ideella föreningar. Klubben planerade att bygga ett nytt föreningshus/klubbstuga. Den slutliga borgen blev utställd på 3,2 miljoner kronor.

Utvärdering av kommunens borgensåtaganden hänseende de kommunala bolagen

Genom kommunens möjlighet till insyn i bolagen som ägare kan kommunen kontinuerligt följa bolagets finansiella utveckling. Värdet på fastigheterna utgör samtidigt säkerhet för kommunens åtagande. När bolagens belåningssituation analyseras är det viktigt att jämföra detta med vad det finns för marknadsvärde i fastighetsbeståndet. Upplåning utifrån investeringsbehov till Laholmshemskoncernen sker i dialog mellan kommunstyrelsens och styrelsens presidier. Kommunfullmäktige godkänner en årlig borgensram för respektive bolag.

Marknadsvärdet gällande Laholmshem AB uppgår enligt senaste årsredovisningen till 1 595,7 miljoner kronor för 2023 mot 1 595,7 miljoner kronor 2022. En ökning med 224,9 miljoner kronor. 2023 års bokförda värde på fastigheterna i bolaget enligt räkenskaperna uppgår till 1 166,9 miljoner kronor och för 2022 uppgick det till 1 166,9 miljoner kronor.

Marknadsvärdet gällande Kommunfastigheter i Laholm AB uppgår enligt senaste årsredovisningen till 1 569,4 miljoner kronor för 2023 mot 1 569,4 miljoner kronor 2022. En reducering med -15,3 miljoner kronor. 2023 års värde på fastigheterna i bolaget enligt räkenskaperna uppgår till 1 134,8 miljoner kronor och för 2022 uppgick det till 1 134,8 miljoner kronor.

Nedan tabell beskriver värdena i bolagens fastighetsbestånd. Relationen mellan upptagit bokfört värde och ett värderat marknadsvärde.

Laholmskem AB			
Mkr	2021	2022	2023
Marknadsvärde	1 370,8	1 595,7	1 675,9
Bokfört värde	891,8	1 166,9	1 164,7
Differens	479,0	428,8	511,2
Bokfört värde/marknadsvärdet	65,1	73,1	69,5

Kommunfastigheter i Laholm AB			
Mkr	2021	2022	2023
Marknadsvärde	1 584,7	1 569,4	1 607,0
Bokfört värde	1 078,3	1 134,8	1 141,8
Differens	506,4	434,6	465,2
Bokfört värde/marknadsvärdet	68,0	72,3	71,1

Värderingarna av delar i de båda bolagen fastighetsbestånd utförs årligen som underlag i bolagens räkenskapsarbete. Värderingen görs av en extern värderare.

Relationen för de båda bolagen har försämrats något mellan 2023 och 2022. Övervärdet som finns mellan det bedömda marknadsvärdet och det bokförda värdet i procent har blivit mindre det senaste året. Samtidigt återfinns närmare 30 procent i övervärde på respektive bolag.

Studerar belåningsgraden för de båda bolagen kan det konstateras att Laholmskem AB har åtagande om 1 032,0 miljoner kronor och Kommunfastigheter i Laholm AB har 1 007,0 miljoner kronor. Marknadsvärdet i kommunfastigheter överstiger belåningen med hela 600,0 miljoner kronor och för Laholmskem överstiger marknadsvärdet belåningen med 643,9 miljoner kronor. Båda bolagen har lägre belåning än respektive bolags bokförda värde.

Då marknadsvärdet för båda bolagen kraftigt överstiger det bokförda värdet i relation till kommunens borgensram och borgensåtagande, får risken för kommunen gällande förpliktelse som återfinns betraktas som hanterbar.

Totalt uppgår marknadsvärdet till 3 282,9 miljoner kronor (3 165,1 mkr 2022). Den kommunala borgen för verksamhetsåret 2023 uppgick till 1 842,0 miljoner kronor (1 792,0 mkr 2022). Den kommunala borgen för bolagen i relation till marknadsvärdet uppgår således till 56,0 procent och relationen till det bokförda värdet uppgår till 79,9 procent (77,9 procent 2022) då det totala bokförda värdet uppgår till 2 306,5 miljoner kronor (2 301,7 mkr 2022).

Allmänt sett finns det ett starkt samband mellan förlustrisker och ränteläge. Tidigare låga räntenivåer har bidragit till att begränsa riskerna. Framöver får troligtvis räntekostnaderna vara en del i utvärderingen då stora finansiella kostnader medför sämre resultat och ett svagare eget kapital. Detta syns i båda bolagens årsbokslut.

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för kommunens borgensåtaganden som en del av finanspolicyn. Enligt finanspolicyn ska det för helägda bolag fastställas en borgensram. Borgensramen för

Laholms AB uppgick under 2023 till 1 200,0 miljoner kronor och för Kommunfastigheter i Laholm AB till 1 250,0 miljoner kronor.

Pensionsskulden och pensionsförpliktelserna

Åtagande som kommunen har gällande pensionerna påverkar kommunens handlingsutrymme finansiellt både nu och på lång sikt. Åtagandena som kommunen har är en juridiskt bindande utfästelse till kommunens anställda eller förtroendevalda att efter anställningens slut utbetala ersättning i form av pension.

Åtagande för Laholms kommun för tidigare förpliktelser såsom nya åtagande inklusive särskild löneskatt för dessa uppgår till 660,8 miljoner kronor i 2023 års bokslut (606,2 mkr 2022). Alltså både pensionsförpliktelserna och pensionsskulden. Totalt sett har förpliktelserna ökat med 54,6 miljoner kronor (7,8 mkr 2022).

Tidigare åtagande till och med 2008 redovisas som en ansvarsförbindelse enligt den lagstadgade "Blandmodellen" och inte som en skuld i balansräkningen. Vid utbetalning av pensionen uppstår en kostnad för kommunen som belastar kommunens resultat för innevarande år.

Mkr	2021	2022	2023
Avsättningar för pensioner	135,2	146,2	191,0
Ansvarsförbindelse, intjänat tom 1998	471,0	461,7	469,8
Totala åtagande	606,2	607,9	660,8
Placeringar	-	-	-
Återlånade medel	606,2	607,9	660,8

Pensionsåtagande, pensionsskulden som hänför sig till före 1998, för gamla åtaganden för tidigare och nuvarande anställda motsvarar 71,1 procent (76,0 procent 2022). För merparten av medarbetarna samt tillkommande nya medarbetare framöver kommer merparten ha en premiebaserad tjänstepension och den förmånsbestämda delen kommer successivt att slussas ut över tid.

Årlig pensionskostnad enligt senaste prognosen, december 2023, från KPA inklusive löneskatt. Tabellen är i miljoner kronor. Anledningen att 2023 och 2024 är så höga är den kraftiga inflation som varit som numera alla pensionspremier ska värdesäkras med.

2023	2024	2025	2026	2027
157,1	183,4	128,6	122,7	127,1

Det nya pensionsavtalet från och med 2023 kommer att pröva kommunens finansiella ställning på ett sätt som inte tidigare har gjorts. Merkostnaden mellan 2022 och 2023 års bokslut uppgår till hela 64,8 miljoner kronor.

Känslighetsanalys

Laholms kommun är känslig för faktorer i omvärlden. I tabellen visas några beståndsdelars effekt på kommunens ekonomi. Även små förändringar kan innebära stora belopp.

Förändring	med	mkr
Utdebitering/kommunalskatt	1,0 kr	58,0
Kommunalekonomisk utjämning	1,0 %	5,2
Lön inklusive arb.avg och pension	1,0 %	13,3
Ekonomiskt bistånd	10,0 %	2,4
Taxor och avgiftsförändring	1,0 %	2,0
Ränta på hyresavtal Kommunfastigheter	1,0 %	11,8

Nämndernas budgetutfall

Nämndernas sammantagna nettobudgetunderskott uppgick under året till -20,7 miljoner kronor vilket kan jämföras med 2022 års underskott om -44,4 miljoner kronor.

Den övre tabellen redovisar nämndernas budgetavvikelse 2023. Den nedre tabellen speglar facknämndernas och styrelsens budgetavvikelse de senaste tre åren.

Kultur- och utvecklingsnämndens, barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden redovisar sammantaget ett budgetunderskott om -40,5 miljoner kronor. Underskottet för dessa nämnder uppgick under 2022 till -47,3 miljoner kronor. Inom dessa tre nämnder bedrivs kommunens kärnverksamheter.

Det finns ett tydligt samband mellan budgetutfall och kostnadsökningstakt. De år kostnadsökningstakten är hög brukar nämnderna ha svårigheter att inrymma sina verksamheter inom tilldelade budgetramar.

I diagrammet beskrivs nämndernas budgetavvikelse inom driftbudgeten per år sedan år 2014. De sammantagna budgetavvikelserna under denna tidsperiod har resulterat i ett underskott om -147,8 miljoner kronor.

Perioden 2015–2018 har underskotten gått att matcha mot ökade skatteintäkter samt särskilda riktade statsbidrag för flyktingsituationen och byggbonusen för ökat bostadsbyggande.

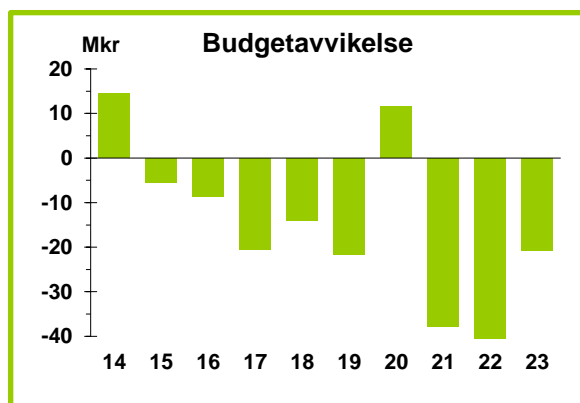
2019 fick kommunen problem med finansieringen, konjunkturen hade slagit hårt, många riktade statsbidrag kopplade till integration hade försvunnit eller börjat att sjunka samt att kostnadsnivån ökade för snabbt. Detta föranledde effektiviseringsåtgärder i 2020 och 2021 års budget med totalt 33,1 miljoner kronor.

2020 års avvikelse för nämnderna kan förklaras till stora delar med att kommunen ändrade finansieringssystemet för volymhantering mot kultur- och utvecklingsnämnden samt barn- och ungdomsnämnden. De sista åren har kommunen kompenserat nämndernas volymförändringar i förväg.

För 2022 återfanns underskottet inom socialnämndens och barn- och ungdomsnämndens verksamhetsområde med respektive 36,2 miljoner kronor och 15,2 miljoner kronor. Kommunfullmäktige justerade socialnämndens budgetram med 24,0 miljoner kronor för volymer, främst inom äldreomsorgen men även till individ- och familjeomsorgen. Inför 2023 har fullmäktige fortsatt att skjuta till medel till socialnämnden om totalt cirka 28,8 miljoner kronor varav 23,1 miljoner kronor i rena volymer. Till barn- och ungdomsnämnden har fullmäktige skjutit till 11,3 miljoner kronor till volymer och ytterligare 3,5 miljoner kronor till ökade skolskjutkostnader.

Kommunfullmäktige	+0,5
Kommunstyrelse	+12,8
Kultur- och utvecklingsnämnden	+4,2
Samhällsbyggnadsnämnden	+6,4
Samhällsbyggnadsnämnden VA	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden Avfall	0,0
Barn- och ungdomsnämnden	-18,4
Socialnämnden	-26,3
Revisionen	+0,2
Totalt	-20,7

	2021	2022	2023
Kommunstyrelse	2,2	3,4	12,8
Kultur- och utvecklingsnämnd	0,8	4,1	4,2
Samhällsbyggnadsnämnd	1,8	-0,8	6,4
Barn- och ungdomsnämnd	0,7	-15,2	-18,4
Socialnämnd	-43,7	-36,2	-26,3
Summa	-38,2	-44,1	-21,3

2023 års avvikelser avseende socialnämnden om -26,3 miljoner kronor med tillskott som socialnämnden erhållit inför 2024 om cirka 21 miljoner kronor exklusive kompensation för fasta kostnader har troligtvis nämnden de bästa förutsättningarna på flertalet år att ha en ekonomi i balans. Avvikelsen inom barn- och utbildningsnämnden som kommande utbildningsnämnd behöver jobba med ser mer bekymmersam ut.

Framöver måste kommunen och nämnderna komma i balans med de ekonomiska resurser som finns att tillgå och som fullmäktige fördelar. En urholkning av nämndernas finanser kommer slå mot kommunens långsiktiga finansiella ställning och tynga kommande generationer med kostnader som dagens generation ska bära.

En viktig del för att bibehålla eller uppbringa en god finansiell kontroll och styrning är att det finns en budgetföljsamhet i kommunen och då speciellt inom nämndernas verksamheter. Under ett antal år har denna efterföljsamhet inte varit tillfredställande. Under dessa år har volymökningarna inom kärnverksamheterna varit omfattande.

En annan viktig förutsättning för kontroll och styrning är god prognossäkerhet. Den prognos som framställdes i samband med delårsrapporten visade på ett budgetunderskott för nämnderna på totalt minus 29,1 miljoner kronor.

Utfallet av styrelsens och nämndernas nettokostnader blev således 8,4 miljoner kronor bättre än i prognosen efter augusti månad.

Avvikelser 2023, miljoner kr	Utfall	Prognos	Skillnad
Kommunfullmäktige	0,5	0,0	0,5
Kommunstyrelse	12,8	6,4	+6,4
Kultur- och utvecklingsnämnd	4,2	2,4	+1,8
Barn- och ungdomsnämnd	-18,4	-18,0	-0,4
Socialnämnd	-26,3	-21,6	+4,7
Samhällsbyggnadsnämnd	6,4	1,7	+4,7
Revision	0,2	0,0	+0,2
SUMMA	-20,7	-29,1	+8,4

Förbättringen består i att kommunstyrelsen, kultur- och utvecklingsnämndens och samhällsbyggnadsnämnden positiva resultat förbättrades ytterligare. Kommunstyrelsen har den största ökningen i relation till delårsprognosen. Ökningen består i lägre kostnader avseende kommunens IT-administration. Mindre av kommungemensamma kostnader förbrukades exempelvis betalades ingen årsavgift till Region Halland, stora delar av marknadsföringsanslaget förbrukades inte samt att det har uppstått ytterligare positiva avvikelser inom personalkostnader.

Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserade ett överskott om 1,7 miljoner kronor efter augusti. Nämnden har efter det erhållit en stor kompensation av statsmakten avseende el-prisets utveckling. Detta uppgick till närmare 1,7 miljoner kronor. Dessutom blev inte utfallet avseende färdtjänstkostnaderna lika stora som befarades i samband med de båda tidigare uppföljningarna under året.

Socialnämnden förbättrade sitt utfall i förhållande till delårsprognosen. I delårsprognosen hade det upptagits ett statsbidrag på 15,6 miljoner kronor. Avsikten var enligt beslutet att bidraget skulle intäktsföras under 2023. Socialstyrelsen beslutade i november 2023 att ändra reglerna för hur bidraget skulle användas och därmed justerades regelverket för hur bidraget skulle intäktsföras. I stället för att intäktsföra hela bidraget under 2023 skulle endast en tredjedel intäktsföras. Detta medgav således cirka 10 miljoner kronor lägre intäkt under 2023. Analyseras detta i förhållande till angiven budgetutfallsprognos efter augusti om -21,6 miljoner kronor så har nämndens resultat, allt annat oförändrats, förbättrats med strax över fem miljoner kronor i förhållande till prognosen nämnden tog efter augusti månad.

Mer information finns att läsa under driftredovisningen samt i respektive nämnds nämndsredovisning.

Sammanfattande finansiell analys

Den ekonomiska nedåtgången för kommunen för 2023 har varit extrem. Bokslutet slutade på ett negativt utfall om minus 25,2 miljoner kronor. Årets negativa resultat ska jämföras med 2022 års positiva resultat om 57,7 miljoner kronor. Resultatförsämringen uppgår således till hela 82,9 miljoner kronor. Av denna försämring står pensionskostnaderna för hela 64,6 miljoner kronor. I 2022 års bokslut uppgick pensionskostnaderna till 94,1 miljoner kronor och i bokslutet för 2023 uppgick de till 158,7 miljoner kronor. En enskild post, som pensionskostnaderna, där kostnadsökningen är så kraftig kan kommunen inte anpassa kostnadsläget på en gång. 2022 års bokslut uppgick till 3,4 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning vilket var ett mycket starkt resultat för kommunen. Förändringen av pensionskostnaderna skedde mellan det ena året 2022 till det andra året 2023. Lägg där till kostnadsökningar för inflation, räntor och löner så går detta klart inte ihop i det korta perspektivet.

Nämndernas sammantagna nettokostnader ökade med 8,1 procent i löpande priser mellan 2022 och 2023. Ökningen för 2022 uppgick till 3,6 procent. Kostnadsökningen är till och med betydligt kraftigare än vad uppstarten var efter pandemiåret 2020. Ökningen året efter, 2021, uppgick till 6,1 procentenheter. Stor del av ökningen kan härledas till pensionskostnaderna.

Om de avtalsmässiga lönekostnadsökningarna och prisökningarna exkluderas, som nämnderna erhållit budgetmässig kompensation för, uppgick kostnadsökningen till 4,9 procent (1,7 %, 2022). Motsvarande kostnadsökning per invånare stannade också vid 4,9 procent (0,7 %, 2022). Detta mycket beroende på att kommunens befolkning inte hade tillväxt utan faktiskt sjönk med 10 invånare.

Kostnadsökningarna som finns kvar efter att lönerna exkluderas får anses till vissa delar vara sammankopplade med att samhällsekonomin för stunden har en nedåtgående trend samt pensionsavtalet. Nämndernas totala negativa avvikelse under 2023 var 20,7 miljoner kronor, vilket är 23,4 miljoner mindre i avvikelse än 2022. Samtidigt får det ej förglömmas att stora tillskott har lämnats till nämnderna inför 2023. Så i nämndernas utökade negativa avvikelse åter finns en kostnadsökning.

Socialnämnden uppvisar ett underskott om 21,6 miljoner kronor trots stora tillskott inför 2023. Underskottet är 14,6 miljoner kronor lägre än 2022. Inför 2024 har nämnden erhållit ytterligare tillskott för att erhålla en budget i balans. Om socialnämnden klarar sin verksamhet på tilldelad ram för 2024 är mycket beroende till hur individ- och familjeomsorgen utvecklas. I slutet av 2023 kunde det dock skådas en stabilisering i utvecklingen av antalet placeringar och insatser skrev nämnden i sin nämndsredovisning. De senaste årens utveckling inom barn- och unga har medfört stora kostnadsökningar för insatser till dessa individers bästa.

Barn- och ungdomsnämnden började redan under 2022 att få det svårt att hålla ekonomisk balans i förskolenheter och i grundskoleenheter vilket nu har fortsatt in under 2023. Nämnden redovisar ett underskott om 18,4 miljoner kronor varav mycket är kopplat till grundskolans område.

För att kommunen ska må väl framöver måste dessa två stora nämnder som står för närmare 80 procent av kommunens budget bedrivas i ekonomisk balans. En obalans inom dessa nämnder och dess verksamheter kan medföra stora ekonomiska hål som inte går att kompensera med intäktsökningar. Framför allt blir det svårare att i kommande lågkonjunktur räkna med att inkomsterna klarar av att finansiera kostnadsökningarna som varit de senaste åren inom dessa nämnder.

2023 års verksamhet planerades att medföra ett underskott om -50,7 miljoner kronor. Resultatförbättringen avseende 2023 kan tillskrivas en gynnsammare utveckling av skatteunderlagets tillväxt för landet såväl som för Laholm. Precis som under 2022 har återhämtningen i samhället varit kraftig efter pandemiåret 2020 vilket medfört en gynnsam ökning av skatteintäkterna. Samtidigt har den

negativa konjunkturen tryckts framåt vilket syns under 2024. Regleringen av skatteuppbokningen i 2022 års bokslut samt prognosen för skatteintäkterna 2023 som redovisats i detta bokslut medför ett tillskott med hela 31,6 miljoner kronor (27,3 miljoner kronor 2022). Om återhämtningen inte blivit så kraftig i landet hade kommunens bokslut sett betydligt värre ut. Samtidigt budgeterade inte fullmäktige med underskott på nämnderna med 20,7 miljoner kronor samt att kostnadsökningen utöver det som togs upp i budgeten avseende pensioner ökade ytterligare med 13,9 miljoner kronor. För 2023 återfinns också mer tilldelning från statens budget, inkomstutjämning och generella statsbidrag än vad som budgeterats med 18,3 miljoner kronor.

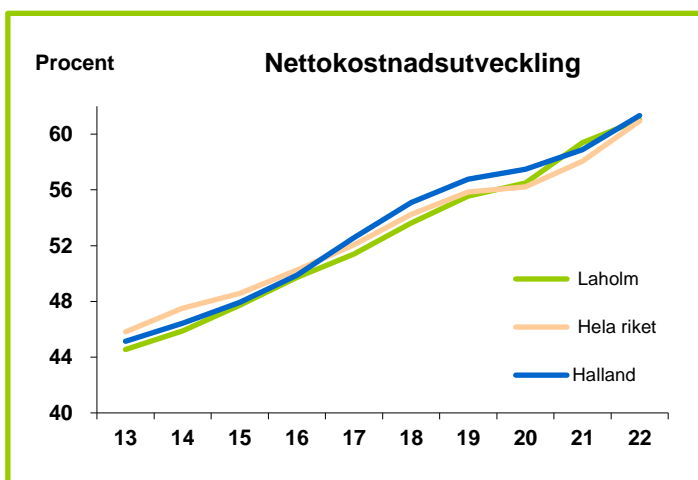
Skatteunderlagstillväxten i landet har under de senaste tio åren i snitt uppgått till 4,4 procent i tillväxt med 2023 år som bas. För 2023 uppgick skatteunderlagstillväxten till 5,26 procent enligt SKR:s decemberprognos jämfört med en tillväxt om 4,0 procent från oktober 2022. Det var denna prognos som låg till grund när kommunens budget fastställdes. Ökningen uppgår således till nästan 1,3 procentenheter vilket föranleder en kraftig upprevidering. I december 2024 när alla deklARATIONER för 2023 är fastställda återstår det vad resultatet faktiskt blir för 2023 års bokslut.

Utvecklingen av skatteunderlaget avseende 2022 års bokslut innehåller också en kraftig uppräknings om 0,6 procent i ytterligare tillväxt utöver den positiva post som bokades i 2022 års bokslut. Uppskattningen i december uppgick till 5,8 procent i förhållande till när budgeten beslutades hösten 2022 om 5,2 procent. Således räknas både 2022 och 2023 års aktuella beskattningsår upp.

Det finansiella resultatet uppgick till minus 25,2 miljoner kronor (57,7 miljoner kronor, 2022) eller -1,4 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning (3,4 procent, 2022). Ur kommunens historiska perspektiv utmärker sig detta resultat som ett utav de sämsta.

Den huvudsakliga förklaringen är att det varit omöjligt att klara vissa stora kostnadsposter på ett enskilt år. Även det att fullmäktige fortsatt att fördela ut medel till nämnderna och då främst socialnämnden, för att få en budget i balans, utifrån invånarnas behov. Verksamheter såsom äldreomsorg och förskola har haft låga kostnader i förhållande till de strukturella förutsättningarna. Detta har varit och är viktigt för kommunen då kommunen inte har några merintäkter såsom bolagsutdelningar eller stora överskott från markförsäljning. Det visar sig nu att kostnadsutvecklingen för samtliga verksamheter börjar komma i kapp genomsnittet i landet.

I diagrammet framgår kostnadsutvecklingen i kommunen från år 2013 fram till år 2022. Samtidigt jämförs kostnaden med genomsnittet av samtliga kommuner i riket och kommunerna i Halland. Under 2022 har kommunen haft den högsta nettokostnaden i jämförelsen men då måste ovan delar beaktas med merintäkter som Laholms kommun inte har.

Av diagrammet åskådliggörs att kommunens kostnader från 2013 har varit

lägre än de övriga kommunernas men att under 2020 och 2021 har kommunen dessutom kommit i kapp och lite förbi. Det är viktigt framöver att kommunen får bukt med kostnadsutveckling, framför allt inom socialnämnden och kommande utbildningsnämnden. Kommunen har klarat av starka resultat med god kommunal service på flertalet av kommunens tätorter, trots en låg beskattning. I takt med det nya pensionsavtalet och andra kostnadsförändringar finns inte längre denna möjlighet för

kommunen, att bedriva verksamheten med för låga intäkter. Dessutom blir invånarna i kommunen allt äldre vilket ökar behovet av stöd och service.

Kommunfullmäktige har utifrån ovan kostnadslägesutveckling, pensionsavtal och en åldrande befolkning och kraftig befolkningstillväxt de senaste åren föranlett besparings och effektiviseringsåtgärder på totalt 45 miljoner kronor samt en utökad utdebitering om 82 öre vilket beräknas inbringa cirka 47 miljoner kronor i ökade skatteintäkter.

Huruvida nettokostnadsökningen om 8,1 procent för nämnderna och 10,2 procent totalt för kommunen kommer medföra en försämring eller en förbättring i förhållande till andra får anses som oklart. Då nettokostnadsförändringen inte inkluderar finansiella värdepapper samt skatteunderlag och utjämning så har kommunen tyvärr för det enskilda året en allt för hög kostnadsökning. Att Laholms kommuns resultat uppgår till -1,4 procent kan kommunen klara av för det enskilda året men över tid måste kommunens resultat upp till 2,0 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning för att kommunen ska må väl finansiellt. Fullmäktige måste också kunna kompensera nämnderna med extra tillskott för att klara av att finansiera det stöd och service som invånarna har behov av.

Utvärdering av koncernbolag

Laholmshemskoncernen består av Laholmshem AB och Kommunfastigheter i Laholm AB

Bolagskoncernen visar under året ett positivt resultat om 4,6 miljoner kronor (2022 uppgick det till -5,7 miljoner kronor och under 2021 till +5,1 miljoner kronor).

Resultatet för Laholmshemskoncernen uppgår före skatt till 5,6 miljoner kronor. Resultatet är en förbättring med 10,3 miljoner kronor i förhållande till föregående år då resultatet var positivt med 2,0 miljoner kronor. I resultatförbättringen ingår engångsstöd från statsmakten med el-priset om totalt 12 miljoner kronor. Kommunfastigheter har också erhållit en försäkringsersättning om 19,0 miljoner kronor vilket intäktsförts under 2023 i bolaget. Hade dessa poster exkluderats hade således resultaten varit kraftigt sämre.

Bolagskoncernen ökade intäkterna med 43,9 miljoner kronor (22,8 mkr 2022) i jämförelse med föregående år för att uppgå till 342,0 miljoner kronor (298,1 miljoner kronor 2022).

Bolagskoncernens balansomslutning uppgår till 2 494,9 miljoner kronor, en ökning med 12,4 miljoner kronor i förhållande till omslutningen 2022 på 2 482,5 miljoner kronor.

Soliditeten i Laholmshemskoncernen uppgår till 5,5 procent, en oförändrad nivå i förhållande till föregående år. Laholmshems AB:s soliditet uppgår till 10,4 procent vilket var en försämring med 0,6 procentenheter i förhållande till 2022. Försämringen förklaras främst med det kraftigt försämrade resultatet för Laholmshem som blev minus -7,8 miljoner kronor i förhållande till plusresultatet om 1,4 miljoner kronor under 2022.

Bolaget har ett av fullmäktige uppsatt mål om att soliditeten ska uppgå till minst 12,0 procent. 2021 års soliditet för Laholmshem AB uppgick till 13,2 procent, därefter har det försämrats. Kommunfastigheters soliditet uppgår till 1,8 procent (0,9 procent 2022). Detta bolag bygger dock på helt andra principer. Ett ramavtal med kommunen som betyder att det är kommunen som finansierar och tar de finansiella riskerna i bolaget, inte bolaget i sig själv eller ägande bolaget Laholmshem AB.

Balanskravsresultat

Resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige har antaget riktlinjer för hantering av resultatutjämningsreserv. Den enligt lagstiftningen maximala reserveringen utnyttjas samtidigt som det har fastställts ett högsta belopp för storleken på reserven.

Reservering till resultatutjämningsreserven får göras med ett maximalt belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Resultatutjämningsreserven får vid utgången av varje räkenskapsår högst uppgå till ett belopp motsvarande 6 procent av de genomsnittliga intäkterna, under de tre senaste åren, från kommunalskatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Totalt underlag för beräkningen uppgår till 5 034,4 miljoner kronor. Snittet för dessa tre år uppgår till 1 678,1 miljoner

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	2021	2022	2023
Belopp, miljoner kronor	1 602,4	1 677,5	1 754,5

kronor. Sex procent av detta snitt innebär, 100,7 miljoner kronor. Reservens får enligt regelverket disponeras när den prognostiserade eller konstaterade skatteunderlagsutvecklingen understiger den genomsnittliga utvecklingen av skatteunderlaget de senaste tio åren. Kommunfullmäktige gjorde ett avsteg från detta inför 2023 års budgetbeslut och beslöt där att resultatutjämningsreserven kunde disponeras med maximalt 64,0 miljoner kronor.

Befintlig resultatutjämningsreserv uppgick vid årets ingång till 96,3 miljoner kronor. 100,7 miljoner kronor är maximal fondering efter 2023 års bokslut. I och med att resultatet för 2023 beräknas uppgå till minus 50,7 miljoner kronor i budgetbeslutet för 2023 skulle det inte bli aktuellt att avsätta ytterligare utan reserven skulle således minska med disponeringen.

Avstämning mot balanskravet

Enligt det lagstadgade balanskravet ska årets intäkter överstiga årets kostnader.

Vid avstämning av balanskravet ska inte realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar medräknas samt orealiserade vinster av värdepapper. Utfallet innefattar denna typ av intäkter med 0,6 miljoner kronor av helårsresultat.

Efter balanskravsjusteringar uppgår balanskravsresultatet till -25,8 miljoner kronor. Detta innebär att balanskravet uppnås. För att uppnå ett balanskravsresultat om noll disponeras följaktligen 25,8 miljoner kronor från befintlig reserv om 96,3 miljoner kronor. Enligt balanskravsberäkningen uppstår således ingen möjlighet att göra en avsättning till resultatutjämningsreserven eftersom resultatet efter balanskravsjusteringar är negativt utan det blir istället en disponering av reserven.

Årets resultat, mkr	-25,2
Justeringar:	
- Realisationsvinster anl. tillgångar	-0,6
Årets resultat efter balanskravsjustering	-25,8
Disponering av resultatutjämningsreserv	25,8
Balanskravsresultat	0,0

Avstämning av resultatutjämningsreserv

Ingångsvärdet av resultatutjämningsreserven uppgår för 2023 till 96,3 miljoner kronor. Efter att det vid årets utgång krävs en disponering om 25,8 miljoner, för att uppnå ett balanskravsresultat om noll, återstår i reserven 70,5 miljoner kronor.

Enligt nu föreliggande bokslut uppgår resultatutjämningsreserven efter disponering till 70,5 miljoner kronor, vilket är 30,2 miljoner kronor lägre i avsättning än den maximala möjliga reserveringen enligt regelverket.

Resultatutjämningsreserv	mkr
Ingående värde	96,3
Disponering av reserven	-25,8
Utgående värde, mkr	70,5

Väsentliga personalförhållande

Kompetensförsörjning

Laholms kommun står framöver inför mycket stora utmaningar att kunna kompetensförsörja välfärden. Under 2023 har arbetet fortsatt enligt vår kompetensförsörjningsplan för åren 2021-2025 utifrån SKR:s nio strategier; använd kompetensen rätt, fler jobbar mer, förläng arbetslivet, utnyttja tekniken, visa karriärmöjligheter, skapa engagemang, bredda rekryteringen, underlätta lönekarriär, marknadsför jobben.

Förvaltningarna har fortsatt sitt arbete med kompetensförsörjningshandlingsplanerna som visar på respektive förvaltnings behov och hur man arbetar med dem utifrån varje förvaltnings förutsättningar. För att stödja förvaltningarna i arbetet har HR stödet omfördelats så att det finns mer strategiskt stöd i kompetensförsörjningsfrågorna att tillgå för verksamheterna.

Med anledning av förvaltningsomorganisationen inför 2024 så har omplaceringar och uppsägningar på grund av arbetsbrist genomförts under året, vilket även påverkar Laholms kommuns rykte som arbetsgivare. En utmaning framöver är att återuppbygga och utveckla arbetsgivarvarumärket som står för trygghet i anställningen och möjligheter till utveckling.

Genom Omställningsfonden har medel kunnat sökas på ett framgångsrikt sätt för att matcha behoven av kompetensutveckling för att möta behoven i verksamheterna.

Arbetet med processen "Heltid som norm"

Under 2023 har både socialförvaltningen och måltidsenheten arbetat med att skapa delaktighet, involvering och medvetenhet kring vad Heltid som norm innebär. När processledare och Kommunals representant träffat olika arbetsgrupper har de använt sig av SKR:s verktyg som kallas Pilen, en modell för att säkerställa att synpunkter och förbättringsförslag tas om hand på ett bra sätt.

Inom socialförvaltningen har samplaneringsområde för äldreomsorgen formerats. Verksamheten arbetar för närvarande med att ta fram rutiner och förutsättningar som skall gälla för dessa samplaneringsytter. LSS-verksamheten arbetar också med förutsättningar inom sina enheter, för att möjliggöra samplanering i syfte att öka nyttjandet av överkapacitet som kan uppstå inom enskilda avdelningar/enheter. Måltidsenheten har under året genomfört behovsanalyser i respektive kök för att se över och få en gemensam bild, chef och medarbetare tillsammans, över det dagliga arbetet. Resultatet av behovsanalysen har gett underlag för vissa förändringar i syfte att skapa jämnare arbetsbörda under dagen och mellan köken.

Projektgruppen arbetar fortfarande med framtagande av Bemanningshandbok. Bemanningshandboken ska vara ett stöd för chefer och medarbetare inom kommunen. Handboken ska beskriva hur kommunens verksamheter planerar arbete utifrån krav på bemanning och hur vi följer upp och förbättrar verksamheten vid behov. Handboken ska också visa schemaprocessen med riktlinjer samt de roller som finns i bemanningsprocessen. Handboken kommer beskriva de övergripande och kommungemensamma principer och processer. Rutiner och arbetsbeskrivningar, implementering av det som står i ramverket kvarstår dock att arbetas med i respektive förvaltning.

Schemalägningsmodul som finns i Heroma har inte utvecklats under året då funktioner tillgängliga i systemet bedömts som otillräckliga. I stället har socialförvaltningen tillsammans med projektsamordnaren påbörjat ett arbete för en kravspecifikation för ett schemalägnings-system.

I slutet av året beslutade kommunens ledningsgrupp (KLG) om tydligare gränsdragning mellan projektgruppens och förvaltningarnas ansvar för arbetet med heltidsresan under projektets sista år 2024. Delmålen bygger på de hindrande och drivande faktorer som projektgruppen tillsammans med styrgruppen och alla förvaltningar representerade, fastställt under november 2023. För att ge förvaltningarna utrymme att intensifiera arbetet med och fokusera på delmål som de är ansvariga för, har KLG beslutat att frigöra verksamhetschefer från styrgruppsuppdraget. Under 2024 kommer därför styrgruppen för Heltid som norm att bestå av samtliga förvaltningschefer, HR-chef och ekonomichef.

Utmaningar, problem som riskerar att hindra att uppdraget slutförs och förslag på åtgärd.

Andra kommuners erfarenhet visar tydligt att en heltidsorganisation omöjligt kan ”tryckas ner i” en deltidsorganisation, vilket också bekräftas av SKR och Kommunal. För att möjliggöra övergången behöver organisationen göra förändringar och anpassningar när det gäller utförande av uppdrag, planering, bemanning och schemaläggning. Verksamheten behöver utveckla metoder för behovsanalys och produktionsplanering, utifrån kundernas behov men också anpassat till de kompetenser och resurser som krävs och finns tillgängliga för att utföra uppdraget. Frånvaroprognoser och utjämning av ledighetsönskemål är också parametrar som verksamheten behöver arbeta med. Stora delar av viktiga stödprocesser som krävs för alla dessa förändringar har dock ännu inte påbörjats i förvaltningarna.

Gränsdragningslista som KLG beslutat om består av olika delmål som behöver uppnås under 2024 för att säkerställa en kostnadseffektiv organisation med bibehållen kvalitet i verksamheten och en god arbetsmiljö för våra medarbetare, när antalet heltider och medarbetare som vill arbeta mer, ökar. Bemanningshandboken planeras vara fastställd tidig vår 2024 men kommer enbart att utgöra ramverket för kommunen. Det stora arbetet med framtagande av inte minst behovsanalys och produktionsplanering, som ska utgöra grunden för samplanering, kvarstår för förvaltningar att arbeta med. Verksamheten måste skapa förutsättningar för och rusta sina medarbetare för att kunna arbeta något/några pass på annan plats än huvudarbetsplats. Detta kommer ställa högre krav på likvärdiga arbetssätt inom samplaneringsytorna, vilket i sin tur kommer att kräva av verksamheten och ansvarig chef att säkerställa en god introduktion. Förvaltningar behöver hitta lösningar på hur kostnader för timanställda/fyllnad/övertid/visstid ska växlas mot de kostnader som uppstår när fler vill och kommer att arbeta mer eller heltid. Ett smart och effektivt schemaläggningssystem, som kan skapa optimala scheman, med hänsyn till ekonomiska- och arbetsmiljömässiga ramar i förhållande till kundernas behov är en brådskande nödvändighet för att säkerställa en effektiv heltidsorganisation och bör vara högt prioriterat under 2024.

Bemanningsenhet

Under 2024 kommer en utvärdering av bemanningsenhetens verksamhet att genomföras. Bemanningssenheten spelar även en viktig roll i det fortsatta arbetet med Heltidsresan och kan bistå med att tillsätta resursspass. Efterarbetet med utvärderingen kommer att ske tillsammans med verksamheten.

Under 2023 har LSS, daglig verksamhet och grundskola implementerats. Implementerings-perioden är intensiv men samarbetet har fungerat bra.

Bemanningsenheten har under 2023 arbetat med att effektivisera interna arbetssätt och processer för att på så sätt kunna förenkla stödet till verksamheterna. Bland annat har vi gått från att genomföra enskilda intervjuer till att använda oss av gruppintervjuer med case-diskussioner. Bemanningssenheten har också ersatt den ursprungliga bemanningshandboken med rutiner för de olika processer som verksamheten ska få stöd i. I varje rutin finns nu en gränsdragningslista över vad som förväntas av verksamheten enligt riktlinjen och vad verksamheten kan förvänta sig av bemanningssenheten utifrån bemanningssenhetens uppdraget.

Bemanningsenheten har under 2023 skapat e-tjänster för misskötsamhet samt beställning av timvikariat och vikariat.

Bemanningsenheten har påbörjat ett arbete med att följa upp alla timavlönade när de varit anställda 3 månader och 100 LAS-dagar. Syftet med uppföljningen skall utgå från vilket stöd och utveckling den enskilda individen behöver ytterligare och hur det fungerar i verksamheten. Bemanningsenheten har också arbetat för att timavlönade ska introduceras i fler verksamheter och förvaltningar för att ytterligare öka tillsättningen av beställningar.

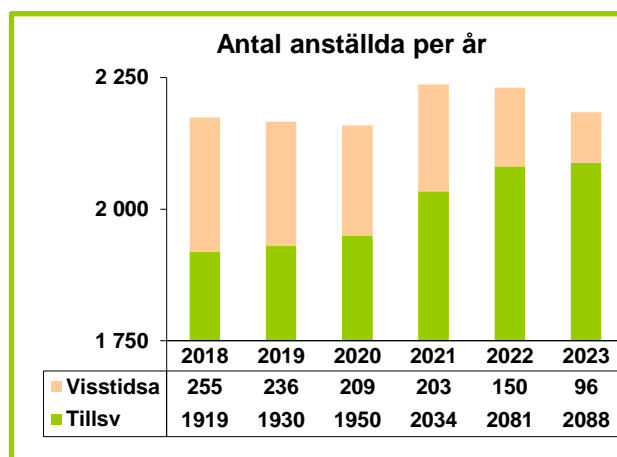
Under 2023 har bemanningsenheten fortsatt uppmana verksamheten att följa de gemensamt överenskomna rutinerna. Under 2024 behöver vi fokusera på att minska kunskapsgapet mellan verksamheten och bemanningsenheten genom att förtydliga våra rutiner ytterligare. Forum för detta arbete kommer att vara styrgruppen där verksamhetscheferna från alla förvaltningar är representerade liksom HR-chef och bemanningschef. Verksamhetscheferna skall lyfta in frågor och utvecklingsområden till styrgruppen så att bemanningsenheten kan möta verksamhetens förväntningar om stöd och service.

Utbildning i nytt samverkansavtal

Ett nytt samverkansavtal arbetades fram under 2022. Utbildning i det nya samverkansavtalet har genomförts under 2023 för samtliga chefer och fackliga företrädare och skyddsombud.

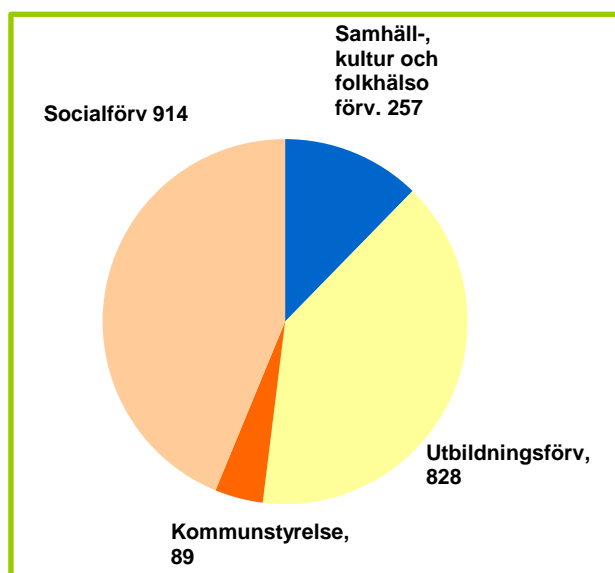
Antal anställda

Laholms kommun hade den 31 december 2023 2 088 tillsvidareanställda och 96 visstidsanställda med en anställning om minst tre månader, totalt 2 184 medarbetare. Jämfört med 2022 innebär det en minskning med 47 personer. De tillsvidareanställda ökade med 7 personer och antalet visstidsanställda minskade med 54 personer.

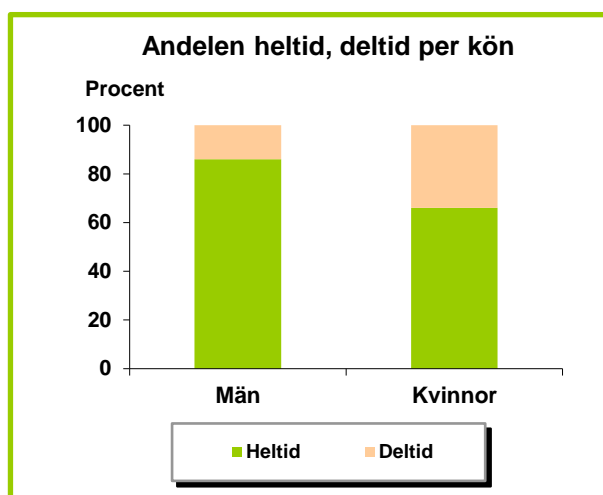
I cirkeldiagrammet till höger framgår antalet tillsvidareanställda inom respektive förvaltning enligt den nya förvaltningsorganisationen som gäller från 1 januari 2024. 2023 års fördelning går inte att spegla.

Av de tillsvidareanställda arbetade 39,6 procent inom utbildningsnämndens verksamheter, 43,8 procent inom socialnämnden verksamheter. Sammanlagt 1742 personer (83,4 procent) arbetade således inom dessa två verksamheter.

Könsfördelning och sysselsättning

En övervägande del av kommunens tillsvidareanställda är kvinnor (83 procent). Av männen arbetade 85 procent heltid medan motsvarande andel för kvinnorna var 69 procent. Av det totala antalet tillsvidareanställda uppgick andelen heltidsanställda till 72 procent, vilket är en ökning med 2,5 procentenheter sedan 2022.

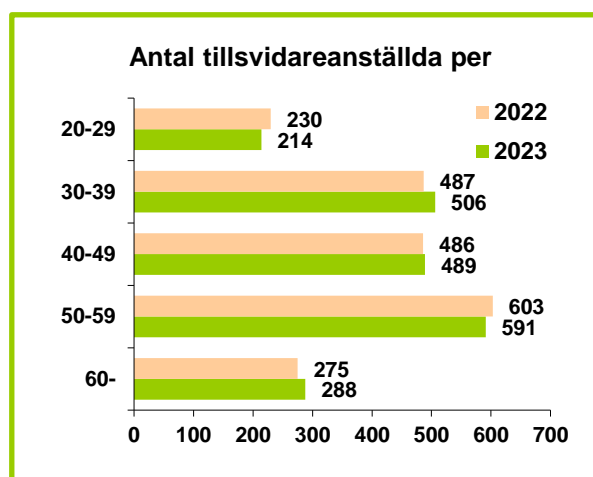
Personalkategorier

Vid jämförelse med tillsvidareanställda 2022 har det skett en ökning med 22 personer i gruppen barn- och fritidspersonal. Det har samtidigt skett en minskning av antalet lärare och övrig skolpersonal med 19 personer. En ökning med 13 personer har skett inom gruppen vård- och omsorgspersonal.

Tillsvidareanställda	2022	2023
Administrativ personal	302	299
Anläggning/Yrkesarb	23	23
Barn- o fritidspersonal	350	372
Kulturarbetare	16	15
Lärare	346	335
Övrig skolpersonal	77	69
Måltidspersonal	96	99
Tekniker	12	9
Vaktmästare	5	6
Chefer	116	117
Vård- o omsorgspersonal	723	736
Övriga	9	8
Totalt	2 081	2 088

Åldersfördelning

Av kommunens samtliga tillsvidareanställda dominerar åldersgruppen 50 år och uppåt (42 procent). Medelåldern uppgick till 45,6 år. Medelåldern är i stort sett densamma för kvinnor som för män. Endast 10 procent av de anställda var yngre än 30 år. Framförallt är det vård- och omsorgspersonal, personal inom förskolan samt lärare som kommer att behöva ersättningsrekryteras framöver. Antalet avslutade tillsvidareanställningar under 2023 uppgick till 232, vara 30 var pensionsavgångar.

Sjukfrånvaro

Den sammanlagda sjukfrånvaron för Laholms kommun uppgick under 2023 till 7,3 procent av arbetstiden, vilket är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2022.

Sjukfrånvaro	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro	6,9	7,6	7,3
Sjukfrånvaro män	5,0	5,8	5,8
Sjukfrånvaro kvinnor	7,3	7,9	7,6
Anställda – 29 år	7,6	7,5	7,1
Anställda 30-49 år	6,8	7,3	7,0
Anställda 50 år -	6,9	7,9	7,6

Sjukfrånvaro överstigande 59 dagar utgjorde 38,1 procent av den totala sjukfrånvaron under 2023, vilket är en ökning med 7,0 procentenheter sedan föregående år. Denna frånvaro benämns i fortsättningen som långtidsfrånvaro.

Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Sjukfrånvaron för kvinnorna har minskat med 0,3 procentenheter medan den är oförändrad för männen. Sjukfrånvaron skiljer sig inte nämnvärt mellan åldersgrupperna men kategorin 50 år och äldre har den högsta sjukfrånvaron med 7,6 procent av arbetstiden.

Redovisningen av sjukfrånvaron per nämnd redovisas enligt den nya nämndsorganisationen som gäller från 1 januari 2024. Socialnämnden hade högst andel sjukfrånvaro bland nämnderna med 9,1 procent av arbetstiden, därefter följd av utbildningsnämnden med 6,7 procent.

Sjukfrånvaro / nämnd	2023
Kommunstyrelsen	4,2
Kultur o folkhälsonämnd	3,9
Utbildningsnämnden	6,7
Socialnämnden	9,1
Samhällsbyggnadsnämnden	5,7

Den totala sjukfrånvaron 2023 i timmar motsvarar cirka 154 årsarbetare. Sjuklönekostnaderna uppgick totalt till 37,4 miljoner kronor inklusive personalomkostnader. Antalet anställda som under 2023 hade sex sjukfall eller flera uppgick till 448 personer, inräknat alla anställningsformer. För enbart tillsvidareanställda var det 344 personer som hade sex sjukfall eller fler.

I tabell till höger redovisas andel av anställda i procent, inom respektive verksamhet, som under 2023 inte haft någon sjukfrånvaro.

Medarbetare, andel utan sjukfrånvaro	2023
Kommunstyrelsens förvalt.	47,4
Samhällsbyggnad-, kultur- och folkhälsoförvaltningen	31,7
Utbildningsförvaltningen	17,4
Socialförvaltningen	20,8

Lönekostnader

Lönekostnadsutvecklingen, exkl. personalomkostnader och uppdragstagare, framgår av följande tabell.

År	Mkr	Förändring
2019	767,4	+1,4 %
2020	785,4	+2,4 %
2021	821,1	+4,5 %
2022	856,9	+4,4 %
2023	896,2	+4,6 %

Övertid/mertid

I nedanstående tabell redovisas antalet arbetade timmar utförda av tillfälligt anställda med timlön, antal arbetstimmar med mertidstimmar för deltidsanställda samt antalet utförda övertidstimmar under de två senaste åren.

Timmar	2022	2023	Förändring
Timlön	330 451	334 415	+ 3 964
Mertid	41 712	23 884	- 17 828
Övertid	18 612	16 475	- 2 137
Totalt	390 775	374 774	- 16 001

Antalet timmar utförda av anställda med timlön motsvarar ca 167 årsarbetare, en ökning med två årsarbetare jämfört med 2022. Socialförvaltningen står för cirka 60 procent av de utförda arbetstimmarerna med timlön, och barn- och ungdomsförvaltningen med cirka 28 procent. Av de utförda övertids- och mertidstimmarerna står socialförvaltningen för övervägande delen 72 procent, barn- och ungdomsförvaltningen ca 18 procent.

Den totala tiden som inkluderar timavlönade, mertid och övertid har minskat med 4,3 procent för kommunen jämfört med 2022.

Företagshälsovård

Kommunen är ansluten till Laholms Företagshälsovård AB. Kommunen använder främst företagshälsovårdens resurser för förebyggande arbete och för arbetet med rehabilitering av långtidssjuka,

beteendevetarinsatser, arbetsförmågebedömningar, hälsokontroller av köks- och brandpersonal, ergonomibedömningar, tekniska bedömningar och hälsokontroller / hälsoprofiler.

Kommunens totala kostnad för företagshälsovård uppgick under 2023 till 5,8 miljoner kronor, en ökning med 1,2 miljoner kronor jämfört med 2022. En bidragande orsak till ökningen kan vara den genomförda organisationsförändringen och förändringar i omvärlden.

Friskvård

Enligt kommunens friskvårdspolicy erbjuds alla anställda i kommunen friskvårdskort eller friskvårdspeng i syfte att uppmuntra medarbetarna att delta i friskvårdsaktiviteter.

Bland kommunens anställda har 535 valt friskvårdspeng till en kostnad om 508 tusen kronor och 946 har valt att ha friskvårdskort. En egenavgift om 200 kronor tillämpas beträffande friskvårdskorten.

Personalförhållande i Laholmshems AB:s bolagskoncern

Sjukfrånvaron för Laholmshem har sjunkit ytterligare något 2023 ner till en nivå om 4,8 procent. Sjukfrånvaron var betydligt högre under pandemiåret för därefter både under 2021 och 2022 uppgå till 5,6 procent.

Kommunfastigheters sjukfrånvaro har reducerats med 1,0 procentenheter jämför med 2022. Positivt med en sjunkande sjukfrånvaro men trots det uppgår den till 9,0 procent. Utvecklingen med att reducera sjukfrånvaron i bolaget är positiv sedan pandemiåret 2020. Kommunfastigheters medarbetare är inom yrkesgrupper som historiskt har högre sjukfrånvaro på grund av bland annat mer fysiska arbetsmoment än vad medarbetarna har inom Laholmshem. Här återfinns bland annat städorganisationen och fastighetsskötare med mera.

	2021	2022	2023
Laholmshem AB			
Antal anställda	34	35	33
varav män	20	21	19
varav kvinnor	14	14	14
Sjukfrånvaro %	5,6	5,6	4,8
Omsättning personal %	1,1	1,0	15,0
Kommunfastigheter i Laholm AB			
Antal anställda	74	78	79
varav män	27	28	30
varav kvinnor	47	50	49
Sjukfrånvaro %	11,1	10,0	9,0
Omsättning personal %	1,0	1,1	9,0

Relationen mellan andel anställda kvinnor och män får anses var någorlunda konstant över åren, rörligheten däremellan är inte särskilt. Bolagen har totalt minskat sin bemanning med en medarbetare till 112 medarbetare mot föregående års antal om 113 medarbetare. Förändringen blir netto en mindre kvinnlig medarbetare.

Att bolaget ökade sin bemanning inför 2021 hade sin förklaring att bolaget under 2020 tog ett beslut om att starta en egen utegrupp, gruppen hade under 2021 utökats med fyra medarbetare. Under 2022 fortsatte bolaget att utveckla utegruppen och på så vis stärkt skötseln av bolagens yttre miljö vilket tydligt också förbättrat utvecklingen i bolagens kundundersökningar. Inför 2021 fanns också ett beslut om att starta upp en måleriverksamhet vilket har medfört att två målare också tillkom i organisationen. Tanken var att bolaget på detta sätt ska kunna göra mindre jobb mer effektivt i egen regi. Dessa förändringar inom strukturen är förklaringen till att bolagens antal medarbetare vuxit de senaste åren och ökningen finns inom Kommunfastighetsbolaget.

Samägt företag Laholmsbuktens VA AB

Laholmsbuktens VA AB är ett samägt dotterbolag tillsammans med Halmstad kommun kring drift- och underhållningen av vatten- och avloppsförsörjningen för kommunerna. Bolaget ägs till lika delar av varandra kommuner. Verksamheten bedrivs under en gemensam nämnd med Halmstad kommun som värdkommun mellan åren 2011-2018 för att från och med 2019 bedrivs i bolagsform.

Nedan tabell redogör för olika nyckeltal för bolaget kring personalredovisningen. Då bolaget är nybildat återfinns inga referensvärden.

Antalet tillsvidareanställda står 2023 för 98,0 procent mot föregående års 97,0 procent.

Totalt sett har bolaget avlönat timanställd personal motsvarande 2 199 timmar vilket är en reduktion med 428 timmar jämfört med antalet timmar 2022 som uppgick till 2 627 timmar. 2 199 timmar motsvarar cirka 1,1 årsarbetare för 2023 jämfört med cirka 1,3 årsarbetare under 2022.

Personalstatistik	2021	2022	2023
Antal tillsvidareanställda	132	134	128
Varav män	109	112	103
Varav kvinnor	23	22	25
Tillsvidareanställda - 29 år	15	13	8
Tillsvidareanställda - 30–49 år	59	62	63
Tillsvidareanställda - 50 år och äldre	58	59	57
Antal visstidsanställda	0	4	2
Sjukfrånvaro			
Total sjukfrånvaro	3,5	3,8	3,9
Varav sjukfrånvaro män	2,1	4,0	3,8
Varav sjukfrånvaro kvinnor	4,2	2,6	4,5
Sjukfrånvaro längre än 60 dagar	34,7	42,0	54,6

Bolaget har under året reducerat antalet medarbetare med sex jämfört med föregående år. Bolaget har under 2023 besparat genom att inte tillsätta flera vakanser och infört krav på behovsanalys innan återtillsättning som ett led av besparingskraven. Utveckling av organisation och genomlysning av funktioner och deras tjänsteinnehåll har pågått under 2023, där en större organisationsförändring genomfördes februari 2023.

Sjukfrånvaron inom bolaget får anses som låg trots en lite uppgång om 0,1 procentenheter. Sjukfrånvaron på årssnittet uppgår till 3,9 procentenheter.

Sjukfrånvaron har fortsatt ligga på en för bolaget normal nivå. En förändring syns för 2023 att andelen långtidssjukfrånvaro har ökat något jämfört med tidigare år. Då personalstyrkan inte är så stor kan enskilda fall påverka så resultatet år till år varierar.

Uppföljningen av det systematiska arbetet med arbetsmiljön visar att det sammantagna resultatet är tillfredsställande. Uppföljning sker av alla chefer samt huvudskyddsombudet vid bolaget. Utfallet från genomgången har resulterat i en årsbaserad handlingsplan för både bolaget samt för respektive avdelning/grupp.

Medarbetare har deltagit i ett antal arbetsmiljöutbildningar under året. Ledningsgruppen har haft genomgång och uppföljning av arbetsmiljöhandlingsplanen för 2023. Flera nyanställda chefer vid bolaget har genomgått utbildningar.

Chefer och skyddsombud har genomfört den årliga uppföljningen av det Systematiska arbetsmiljöarbetet. Utfallet blev enligt följande, 61 procent uppfyllde godkänt arbetsmiljöarbete medan 39 procent hade anmärkning. Ett identiskt resultat på helheten jämfört med föregående år. Dock med ändringar i de områden som anmärks. En handlingsplan för arbetsmiljöåtgärder är framtagna för 2024.

Förväntad utveckling

Framtiden och en ny vision

Kommunfullmäktige har under 2024 antagit en ny vision med uppdaterade befolkningstal samt reviderade långsiktiga målområden. Visionen tar fasta på att invånarna ska bli fler i kommunen för att tillsammans kunna skapa en bättre och starkare framtid. Visionen förmedlar att det ska finnas en livskvalitet i kommunen med en gynnsam tillväxt och en hållbar utveckling.

Visionen ska ses som ett avstamp för ett önskvärt framtida tillstånd i kommunen. Kommunens ambition är att klara av att tillgodose dagen behov som invånarna har utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov, social, ekonomiskt och ekologiskt.

Samhällsplaneringen utgör således grunden för att nå framgång inom hela visionen och alla målområden. En lyckad samhällsplanering är också viktigt utifrån att nå uppsatta befolkningsmålet som finns i visionen om 32 000 invånare år 2050. Samhällsplaneringen ska vidare ta fasta på att vara inkluderande, rättvis och effektiv samt att skapa möjligheter för alla kommuninvånare.

Kommunens målområden ska ta kommunen i riktning mot visionen och ska stärka kommunen via viktiga resultatmål som anses vara en särskild utmaning för kommunen för att uppnå visionens inriktning.

Kompetensförsörjningen

Laholm precis som sektorn står inför stora svårigheter framöver att kompetensförsörja behoven som finns inom verksamheterna. Kommunen har därför under 2023 arbetat aktivt med kompetensförsörjningsplan och kommer så att fortsätta under kommande åren.

Förvaltningarna har arbetat vidare med handlingsplaner utifrån planen för att skapa förutsättningar för att kunna tillgodose de nuvarande och de kommande behoven. Kommunen kommer behöva arbeta strukturerat och innovativt framöver för att klara av att tillgodose behoven inom kärnverksamheterna men även inom vissa specialistfunktioner.

Samhällsinvesteringarna

Kommunen har under de senaste åren vuxit stort i befolkningen, även om 2023 resulterade i ett tapp om 10 invånare. Kommunen har i senaste budgeten för 2024 - 2026 avsatt medel för ökade hyreskostnader om hela 50 miljoner kronor. För perioden bort till 2030 finns ytterligare 70 miljoner kronor i behovs för att kunna fortsätta att investera i verksamhetslokaler och olika boendeformer för att kunna tillgodose invånarnas behov.

Det planeras också för flertalet nya områden för att skapa tillväxt för såväl bostadsområden och som för verksamhetsområden. Avseende boende ligger närmast två större exploateringar i närtid, först ut är ett nytt bostadsområde, Östra Nyby, i tätorten Laholms sydöstra del. Efter det finns ett kommande område, Haga, i Skottorp som är ett kustnära boende. Båda dessa tankar på exploatering och förtätning av kommunens invånare kommer ska behov och förutsättningar för kommunens framlevnad av antagen vision.

Utöver bostadsområden pågår i kommunensplanering både direkt och indirekt flera stora infrastrukturella satsningar. Järnvägsstopp planeras i kommunens norra och östra del via två tågstopp på befintlig Markarydsbana. Avsikten med dessa stop är en ökad möjlighet att skapa utveckling och tillväxt samt skapa möjlighet till arbetspendling i större utsträckning för Veinge och Knäred.

Investeringar i större vägprojekt och teknisk infrastruktur återfinns också i en storutsträckning framöver för att möjliggöra en ökad bebyggelse enligt visionen.

Ekonomiska möjligheter och förutsättningar

Kommunen har haft ett utav de svåraste åren finansiellt under 2023. Även 2024 förutses bli extremt svårt ekonomiskt år med inflation och räntekostnader som driver på kostnadsutvecklingen. Stora utmaningar väntar finansiellt för den offentliga sektorn. Avmattningen i ekonomin efter de senaste årens högkonjunktur slår hårt. Befolkningen demografiska förändring med en allt äldre befolkning kommer slå hårt framöver, återstår att se hur utvecklingen i samhället bli med bland annat god och nära vård i hemmet. Vi ha de senaste åren haft en ökning i den yngre befolkningen och i den äldre befolkningen medan de yrkesverksamma åldersgrupperna blir färre. När befolkningen ökar i dessa grupper är behoven större avseende arbetskraft. Kompetensförsörjningen är redan idag svår, detta konstateras bland annat varje år inför äldreomsorgens semesterhantering. Arbetskraften har också de senaste tio åren blivit alltmer rörlig och arbetsmarknadens geografiska område har vuxit.

Samhällsutvecklingen och kommande tillväxt kommer medföra att kommunkoncernen kommer behöva låna mycket ekonomiska medel för investeringsbehoven som finns och som kommer framöver. Vi behöver bygga ekonomiska resultat för att klara av den ökade investeringsnivå. Då bolagskoncernen låna och kommunen betalar hyrs måste överskottet öka. Hade kommunen investerat själv hade diskussionen varit hur mycket ska finansieras via skatteintäkter respektive via lån. Situation är densamma även om ett kommunalt bolag lånar till investeringarna. Överskotten behöver finansiera en del av kommande hyror. Hyrornas relation till övrig löpande drift är aktuellt att analysera mer de kommande åren i all planering.

Kommunen måste så snabbt som möjligt tillbaka till överskott om minst 2,0 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Det behövs ett utrymme för lokaler samt för oförutsedda kostnader samt till driften av verksamheterna. Täcka volymerna som befolkningen medför.

Kommunfullmäktige har därför tagit ansvar och i ett tufft läge beslutat om både utökad utdebitering om 82 öre samt besparingar/effektiviseringar om 47 miljoner kronor för att klara utmaningarna framöver. Kommunen har haft en relativt låg skattesats om 20,58 öre vilket har gjort att det funnits en möjlighet att öka utdebiteringen. Men efter denna ökning är kommande möjligheter betydligt mer begränsade.

Kommunen måste åter få en ekonomi i balans med tillräckliga överskott och för detta måste ekonomistyrningen drivas mer aktivt. Bland annat införs en ny resursfördelningsmodell av volymkompensationen avseende enhetspriser såsom för olika å-priser. Styrningen framöver kommer prövas och den behöver bedrivas aktivt inom flertalet områden, lokalförsörjning, budgetföljsamhet, kompetensförsörjning och samhällsplanering.

Utvecklingen enligt senaste balansbudgeten

Mkr	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Tillgångar				
Anläggningstillg.	1 111,2	1 288,3	1 261,6	1 322,8
Omsättningstillg.	524,6	399,3	491,3	473,7
Summa tillgångar	1 635,8	1 687,6	1 752,9	1 796,5
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital	1 066,4	1 052,5	1 105,5	1 142,9
Avsättningar	200,8	254,1	263,2	263,3
Långfristiga skulder	80,8	85,5	90,5	95,5
Kortfristiga skulder	287,6	295,5	293,7	294,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 635,6	1 687,6	1 752,9	1 796,5
Ansvarsförbindelse	468,2	469,8	468,4	454,8
Soliditet, Procent	65,2%	62,4%	63,1%	63,6%

Utvecklingen enligt senaste resultatbudgeten

Mkr	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhets intäkter	388,5	380,3	385,6	389,0
Verksamhetens kostnader	-2 116,6	-2 146,9	-2 178,0	-2 260,7
Avskrivningar	-59,9	-65,9	-71,6	-72,7
Verksamhetens netto-kostnader	-1 788,0	-1 832,5	-1 864,0	-1 944,4
Skatteintäkter	1 260,2	1 339,4	1 400,3	1 454,7
Genrella statsbidrag och utjämning	494,3	519,4	520,4	527,5
Verksamhetens resultat	-33,5	26,3	56,7	37,8
Finansiella intäkter	22,8	4,6	5,3	5,4
Finansiella kostnader	-14,5	-20,2	-9,1	-5,8
Årets resultat	-25,2	10,7	52,9	37,4
Resultatmål, procent	-1,4	0,6	2,8	1,9
Nettokostnadsutveckling, procent	10,2	2,5	1,7	4,3

Utvecklingen i koncernbolagen

Laholmskem AB följer med spänning den målbild kommunen har i visionsarbetet om att uppnå en befolkning om 32 000 invånare år 2050. Laholmskem som bolag hoppas få vara med på resan för att tillgodose behoven som kommer uppstå med att uppföra byggnation av hyresrätt i det geografiska området, om ägaren så önskar.

Bolaget kommer framöver ta sig an både nyproduktionsprojekt samt fortsatt förvaltning av det fastighetsbestånd som bolaget redan äger. Bolaget förbereder också för en ny boendeform i kommunen, trygghetsboende. Bolaget planera för en byggnation på Allarpsområdet i Skummeslövsstrand. Bolaget tror denna boendeform kan vara attraktivt för invånarna vid kusten. En kommande byggnation kommer således placeras på mark som bolaget redan äger och som är färdigt utifrån detaljplaneperspektiv.

Laholmskhemets koncernen har många pågående förstudier och projekteringar för att tillgodose behoven som ägaren har av verksamhetslokaler och olika boende för kommunens invånare. Projektering för en ny högstadieskola i centralorten Laholm pågår samt ett par särskilda boende varpå ett boende om 80 platser är beställt av fullmäktige.

Efter ett par tunga skolprojekt de senaste åren för Kommunfastigheter så väntar en del vägval från kommunens sida rörande bolaget. Kommunens lokalförsörjningsplan har reviderats av kommunstyrelsen under hösten 2023 och efterarbetet med den kommer leda till flera olika beställningar. I första hand med vägval rörande förskolesituationen i kommunen.

Vidare kommer bolaget att fortsätta utveckla och förvalta fastighetsbeståndet som utgör största delen av kommunens verksamhetslokaler.

Den närmaste åren kommer bolagskoncernen att investera i flera större projekt. Både inom allmännyttans område, inom särskilda boenden och inom verksamhetslokaler till kommunen användningsområden.

Utvecklingen i samägda bolag, Laholmsbuktens VA AB

Uppdraget att leverera hållbara vattentjänster är ett stort uppdrag, större än att dagligdags ”bara” leverera dricksvatten av bra kvalitet och omhändertata spill- och dagvatten. För detta behöver organisationen vara stark och ha kompetenser som traditionellt inte har funnits i en kommunal va-organisation. Allt för att ha en långsiktig planering och utveckling samtidigt som grunduppdraget utförs med hög kvalitet och effektivitet. Det är en utmaning att arbeta med dessa två perspektiv samtidigt.

Under året har ett internt utredningsarbete inkluderade en omvärldsanalys gjorts, för att undersöka och definiera hur andra va-organisationer har tolkat hållbarhetsbegreppet. Resultatet kommer att arbetas in i framför allt projekten men även i ledning och styrning. Dialoger har förts även med ägarna och styrelse för att utröna ambitionsnivåer och inriktningar utifrån affärsplanen.

Flera konkreta arbeten har utförts i verksamheten för att i det längre perspektivet minska klimatpåverkan och negativa påverkan på miljön. Verksamhet har en tydlig styrning genom Agenda 2030 målsättningen i ägardirektivet. Bolaget bedriver en miljöfrämjande verksamhet och har därigenom höga ambitioner som inte alltid taktar med de förutsättningar som ägarna ger. Vilket får till konsekvens att i vissa åtgärder är svåra att realisera.

I det kortare tidsperspektivet, 3–5 år, är flera områden prioriterade. Det gäller dricksvattenförluster, tillskottsvattenpåverkan, ny- och reinvesteringar i dricksvattensystemet, utbyggnad av spillvattenreningsskapacitet inklusive slamhantering samt dagvattenfrågan i kommunens kustområden. Dessa områden kommer ianspråkta mycket resurser. Arbetena kommer innebära både utredningsinsatser såväl som praktiska insatser i form av fysiska om- och nybyggnader.

Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisning med tillhörande bokslut är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597). Laholms kommun följer och tillämpar de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR) om inget annat anges.

De kommunala bolagens redovisning följer årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att de kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Redovisningsprinciperna är oförändrade i förhållande till föregående årsredovisning 2022-12-31.

Jämförelsestörande post

Poster särredovisas som jämförelsestörande antingen i separat not eller direkt i resultaträkningen. Posterna ska betraktas som sällan förekommande och vara av väsentlig betydelse. Det kan vara viktigt att notera posterna i jämförelse mellan olika redovisningsperioder.

Anläggningstillgångar

Tillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar. Tillgångarna ska vara avsedda för stadigvarande bruk med en nyttjandeperiod om minst tre år för att kunna klassificeras som anläggningstillgång. Anskaffningsvärdet ska också överstiga ett prisbasbelopp. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader.

Avskrivning

Laholms kommun har tillämpat komponentavskrivningar sedan 2015 inom områden gata, park och infrastruktur samt tekniska va-anläggningar. Tillgången delas således upp i olika komponenter utifrån respektive komponents beräknade nyttjandeperiod och skrivs av separat om komponenten har en väsentlig betydelse.

För gator och vägar används i huvudsak tre komponenter, terrass, vägkropp och slitlager (tre olika slitlager 10-33 år) samt övriga komponenter för projektering, belysningsstolpar, armaturer och skyltar med mera. Avskrivningstiden varierar mellan 10 och 50 år.

Inom va-verksamhetens område används åtta olika komponenter kopplade till anläggningarna samt ytterligare fyra komponenter kopplade till ledningar. Avskrivningstiden på komponenterna varierar mellan 5 och 15 år för tekniska installationer samt 33 år för byggnaderna. Ledningarna skrivs av på 50 år.

Övriga investeringar i kommunen gällande inventarier och maskiner skrivs av på 7 respektive 10 år beroende på inventariernas och maskinernas nyttjandeperiod.

Avskrivningarna av anläggningstillgångar görs linjärt efter bedömning av tillgångens nyttjandeperiod för respektive komponent och påbörjas från månaden efter investeringstillfället.

Avskrivningar för avgiftsfinansierad verksamhet görs en gång per år på genomförda investeringar gjorda under året. IT-utrustning bestående av datorer, läsplattor och mobiltelefoner kostnadsförs direkt på driften.

Nedskrivningar

Enligt rekommendation R6 ska nedskrivningar göras om det finns indikationer som ger anledning till prövning av en tillgångs värde. Om så är fallet görs en bedömning av tillgångens återvinningsvärde som jämförs med redovisat värde. En prövning och värdering av kommunens anläggningstillgångar görs i samband med varje bokslut.

Leasingavtalen

Avtalen avser fordon och klassificeras som operationella och har inte tagits upp i balansräkningen. Leasingavgifterna i dessa avtal kostnadsförs linjärt i resultaträkningen över den avtalade leasingperioden.

Internränta

Räntan har beräknats med 1,0 % på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Exploateringsverksamheten

Verksamheten redovisas som omsättningstillgångar. Från och med bokföringsår 2019 redovisas utgifter för allmän platsmark exempelvis gata, asfalt, belysning och grönytor som anläggningstillgång i samband med områdets färdigställande. Utgifter för iordningställandet av tomter redovisas som omsättningstillgång. Sålda tomter minus anskaffningen för sålda tomter resultatförs löpande från och med 2019.

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas till fakturavärdet med justering för nedskrivningsbehov (bokföringsmässigt) som prövas två gånger per år. I samband med delårsbokslut skrivs definitiva fordringar ner. I bokslut görs en större prövning av bokföringsåret som varit. Reservation på individuella bedömningar kan också förekomma vid årsavstämningen.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna består utav preliminära skatteinbetalningar som kommit kommunen tillgodo. Utfallet av den preliminära slutavräkningen för föregående år samt den preliminära slutavräkningen för innevarande år kostnadsförs. Föregående års preliminära avräkning kostnadsförs till fullo under redovisningsperioden. Innevarande års kostnadsbokförs till effekten av åtta månader under perioden. Laholms kommun använder Sveriges kommuner och regioners prognos i augusti för beräkningar och periodisering av skatteintäkterna. För den definitiva slutavräkningen använde kommunen det faktiska utfallet från Skatteverket för slutreglering.

Kommunal fastighetsavgift

Beräknad intäkt avseende kommunal fastighetsavgift periodiseras till det år intäkten hänförs till.

Investeringsbidrag

Från och med bokföringsåret 2019 hanteras investeringsbidrag som förutbetalda intäkter och redovisas bland långfristiga skulder. Denna hantering avser endast bidrag från det offentliga, inte bidrag från det privata. Bidraget periodiseras över tillgångarnas respektive nyttjandeperiod. Kommunen tillämpar rekommendation RKR R2. Återföring av tidigare bidrag kopplade till det privata har gjorts från och med årsbokslutet 2020.

Statsbidrag

Laholms kommun redovisar intäkten av statsbidrag eller kostnadsersättningar så fort de ekonomiska fördelarna med transaktionen tillfaller kommunen. Undantag görs dock om det finns särskilda villkor för hur bidraget skall intäktsföras i samband med beslut om bidrag. Inget undantag har gjorts gällande statliga generella bidrag trots att ett undantag har möjliggjorts.

Laholms kommun har gjort ett undantag i samband med flyktingtillströmningen som varit i landet. Tidigare bidrag för ensam-kommande har bokförts som en förutbetalad intäkt och intäktsförs som en ersättning från Migrationsverket i takt med att dessa bidrag tas i anspråk.

Pensionsförpliktelser och pensionsförmåner

Vid värdering av pensionsförpliktelser tillämpas RIPS-regelverket (SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskulden). Pensionsförmåner intjänade under året redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld (avgiftsbestämd del) i balansräkningen och som en kostnad i resultaträkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelser.

Semesterlöneskuld

Skulden till kommunens anställda för semesterlön, okompenserad övertid och därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas under kortfristiga skulder. Den årliga förändringen kostnadsförs på respektive verk-samhet.

Sociala avgifter

Avgifterna har bokförts med procentuella personalomkostnadspålägg. I samband med löneredovisningen har uttag debiterats verksamheterna med följande procentpåslag:

Anställda med kommunalt avtal:	44,80 %
Arvodesanställda:	30,52 %

Timlöner

Intjänade timlöner i december som utbetalats i januari har kostnadsbokförts och redovisats som en kortfristig skuld.

Avsättningar

Utöver avsättningar till pensioner har kommunen även gjort avsättning för återställande av Ahla deponi. Kommunen har i senaste årsbokslutet totalt uppbokade åtagande om 9,8 miljoner kronor (9,4 mkr 2022). Slutteckning beräknas vara genomförd för etapp 2 i samband med tillståndets upphörande år 2038, 2023 års avsättning uppgår till 0,4 miljoner kronor. Beräkningen av avsättningens storlek bygger på en konsultrapport från 2023. Etapp ett har sluttäckts under 2019.

Särredovisning

Särskild redovisning tillämpas för avgiftsfinansierad verksamhet, va och avfall.

Va-anslutningsavgifter

Va-anslutningsavgifter bokförs som en intäkt i driftredovisningen. I driftsredovisningen intäktsförs 13 procent av årets redovisning medan återstående 87 procent upptas som en långfristig skuld för att därefter årligen intäktsföras med 3 procent.

Sammanställd redovisning och sammanställda räkenskaper

Syftet med den sammanställda redovisningen är enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning att spegla all verksamhet som bedrivs inom kommun-koncernen. Den ska ge en sammanfattande och en rättvisande bild av Laholms kommuns koncerns ekonomiska ställning och resultat oavsett om det bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform.

Kommunens delårsbokslut, Laholmshemskoncernens delårsbokslut och Laholmsbuktens VA AB:s delårsbokslut används som underlag för konsolidering av de sammanställda koncernräkenskaperna. Interna mellanhavande av väsentlig betydelse har eliminerats.

Redovisningen omfattar kommunen, koncernen Laholmshem AB och Laholmsbuktens VA AB har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering avseende ägd andel.

Samtliga av bolagens tillgångar, skulder, intäkter och kostnader redovisas i koncernens balans- och resultaträkning. Kommunen äger ett dotterbolag till 100 procent som i sin tur äger ett dotterbolag till 100 procent. Laholmsbuktens VA AB ägs till 50 procent och konsolideras in med den andelen.

Obeskattade reserver har räknats som eget kapital och koncerninterna transaktioner har eliminerats. I vissa fall skiljer avskrivnings principer mellan kommunen och företaget. Någon justering har inte gjorts för detta.

[Kassaflödesanalysen](#)

Kassaflödesanalysen upprättas enligt direkt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Resultaträkning

Miljoner kronor	Not	Kommunen		Koncernen	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	1				
Verksamhetens kostnader	2	388,6	394,3	731,0	613,1
Avskrivningar	3	-2 116,6	-1 959,5	-2 322,4	-2 094,4
Jämförelsestörande poster	4	-59,9	-57,0	-136,6	-130,2
Verksamhetens nettokostnader		-1 787,9	-1 622,2	-1 728,0	-1 611,5
Skatteintäkter	5	1 260,2	1 198,6	1 260,2	1 198,6
Statligt utjämningsbidrag	6	494,2	479,0	494,2	479,0
Verksamhetens resultat		-33,5	55,3	26,5	66,0
Finansiella intäkter	7	22,8	6,0	23,6	6,2
Finansiella kostnader	8	-14,5	-3,8	-69,7	-25,3
Resultat efter finansiella poster		-25,2	57,6	-19,6	46,9
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	-0,1
Bokslutsdispositioner		0,0	0,0	-0,1	0,0
Skatt		0,0	0,0	-1,0	5,0
Årets resultat		-25,2	57,6	-20,7	51,8

Kassaflödesanalys

(Miljoner kronor)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		-25,2	57,7	-20,7	51,9
Justering för avskrivningar		59,9	57,0	136,6	130,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	9	45,3	12,1	12,0	13,4
Medel från verksamheten		80,0	126,8	127,9	195,5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-30,1	-36,5	-61,7	-81,6
Ökning/minskning expl tillgångar		-4,0	0,4	-4,0	0,4
Ökning/minskning förråd		1,1	-0,1	1,5	-0,6
Ökning/minskning kortfristiga skulder		23,1	-22,1	62,9	-15,7
Ökning/minskning kortfrist placeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		70,2	68,6	126,6	98,1
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anläggning tillgångar		-81,7	-88,7	-191,5	-217,5
Försäljning av materiella anläggning tillgångar		0,0	0,0	16,3	12,4
Investering i finansiella anläggning tillgångar		-2,4	-0,9	-2,4	-0,9
Försäljning av finansiella anläggning tillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-84,0	-89,5	-177,5	-205,9
Finansieringsverksamheten					
Ökning av långfristiga skulder		5,3	3,5	58,8	83,5
Amortering av skuld		0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning av långfristiga fordringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		5,3	3,5	58,8	83,5
Årets kassaflöde		-8,5	-17,5	7,9	-24,4
Likvida medel vid årets/periodens början		62,8	80,3	77,0	101,4
Likvida medel vid årets/periodens slut		54,3	62,8	84,9	77,0

Balansräkning

(Miljoner kronor)

	Not	Kommunen		Koncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	10	741,6	717,3	3 155,3	3 074,1
Maskiner och inventarier	11	98,1	100,6	118,2	123,0
Finansiella anläggningstillgångar	12	271,5	269,1	29,5	27,1
Summa anläggningstillgångar		1 111,2	1 087,1	3 303,0	3 224,2
Omsättningstillgångar					
Förråd	13	1,2	2,3	2,3	3,8
Fordringar	14	398,0	368,0	363,0	301,3
Exploateringsmark	15	71,1	67,1	71,1	67,1
Kassa och bank	16	54,3	62,8	84,9	77,0
Summa omsättningstillgångar		524,6	500,2	521,3	449,3
SUMMA TILLGÅNGAR		1 635,7	1 587,3	3 824,2	3 673,5

		Kommunen		Koncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	17				
Årets resultat		-25,2	57,6	-20,7	51,8
Resultatutjämningsreserv		70,5	96,3	70,5	96,3
Övrigt eget kapital		1 021,2	937,8	1 098,9	1 021,3
Summa eget kapital		1 066,4	1 091,8	1 148,7	1 169,4
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	18	191,0	146,2	191,0	146,2
Andra avsättningar	19	9,8	9,4	42,8	37,9
Summa avsättningar		200,8	155,6	233,8	184,1
Skulder					
Långfristiga skulder	20	80,8	75,5	2 015,3	1 956,5
Kortfristiga skulder	21	287,6	264,5	426,3	363,4
Summa skulder		368,4	339,9	2 441,6	2 319,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 635,7	1 587,3	3 824,2	3 673,5
Ansvarsförbindelser					
Borgensengagemang	22	1 852,5	1 803,2	1 852,5	1 876,7
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	23	468,2	461,7	468,2	461,7
Övriga förpliktelser	24	6,7	5,4	6,7	5,4

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Försäljningsmedel	9,8	10,8	213,8	118,4
Taxor och avgifter	196,2	176,6	185,0	165,7
Hyror och arrenden	4,2	3,8	132,1	117,3
Statsbidrag	137,4	163,6	137,4	163,6
Övriga bidrag	5,7	5,7	5,7	5,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	32,5	30,4	30,1	32,1
Realisationsvinster	0,5	2,0	0,5	2,0
Övriga verksamhetsintäkter	2,3	1,5	26,4	8,4
Summa	388,6	394,3	731,0	613,1
Not 2 Verksamhetens kostnader (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Personalkostnader	896,2	856,9	977,4	934,4
Sociala avgifter	292,2	269,4	319,3	294,6
Pensionskostnader	140,4	90,8	152,6	97,6
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	3,7	6,3	48,4	63,2
Bränsle, energi och vatten	6,8	9,1	65,8	76,1
Bidrag, transfereringar	46,1	49,3	46,1	49,3
Entreprenad, köp av huvudverksamhet	333,9	300,0	406,6	285,7
Lokal- och markhyror	154,4	138,8	17,1	16,7
Övriga tjänster	58,6	48,9	30,6	59,1
Nedskrivningar fastigheter	0,0	1,1	0,0	1,1
Nedskrivningar VA-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivningar exploateringstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga verksamhetskostnader	184,2	188,8	258,5	216,6
Summa	2 116,6	1 959,5	2 322,4	2 094,4
Not 3 Avskrivningar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Anläggningar	38,2	35,2	105,0	96,4
Inventarier	21,7	21,8	31,6	33,8
Summa	59,9	57,0	136,6	130,2
Not 4 Jämförelsestörande poster (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Avsättning Ahla deponi	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	0,0	0,0	0,0	0,0
Not 5 Skatteintäkter (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Preliminär utbetalning kommunalskatt	1 232,4	1 159,5	1 232,4	1 159,5
Slutavräkning föregående år	6,8	8,3	6,8	8,3
Preliminär slutavräkning innevarande år	20,9	30,7	20,9	30,7
Summa	1 260,2	1 198,6	1 260,2	1 198,6

Not 6 Statligt utjämningsbidrag (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämnning	383,9	346,5	383,9	346,5
Kostnadsutjämnning	-28,0	-12,2	-28,0	-12,2
Regleringsbidrag/avgift	62,1	72,5	62,1	72,5
Övriga generella statsbidrag	5,2	5,6	5,2	5,6
varav statsbidrag minska timanställda ÄO	5,2	0,0	5,2	0,0
varav skolmiljarden	0,0	3,4	0,0	3,4
varav SKV riskskatt Kommuninvest	0,0	0,5	0,0	0,5
varav tillfälligt stöd Ukraina	0,0	0,5	0,0	0,5
varav ökad bemanning SSK särskilt boende	0,0	1,2	0,0	1,2
Utjämnning LSS	-12,1	-11,6	-12,1	-11,6
Kommunal fastighetsavgift	83,1	78,3	83,1	78,3
Summa	494,2	479,0	494,2	479,0

Not 7 Finansiella intäkter (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Räntor likvida medel	0,1	0,5	0,4	0,7
Räntor utlämnade lån	6,0	1,0	6,0	1,0
Borgensavgift	3,4	3,4	3,4	3,4
Utdelning aktier och andelar	0,0	1,1	0,0	1,1
Övriga finansiella intäkter	13,2	0,0	13,7	0,1
Summa	22,8	6,0	23,6	6,2

Not 8 Finansiella kostnader (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Räntor lån	0,0	0,0	51,6	18,2
Ränteuppräknning pensionsåtaganden	14,4	3,4	14,4	3,4
Övriga finansiella kostnader	0,1	0,4	3,7	3,7
Summa	14,5	3,8	69,7	25,3

Not 9 Justering för ej likviditetspåverkande poster (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Avsättningar pension	44,8	11,0	44,8	11,0
Avsättning Ahla deponi	0,4	0,0	0,4	0,0
Avsättning upplåtna skatteskuld	0,0	0,0	0,0	11,9
Skatt	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivning anläggningstillgångar	0,0	1,0	-4,8	1,0
Omklassificering anläggnings- och omsättningstillgångar	0,0	0,0	-33,2	-9,4
Aktiekapital LBVA AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt, utnyttj. skattefordran	0,1	0,1	4,8	-1,1
Summa	45,3	12,1	12,0	13,4

Not 10 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Anskaffningsvärde	1 190,5	1 116,3	4 162,6	3 981,2
Ackumulerade avskrivningar	-438,0	-399,8	-996,4	-903,2
Ackumulerade nedskrivningar/försäljningar	-11,0	0,8	-11,0	-3,9
<i>Utgående bokfört värde</i>	741,6	717,3	3 155,3	3 074,1
<i>Ingående bokfört värde</i>	717,3	683,3	3 074,1	2 976,3
Årets: investeringar	62,5	70,3	164,4	197,3
försäljningar	0,0	0,0	-16,2	-11,5
investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
nedskrivningar/uppskrivningar	0,0	-1,0	4,8	-1,0
avskrivningar	-38,2	-35,2	-105,0	-96,3
övervärde i fastighet	0,0	0,0	0,0	0,0
omklassificering/överföring	0,0	0,0	33,2	9,4
Utgående bokfört värde	741,6	717,3	3 155,3	3 074,1

Not 11 Maskiner och inventarier (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Anskaffningsvärde	306,2	287,0	374,4	348,5
Ackumulerade avskrivningar	-207,6	-185,9	-255,7	-225,1
Ackumulerade nedskrivningar/försäljningar	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
<i>Utgående bokfört värde</i>	98,1	100,6	118,2	122,9
<i>Ingående bokfört värde</i>	100,6	104,2	123,0	136,6
Årets: investeringar	19,2	18,3	27,1	20,1
investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
försäljningar	0,0	0,0	-0,1	-0,9
avskrivningar	-21,7	-21,8	-31,7	-32,8
nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
omklassificering/överföring	0,0	0,0	-0,1	0,0
Utgående bokfört värde	98,1	100,6	118,2	123,0

Not 12 Finansiella anläggningstillgångar (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Aktier och andelar</i>				
Laholmshem AB	55,0	55,0	0,0	0,0
Laholmsbuktens VA AB	0,5	0,5	0,0	0,0
Kommuninvest ekonomisk förening	24,2	21,8	24,2	21,8
Södra Hallands Kraftförening	1,2	1,2	1,2	1,2
Kommunassurans Syd AB	1,1	1,1	1,1	1,1
Södra skogsägarna, Ind utv centrum, SKL företag Inera	0,1	0,1	0,1	0,1
Husbyggnadsvaror HBV ekonomisk förening	0,0	0,0	0,4	0,4
Delsumma	82,1	79,7	27,0	24,6
<i>Utlämnade lån</i>				
Kommunfastigheter i Laholms AB	186,9	186,9	0,0	0,0
Mellbystrandsföreningen	2,5	2,5	2,5	2,5
Summa	271,5	269,1	29,5	27,1

Not 13 Förråd, lager (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Bränslelager	0,0	0,0	1,1	1,5
Lager, Gata och VA	0,5	0,6	0,5	0,6
Fordon	0,7	1,7	0,7	1,7
Summa	1,2	2,3	2,3	3,8
Not 14 Fordringar (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Statsbidrag	8,9	7,4	8,9	7,4
Kundfordringar	37,6	9,9	49,3	13,7
Kommunalskatt	58,5	68,7	58,5	68,7
Kommunal fastighetsavgift	96,6	89,8	96,6	89,8
Kortfristig utlåning koncernbolag	92,4	93,7	0,0	3,4
Ersättning för mervärdesskatt	22,8	23,3	23,4	23,3
Momsjämningsfordran	0,0	0,0	2,1	4,3
Upplupna intäkter/förutbetalda kostnader	72,3	68,8	77,4	39,4
Övrigt	9,0	6,3	46,8	51,4
Summa	398,0	368,0	363,0	301,3
Not 15 Exploateringsmark (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2022	2021	2022	2021
Industriområde				
Mellby industriområde etapp 1	5,0	5,7	5,0	5,7
Mellby industriområde etapp 2	22,3	22,2	22,3	22,2
Mellbystrand centrum	7,7	7,7	7,7	7,7
Nyby industriområde	13,0	12,9	13,0	12,9
Veinge industriområde	0,5	0,4	0,5	0,4
Hishult industriområde	0,5	0,0	0,5	0,0
Våxtorp industriområde	0,3	0,0	0,3	0,0
Delsumma	49,3	49,0	49,3	49,0
Bostadsområde				
Veinge Åringsvägen	0,0	0,1	0,0	0,1
Veinge öster	0,2	0,1	0,2	0,1
Östra Nyby etapp 1	6,3	5,8	6,3	5,8
Östra Nyby etapp 2	3,2	0,0	3,2	0,0
Våxtorp Östra	0,5	0,5	0,5	0,5
Ysby	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Haga, Skottorp	11,7	11,7	11,7	11,7
Delsumma	21,8	18,1	21,8	18,1
Summa	71,1	67,1	71,1	67,1
Not 16 Kassa och bank (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
Plusgiro	0,0	0,1	0,0	0,1
Bank	54,2	62,7	84,8	76,9
Summa	54,3	62,8	84,9	77,0
Not 17 Eget kapital (mkr)	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående eget kapital	1 091,7	1 034,1	1 169,4	1 117,6
Årets resultat	-25,2	57,5	-35,1	51,8
Utgående eget kapital	1 066,4	1 091,7	1 134,2	1 169,5
<i>därav resultatutjämningsreserv</i>	70,5	96,3	70,5	96,3

Not 18 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Förmånsbestämd/kompletteringspension	127,6	103,6	127,6	103,6
Pension till efterlevande	2,2	2,1	2,2	2,1
PA-KL pensioner	23,0	10,6	23,0	10,6
Särskild avtal/ålderspension	0,0	0,0	0,0	0,0
Visstidspensioner	0,9	1,4	0,9	1,4
Summa pensioner	153,7	117,7	153,7	117,7
Löneskatt	37,3	28,5	37,3	28,5
Summa avsatt till pensioner	191,0	146,2	191,0	146,2
Antal visstidsförordnande/visstidspensioner				
Förtroendevalda	2	2	2	2
Tjänstemän	0	0	0	0
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	146,2	135,2	146,2	135,2
Nya förpliktelser under året	40,7	12,6	40,7	12,6
varav:				
Nyintjänad pension	29,3	8,7	29,3	8,7
Ränte- och basbeloppsuppräknig	11,6	2,7	11,6	2,7
Ändrat livstidsantagande	0,0	0,0	0,0	0,0
Pension till efterlevande	0,4	0,4	0,4	0,4
Övrig post	-0,6	0,8	-0,6	0,8
Årets utbetalningar	-4,6	-3,7	-4,6	-3,7
Förändring av löneskatt	8,7	2,2	8,7	2,2
Summa avsatt till pensioner	191,0	146,2	191,0	146,2
Not 19 Andra avsättning (mkr)				
	2023	2022	2023	2022
Återställning Ahla deponi				
Ingående avsättning	9,4	9,4	37,9	26,0
Reglering sluttäckning Ahla deponi etapp 1	0,0	0,0	0,0	0,0
Reglering sluttäckning Ahla deponi etapp 2	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avsättning	0,4	0,0	4,9	11,9
Delsumma andra avsättningar	9,8	9,4	42,8	37,9
<i>Avsättningen ska täcka kostnaden för den andra etappen av Ahla deponi.</i>				
Övrig avsättning återställande paviljonger	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplupen skatteskuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa andra avsättningar	9,8	9,4	42,8	37,9

Not 20 Långfristiga skulder (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Lån Kommuninvest	0,0	0,0	1 842,0	1 792,0
Lån övriga kreditinstitut	0,0	0,0	60,0	60,0
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	32,5	29,0
Delsumma	0,0	0,0	1 934,5	1 881,0
Investeringsbidrag				
Ingående investeringsbidrag	7,9	8,3	7,9	8,3
Erhållna investeringsbidrag under året	1,0	0,0	1,0	0,0
Upplösta investeringsbidrag under året	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4
Delsumma	8,4	7,9	8,4	7,9
Anslutningsavgifter VA				
Ingående avsättning	67,6	63,7	67,6	63,7
Årets förutbetalda intäkter	4,8	3,9	4,8	3,9
Delsumma	72,4	67,6	72,4	67,6
Summa	80,8	75,5	2 015,3	1 956,5

Anslutningsavgifterna för vatten och avlopp periodiseras över den beräknade nyttjandeperioden för anläggningstillgångarna (33år).

Not 21 Kortfristiga skulder (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Leverantörsskulder	50,5	35,3	92,2	89,1
Källskatt	18,2	18,0	20,0	20,2
Arbetsgivaravgift	22,4	21,3	24,3	24,0
Mervärdesskatt	9,8	0,1	17,3	5,1
Semesterskuld	49,9	49,0	55,0	54,4
Ferielön lärarpersonal	17,7	16,9	17,7	16,9
Pensionskostn individuell del	33,6	34,8	34,6	35,9
Löneskatt pensionskostnad individuell del	13,7	7,9	15,4	8,8
Kortfristig skuld koncernbolag	0,0	0,0	0,0	0,0
Timlöner december	5,6	6,4	5,6	6,5
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	47,7	41,6	112,9	66,2
Slutavräkning skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Prognos skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Överuttag VA-kollektivet	9,5	22,8	9,5	22,8
Tillfälligt statsbidrag flyktingverksamhet förutbetalad	3,0	6,0	3,0	9,0
Övriga kortfristiga skulder	6,0	4,3	18,7	4,5
Summa	287,6	264,5	426,3	363,4

Not 22 Borgensengagemang (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Kommunalt förlustansvar Egna hem	0,0	0,0	0,0	0,0
Lån Laholmshem AB	972,0	972,0	972,0	972,0
Lån Kommunfastigheter i Laholm AB	870,0	820,0	870,0	820,0
Lån Fastighets AB Klarabäck i Laholm	0,0	0,0	0,0	0,0
Bostadslån Riksbyggen	0,0	0,0	0,0	4,9
Lån ideella föreningar	4,2	4,9	4,2	6,3
Lån lokalägande föreningar	6,3	6,3	6,3	73,5
Övriga borgensförpliktelser	1 852,5	1 803,2	1 852,5	1 876,7
Summa	2023	2022	2023	2022

Kommunen har enligt beslut i kommunfullmäktige april 1999, § 41, ingått en solidarisk i borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Laholms kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 949 468 335 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 987 699 824 kronor.

Not 23 Pensionsförpliktelser (mkr)

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Avsättning för pensioner	191,0	146,2	191,0	146,2
Ansvarsförbindelser/pensionsförpliktelser	468,2	461,7	468,2	461,7
<i>Totala pensionsförpliktelser</i>	<i>659,2</i>	<i>607,9</i>	<i>659,2</i>	<i>607,9</i>
Finansiella placeringar (verkligt värde)	659,2	607,9	659,2	607,9
Återlånade medel	2023	2022	2023	2022
<i>Pensionsförpliktelser intjänade före 1998</i>				
	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående saldo	371,6	379,0	371,6	379,0
Aktualisering	0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteuppräknig	2,5	2,5	2,5	2,5
Basbeloppsuppräknig	27,2	9,0	27,2	9,0
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsutbetalningar	-23,1	-21,6	-23,1	-21,6
Övrigt	-1,4	2,7	-1,4	2,7
Delsumma	376,8	371,6	376,8	371,6
Löneskatt	91,4	90,1	91,4	90,1
Summa	468,2	461,7	468,2	461,7
Aktualiseringsgrad	99%	99%	99%	99%

Förtroendevalda på heltid och deltid

Kommunen har antagit pensionsregler (OPF-KL) för förtroendevalda som gäller fr o m 2015-01-01. Pensionsbestämmelserna omfattar förtroendevalda med uppdrag på heltid och deltid om minst 40 procent. Förvärvsinkomst upp till tre prisbasbelopp per år undantas från samordning med pension. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension. Antalet förtroendevalda med dessa villkor uppgick 2023-12-31 till 7 personer

Not 24 Övriga förpliktelser

	Kommunen		Koncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Finansiell leasing - Framtida förpliktelser (mkr)</i>				
Fordon				
Inom ett år	3,9	2,5	3,9	2,7
senare än ett år men inom fem år	2,7	3,0	2,7	2,9
senare än fem år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	6,7	5,4	6,7	5,5

Driftredovisning

Allmänt om driftredovisningen

Sammantaget, för samtliga nämnder, uppgår resultatet till ett underskott om 20,7 miljoner kronor. Motsvarande avvikelse vid budgetuppföljning två uppgick det prognostiserade budgetunderskottet till 29,1 miljoner kronor. Nedan visas respektive nämnds nettoresultat.

Driftredovisningen är en stor del av kommunens externa resultaträkning. Den speglar den interna nämndsredovisningen ner till nivån för verksamhetens nettokostnader. Nämndsredovisningarna innehåller såväl externa intäkter som kostnader. Den behandlar också interna mellanhavande mellan styrelse och nämnder avseende interna poster, interna intäkter och interna kostnader. I nämnderna driftredovisning återfinns bland annat redovisningen av kommunens avskrivningskostnader samt den interna räntekostnader.

Nämnder	Miljoner kr
Kommunfullmäktige	0,5
Kommunstyrelse	12,8
Kultur- och utvecklingsnämnd	4,2
Barn- och ungdomsnämnd	-18,4
Socialnämnd	-26,3
Samhällsbyggnadsnämnd	6,4
Avfallsverksamhet	0,0
Va-verksamhet	0,0
Revision	0,2
Nettoresultat	-20,7

Redovisningar stäms av mot tilldelad nettobudget från kommunfullmäktige, avvikelsen som speglas i tillhörande driftredovisning är således avvikelsen i förhållande till tilldelad nettokostnadsram för respektive nämnder och styrelse.

I driftspecifikationen återspeglas också förutom styrelse och nämnder även också diverse kommungemensamma kostnader och intäkter som är en del av verksamheternas nettokostnad enligt resultaträkningen. Den innehåller som exempel delar av kommunens pensionskostnader, gemensamma avsättningar och reserver för volymer och oförutsedda kostnader, gemensamma lokalkostnader som redovisar gemensamt, realisationsvinster och andra övriga intäkter och kostnader.

Förutom kommunens externa resultaträkning har kommunen en intern resultaträkning som beskriver utfallet enligt ovan och redovisas i tillhörande specifikation. Nedan speglas denna interna redovisning och den ska stämma med specifikationen över driftredovisningen

(miljoner kronor)	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023	Förändring 2022-2023
Verksamhetens intäkter	497,2	447,4	503,0	55,6	+5,8
Verksamhetens kostnader	-2 062,3	-2 127,9	-2 231,1	-103,2	-168,8
Avskrivningar	-57,0	-63,1	-59,9	3,2	-2,9
Verksamhetens nettokostnader	-1 622,1	-1 743,6	-1 788,0	-44,4	-165,9

Nivån av verksamhetens nettokostnad avseende den interna redovisningen är den beslutade nivån av fullmäktige samt vilken avvikelse som har uppstått under året. Den speglas i relation till föregående årsbokslut och innevarande årsbudget. Den interna redovisningen som innehåller alla interna poster har alltid en högre bruttoredovisning, omsättningen lyfts med de interna mellanhavandena.

I kommunens resultaträkning exkluderas interna mellanhavande mellan styrelse och nämnder. I kommunens resultat om minus 25,2 miljoner kronor är dessa interna poster bortplockade för att spegla kommunens externa resultaträkning. Ovan rad verksamhetens nettokostnader kan stämmas av med specifikationen över driftredovisningen.

Kommunfullmäktige

Verksamheten består till största del av kostnader för kommunfullmäktige och stöd till de politiska partierna. Under året hade fullmäktige totalt tolv sammanträden.

Fullmäktige beslutar årligen om ekonomiskt bidrag (partistöd) till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Under året har kommunfullmäktige antagit strategiska styrdokument som är viktiga ställningstagande och inriktningar för kommunens fortsatta arbete inom hållbar vatten- och avloppsförsörjning, strategisk IT och informationssäkerhet.

Både kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har under året beslutat om flera omfattande beställningar till kommunfastigheter, så som nybyggnation av särskilt boende och förskola i Våxtorp och renovering av det särskilda boendet i Ränneslöv.

Kommunstyrelsen

Resultatet landade med ett överskott om 12,8 miljoner kronor. I årets andra prognos förutsågs kommunstyrelsen gå med överskott på 6,4 miljoner kronor.

Överskottet beror främst på att vakanta tjänster inom bemanningsenhet, kanslienhet och IT inte blev tillsatta som tänkt samt att IT:s överskott blev större än förväntat.

IT-enheten har ett överskott totalt med 3,4 miljoner kronor. Av dessa är 0,9 miljoner kronor avvikelser mot budgeterade kapitalkostnader, 0,5 miljoner kronor på vakanta tjänster och resterande på övriga IT-kostnader som licenser, program och minskning av inköp av datorer och mobiler.

Övriga delar som ingår i överskottet är bland annat ej utnyttjat marknadsföringsanslag samt att E-handel inom upphandlingsenheten har blivit framflyttat.

Kultur- och utvecklingsnämnden

I årets andra prognos förutsåg kultur- och utvecklingsnämnden att gå med överskott på 2,4 miljoner kronor. Resultatet blev ett överskott på 4,2 miljoner kronor. Nämndens intäkter överstiger budgeten med närmare 1,4 miljoner kronor samtidigt som kostnader är 2,8 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Kultur- och utvecklingsnämndens olika verksamhetsdelar fördelar sig på KUN Gemensamt och ledning, verksamhet kultur och fritid, verksamhet frivilliga skolformer och verksamhet arbetsmarknad.

KUN gemensamt och ledning inklusive politiker visar ett resultat om -minus 0,8 miljoner kronor.

Verksamhet kultur och fritid består av enheterna kultur, bibliotek och fritid. År 2023 visar verksamheten ett resultat om minus 0,7 miljoner kronor. Det pandemirelaterade intäktsbortfallet inom fritidsenheten har haft negativ påverkan även på årets resultat.

Verksamheten Frivilliga skolformer visar ett resultat om 0,8 miljoner kronor. Kostnaden för gymnasieskolan är tvådelad och består av kostnaden för elever som går på Osbecksgymnasiet och för de som har sin utbildning hos annan huvudman.

Arbetsmarknadsverksamheten, inklusive överskott för ersättning för ukrainska flyktingar visar ett sammantaget resultat om 4,9 miljoner kronor.

Barn- och ungdomsnämnden

Totalt sett visar barn- och ungdomsnämnden ett resultat om -18,4 miljoner kronor för år 2023.

Förskoleverksamheten står för ett minusresultat om 6,4 miljoner kronor. Förskoleverksamhetens personalkostnader är högre än budget. Detta har bland annat uppkommit på grund av barn med ökade behov där man inte beviljas tilläggsbelopp samt ökade vistelsetider vilket gör att man har behövt öka grundbemanning under större delen av dagen.

Verksamhet skola har ett minusresultat om 22,2 miljoner kronor. Verksamhetsområde skola består av fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grund- och gymnasieskola. Grundskoleverksamheten har många elever som är i stort behov av särskilt stöd, vilket inneburit ökade personalresurser och ökade kostnader. Samtliga tre högstadieskolor visar samtidigt högre personalkostnader jämfört med budget. Grundskoleverksamheten gick in i år 2023 med en för hög bemanning, utifrån budgetunderlaget. Under årets första månader visar verksamheten således avvikande personalkostnader i förhållande till budget. Under året har samtliga enheter genomlyst sin personalorganisation. Effekterna av detta har visat sig successivt under hösten, men full effekt beräknas som tidigast vårterminen 2024.

Externa placeringar visar ett minusresultat om 6,0 miljoner kronor. Antalet barn som är folkbokförda i Laholms kommun och inskrivna på fristående förskolor, fritidshem eller skolor inom kommunen eller i andra kommuner har ökat sedan 2019.

Vid årets slut har nämndens intäkter blivit drygt 15,0 miljoner kronor högre än budget, vilket i stora drag beror på högre statsbidrag och högre barnomsorgsavgifter.

Kostnaden för IT-utrustning och licenser visar ett underskott på -2,0 miljoner kronor. Elevdatorer som byts ut regelbundet har under året blivit betydligt dyrare än tidigare.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar under 2023 ett resultat på -26,3 miljoner kronor.

2023 har varit ett ekonomiskt utmanande år, med generella prisökningar som slår ganska brett på det ekonomiska resultatet. Det som främst sticker ut gällande prisökningarna är hyra och inköp av hjälpmedel, ökade kostnader för drivmedel och ökade kostnader för förbrukningsvaror inom vård och omsorg. En annan utmaning har varit externa placeringar av främst barn och unga. I början av 2023 så låg antalet placeringar på en relativt sett hög nivå, vilket innebar höga kostnader och stora avvikelser mot den budgeterade placeringsnivån. Under året så har antalet placeringar successivt minskat något, och efter sommaren så ligger Laholm nu på en nivå som är jämförbar med andra jämförbara kommuner.

Totalt underskott för senior verksamhet är 14,7 miljoner kronor. I senior verksamhet ingår äldreomsorg, särskilt boende, hemtjänst och hälso-och sjukvård.

Äldreomsorgen har under året haft utbrott av Covid eller andra smittor som genererar kohortvård vilket driver personalkostnader, främst på SÄBO.

Vid årsskiftet fanns ett överskott på fjorton särskilt boendeplatser totalt. De lediga boendeplatserna finns fördelade på flera enheter såväl i egen regin som på de upphandlade platserna. Orsaker som härledas till detta är att brukare i högre grad tackar nej till erbjuden plats. Platserna kommer dock att behövas som evakuering om och när Randerslund skall renoveras under 2024.

Antalet brukare med hemtjänstinsatser var i snitt 827 jämfört med 2022 (775).

Enheten för sjuksköterskor som är en del av hälso- och sjukvård visar ett underskott under året utifrån vakanta tjänster och att dessa har ersatts av bemanningssjuksköterskor.

Funktionsstöd enligt lagstiftningarna LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) / SFB (socialförsäkringsbalk) och SOL (socialtjänstlag) visar ett underskott på 5,3 miljoner kronor.

Gruppboendena visar underskott generellt, då det är ökade behov hos brukarna men också utifrån arbetsmiljöskäl. Hemmaplanslösningar med komplicerade behov på små enheter ökade kostnaderna över året. Även ökat antal externplaceringar som omfattas av LSS, är anledningen till minusresultat.

Individ och familjeomsorg barn/unga visar ett minusresultat om 9,0 miljoner kronor. Kostnader för placeringar har ökat då barn/ungdomar har placerats på institution i stället för i häkte. Vuxendelens externa placeringar visar ett minus på 1,6 miljoner kronor.

Ekonomiskt bistånd visar ett positivt resultat på 2,5 miljoner kronor. En utveckling delvis beroende av ett välfungerande samarbete med arbetsmarknadsenheten, effektivisering av arbetssätt och låg personalomsättning men även nationell trend.

Utfallet för integration flykting har fortsatt minska jämfört med föregående år. Totalt överskott cirka 1,0 miljoner kronor.

Samhällsbyggnadsnämnden

Sammantaget redovisar samhällsbyggnadsnämnden ett plusresultat om 6,4 miljoner kronor. I uppföljning två uppskattades överskottet till 1,8 miljoner kronor. Anledningarna till avvikelsen är bland annat el-stödet på 1,7 miljoner kronor, högre intäkter för automatlarm inom räddningstjänsten med 1,0 miljoner kronor, färdtjänst underskott vände till överskott med 0,8 miljoner kronor, stab och ledning 0,6 miljoner kronor mer än i prognos 2, miljöverksamhet 0,5 miljoner kronor mer avgiftsintäkter samt lägre personalkostnad, lägre kostnad åtgärder enskilda vägar p på grund av att avtal kom sent under året, 1,5 miljoner kronor.

Nämnden består av byggnadsenheten, miljöenheten, plan-och exploateringsenheten, driftenheten, måltidsenheten och räddningstjänsten. Byggnadsenheten visar lägre kostnader mot budget bland annat på grund vakant tjänst samt även mindre intäkter.

Miljöenheten visar ett positivt resultat om cirka 0,5 miljoner kronor.

Plan-och exploateringsenheten visar ett negativt resultat om cirka -0,7 miljoner kronor. Tillhör samhällsbyggnadsnämndens budget 2023 men övergick under budgetåret organisatoriskt från SBN till KS från och med 1 september.

Resultatet för driftenheten är positivt med närmar 3,3 miljoner kronor. Detta på grund av enskilda vägars verksamhet, där inte allt hunnit fullföljas som var planerat under 2023, på grund av sjukdom och avsaknad av avtal, samt el-stöd om 1,7 miljoner kronor som utbetalades till kommunen.

Måltidsenheten redovisar ett positivt resultat som regleras i bokslutet. Framför allt är det intäkterna som under året varit högre än budgeterat. Det har varit fortsatt ökning på livsmedelspriser under året som genererar ett litet underskott, men som i stort hanterats genom tillförda extra medel.

Räddningstjänsten visar ett positivt resultat 2023 med 0,8 miljoner kronor i överskott. Den största andelen av Räddningstjänstens överskott avser kapitaltjänstkostnader på grund av ej genomförda investeringar. Under 2023 slutfördes inte investering av en tankbil på grund av lång leveranstid och

denna kommer i stället levereras 2025. Investering av nytt insatsledarfordon avbröts eftersom det var för få anbudsgivare. Denna kommer att genomföras 2024. Personalkostnaderna blev lägre än förväntat då händelserna under året varit något mindre omfattande än normalt.

Arbetet med kalkning av sjöar och vattendrag har under 2023 kostat 3,6 miljoner kronor och bidrag har erhållits motsvarande 3,3 miljoner kronor. Kalkning utförs med hjälp av fasta doserare, med båt eller med flyg och varje vattendrag har enskilt beslut om bidragsfinansieringsgrad.

Kostnader för färdtjänst 2023 landade slutligen på 16,2 miljoner kronor med budgeterat 17,0 miljoner kronor. Region Halland slöt ett nytt trafikavtal under året som började gälla efter sommaren, och under hösten 2023 har kostnadsbilden stabiliserats på en något lägre nivå än halvåret tidigare visade.

Laholmskretsens bolagskoncern

Bolagskoncernens resultat 2023 är 4,6 miljoner kronor. Resultatet 2022 var -5,7 miljoner kronor.

Bolagskoncernens rörelsekostnader har under året minskat med 5,8 miljoner kronor jämfört med 2022. Minskningen motsvarar 2,0 procent. Driftkostnaderna har minskat med 1,0 miljoner kronor mellan åren. Avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar har ökat med 3,7 miljoner kronor. Koncernens rörelseresultat, resultat innan finansiella poster, var plus 60,3 miljoner kronor. Resultat efter finansiella poster var 5,6 miljoner kronor vilket var en förbättring med 16,4 miljoner kronor.

Bolagets anläggningstillgångar uppgår till 2 427 miljoner kronor vilket är en ökning med 53 miljoner kronor. Ökningen ligger främst under pågående nyanläggningar som Solgården, Vallbergskolan och Campus. Bolagets långfristiga skulder uppgår till 2 118 miljoner kronor vilket är en ökning med 50 miljoner kronor. Ökningen beror på behov av ökad upplåning i samband med investering i nya anläggningar.

Samägt bolag Laholmsbuktens VA AB

Bolaget ägs till 50 procent av Laholms kommun och Halmstads kommun.

Personalkostnaderna är 11,5 miljoner kronor högre jämfört med 2022 vilket kan förklaras med högre pensionskostnader än budgeterat samt kundservice övergång från HEM.

Intäkterna är totalt 442,4 miljoner kronor vilket är 69,5 miljoner mer än förra året. Kostnaderna är totalt 422,9 miljoner kronor vilket är 50,3 miljoner kronor mer än 2022.

Intäkterna för Laholms del är 1,7 miljoner kronor högre jämfört med utfallet föregående år. Totalt var intäkterna för Laholm 61,9 miljoner kronor. Orsaken är främst att mer dricksvatten har producerats och fakturerats. Kostnaderna har ökat med 8,1 miljoner kronor jämfört med 2022. Ökade elkostnaderna står för 4,4 miljoner kronor. Övriga kostnader som ökat är, inköp av vattenmätare (1,3 mkr) samt fler utförda timmar samt justering av timpriser.

Driftredovisning

	Utfall Netto 2022	Budget- avvikelse 2022	Årsbudget Netto 2023	Utfall Kostnader 2023	Utfall Intäkter 2023	Utfall Netto 2023	Budget- avvikelse 2023
Kommunfullmäktige							
Kommunfullmäktige	1 100	51	1 555	1 300	0	1 300	255
Stöd till politisk verksamhet	1 208	23	1 290	1 024	0	1 024	266
Summa Kommunfullmäktige	2 307	73	2 845	2 324	0	2 324	521
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			35				
Kommunstyrelse							
Nämnds- och styrelseverksamhet	3 465	17	3 595	3 173	13	3 160	435
Övrig politisk verksamhet	2 455	710	2 385	2 355	66	2 289	96
Överförmynderi	2 138	187	2 325	2 285	0	2 285	40
Gem administration	63 034	2 214	70 175	67 391	6 792	60 600	9 575
Kommunförsäkring	1 571	-46	1 525	1 681	0	1 681	-156
Bredband	2 132	-182	1 950	1 756	0	1 756	194
Kontorsservice	1 482	648	2 210	7 044	4 827	2 217	-7
Medborgarservice	2 078	-93	2 125	2 204	164	2 040	85
Näringslivsfrämjande åtgärder (marknadsföring)	510	1 060	1 570	874	138	737	833
Lokalförsörjning	1 074	-1 074	0	13 627	11 981	1 646	-1 646
Lokaler	7 601	-166	9 295	9 420	694	8 726	569
Allmän markreserv	173	417	590	1 667	1 725	-58	648
Övrig fysisk och teknisk planering	1 714	-299	5 965	4 157	325	3 833	2 132
Summa skattefinansierad verks	89 427	3 393	103 710	117 634	26 723	90 910	12 800
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			2 915				
Kultur- o utvecklingsnämnd							
Nämnds- och styrelseverksamhet	781	129	1 030	1 030	0	1 030	0
Gem administration	9 643	13 461	23 879	12 116	2 926	9 191	14 689
Destinationsutveckling	1 108	-37	1 044	1 085	40	1 045	-1
Turistverksamhet	2 000	-53	1 538	1 673	68	1 605	-67
Allmän fritidsverksamhet	6 480	-456	5 983	6 043	16	6 026	-43
Kulturstöd	899	30	924	889	0	889	36
Allmän kulturverksamhet	3 959	324	4 137	4 146	355	3 791	347
Museiverksamhet	2 759	-140	2 790	3 919	951	2 967	-177
Bibliotek	11 670	-470	11 512	13 097	1 153	11 944	-432
Kulturskola	7 416	-1 578	6 494	9 970	1 688	8 282	-1 788
Idrotts- och fritidsanläggningar	16 437	-1 182	16 439	25 656	8 192	17 464	-1 025
Fritidsgårdar	4 257	-57	4 118	4 717	94	4 623	-505
Gymnasieskola	107 829	-3 611	114 158	123 141	6 010	117 130	-2 972
Gymnasiesärskola	11 063	189	10 848	10 620	0	10 620	228
Vuxenutbildning	6 506	1 916	8 703	23 144	12 555	10 589	-1 886
SFI	7 224	-2 305	6 546	8 214	154	8 060	-1 514
Daglig verksamhet	15 266	-153	16 256	18 802	2 277	16 525	-269
Flyktingverksamhet	238	952	1 232	4 022	4 130	-108	1 341
Arbetsmarknadsåtgärder	22 115	-2 874	20 399	29 013	6 816	22 197	-1 798
Summa Kultur- och utvecklingsnämnd	237 650	4 085	258 030	301 295	47 427	253 868	4 162
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			4 630				

	Utfall Netto 2022	Budget- avvikelse 2022	Årsbudget Netto 2023	Utfall Kostnader 2023	Utfall Intäkter 2023	Utfall Netto 2023	Budget- avvikelse 2023
Barn- o ungdomsnämnd							
Nämnds- och styrelseverksamhet	708	248	1 029	940	0	940	89
Gem administration	7 080	1 592	9 226	8 716	931	7 785	1 441
Barnomsorg	213 820	-12 689	220 925	270 145	41 549	228 596	-7 671
Grundskola	349 952	-3 423	376 798	427 792	36 325	391 468	-14 670
Grundsärskola	15 628	-1 464	16 943	17 410	1 354	16 056	887
Gymnasiesärskola	-428	561	0	4 863	6 417	-1 554	1 554
Summa Barn- o ungdomsnämnd	586 760	-15 175	624 920	729 867	86 576	643 291	-18 371
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			17 860				
Socialnämnd							
Nämnds- och styrelseverksamhet	862	141	1 147	1 111	0	1 111	36
Gem administration	26 516	2 619	30 156	29 721	396	29 326	830
Öppen förskola	1 939	119	2 172	2 362	126	2 237	-64
Vård och omsorg, äldreomsorg	317 050	-21 612	332 465	423 267	76 056	347 211	-14 746
Insatser enligt LSS/LASS	118 533	-4 060	124 462	155 455	25 161	130 294	-5 832
Insatser till funktionsnedsatta	19 350	1 146	21 535	22 895	1 903	20 991	543
Individ- och familjeomsorg	80 488	-12 105	80 235	97 005	6 210	90 795	-10 560
Ekonomiskt bistånd	26 882	-2 717	26 846	25 682	1 338	24 344	2 502
Flyktingverksamhet	2 245	264	1 942	2 090	1 098	992	950
Summa Socialnämnd	593 865	-36 205	620 960	759 588	112 287	647 301	-26 341
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			20 300				
Samhällsbyggnadsnämnden							
Nämnds- och styrelseverksamhet	886	35	1 090	1 251		1 251	-161
Gem administration	20 104	127	17 923	19 127	1 780	17 347	576
Kostverksamhet	1 861	-683	1 245	9 986	8 815	1 171	74
Transport/verkstad/förråd	1 318	334	1 585	24 082	22 682	1 401	185
Miljö och hälsa, Hållbar utveckling	920	-90	805	4 071	3 682	389	416
Färdtjänst	14 925	-712	17 063	16 237	0	16 237	826
Gator och vägar	29 022	2 078	34 891	40 820	7 513	33 307	1 584
Offentlig miljö	13 067	-2 221	11 130	10 674	916	9 757	1 373
Räddningstjänst	23 583	453	25 644	28 272	3 451	24 821	823
Fysisk och teknisk planering	4 772	572	9 470	20 473	10 851	9 622	-152
Miljö- och hälsoskydd	650	790	2 396	6 395	4 327	2 069	328
Alkoholtillstånd	83	27	113	628	658	-30	143
Bostadsanpassning	4 819	-1 480	3 485	3 117	0	3 117	369
Samhällsbyggnadsnämnd	116 010	-770	126 840	185 133	64 674	120 458	6 382
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			-4 330				
Samhällsbyggnadsnämnden Avfallsverksamhet							
Avfallshantering	0	0	0	46 740	46 740	0	0
Summa avgiftsfinansierad verks	0	0	0	46 740	46 740	0	0
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>							
	Utfall Netto 2022	Budget- avvikelse 2022	Årsbudget Netto 2023	Utfall Kostnader 2023	Utfall Intäkter 2023	Utfall Netto 2023	Budget- avvikelse 2023

Samhällsbyggnadsnämnden VA-verksamhet							
Vatten- och avloppsverksamhet	0	0	0	75 089	75 089	0	0
Summa avgiftsfinansierad verks	0	0	0	75 089	75 089	0	0
Summa Samhällsbyggnadsnämnden	116 010	-770	126 840	306 962	186 504	120 458	6 382
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			-4 330				
Revision							
Revision	1 312	178	1 752	1 699	130	1 569	183
Summa Revision	1 312	178	1 752	1 699	130	1 569	183
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			15				
Summa nämndsredovisning	1 627 331	-44 421	1 739 057	2 219 369	459 647	1 759 721	-20 664
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			41 425				
Gemensamma kostnader/intäkter							
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>							
Pensionskostnader	16 788	5 112	15 000	31 970	0	31 970	-16 970
Avtalsförsäkringar	1 160	-1 160	1 100	3 402	1 693	1 709	-609
KS förfogande	85	215	300	85	0	85	215
Gemensamma personalkostnader	-1 185	2 185	1 000	826	806	20	980
Sjuklönekostnad, statsbidrag	-8 293	8 293	0	0	145	-145	145
Volymökningar	0	660	2 000	0	0	0	2 000
Tillkommande lokalkostnader	907	5 093	4 000	1 083	0	1 083	2 917
KSLU oförutsedda	0	1 540	500	0	0	0	500
Nedskrivningar	0	0	-10 000	0	0	0	-10 000
Gem. fastighet kostnad/intäkt	-1 687	1 687	0	0	3 895	-3 895	3 895
Exploatering försäljning	-740	740				0	0
Övriga gemensamma intäkt./kostnad.	5 063	-5 063			-5 196	5 196	-5 196
Reglering blockhyresavtal	0	0	0	29 753	29 753	0	0
Kapitalkostnader, internränta	-17 120	-480	-9 400	-7 906		-7 906	-1 495
Reglering finansiella poster	-200	200	0	0	-151	151	-151
Interna poster	0	0		-102 059	-102 059	0	0
Summa Gem kostnader/intäkter	-5 222	19 022	4 500	-42 846	-71 114	28 268	-23 768
<i>Därav tilläggsbudgeterat</i>			-4 760				
Avstämning resultat	1 622 109	-25 399	1 743 557	2 176 523	388 533	1 787 990	-44 433

Driftredovisning Laholmshem AB bolagskoncern

	Resultat	Budget- avvikelse	Årsbudget Netto	Utfall Kostnader	Utfall Intäkter	Resultat	Budget- avvikelse
	2022	2022	2023	2023	2023	2023	2023
Laholmshem AB	1 352	-3 798	-2 150	176 793	168 964	-7 829	-5 679
Kommunfastigheter i Laholm AB	-7 546	-7 896	-5 850	178 286	192 363	14 077	19 927
Summa bolagskoncern	-6 194	-11 694	-8 000	355 079	361 327	6 248	14 248

Driftredovisning Laholmsbuktens VA AB

Äger till 50 procent vardera av Halmstad och Laholms kommuner

	Resultat	Budget- avvikelse	Årsbudget Netto	Kostnader	Intäkter	Resultat	Budget- avvikelse
	2022	2022	2023	2023	2023	2023	2023
Intäkter från ägarkommun	60 200	-3 100	62 533		61 781	61 781	-752
Vattenprocess	15 300	-400	15 586	17 358		17 358	-1 772
Spillvattenprocess	21 000	1 300	21 896	25 115		25 115	-3 219
Dagvattenprocess	3 600	-1 600	1 986	5 293		5 293	-3 307
Gem. kostnader, administration	6 200	-1 300	4 290	4 853		4 853	-563
Avskrivningar, ränta	20 800	1 400	21 794	21 794		21 794	0
Ägaruppdrag, investeringar	0	0	0	0		0	0
Summa bolagskoncern	-6 700	-3 700	-3 019	74 413	61 781	-12 632	-9 613

Akkumulerat VA kollektivet överskott, ingående värde	22 778
varav reglering LBVA resultat	-13 322
Summa ackumulerat VA överskott, utgående värde	9 456

Investeringsredovisning

Allmänt om investeringar

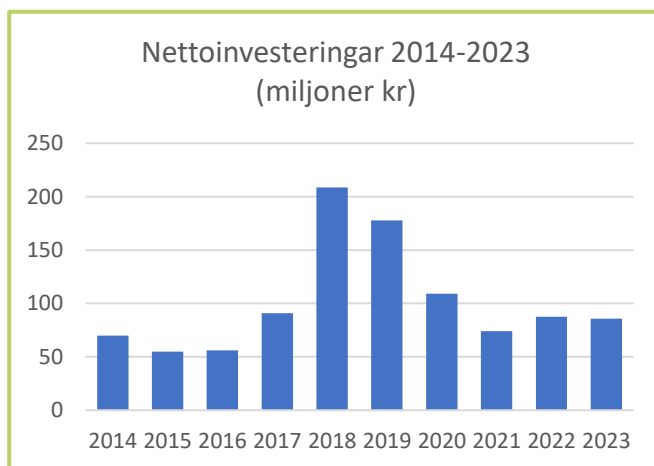
Nettoinvesteringarna av fastigheter, anläggningar, infrastruktur och inventarier under år 2023 uppgår till 85,6 miljoner kronor, vilket är 2,0 miljoner kronor lägre än 2022. Budgeten för verksamhetsåret 2023 uppgick till 177,1 miljoner kronor och budgetavvikelsen uppgår således till 91,5 mkr. Motsvarande avvikelse år 2022 var 122,4 miljoner kronor.

I delårsrapporten med budgetutfallsprognos för 2023 var prognosen att investeringsvolymen skulle uppgå till 120,5 miljoner kronor för helåret. Utfallet för helåret är således 34,9 miljoner kronor lägre än den senaste prognosen.

Den avgiftsfinansierade verksamheten står för 35,7 miljoner kronor av investeringsvolymen, vilket motsvarar cirka 42 procent av de totala investeringarna. Motsvarande siffror för helåret 2021 var 33,9 miljoner kronor, motsvarande cirka 46 procent av de totala investeringarna. Investeringarna fördelar sig mellan följande kategorier:

(miljoner kronor)	2021	2022	2023
VA och avfall	33,9	33,9	35,7
Exploatering	1,4	-1,0	4,1
Verksamheter	38,8	54,7	45,8
Summa	74,1	87,6	85,6

Den genomsnittliga nettoinvesteringen per år under de senaste 10 åren har uppgått till 101,4 miljoner kronor. Orsaken till de höga investeringsvolymerna år 2018 och 2019 berodde på den avgiftsfinansierade verksamheten, de stod då för 154,5 miljoner kronor 2018 respektive 67,4 miljoner kronor 2019.

Kommunstyrelsen

Under 2023 uppgick kommunstyrelsens investeringar till 14,2 miljoner kronor mot budgeterade 32,6 miljoner kronor. Avvikelser i kommunstyrelsens investeringar är spridda över alla tänkta investeringsprojekt.

En av de största avvikelserna ses på exploateringsverksamheten där både tänkta investeringar och försäljningar avviker. Störst avvikelse ligger på Mellby industriområde etapp 2 där 4,0 miljoner kronor var avsatt men i princip inga medel förbrukades.

Östra Nyby har till viss del kommit igång varpå det under året köptes en fastighet för 3,1 miljoner kronor. Totalt avsatt var 8,2 miljoner kronor, cirka 4,5 miljoner kronor var kvar efter året. Under 2024 ligger det i planen att 18,0 miljoner kronor ska satsas på Östra Nyby utbyggnation.

Andra större projekt som kommit igång är renoveringen av rådhuset med 4,2 miljoner kronor och hisssystemet på järnvägsstationen med 2,1 miljoner kronor. Investering/renovering av krukmakeriet slutförd till ett värde om 0,7 miljoner kronor medan budgeten uppgick till 1,6 miljoner kronor.

IT:s investeringsram om 2,0 miljoner kronor har i princip inte använts. Projektet med E-handelsverktyget kommer att komma igång och handlas upp under 2024. Projektet flyttades fram ett år på

driftsidan utifrån kommunens ekonomiska situation vilket föranledde att även investeringsdelen fick skjutas fram.

Till markförvärv avsätts 2,0 miljoner kronor varje år för mindre fastighetsköp och regleringar som kan uppstå. Under 2023 var utfallet 3,0 miljoner kronor där köpet av fastigheten med adressen Skogaby badplats var den enskilt största om 2 550 tusen kronor.

Kultur- och utvecklingsnämnden

Under 2023 uppgick kultur- och utvecklingsnämndens nettoinvesteringar till 1,1 miljoner kronor, vilket är 16,4 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Upphandling och avtal för omläggning av Glänninge konstgräsplan gjordes klart under 2023. Arbetet är påbörjat och beräknas slutföras maj -juni 2024 vilket har föranlett att dessa medel har flyttats till 2024 i stället. Investeringen beräknas till 5,0 miljoner kronor.

Upphandlingen av bokbuss genomfördes under 2022, men leveransen av bokbussen har blivit försenad, och sker först under 2024. Även detta anslag har flyttats över till 2024 och uppgår till 7,0 miljoner kronor.

Toaletten vid Lugnarohögen har inte kunnat byggas under 2023 då LVBA inte har dragit fram vattenledningar än. Den planeras istället att uppföras under 2024.

Hela investeringsbudgeten för möblerna på Campus kommer att behöva överföras nästa år då inköpen inte görs innan byggnaden står färdig. Upptagit anslag uppgår till 1,5 miljoner kronor.

Barn- och ungdomsnämnden

Utfallet av barn- och ungdomsnämndens investeringar för 2023 blev 3,7 miljoner kronor, vilket är 1,0 miljon kronor lägre än budgeterat.

Den övergripande budgetramen för barn- och ungdomsnämnden har under 2023 en avvikelse om -650 tusen kronor. Implementering av Edlevo, uppstart av Skottorps tillfälliga förskola, möblering och IT utrustning på Vallberga- och Våxtorpsskolan samt möblering för matsal och klassrum till Knäredsskolan var några av de investeringarna under 2023. Verksamheter i F-3 har kompletterat klassrum för ökat antal elever i förskoleklass höstterminen 2023.

Socialnämnden

Socialnämndens investeringar för 2023 uppgick till 2,7 miljoner kronor, vilket är 4,9 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Socialnämnden har haft ett årligt anslag för löpande utbyte av utrustning och inventarier på 1600 tkr, under 2023 utnyttjades hela denna budget.

Nytt verksamhetssystem "Lifecare" har varit under införande i hela förvaltningen. Under 2023 uppkom enbart mindre kostnader som tillhör projektet och begäran är att överskottet balanseras till 2024, då projektet skall slutföras och ersättningen för systemet erläggas.

Budget för arbetsmiljö och hjälpmedel har ett överskridande mot budget med -155 tusen kronor. Då det tidigare år är återlämnat överskott från detta projekt och att det skett ett ökat behov av hjälpmedel kommer begäran om att underskottet ej förs över till 2024.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens investeringar uppgick totalt under 2023 till 64,0 miljoner kronor, vilket är 51,0 miljoner kronor lägre än budget. Nämndens investeringar fördelar sig till den skattefinansierade verksamheten med 28,1 miljoner kronor och till den avgiftsfinansierade verksamheten med 35,7 miljoner kronor. Den avgiftsfinansierade verksamheten fördelar sig med 34,1 miljoner kronor på VA-verksamheten och 1,6 miljoner kronor på avfallsverksamheten.

Utfallet inom den skattefinansierade verksamheten blev 28,1 miljoner kronor. Den totala budgeten var 55,7 miljoner kronor, vilket ger en budgetavvikelse om 27,6 miljoner kronor. Avvikelsen är spridd över de flesta tänkta investeringsprojekt.

En stor avvikelse är kopplat till Sofieroledden där det under året har utförts arkeologisk undersökning tillsammans med förprojektering på tillsammans 0,7 mkr. Detaljprojektering under 2024 och ev. uppstart av byggnation i slutet av 2024.

Räddningstjänstens fordon, tankfordon, är beställt men kommer inte levereras och betalas förrän 2025.

Budgeten för utbyggnad av småhustomter Hasslöv har ej använts då ansökan om arkeologisk undersökning är gjord under 2023. Arbetet påbörjas under 2024.

Investeringsram Gator och skyltar - Västra Mellby är inte utfört på grund av problem med upphandlingen. Skickades ut på upphandling sent 2023 och byggnation blir under 2024. Slåttervägen och Sofiero blir också aktuellt senare under året. Även skyltar ryms här, tex har kostnader för skyltning till Gamleby hitintills bokförts här.

Utfallet av avfallsverksamhetens investeringar blev 1,6 miljoner kronor. Den totala budgeten var 3,0 miljoner kronor, vilket ger en budgetavvikelse om 1,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror dels på investeringen gällande maskinhjullastare, dels på komplettering Ahla avfallsanläggning.

Utfallet av VA-verksamhetens investeringar blev 34,1 miljoner kronor. Den totala budgeten var 56,0 miljoner kronor, vilket ger en budgetavvikelse om 21,9 miljoner kronor. Avvikelsen grundar sig till största del av investeringen huvudledningar (+11,6 mkr), exploatering bostäder (+6,7 mkr) och förnyelse av befintliga ledningar (+6,5 mkr).

Investeringar i Laholmskem AB:s bolagskoncern

Bolagskoncernen består idag av två olika bolag. Laholmskems AB är moderbolag och Kommunfastigheter i Laholm AB är dotterbolag till Laholmskems AB.

Laholmskem håller på med fyra större projekt, Hällebackshus (bostäder i Laholm), Solgården (äldreboende), Östra Nyby (äldreboende) och Randerslund (äldreboende). Beräknad slutkostnad för dessa projekt ligger på 838 miljoner kronor.

Kommunfastigheter har sex större projekt på gång, Sjökulla, Junibacken (förskola), Parkskolan, Vallbergaskolan, Campus Laholm och Smedjebacken. Beräknad slutkostnad för dessa projekt 317 miljoner kronor.

Investeringar i Laholmsbuktens VA AB (LBVA)

Bolaget ägs av Halmstads kommun och Laholms kommun till lika delar. Totalt har bolaget investerat 200,0 miljoner kronor för båda kommunerna, Laholms del är 18 procent eller 36 miljoner kronor. 2,0 miljoner kronor är Båstads kommun andel av nedlagda investeringar på Ängstorps reningsverk.

LBVA har under året arbetat med Skottorps vattenverk. Projektet syftar till att förbättra vattenkvaliteten. Nedlagda kostnader var 9,0 miljoner kronor under 2023. Projektet ska stå klart till sommaren 2024. 5,2 miljoner kronor har investerats på reningsverken Ängstorp och Knäred. Försök har gjorts sedan 2022 att dra en ledning under Lagan i Laholm. Geologin har visat sig vara svår, alternativa metoder och platser kommer att testas.

LBVA:s två viktigaste målsättningar med förnyelsearbetet på ledningsnätet är att minska dricksvattenförlusterna och att minska tillskottsvattenpåverkan på spillvattensystemet. Projektet i Skummeslöv vid Strandriddarevägen avslutades under 2023 och syftade till att säkra en viktig matarledning för dricksvatten som historiskt har drabbats av flera allvarliga vattenläckor. Under 2023 startades även en tillskottsvattenutredning upp i Genevad. För dagvattenhanteringen ligger fokuset främst på kustområdet. För att kunna förbättra dagvattenhanteringen längs kusten krävs att kommunen har rådighet över gatorna. Inaktiva vägföreningar gör att LBVA saknar motpart.

Investeringsredovisning

Projekt	Utfall netto- investeringar 2022	Ursprunglig budget 2023	Ombudget. från före- gående år	Nya projekt/ till anslag	Årsbudget 2023	Utfall 2023	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen							
Övriga investeringar KS	0	1 000	0	0	1 000	3	997
Krukmakeriet	355	0	1 645	0	1 645	715	930
Järnvägsstation hisssystem	75	0	3 925	0	3 925	2 098	1 827
Renovering Rådhuset	23	6 500	0	0	6 500	4 191	2 309
IT-investeringar	0	2 000	0	0	2 000	0	2 000
Serverplattform	1 494	0	0	0	0	110	-110
E-handelsverktyg inkl. införande	0	400	0	0	400	0	400
Markförvärv	10 670	2 000	0	2 550	4 550	3 027	1 523
Delsumma	12 617	11 900	5 570	2 550	20 020	10 145	9 876
Kommunstyrelsen							
Exploateringsverksamhet							
Exploatering industri (inkomst)	-1 859	-9 200		5 700	-3 500	-833	-2 667
Exploatering industri (utgift)	1 291	31 330		-24 350	6 980	1 189	5 791
Exploatering bostäder (inkomst)	-605	-6 760		6 170	-590	-135	-455
Exploatering bostäder (utgift)	134	42 650		-32 950	9 700	3 852	5 848
Delsumma	-1 039	58 020	0	-45 430	12 590	4 072	8 518
Summa Kommunstyrelsen	11 578	69 920	5 570	-42 880	32 610	14 217	18 393
Kultur- och utvecklingsnämnd							
Investeringsram KUN	1 230	2 000	0	0	2 000	882	1 118
Renovering Lugnarahögen toalett	0	0	1 000	0	1 000	0	1 000
Bokbuss	0	7 000	0	0	7 000	0	7 000
Arbetsträning och daglig verksamhet	179	0	0	0	0	231	-231
Nytt offentligt konstverk	0	0	1 000	0	1 000	0	1 000
Möbler återuppbyggnad Campus Laholm	0	1 500	0	0	1 500	0	1 500
Omläggning konstgräsplan Glänninge	0	5 000	0	0	5 000	0	5 000
Summa Kultur- och utvecklingsnämnd	1 409	15 500	2 000	0	17 500	1 113	16 387
Barn- och ungdomsnämnd							
Investeringsram enligt plan	1 249	1 400	0	0	1 400	522	878
Inventarier Glänninge sjö förskola (tillbyggnad)	237	0	160	0	160	128	32
Glänningeskolan inventarier	462	0	0	0	0	1 532	-1 532
Inventarier Skottorps skola och förskola	2 693	0	1 300	0	1 300	1 163	138
Förskola på Smedjebacken i Knäred	0	1 000	0	0	1 000	0	1 000
Inventarier Mumindalens förskola	7	0	840	0	840	362	478
Summa Barn- och ungdomsnämnd	4 648	2 400	2 300	0	4 700	3 707	994
Socialnämnd							
Investeringsram	1 215	1 600	0	0	1 600	1 600	0
Utbyte av trygghetslarm	0	0	170	0	170	0	170
Arbetsmiljö/hjälpmiddel	674	600	100	0	700	755	-55
Nytt verksamhetssystem	0	5 700	-570	0	5 130	346	4 784
Treserva IT-system	1 073	0	0	0	0	0	0
Summa Socialnämnd	2 962	7 900	-300	0	7 600	2 701	4 899

Projekt	Utfall netto- investeringar 2021	Ursprunglig budget 2022	Ombudget. från före- gående år	Nya projekt/ till anslag	Årsbudget 2022	Utfall 2022	Budget- avvikelse
Samhällsbyggnadsnämnd							
SBN Gemensamma investeringar	916	1 000	0	0	1 000	1 144	-144
Gemensamma investeringar in- frastruktur	274	0	0	0	0	0	0
Inventarier kök	46	500	0	0	500	389	111
Utbyte av värmeskåp i kommu- nens kök	56	500	-500	0	0	0	0
Fordonsorganisattionen	4 476	1 000	410	490	1 900	1 219	682
Fordon Räddningstjänsten	990	4 900	0	0	4 900	0	4 900
Skyddsutrustning	0	500	0	0	500	498	2
Släck- och räddningsutrustning	375	160	0	0	160	159	1
Utbyte av totals station till mätde- len	235	0	0	0	0	0	0
Källsortering offentlig miljö	1 380	1000	0	0	1000	1 110	-110,3
Beteendeförändring trafik	178	200	0	0	200	81	118,7
Ortsutveckling Knäred/Veinge	405	500	-250	0	250	44	206
Utbyggnad småhus Hasslöv	6	2 500	-1 000	0	1 500	81	1 419
Järnvägsgatan/humlegången om utbyggn	0	1 000	-500	0	500	0	500
Gatuåterställning	10	1 000	-100	0	900	108	792
Projektering Markarydsbanan	13	1 000	0	0	1 000	804	196
Investeringsram gatuprojekt och skyltar	0	3 000	0	0	3 000	280	2 720
Investeringsram anläggning	9 565	0	0	0	0	0	0
Isbana Stortorget	133	0	360	0	360	274	86
Pylonskylt Nyby industriområde	7	0	980	0	980	0	980
Åtgärder tätorter	20	800	500	0	1 300	677	623
Växtbäddsrenoveringar, offentlig miljö	420	0	0	0	0	0	0
Offentlig belysning	2 137	1 500	2 000	0	3 500	2 957	543
Utbyggnad GC-vägar	4 912	0	0	0	0	0	0
Upprustning lekplatser	613	750	250	0	1 000	418	582
Utveckling kustområdet	4 200	0	0	0	0	177	-177
Laddstolpar	0	600	-600	0	0	0	0
Sofieroleden	0	10 000	0	0	10 000	673	9 327
Kollektivtrafiksanordningar	373	1 000	0	0	1 000	1 288	-288
Förnyelse stadskärnan	538	500	0	0	500	0	500
Trafiksäkerhetsåtgärder	315	500	0	0	500	0	500
Om- och utbyggnad gator	342	0	0	0	0	326	-326
Modernisering offentlig miljö	22	500	0	0	500	126	374
Cykelväg Hasslöv-Östra Karup	0	1 500	0	0	1 500	0	1 500
Cykelväg Våxtorp-Sandvad	0	750	0	0	750	0	750
Beläggningsunderhåll	0	4 000	1 600	0	5 600	8 465	-2 865
Brygga Mellbystrand	0	200	0	0	200	63	137
Parkering Ängen Mellbystrand	0	0	0	2 500	2 500	394	2 106
Platsutveckling Mellbystrands centrum	0	200	0	0	200	0	200
Stranden utveckling/toalettbygg- nader	0	4 500	2 860	640	8 000	6 356	1 644
Stranden som arena	137	0	0	0	0	0	0
Delsumma SBN	33 094	46 060	6 010	3 630	55 700	28 110	27 590

Projekt	Utfall netto- investeringar 2022	Ursprunglig budget 2023	Ombudget. från före- gående år	Nya projekt/ till anslag	Årsbudget 2023	Utfall 2023	Budget- avvikelse
Samhällsbyggnadsnämndens va-verksamhet							
VA gemenesamma investeringar	1 487	2 000	0	0	2 000	4 704	-2 704
Vattenproduktion	2 443	8 000	0	0	8 000	3 717	4 283
Ombyggnad Skottorps vattenverk	834	0	0	0	0	8 985	-8 985
Avloppsrening ospec	5 000	8 000	0	0	8 000	5 187	2 813
Utbyggnad Ångstorp	566	0	0	0	0	303	-303
Huvudledningar ospec	5 352	15 000	0	0	15 000	3 418	11 582
Exploatering industri	0	2 000	0	0	2 000	1 449	551
Exploatering bostäder	0	8 000	0	0	8 000	1 283	6 717
Exploatering Va	6 091	0	0	0	0	0	0
Utbyggnad dagvatten	777	2 000	0	0	2 000	581	1 419
Förnyelse av befintliga ledningar	9 696	11 000	0	0	11 000	4 464	6 536
Delsumma SBN VA-verksamhet	32 246	56 000	0	0	56 000	34 091	21 909
Samhällsbyggnadsnämndens avfallsverksamhet							
Våg Ahla ÅVC	515	500	0	0	500	74	426
Komplettering Ahla avfallsanläggning	0	2 500	0		2 500	1 563	937
Lakvattenshantering	1 148	0	0	0	0	0	0
Delsumma avfallsverksamhet	1 663	3 000	0	0	3 000	1 637	1 363
Summa samhällsbyggnadsnämnd	67 003	105 060	6 010	3 630	114 700	63 838	50 862
Nettoinvesteringar totalt	87 600	200 780	15 580	-39 250	177 110	85 575	91 535

Investeringsredovisning Laholmskem AB:s koncern

Projekt	Ursprunglig budget 2023	Hittills nedlagt 2023	Beräknat återstående 2023	Beräknad slutkostnad 2023	Avvikelse 2023	Status
Laholmskem AB						
Hällebackshus	300 000	2 299	297 701	300 000	0	Pågår
Solgården, ombyggnad	227 000	24 022	202 978	227 000	0	Pågår
Östra Nyby, nybyggn	214 000	1 317	212 683	214 000	0	Pågår
Randerslund, omb	97 000	6 067	90 933	97 000	0	Pågår
Summa Laholmskem AB	838 000	33 705	804 295	838 000	0	
Kommunfastigheter i Laholm AB						
Nya Sjökulla, nybygg	85 600	1 414	84 186	85 600	0	Pågår
Junibacken, tillb	26 000	1 135	24 865	26 000	0	Pågår
Parkskolan, omb/renovering	63 600	582	63 018	63 600	0	Pågår
Vallbergaskolan, in- & utv renovering	24 000	12 827	11 173	24 000	0	Pågår
Campus, återuppbyggnad	29 500	15 333	14 167	29 500	0	Pågår
Smedjebacken, fsk, kök och teknik	88 000	7 394	80 606	88 000	0	Pågår
Summa Kommunfastigheter i Laholm AB	316 700	38 685	278 015	316 700	0	

Exploateringsredovisning

Allmänt om Exploateringsverksamheten

Kommunens exploateringsverksamheten är en viktig faktor i kommunens samhällsplanering och utveckling. Exploateringsverksamheten bedrivs inom två områden, verksamhetsområden och bostadsområden.

Genom en lyckad exploateringsverksamhet möjliggör kommunen för fler företagsetableringar som är ett av kommunfullmäktiges uppsatta mål.

På senare år har kommunen haft en stor efterfrågan på verksamhetsmark. Framöver bedöms efterfrågan fortsatt vara stor på såväl verksamhetsmark som bostadstomter.

Exploateringsekonomi

Exploateringsverksamheten är svår att hantera ekonomiskt. Både utifrån regelverk och lagstiftning men framför allt utifrån att tillskapa mark. Att budgetera och prognostisera för exploateringsinvesteringsbehov samt vilken resultatpåverkan verksamheten får under ett innevarande år är komplext.

Orsaken till detta är svårigheten kring en rad olika osäkra faktorer som exempelvis planprocessens hantering med risk för överklagande till olika instanser, svårt att upphandla markentreprenader, samt att det alltid finns en osäkerhet kring markförhållande på önskade området. Även konjunktur och efterfrågan när väl marken finns tillgänglig för byggnation är svår att förutse.

Exploateringsverksamheten har under 2023 omsatt 4,1 miljoner kronor i investeringsnetto. Försäljning av verksamhetsmark har skett med 0,8 miljoner kronor vilket avser en försäljning av en tomt på Mellby verksamhetsområde och en tomt om 0,1 miljoner kronor på Veinge Åringsvägen bostadsområde.

För att iordningsställa mark för försäljning samt iordningsställa anläggningarna på allmän platsmark har det investerats 5 040 tusen kronor under 2023. Största delen på verksamhetsområden har kostnadsförts till Hishults industriområde med 527 tusen kronor och Våxtorps industriområde med 349 tusen kronor. På bostadsområdet Östra Nyby har det skett ett inköp av mark på om 3 000 tusen kronor samt ytterligare investeringsutgifter om totalt 650 tusen kronor. Investeringsutgifterna handlar främst om kartläggning av markförhållanden och kostnader från lantmäteriet.

Resultat och balanseffekter på 2023 års räkenskaper

Exploateringsverksamheten har under 2023 inte haft någon resultatpåverkan. I samband med bokslutet 2023 aktiverades 161 tusen kronor till kommunens anläggningstillgångar på balansräkningen för iordningsställande av allmän platsmark.

48 tusen kronor har aktiverats på Nyby verksamhetsområde och 113 tusen kronor på bostadsområdet i Våxtorp.

Under 2023 har inga justeringar från markreserven gjorts och inte heller några nedskrivningar av exploateringstillgångens värde.

Totalt uppgår exploateringsomsättningstillgångarna i kommunens balansräkning till 71 002 tusen kronor (67 091 tkr 2022). Verksamhetsområden är bokförda till 49 272 tusen kronor (48 965 tkr 2022) och bostadsområden till 21 730 tusen kronor (18 126 tkr 2022).

Exploateringsredovisning balansräkning

Exploateringsområden, tkr	Ingående Balans 2023	Aktiverade Kostnader	Såld mark/ tomter	Nedskrv. Omklass.	Överflytt anlägg.	Över- skott till RR	Utgående Balans 2023
Verksamhetsområden							
Mellby etapp 1	5 706	130	-833				5 003
Mellby etapp 2	22 220	49					22 269
Mellbystrands centrum	7 706						7 706
Nyby verksamhetsområde	12 896	108			-48		12 956
Veinge industriområde	437	26					463
Hishults industriområde	0	527					527
Våxtorps industriområde	0	349					349
Delsumma	48 965	1 189	-833	0	-48	0	49 272
Bostadsområden							
Veinge Åringsvägen	122		-135				-13
Veinge öster	113	90					203
Ysby	-73						-73
Östra Nyby etapp 1	5 759	531					6 290
Östra Nyby etapp 2	0	3 119					3 119
Våxtorp östra	491	113			-113		491
Haga bostadsområde	11 714						11 714
Delsumma	18 126	3 852	-135	0	-113	0	21 730
Summa exploatering	67 091	5 040	-968	0	-161	0	71 002

Exploateringsredovisning- investeringsverksamhet

	Utfall Nettoinvest- eringar 2022	Urspr.budget 2023	Ombudg fr föreg. år	Nya proj/ till anslag	Årsbudget 2023	Utfall 2023	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen							
Exploateringsverksamhet							
Exploatering verksamhetsomr. (inkomst)	-1859	-9 200		5 700	-3 500	-833	-2 667
Exploatering verksamhetsomr. (utgift)	1292	31 330		-24 350	6 980	1 189	5 791
Exploatering bostadsomr. (inkomst)	-604	-6 760		6 170	-590	-135	-455
Exploatering bostadsomr. (utgift)	134	42 650		-32 950	9 700	3 852	5 848
Delsumma	-1 037	58 020	0	-45 430	12 590	4 072	8 518

Resultat- och balansräkning avfallsverksamhet

(Miljoner kronor)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter	1	46,7	44,9
Verksamhetens kostnader	2	-38,8	-36,9
Avskrivningar	3	-7,1	-7,2
Verksamhetens nettokostnader		0,8	0,8
Finansiella kostnader	4	-0,8	-0,8
Årets resultat		0,0	0,0
Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5	51,4	53,7
Inventarier och maskiner	6	27,2	29,4
Summa anläggningstillgångar		78,6	83,1
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar	7	10,3	0,5
Fordran avfallskollektivet	8	2,5	3,4
Summa omsättningstillgångar		12,8	3,9
SUMMA TILLGÅNGAR		91,4	87,0
Eget kapital, avsättningar och skulder		2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital		0,0	0,0
varav årets resultat		0,0	0,0
Avsättningar			
Avsättning deponi	9	9,8	9,4
Skulder			
Avräkning mot kommunen	10	76,3	73,0
Kortfristiga skulder	11	5,3	4,6
Summa skulder och avsättningar		91,4	87,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		91,4	87,0

Noter avfallsverksamhet

Not 1 Verksamhetens intäkter (mkr)	2023	2022
Renhållningsavgifter	39,0	35,2
Tippavgifter	1,6	1,6
Slamtömningsavgifter	3,5	3,3
Övriga intäkter	3,5	5,2
Underuttag/överuttag	-0,9	-0,4
Summa	46,7	44,9

Not 2 Verksamhetens kostnader (mkr)	2023	2022
Personalkostnader inkl arbetgivaravg. och pension	5,1	4,6
Entreprenader, köp av verksamhet	27,7	26,6
Övriga tjänster	0,5	0,5
Övriga verksamhetskostnader	3,8	4,0
Marknadsföring/reklam	0,0	0,0
Förvaltningsersättning	1,3	1,3
Avsättning deponi. Sluttäckning	0,4	0,0
Underuttag/överuttag	0,0	0,0
Summa	38,8	36,9

Not 3 Avskrivningar (mkr)	2023	2022
Avskrivningar mark, byggnader och tekniska anläggningar	2,4	2,3
Avskrivningar inventarier och maskiner	4,7	4,8
Summa	7,1	7,2

Anläggningstillgångarna skrivs av enligt den förväntade fysiska nyttjandeperioden.

Avskrivning görs med lika stora belopp över perioden, enligt metoden för rak linjär avskrivning.

Följande avskrivningstider används:

	År	Procent	Procent
Inventarier och maskiner	7-10	10-14	10-14
Lakvattenhantering	33	3	3
Omlastningsstation	33	3	3
Dagvattenhantering	50	2	2

Not 4 Finansiella kostnader (mkr)	2023	2022
Internränta-räntesats	1,0%	1,0%
Internränta	0,8	0,8
Summa	0,8	0,8

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mkr)	2023	2022
Ingående värde	53,7	54,4
Anskaffning	0,1	1,7
Försäljning	0,0	0,0
Avskrivningar	-2,4	-2,3
Summa	51,4	53,7
Ackumulerat anskaffningsvärde	73,6	73,6
Ack avskrivningar	-22,2	-19,8
Ack nedskrivningar	0,0	0,0
Summa	51,4	53,7

Not 6 Inventarier och maskiner (mkr)	2023	2022
Ingående värde	29,4	33,9
Anskaffning	2,5	0,4
Försäljning	0,0	0,0
Avskrivningar	-4,7	-4,8
Summa	27,2	29,4
Akkumulerat anskaffningsvärde	50,8	48,2
Ack avskrivningar	-23,5	-18,8
Ack nedskrivningar	0,0	0,0
Summa	27,2	29,4
Not 7 Kundfordringar	2023	2022
Kundfordringar	10,3	0,5
Summa	10,3	0,5
Not 8 Fordran avfallskollektiv	2023	2022
Underutttag avfallskollektivet	2,5	3,4
Summa	2,5	3,4
Not 9 Avsättning deponi	2023	2022
Ingående avsättning	9,4	9,4
Årets avsättning	0,4	0,0
Summa	9,8	9,4
Not 10 Avräkning mot kommunen	2023	2022
Skuld mot kommunen för täcka kapitalunderskott	76,3	73,0
Summa	76,3	73,0
Not 11 Kortfristiga skulder	2023	2022
Källskatt	0,1	0,1
Arbetsgivaravgifter	0,1	0,1
Pensioner, tjänstepension	0,1	0,1
Löneskatt, tjänstepension	0,0	0,0
Semesterlöneskuld	0,3	0,3
Överutttag avfallskollektivet	0,0	0,0
Leverantörsskulder	1,9	1,3
Upplupna kostnader	2,8	2,7
Summa	5,3	4,6

Resultat- och balansräkning VA-verksamhet

(Miljoner kronor)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter	1	75,1	66,6
Verksamhetens kostnader	2	-53,3	-45,8
Avskrivningar	3	-18,1	-17,3
Verksamhetens nettokostnader		3,7	3,5
Finansiella kostnader	4	-3,7	-3,6
Årets resultat		0,0	0,0

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	5	392,5	376,5
Summa anläggningstillgångar		392,5	376,5
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar	6	18,0	7,2
Avräkningsfordran LBVA	7	18,0	7,2
Summa omsättningstillgångar			
SUMMA TILLGÅNGAR		410,5	383,7

Eget kapital, avsättningar och skulder		2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital		0,0	0,0
varav årets resultat		0,0	0,0
Skulder			
Avräkning mot kommunen	7	325,2	292,7
Förutbetalad anslutningsavgift	8	72,4	67,6
Kortfristiga skulder	9	12,9	23,4
Summa skulder		410,5	383,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		410,5	383,7

Noter VA-verksamhet

Not 1 Verksamhetens intäkter (mkr)	2023	2022
Brukningavgifter	57,3	56,1
Överuttag VA-kollektivet	13,1	6,4
Anslutningsavgifter	8,5	7,3
Periodisering av anslutningsavgifter	-4,8	-3,9
Övriga intäkter	0,9	0,8
Summa	75,1	66,6

Not 2 Verksamhetens kostnader (mkr)	2023	2022
Personalkostnader		
Anläggnings- och underhållsmaterial	0,2	0,4
Entreprenad, köp av verks	51,8	43,2
Övriga kostnader	1,3	2,3
Underuttag VA kollektivet 2022	53,3	45,8
Summa		

Not 3 Avskrivningar (mkr)	2023	2022
Anläggningar	18,1	17,3
Summa	18,1	17,3

Anläggningstillgångarna skrivs av enligt komponentavskrivningar över den förväntade fysiska nyttjandeperioden.

Avskrivning görs med lika stora belopp över perioden, enligt metoden för rak linjär avskrivning.

Följande avskrivningstider används:

	År	Procent
VA-ledningar	50	2
Spillvattenledningar	50	2
Dagvattenledningar	50	2
Serviser	50	2
Maskininstallationer	15	7
Elarbeten	15	7
Pumpar	15	7
Byggnader	33	3
IT-utrusning	5	20
Övrigt mindre material	10-15	7-10
UV-aggregat	15	7
Anläggning/ledning	25	4

Not 4 Finansiella kostnader	2023	2022
Internränta %	1,0%	1,0%
Internränta (mkr)	3,7	3,6
Summa	3,7	3,6

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mkr)	2023	2022
Ingående värde	376,5	362,6
Anskaffning	34,1	32,2
Försäljning	0,0	0,0
Avskrivningar/nedskrivning	-18,1	-18,3
Summa	392,5	376,5
Akkumulerat anskaffningsvärde	604,2	570,1
Akkumulerat avskrivningar/nedskrivningar	-211,7	-193,6
Summa	392,5	376,5
Not 6 Kundfordringar	2023	2022
Anläggningsavgift	1,0	1,6
LBVA konsumtionsavgifter	17,1	5,6
Summa	18,0	7,2
Not 7 Avräkningsfordran mot kommunen	2023	2022
Avräkning kommunen för att täcka kapitalunderskott	325,2	292,7
Summa	325,2	292,7
Not 8 Förutbetalda anläggningsavgifter	2023	2022
Ingående avsättning	67,6	63,7
Årets avsättning	4,8	3,9
Summa	72,4	67,6
Not 9 Kortfristiga skulder		
Från och med 2013 redovisas överuttag av brukaravgifterna som en kortfristig skuld		
	2023	2022
Ingående överuttag VA-kollektivet	22,8	29,5
Årets över/under uttag VA-kollektivet	-13,3	-6,7
Delsumma	9,4	22,8
<i>Övriga kortfristiga skulder</i>		
Avräkning LBVA	3,5	0,3
Leveratörskulder	0,0	0,3
Delsumma	3,5	0,6
Summa kortfristiga skulder	12,9	23,4

Kommunfullmäktige

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	0	0
Kostnader	2 306	2 324
Nettokostnad	2 306	2 324
Årsbudget, netto	2 380	2 845
Avvikelse	+74	+521

Verksamhetsområde

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande församling. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell karaktär eller av större vikt för kommunen. Exempel på detta är mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verk-samhetsformer samt ansvarsfrihet för nämnderna.

Fullmäktige har två ordinarie beredningar, demokrati- och organisationsberedningen samt valberedningen. Fullmäktige har 41 direktvalda ledamöter. Mandatfördelningen mellan partierna för innevarande valperiod, 15 oktober 2022 till 15 oktober 2026, är:

Arbetarpartiet Socialdemokraterna (S)	8	Medborgerlig Samling (MED)	4
Centerpartiet (C)	6	Miljöpartiet de gröna (MP)	1
Kristdemokraterna (KD)	3	Moderata Samlingspartiet (M)	7
Laholmspartiet (LP)	1	Sverigedemokraterna (SD)	8
Liberalerna (L)	2	Vänsterpartiet (V)	1

Årets verksamhet

Fullmäktige har under året haft elva sammanträden. Kommunfullmäktige har valt att återinföra demokrati- och organisationsberedningen som består av en ledamot och ersättare från varje parti som är representerat i fullmäktige. Beredningen har under året arbetat med revidering av fullmäktiges vision och målområden samt den politiska organisationen.

Bland fullmäktiges viktigare ärenden under året finns, förutom beslut om budget och ansvarsprövning av nämndernas verksamhet, bland annat:

- Detaljplan för särskilt boende och förskola i Våxtorp.
- Beställning av ombyggnation av förskola i Mellbystrand.
- Beställning av ny förskola i Laholms tätort.
- Vision 2050 och målområden 2024-2027
- Översyn av kommunens organisation
- Detaljplan för Mellby industriområde
- Förvärv av badplatsen i Skogaby
- Beställning av ombyggnad av Vallbergaskolans kök och matsal
- Beställning av ombyggnad av Parkskolan
- Detaljplan för Mellbystrands centrum

Fullmäktige beslutar årligen om ekonomiskt bidrag (partistöd) till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Under innevarande mandatperioden har tio partier representerats i fullmäktige. Partistödet omfattar dels ett grundstöd som utges till varje parti, dels ett mandatstöd för varje ledamotsplats som partierna har i fullmäktige. Grundstödet har under 2023 uppgått till 26 250 kronor och mandatstödet till samma belopp.

Ekonomiskt utfall

Det ekonomiska utfallet för 2023 avviker från budget med +521 000 kronor. Den största delen av överskottet beror på ej utbetalt partistöd.

Framtiden

Arbetet med att aktualisera och ta ställning till kommunens översiktsplan blir mer och mer viktigt för att kunna jobba mer samordnat och strategiskt inom kommunen med en rad olika frågor. Översiktsplanen berör alla nämndernas ansvarsområden, från skolfrågor till drift och kommer att vara avgörande för kommunens kommande satsningar. Den ekonomiska hållbarheten blir ännu viktigare för att kommunen ska klara sina åtaganden framöver utan att behöva minska på kvaliteten. Här kommer den politiska viljan att prövas för att kunna uppnå effektivisering och hållbarhet framöver.

Kommunfullmäktige har gett tydliga uppdrag till nämnderna om att se över sina verksamheter och kostnader för att göra besparingar de kommande åren. Detta är en svår uppgift att hantera som kräver prioriteringar och tuffa beslut.

Kommunstyrelsen

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	25 383	26 723
Kostnader	114 811	117 634
Nettokostnad	89 428	90 910
Årsbudget, netto	92 820	103 710
Avvikelse	+3 392	+12 800
Investeringar (tkr)		
Nettoinvestering	11 578	14 217
Årsbudget, netto	46 800	32 610
Avvikelse	+35 222	+18 393

Verksamhetsområde

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och förbereder ärenden till kommunfullmäktig. Kommunstyrelsen har tillsammans med de olika nämnderna ansvar för att genomföra kommunfullmäktiges beslut. I kommunstyrelsens verksamhetsområde ingår ansvar för enheterna i kommunstyrelsens förvaltning; ekonomi, kansli och kontorsservice, IT, säkerhet, HR och lön, kommunikation och näringsliv.

Årets verksamhet

Den 1 januari tillträdde de nyvalda nämnderna och styrelsen. Kommunstyrelsens förvaltning har genomfört utbildning för samtliga förtroendevalda i kommunen. Samtliga iPads till alla förtroendevalda har också bytts ut.

I den budget som kommunfullmäktige godkände i november 2022 ingick dels att 10 miljoner kronor skulle sparas under 2023, dels 35 miljoner kronor under 2024. Kommunstyrelsen och dess förvaltning har under årets inledande månader fått lägga mycket kraft på att hantera dessa utmaningar.

Kommunstyrelsens ekonomiska resultat härrör främst från vakanta tjänster och lägre IT-kostnader än budgeterat.

I maj beslutade kommunfullmäktige om ny politisk organisation. I juni beslutade personal- och organisationsutskottet att avveckla kultur- och utvecklingsförvaltningen. Genom att reducera förvaltningsorganisationen förväntas kommunen spara ca 6 miljoner kronor från och med 2024. Kommunstyrelsen och dess förvaltningen har efter fullmäktiges beslut fått arbeta med implementeringen av den nya organisationen. Det gäller såväl den politiska organisationen och former för samverkan mellan nämnderna som förvaltningsorganisationen.

Vidare har kommunstyrelsens arbetat med att samordna implementeringen av målområdesarbetet efter kommunfullmäktiges beslut om reviderad vision med tillhörande målområden.

Under hela 2023 har såväl förvaltningen som kommunstyrelsens ledamöter och ersättare arbetat med utformningen av ny översiktsplan. Vid merparten av kommunstyrelsens sammanträden har olika frågor kopplade till översiktsplanen behandlats.

Säkerhetsläget i omvärlden är fortsatt instabilt. Kontinuitetsplanering, civilt försvar, krigsplacering och brottsförebyggande arbetet har haft högt fokus under året. Även på IT-säkerhetsområdet har insatser genomförts. En utbildning i informationssäkerhet gick ut till alla anställda under oktober. Under hösten lanserades även WizePass som säker identifierare till kommunens olika IT-system.

WizePass kan hantera flera användare i samma app/enhet, använda samma identifieringsmetod för flera tjänster, minskar sårbarheter och risk för hackerattacker och koppla ihop identifieringen med anställning.

Ekonomiskt utfall

Kommunstyrelsen visar på ett överskott med 12 800 tusen kronor jämfört med budget. I uppföljning 2 redovisade styrelsen ett överskott om 6 380 tusen kronor. Det förbättrade resultatet mot prognosen ligger främst på att vakanta tjänster inte blev tillsatta som tänkt samt att IT:s överskott blev större än förväntat. Övriga delar av överskottet förklaras bland annat av flera vakanta tjänster, till exempel inom bemanningsenheten och kanslienheten.

IT-enheten har ett överskott totalt med 3 375 tusen kronor. Av dessa är 900 tusen kronor avvikelser mot budgeterade kapitalkostnader, 500 tusen kronor på vakanta tjänster och resterande på övriga IT-kostnader som licenser, program och minskning av inköp av datorer och mobiler.

Framtiden

Under det senaste året har först inflationen och därefter räntorna stigit. Arbetslösheten har stått emot under 2023 men nu märks konjunktur nedgången av i Laholm genom färre nybyggnationer och fler arbetslösa. Detta kommer medföra att inflationen sjunker tillbaka och räntan kommer att sänkas under året. För att möta kostnadsökningen inom kommunsektorn har kommunfullmäktige beslutat om besparingar om först 35 miljoner kronor och sedan ytterligare 6,5 miljoner kronor som ska verkställas 2024.

En del av besparingen verkställs genom den nya förvaltningsorganisationen som kommunfullmäktige har beslutat om. Därutöver kommer bemanningen att dras ned på kommunikations- och näringslivsenheterna. Organisation som trädde i kraft den 1 januari 2024 ska nu formeras. Bland annat ska ett nytt sätt att arbeta med kommunens måluppfyllelse med ett integrerat hållbarhetsperspektiv i planering och uppföljning implementeras.

I omvärlden pågår Rysslands krig mot Ukraina och Israels krig efter Hamas terrorattack. I november kommer USA att genomföra presidentval. Dessa händelser kommer att påverka Laholms kommun, frågan är bara hur. Den 9 juni är det val till EU-parlamentet. Klart är att EU-lagstiftningen har stor påverkan på kommunernas uppdrag. I det mer praktiska och korta perspektivet kommer vårens EU-val att ta mycket personalresurser och tid i anspråk.

Under 2023 har flera kommuner och företag utsatts för olika IT-attacker. Även Laholms kommun utsätts dagligen för olika IT-attacker. Kommunens IT-enhet märker att antalet försök att ta sig igenom kommunens brandväggar ökar. Än så länge har kommunen inte drabbats nämnvärt av attackerna. Men risken för att även Laholm kommer att drabbas är hög.

Barn- och ungdomsnämnden

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	86 637	86 576
Kostnader	673 397	729 867
Nettokostnad	586 760	643 291
Årsbudget, netto	571 585	624 920
Avvikelse	-15 175	-18 371
Investeringar (tkr)	2022	2023
Nettoinvestering	4 648	3 706
Årsbudget, netto	7 325	4 700
Avvikelse	+2 667	+994

Verksamhetsområde

Barn- och ungdomsnämndens verksamhetsområde omfattas av följande:

- Kommunens uppgifter inom skolväsendet som huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola och grundsärskola samt fritidshem,
- Annan pedagogisk verksamhet
- Prövning av ärenden om godkännande av enskild som huvudman för förskola och i vissa fall för fritidshem.
- Tillsyn över fristående förskolor och fritidshem samt över bidragsberättigad pedagogisk omsorg.

Årets verksamhet

I juni fastställdes den planerade omorganisationen där nämnden bland annat tillförs ansvar för all utbildning inom skolväsendet. Omorganisationen har under året medfört att resurser behövt omprioriterats, vilket fått negativa effekter på tidigare planerade insatser. Förvaltningen har under hösten prioriterat möten för alla chefer inom den nya utbildningsförvaltningen med fokus på det gemensamma uppdraget att utveckla en kvalitativ utbildningsorganisation för barn och elever i Laholms kommun från förskolan till vuxenutbildningen.

Ansträngt ekonomiskt läge

Årets verksamhet har utöver omorganisationen präglats av åtgärder för att komma till rätta med de besparingar motsvarande 10 mnkr som kommunfullmäktige beslutat om avseende nämnden samt den åtgärdsplan som upprättats med anledning av nämndens budgetunderskott. Bland annat har den kvälls, natt och helgöppna barnomsorgen "nattis" avvecklats vid årsskiftet 23/24 och minskningar i tjänster inom ledning och administration genomförts.

Ojämnt tryck efter förskoleplatser

Under våren 2023 var det ett högt tryck på förskoleplatser en tillfällig förskola öppnades. Läget vände snabbt och från sommaren 2023 har vi tomma platser. Att inte fylla upp platserna medför ekonomiska utmaningar då verksamhetens finansiering är knutet till antal barn.

Riktade insatser har satt nyanlända och flerspråkigas lärande på agendan.

Under 2023 avslutades det fleråriga skolverksfinansierade projektet. Det är mycket som har åstadkommit i projektet men också mycket att ta vidare, förvalta och vidareutveckla. Bland annat har projektet möjliggjort nya förhållningssätt och arbetsmetoder inom stora delar av nämndens ansvarsområde

Samverkan Båstad

I november 2022 upprättades en avsiktsförklaring mellan Båstads och Laholms kommuner gällande utbildningsverksamheter. Förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunernas utbildningsförvaltningar har kartlagt behov av och möjligheter till samarbete mellan kommunerna. Respektive utbildningsnämnd har lämnat över ett förslag där kommunstyrelsen i de båda kommunerna har att besluta om ifall samarbetet ska realiseras eller avslutas.

Nytt verksamhetssystem

Implementeringen av verksamhetssystemet Edlevo som ersätter IST Extens har varit ett omfattande arbete under året. Införandet medför både nya möjligheter och utmaningar för inmatning, uppföljning och analys av exempelvis betyg, och underlag för fakturering och volymer.

Ny struktur för systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet i förvaltningen har en ny struktur och implementering av modellen pågår. Parallellt förs samtal om skillnader och likheter med den struktur som finns inom de tillkommande verksamheterna i omorganisationen.

Tillägg i skollagen

Den 2 juli infördes ändringar i skollagen som syftar till att stärka elevhälsan. Tilläggen innebär bland annat att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och i samverkan med lärare och övrig personal.

Överenskommelsen om tal och språk/läs och skriv

Överenskommelsen innebär att Region Halland ansvarar för utredning och insatser för barn och unga med tal- och språksvårigheter och att varje halländsk kommunal skolhuvudman ansvarar för utredning och insatser för barn och elever med allmänna och specifika läs- och skrivsvårigheter.

Fastigheter

I maj beslutade kommunstyrelsen om beställning av ny förskola i anslutning till Glänningeskolan. Förskolan bedöms stå klar år 2026 och skapar förutsättningar för att ersätta äldre skolenheter och förbereda området för planerad nybyggnation. Samtidigt pågår även olika förberedelser för ytterliga nybyggnationer. Detta beskrivs ytterligare i nämndens lokalbehovsplan.

Ekonomiskt utfall

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett resultat om -18 371 tkr för 2023. Vid årets slut har intäkterna blivit drygt 15 000 tkr högre än budget, vilket i stora drag består av statsbidrag +6 200 tkr, barnomsorgsavgifter +2 300 tkr, försäljning av platser i skolformerna till annan kommun +2 400 tkr, tilläggsbelopp + 1 200 tkr samt några mindre delar.

Kostnaderna blev drygt 33 400 tkr högre än budget vilket motsvarar 4,8 % jämfört med budget. Den största avvikelser återfinns inom personalkostnader 23 900 tkr trots anpassningar i personalgrupperna under året.

Framtiden

Arbetet med att sätta ihop en ny nämnds- och förvaltningsstruktur efter den genomförda omorganisationen fortsätter under 2024. Bland annat behöver nämnden och dess verksamheter utveckla sin kunskap inom nya områden och en ny gemensam kultur med nya samarbetsformer byggas i förvaltningen.

När nämnden och förvaltningen nu går in i en ny organisation är det viktigt att se de möjligheter en hel utbildningsnämnd kan ge förutsättning för och fortsätta processen med att skapa goda möjligheter för barns och elevers utveckling och lärande.

Fortsatt ansträngt ekonomiskt läge

Det ansträngda ekonomiska läget kommer fortsätta påverka nämnden och dess verksamheter under kommande år. Nämnden kommer troligen åläggas nya sparbetning och under årets första månader läggs förutsättningarna för hur läget ser ut utifrån 2023 års underskott och vilka anpassningar som behöver göras utifrån det.

Anpassning av förskolan

Den senaste befolkningsprognosen visar att antal barn i förskolan fortsätter minska vilket medför ytterligare behov av anpassning av verksamheten under 2024. Läget kan snabbt ändras och nämnden behöver därför följa utvecklingen noga framöver.

Den globala pandemins långsiktiga effekter

Den globala pandemin förstärkte flera av de utmaningar som redan fanns i skolväsendet. De elever som redan hade svårigheter med sin skolgång bedöms ha drabbats hårdast av pandemin, i synnerhet när hemmiljön fick större betydelse vid undervisning på distans, vilket bland annat uppmärksammats av Skolverket. Därför finns det fortsatt behov för att kompensera eventuella kunskapsstapp och stärka elevhälsouppdraget.

Nästa steg utifrån projektet riktade insatser

Nämnden behöver under 2024 planera för hur nya kunskaper och kompetenser kan tas till vara och vidareutvecklas.

Regionala samverkansavtal gymnasieskola och vuxenutbildning

Utifrån avtalet kommer Laholms kommun gå in i skarp samverkan med övriga gällande planering och dimensionering av utbildningar inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Under 2024 ser nämnden ett behov av att ingå nya sekundära samverkansavtal med Båstads kommun gällande gymnasie- och vuxenutbildning.

Implementering av ämnesbetygsreformen "Gy25"

Under 2024 och första halvan av 2025 kommer implementeringen vara en prioriterad fortbildning för rektorer, bitr. rektorer, lärare och annan pedagogisk personal på gymnasiet och vuxenutbildningen. Nämnden kommer att få kontinuerlig uppföljning kring införandet av Gy25.

Nästa steg för samverkan med Båstad

Under 2024 beslutar respektive kommuns kommunstyrelse om arbete ska fortsätta utifrån utarbetade förslag inom ramen för tidigare upprättad avsiktsförklaring, vilken beskrivs ytterligare under avsnittet sammanfattning av årets verksamhet.

Säkerhetsläget och beredskap

Det förändrade säkerhetsläget i vår omvärld och händelser i och kring utbildningsverksamheter tillsammans med ökade risken för störningar i bland annat infrastruktur och energiförsörjning medför fortsatta insatser.

Kultur- och utvecklingsnämnden

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	51 879	47 427
Kostnader	289 530	301 295
Nettokostnad	237 651	253 868
Årsbudget, netto	241 735	258 030
Avvikelse	4 084	4 162
Investeringar (tkr)		
Nettoinvestering	1 409	1 113
Årsbudget, netto	16 810	17 500
Avvikelse	15 401	16 387

Verksamhetsområde

Kultur- och utvecklingsnämndens verksamhetsområde består av gymnasieutbildning, vuxenutbildning, kulturskola, bibliotek, fritid, kultur, turism, arbetsmarknadsinsatser, mottagning nyanlända samt daglig verksamhet enligt LSS.

Årets verksamhet

Under hösten 2023 beslutades det att samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och folkhälso-nämnden skulle integreras i en gemensam förvaltning, SKF (Samhällsbyggnads, kultur – och folkhälsoförvaltningen) från och med 2024.

Under det gångna året har fokus legat på flera områden. För det första har det varit en betoning på utbildningsinitiativ och att låta nämnden bli bekant med den förvaltning som ansvarar för dess verksamhetsområden. Utöver detta har det varit en pågående process för att omorganisera nämnd- och förvaltningsstrukturen inom kommunen, samt att undersöka möjligheterna till besparingar. Detta har tagit mycket tid och utrymme i anspråk vilket påverkat utvecklingstakten, dock har nämnden och medarbetarna i förvaltningen visat på ett fantastiskt engagemang och sett potentialen i att ytterligare effektivisera verksamheten och därigenom möjliggöra fortsatt utveckling.

Kultur- och utvecklingsnämnden ser att en stor andel av nämndens önskade effekter utvecklas i rätt riktning. Utfallet för nämndens bidrag till uppfyllelse av de kommunövergripande resultat-målen är god, men det finns utmaningar särskilt kopplat till effekter inom målområdet barn- och ungas psykiska hälsa. Kopplat till detta ökar antalet individer i KAA.

Även under 2023 har arbetet med individer under massflyktsdirektivet varit påtagligt. Fastigheten Hällebäckshus, i vilken alla individer under massflyktsdirektivet blev placerade, brann i början av året vilket ledde föranledde ett intensivt arbete med omplacering till nya, möblerade boenden i kommunen.

För att skapa utrymme för ökat elevantal på Våxtorpskolan har biblioteket lämnat sina lokaler i Våxtorp vilka ersätts av bokbuss vilket medfört minskad tillgänglighet till biblioteksservice i väntan på att en ny permanent lösning är på plats. Den minskade tillgängligheten visar sig också i besöksstatistiken för biblioteket.

Under 2023 har flera processer pågått inom området digitalisering inom förvaltningen. Inom gymnasieskolan, vuxenutbildningen och det kommunala aktivitetsstödet (KAA) infördes det administrativa verksamhetssystemet Edlevo, i samverkan med barn- och ungdomsförvaltningen.

Ekonomiskt utfall

Kultur- och utvecklingsnämndens (KUN) resultat för 2023 uppgår till 4 161 tkr vilket är 1,7 mkr högre än prognosen i samband med Uppföljning 2, som bedömde ett årsresultat om 2 446 tkr.

Nämndens intäkter överstiger budgeten med närmare 1,4 mkr samtidigt som kostnader är 2,8 mkr lägre än budgeterat.

De största avvikelserna redovisas enligt följande:

Fritidsenheten har genomgått omorganisation utan betydande kostnadsförändringar. Pandemiårens intäktsbortfall har påverkat resultaten negativt, men enheten har delvis balanserat det genom kostnadsminskningar. Trots ett förväntat underskott på -540 tkr visar årets resultat på ett underskott om -881 tkr.

Kvalitet-och serviceenheten hade budget för flera kostnader, inklusive IKE, anpassad gymnasieskola, EHT och administrativa resurser. Årets blev resultat 1 792 tkr.

Inom arbetsmarknadsenheten har stora förändringar skett, vilket påverkade kostnadsutvecklingen då gamla uppdrag ersattes av nya. Finansieringen skedde genom kommunala anslag, försäljningsintäkter, projektfinansiering och ersättningar från Arbetsförmedlingen. Externa regelverk förändrades vilket påverkade enhetens arbete och kostnader. Förra årets nettokostnad minskade på grund av personalomställningar. Arbetet fortsatte med att implementera nya arbetssätt under 2023, vilket genererade överskott genom effektivare resursanvändning och uteblivna rekryteringar. Prognosen visade på ett överskott om 1 080 tkr, men resultatet förbättrades till 2 142 tkr på grund av nya vakanser och lägre driftskostnader.

Förändringar i personalstyrkan på vägledning har skapat kostnadsvariationer då rekryteringen är utmanande, särskilt med ökat behov under pandemin och lågkonjunkturen. Enheten övergick från extern finansiering till mer anslagsbaserad verksamhet, anpassad till nya behov och målgrupper på grund av förändringar i direktiv och kommunal. Anslaget för KAA utökades 2020 för att stödja studie- och yrkesvägledning, och har sedan dess bibehållits. Totalt redovisar enheten ett överskott på 2 774 tkr, där 2 mkr kommer från resurser tillhandahållna av Migrationsverket för evakueringen av ukrainska flyktingar, medan resterande 700 tkr är resultatet av lägre personalkostnader till följd av omorganisationen.

Framtiden

Kultur- och utvecklingsnämnden förändrades från och med 2024 till kultur- och folkhälso-nämnden med förändrade verksamhetsområden. Nämnden får bland annat ansvaret för att samordna folkhälsofrågor inom hela Laholms kommun. Detta kommer att innebära helt nya förutsättningar för det politiska arbetet inom nämnden där ledamöterna måste sätta sig in i vad och på vilket sätt verksamheter knutna till andra nämnder bidrar till folkhälsoarbetet. Kultur- och folkhälsonämnden måste skapa sig förutsättningar att bli en koordinerande nämnd som verkar genom andra istället för att vara en nämnd som verkar endast inom sitt eget beslutsmandat.

I fullversionen av nämndsredovisningen redogörs det för framtida möjligheter och utmaningar kopplat till kommunens fyra målområden.

Samhällsbyggnadsnämnden

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	30 924	64 674
Kostnader	146 934	185 132
Nettokostnad	116 010	120 458
Årsbudget, netto	115 240	126 840
Avvikelse	-770	6 382
Investeringar (tkr)		
Nettoinvestering	33 100	55 700
Årsbudget, netto	74 000	28 110
Avvikelse	40 900	27 590

Verksamhetsområde

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar bland annat för kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen, de uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet och den prövning och den tillsyn kommunen har ansvar för enligt miljöbalken. Utöver detta har samhällsbyggnadsnämnden ansvar för exempelvis avfallsplanering, transport, återvinning och bortskaffande av avfall, kommunens skyldigheter som huvudman för gator, torg, parker och andra allmänna platser. Samhällsbyggnadsnämnden svarar även för kommunens uppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor, räddningstjänsten, kommunens måltidsverksamhet, samt fordons- och transporttjänster.

Årets verksamhet

Laholms kommun har under 2023 beslutat om betydande förändringar, särskilt med avvecklingen av kultur- och utvecklingsförvaltningen. Detta resulterade i justeringar av samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden. I september överfördes ansvaret för mark- och exploatering samt översiktsplanering till kommunstyrelsens förvaltning. Under hösten beslutades det att samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och folkhälsonämnden skulle integreras i en gemensam förvaltning från och med 2024.

Miljöenheten har under 2023 tillträtt en ny miljöchef efter 1,5 års vakans. Trots ökad arbetsbelastning och tillsynsskuld genomfördes 100% av planerad tillsyn. En vattenstrateg anställdes inom befintlig ram. Miljöenheten har beviljats 140 000 kr från Omställningsfonden för att reducera sårbarheten relaterad till ensamhandläggare.

Räddningstjänsten startade under våren Ledningssystem Räddsam Halland, vilket innefattar flera räddningstjänster i Halmstad, Hylte och Laholm samt förbundet räddningstjänsten Väst som innefattar Varberg och Falkenberg. Detta initiativ är en anpassning till ny lagstiftning för att förbättra den övergripande ledningen av operativa enheter. Under året genomfördes några riktade informationsträffar för att få fler kvinnliga arbetssökanden.

Lågkonjunkturen har påverkat byggnadsenheten under 2023 och kommer fortsätta ha stor inverkan även under 2024. Även om antalet inkomna ärenden är jämförbart med föregående år, har det skett en minskning av ärenden gällande nybyggnationer av enbostadshus. Handläggningstiderna för bygglov har förbättrats och är nu inom ramen för nämndens uppsatta mål. Arbetet med tillsyn har prioriterats på nytt, och övergången till det digitala systemet Visuell styrning har påbörjats. Antalet kartbeställningar var mindre under 2023 jämfört med 2022.

Innan årsskiftet genomfördes en organisationsförändring där den tekniska enheten påbörjade drift av gata/park, driftstrategi, avfallshantering samt fordon och transport. Inom drift har förvaltningsmetoder, inklusive hållbarhetsstrategi och kvalitetskrav, tagits fram för skötsel av kommunens allmänna platser. En plan för skötselprodukter på kommunens mark förväntas vara klar i början av 2024. För offentliga lekplatser och utegym pågår renovering och utveckling. Trafiksäkerhetsplanering och hastighetsmätningar genomförs kontinuerligt. Nya taxor för allmänna platser har införts. Arbetet med att byta ut äldre armaturer till LED-armaturer har inletts. Överlämning av enskilda vägar till vägföreningar fortsätter, och cirka 5 km gator och GC-vägar har belagts under 2023.

Inom fordons- och transportverksamheten har målet ”fossilfri fordonsflotta” stött på vissa hinder. Fordonsorganisationen arbetar kontinuerligt utifrån handlingsplan för de fordon som ligger inom enhetens ansvar. Tillgång och priser på el och gas framöver ser ovisst ut och försvårar omställningen. Även tillgången på centralt upphandlade fordonsmodeller och ekonomisk lågkonjunktur, som medför svårigheter att avsätta resurser kan göra att omställningen skjuts framåt.

Under 2023 implementerade måltidsenheten flexibla menyer i förskolor och skolor, vilket innebär att köket har valfrihet att tillaga rätter baserade på en huvudråvara, vilket minskar matsvinnet. Matsvinnet minskade från 46 gr/serverad portion till 37 gr. Inom äldreomsorgen påbörjades mätning av matsvinn på alla enheter under 2023.

Måltidsenheten har arbetat med heltidsresan genom hela 2023 och fortsätter under 2024. Beställningar av livsmedel från äldreboendena är nu digitaliserade, och en intern e-tjänst har utvecklats för att hantera specialkost. Enheten har varit involverad i byggprojekt som påverkar verksamheten under 2024, vilket krävde planering av produktion och personal. Ledningen har omorganiserats, och nya arbetssätt har utvecklats.

Plan- och exploateringsenheten, som ursprungligen tillhörde samhällsbyggnadsnämndens budget 2023, övergick organisatoriskt till kommunstyrelsen från och med den 1 september. Under året har enheten fokuserat på att utveckla realistiska tidsplaner för detaljplaneprojekt och infört nya arbetssätt samt riktlinjer för bedömning av nya projekt. Planer som inte längre är relevanta har avslutats. I samarbete med driftsstrategi har två stora projekt genomförts under året: utformning av riktlinjer för laddstolpar på kommunal mark och för övertagande av huvudmannaskap inom planerade områden.

Detaljplaner för cirka 150 bostäder har nått kommunfullmäktige för antagande. Arbetet med en ny översiktsplan fortskrider enligt plan och förväntas nå samrådsbeslut i april 2024.

Ekonomiskt utfall

Nämndens resultat för 2023 blev +6 382 tusen kronor, fördelat enligt nedan.

Räddningstjänst (+822 tkr)

En del av överskottet avser kapitaltjänstkostnader på grund av ej genomförda investeringar. Lägre personalkostnader än förväntat p.g.a. färre händelser. Högre intäkter från automatlarm och utbildning.

Miljöenheten (+487 tkr)

Lägre personalkostnader än budgeterat samt överskott från intäkter och effektivare fakturering.

Byggnadsenheten (+114 tkr)

Mindre intäkter på grund av färre bygglovsärenden och lägre personalkostnader p.g.a. vakanser och föräldraledigheter, men även lägre kostnader för bostadsanpassning. Detta har sin förklaring i typen av åtgärder som sökts under året.

Drift (+3.266 tkr)

Positiv avvikelse på grund av att arbete med enskilda vägar tog fart först under hösten 2023, bland annat på grund av avsaknad av avtal, samt att man erhöll elstöd för den offentliga belysningen. En avvikelse på grund av utökade kostnader för arbetsinsatser för källsortering.

Fordon och transport (+178 tkr)

Något lägre kostnader för bilpoolen med anledning av medvetet arbete för att hålla nere driftkostnaderna och kontinuerligt se över prissättningen. Ökade kostnader för transportfordon, då antalet transportbeställningar har ökat under året.

Måltidsverksamhet (0 tkr)

Måltidsenheten redovisar ett positivt resultat som reglerades i bokslutet, det vill säga resultatet överfördes till gemensamt för kommunen. Framför allt är det intäkterna som under året varit högre än budgeterat. Det har varit fortsatt ökning på livsmedelspriser under året som genererar ett litet underskott, men som i stort hanterats genom tillförda extra medel samt korrigeringar i menyerna.

Plan- och exploatering (-658 tkr)

Högre kostnader för detaljplaner avseende konsulttjänster inom verksamheten. En del av dessa uppvägs av högre intäkter. En planarkitektstjänst har varit vakant under delar av året.

Ledning och stab (+1.082 tkr)

Lägre kostnader än budgeterat främst på grund av vakanser och sjukskrivningar som medförde omfördelningar av uppdrag under året.

Nämnd (-161 tkr)

Under första året av mandatperioden blev kostnader något högre än budgeterat främst på grund av utbildningar.

Kalkning (+424 tkr)

Arbetet utförs med fasta doserare, båt eller flyg och enskilda beslut om bidragsfinansieringsgrad finns för varje vattendrag. Arbetet med kalkning av sjöar och vattendrag har under 2023 kostat 3,6 mkr och bidrag har erhållits motsvarande 3,3 mkr.

Färdtjänst (+826 tkr)

Den slutliga kostnaden blev lägre än budgeterat, då nytt trafikavtal med Region Halland skrevs under sommaren 2023 som medförde en lägre kostnadsbild.

Framtiden

Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden fortsätter att utvecklas i hög takt. Tillsammans med kultur- och folkhälsonämnden byggs en ny förvaltning upp med ett långsiktigt, hållbart förhållningssätt.

Verksamheten arbetar med att stärka gränssnittet mellan tjänstemän och politiker samt att utveckla service- och prestationskultur. Den ekonomiska pressen kräver nya lösningar och kostnadsmedvetenhet.

Samhällsbyggnadsnämndens avfallsverksamhet

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	44 942	46 740
Kostnader	44 942	46 740
Nettokostnad	0	0
Årsbudget, netto	0	0
Avvikelse	0	0
Investeringar (tkr)		
Nettoinvestering	1 663	1 637
Årsbudget, netto	1 980	3 000
Avvikelse	317	1 363

Verksamhetsområde

Avfallsverksamheten finansieras med avgifter. Insamling, bortforsling och behandling av hushållssopor utförs av externa entreprenörer. Avfallsanläggningen i Ahla, som består av återvinningscentral, omlastningsstation och deponi, drivs i egen regi.

Årets verksamhet

Antalet besök från privatpersoner till Ahla återvinningscentral har minskat efter att inpasseringssystemet infördes under hösten 2021. Men mängden lämnat avfall är detsamma som tidigare år, vilket innebär större last per besökare.

Lakvattenreningsanläggningen har fungerat som planerat med utsläpp av renat vatten till Lagan från juni till november. Teknisk utrustning har uppgraderats och energibesparande åtgärder har genomförts, inklusive utvärdering av solcellsanvändning.

Arbetsmiljöarbetet har förbättrats med utredningar och en insatsplan för brandrisker, samt praktiska åtgärder för att öka säkerheten.

Kundtjänst för avfallsverksamheten har hanterat löpande ärenden och gett service till abonnenter. Förberedelser inför övertagande av förpackningsavfallsinsamling har krävt deltagande i seminarier och utveckling av nya rutiner.

Strategiskt arbete inom avfallsverksamheten har inkluderat upphandlingar av nytt verksamhetsystem, insamlingsentreprenörer, tömning och städning på återvinningsstationer, samt andra avtal. Förberedelser inför övertagande av ansvaret för förpackningar och återvinningsstationer har tagit mycket tid, liksom utarbetande av avfallsföreskrifter och planer, återbruks-hus och andra mindre utredningar.

Ekonomiskt utfall

Kostnaderna för telefon, sms och porto har ökat. Dels har fler abonnenter anmält sig till sms-aviseringstjänsten, dels har kostnaderna för alla telefonabonnemang ökat. Fortfarande skickas fakturor ut via fysiskt brev och portokostnaderna har ökat.

Transporterna på Ahla har blivit dyrare än det som beräknats inför året delvis beroende på längre körningar till vissa avfallsfraktioners mottagningsanläggningar. De nya avtalen är företag med längre avstånd från Ahla jämfört med tidigare. De fraktioner där detta blir tydligast kring är avseende matavfall och tryckt trä som har en lägre behandlingskostnad, och då blir det ändå bra

marginal kvar till budget sammantaget, det vill säga en ökning av transportkostnader men minskning av behandlingskostnader.

En vågcell till vågen gick sönder vilket medförde kostnad utöver budget och även kostnad för bommen ökade då en skärm fick bytas ut.

Kostnaderna för farligt avfall har ökat och utreds just nu avseende till exempel mängder och fraktioner. Avsatt driftskostnad för hjullastarna har inte räckt till, vilket delvis beror på att de har några år på nacken och flera reparationer har behövts göras. Lilla hjullastaren har bytts ut under hösten och till 2024 ska stora hjullastaren bytas ut.

Kostnaden för externa tjänster på Ahla ÅVC har blivit högre då dessa delvis täcker upp tjänst på 75% som inte tillsatts. Sammantaget täcker budget för personal och externa tjänster bemanningen på Ahla ÅVC.

Insamling av hushållsavfall har överskridit avsatt budget för detta beroende på fler abonnenter, fler kärl med förpackningsavfall som tillkommit under hösten, taggning av kärl och tömning i Gamleby.

På intäktssidan har företag deponerat en mindre mängd avfall som då genererar mindre intäkter och det har även blivit lägre ersättning för förpackningar och tidningspapper.

Ny hjullastare upphandlades och levererades i september. Budget; 2 500 tkr och kostnad; 1 563 tkr. Kompletteringar avseende deponianläggningen ÅVC Ahla, budgeterat 500 tkr och 74 tkr har nyttjats till en nöddusch i utrymmet för farligt avfall.

Framtiden

Från och med 1 januari 2024 har kommunen ansvar för insamling av förpackningsmaterial från hushåll, inklusive alla återvinningsstationer (ÅVS). Budgeten för 2024 avsätts för denna nya verksamhet, med fokus på tömning och städning av ÅVS. Beräkning av kostnader har varit utmanande på grund av flera nya områden.

Förändringen av förpackningsansvaret innebär även intäkter från statlig ersättning för insamling av förpackningsmaterial och intäkter från det insamlade materialet.

Utredning om en återbrukscentral/insamlingshus på Ahla ÅVC fortsätter och ska redovisas för beslut om genomförande under första kvartalet 2024. Arbetet med att förbättra sortering av material och att inkludera textilinsamling fortsätter, från 2025 kommer kommunen att ta på sig ansvaret att på något sätt organisera insamlingen av textilier.

Enheten planerar att byta verksamhetssystem internt, vilket förväntas ske under hösten 2024. Systemet omfattar alla abonnemang, kärl, taggar, sopkärl och sopbilars körturer, vilket kräver betydande personalresurser.

På Ahla ÅVC planeras en utbyggnad av kontorsbyggnaden med start i januari 2024. Mindre förändringar i befintliga byggnationer, som tak över glasfack och skydd för sopkärl, utreds också.

Samhällsbyggnadsnämndens va-verksamhet

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	66 642	75 089
Kostnader	66 642	75 089
Nettokostnad	0	0
Årsbudget, netto	0	0
Avvikelse	0	0
Investeringar (tkr)		
Nettoinvestering	32 000	34 091
Årsbudget, netto	58 000	56 000
Avvikelse	26 000	21 909

Verksamhetsområde

VA-verksamheterna i Laholm och Halmstad bedrivs i en gemensam organisation, i bolaget Laholmsbuktens VA AB. Verksamheten omfattar vattenförsörjning, spillvattenhantering och dag-vattenhantering. LBVA AB sköter drift och investeringar, men va-anläggningen ägs av respektive kommun.

Årets verksamhet

Övertagandet av fakturering av bruksavgifter från Halmstads Energi och Miljö är nästan klart, med systemet i drift och de första fakturorna utfärdade. Dock kvarstår mindre delar innan projektet kan betraktas som klart.

Vattenproduktion

Förbättringar har gjorts på Skottorps Vattenverk för att förbättra vattenkvaliteten. Tillbyggnaden är klar. Upphandling av tillhörande avhärdnings anläggningen är klar. Delprojektet planeras att vara på plats till sommaren.

Avloppsrensning

Under det senaste året har Laholm och Halmstad bytt system för vattenrening. Knäreds avloppsreningsverk har installerat utrustning för att förtjocka slam och förbättrat arbetsmiljön. Sista installationsarbetet gällande gasmotor på Ängstorps avloppsreningsverk pågår. Även asfaltering av ytor och installation av brandspjäll är under utförande.

Huvudledningar

Projektet för anslutning av Magnussons potatis och närliggande fastigheter till det allmänna VA-systemet är nu avslutat. På grund av den komplexa geologin har försöken att borra för att dra in ledningen under Lagan i Laholm misslyckats. Entreprenör och myndigheter utforskar nu alternativa metoder och platser för att lösa problemet.

Exploatering

Enligt ett beslut från Kommunfullmäktige i Laholm från den 17 december 2019 ska allt avloppsvatten från bebyggelsen integreras i det allmänna avloppssystemet. Området för dricks-vatten kommer att följa samma omfattning som avloppssystemet. Projektet är nära slutförande av de arkeologiska undersökningarna, även om vissa områden kommer att undersökas ytterligare i samband med entreprenadarbetet. Beräknad start för projektet är våren 2024.

Förnyelse av befintliga ledningsnät

Ett projekt vid Strandridarevägen i Skummeslöv, avslutat under 2023, säkrade en viktig dricksvattenledning som tidigare hade problem med vattenläckor.

Under 2023 påbörjades tillskottsvattenutredningar i Genevad med fokus på flödesmätningar och TV-inspektioner av spillvattennätet.

Arbetet med att kvantifiera och beskriva förnyelsetakten på ledningsnätet, kopplat till Svenskt Vattens hållbarhetsindex (HBI), påbörjades under hösten.

Utbyggnad av dagvatten

Dagvattenhanteringens fokus är på kustområdet. Inväntar utredning om huvudmannaskap. Utredning avseende skyfallskartläggning för VA-anläggningar i samband med framtagande av vattentjänstplan pågår. För att kunna fortsätta dagvattensanering längs kusten krävs att kommunen har råddighet över gatorna. Inaktiva vägföreningar gör att det saknas motpart. Att huvudmannaskapet av vägarna övergår till kommunalt är troligen bästa vägen att få framfart. Utredningen om övertagande av gatorna ligger inom frågor för mark och exploatering i Laholms kommun. Laholms kommun och LBVA jobbar nu aktivt med utredningen.

Ekonomiskt utfall

Den totala investeringsbudgeten för Laholm är 55,5 mkr för 2023. Utfallet blev 36,1 mkr, vilket är något högre än 2022. Prognosen för 2023 var 39,0 mkr. Den totala differensen mellan utfall och budget/prognos (ca 17,5 mkr) gällande vattenproduktion beror framför allt på att ombyggnaden av Skottorps vattenverk blev tre gånger dyrare än 51 (51) beräknat när upphandling gjorts.

Utöver detta är det en differens gällande huvudledning, vilket framför allt är kopplat till behovet av att överföringsledningar inte blev så stort som planen var för två år sedan när budgetramen lades, samt att projekten gällande överföringsledningar Skogaby-Ahla och Edenberga-Ränneslöv samt Mellby biodammar är fördröjda i processen på grund av ledningsrätter och arkeologi.

Verksamhetens driftkostnader har ökat jämfört med 2022, främst på grund av högre elkostnader och ökade skatter för lagerhållare. Kostnadsökningar inkluderar även inköp av vattenmätare och tidskrivningskostnader. En felaktig portokontering kommer att justeras mellan VA-kollektiven under 2024.

Konsultkostnaderna har minskat något som en del av åtgärder för att kontrollera kostnadsutvecklingen. Trots ökade leverantörspriser är kemikaliekostnaderna lägre än 2022 på grund av effektivare användning. Totalt sett är verksamhetens kostnader högre än budgeten, främst på grund av elkostnader och arbete för VA Laholm.

Framtiden

Under 2023 har det varit många projekt på gång, och vissa av dem kommer att fortsätta in i 2024.

Fortsatt arbete pågår för att förbättra vattenkvaliteten på Skottorps Vattenverk, och planen är att installera ett nytt styrsystem till Knäreds avloppsreningsverk under 2024. Samtidigt pågår utredningar för att hitta nya metoder och platser för LBVA och entreprenörer i Laholm, särskilt för att lösa problemen med att dra in nya ledningar under Lagan efter flera misslyckade försök.

Projektet med att ansluta avloppsvatten från byggnaderna till det allmänna avloppssystemet, och att dricksvattenområdet följer samma område som avloppssystemet, planeras att starta våren 2024.

Socialnämnden

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	-109 129	-112 287
Kostnader	647 030	759 588
Nettokostnad	593 865	647 301
Årsbudget, netto	557 660	620 960
Avvikelse	-36 205	-26 341
Investeringar (tkr)		
Nettoinvestering	2 962	2 701
Årsbudget, netto	5 040	7 600
Avvikelse	2 077	4 899

Verksamhetsområde

Socialnämndens verksamhet omfattar all myndighetsutövning för barn och unga, vuxna äldre och funktionsnedsatta. Inom verksamheten finns också särskilda boendeformer för äldre och funktionsnedsatta, daglig verksamhet inom LSS samt dagverksamhet, mötesplatser för äldre och anhörigstöd. Här finns hemtjänst och hemsjukvård och olika resurser för insatser inom LSS. Vidare finns öppenvårdsverksamhet med stöd och behandling till olika målgrupper, öppen förskola, hälsofrämjande enheten, föräldrautbildningar, familjerådgivning, budget- och skuldrådgivning samt barn- och ungdomsinflytande i kommunen.

Årets verksamhet

2023 har varit ett ekonomiskt utmanande år, med generella prisökningar som slår ganska brett på det ekonomiska resultatet. Det som främst sticker ut gällande prisökningarna är hyra och inköp av hjälpmedel, ökade kostnader för drivmedel och ökade kostnader för förbrukningsvaror inom vård- och omsorg.

En annan utmaning har varit externa placeringar av främst barn och unga. Detta på en mer komplex problembild, där många olika riskfaktorer samspekar vilket ställer högre krav på placeringsalternativen. I början av 2023 så låg antalet placeringar på en relativt sett hög nivå, vilket innebar höga kostnader och stora avvikelser mot den budgeterade placeringsnivån. Under året så har antalet placeringar successivt minskat något, och efter sommaren så ligger Laholm nu på en nivå som är i nivå med andra jämförbara kommuner.

Den största utmaningen under 2023 har varit att bedriva vård- och omsorg om äldre inom den tilldelade budgetramen. Socialnämnden gav efter delårsrapporten ett uppdrag till förvaltningen att ta fram en handlingsplan för att nå en ekonomi i balans, och sedan dess har verksamheten ihärdigt arbetat med att nå detta. Sedan september månad så redovisar äldreomsorgen på enhetsnivå ett överskott på sista raden, vilket är resultatet av ett gemensamt arbete som engagerat både verksamhet, ledningsgrupp och politik. Ingången för 2024 känns därför hoppfull utifrån att närma sig en kostnadsnivå som kan rymmas inom den budgeterade nivån.

Kostnaderna för inhyrda personal har ökat 2023 jämfört med budget. Jämfört med 2022 är ökningen 5,4 mkr. Anledningen har varit svårigheten att tillsätta vakanta tjänster för sjuksköterskor och socialsekreterare samt att införandet av ett nytt verksamhetssystem inneburit att delar av verksamheten behövt anlita bemanning för att klara grunduppdraget.

Ekonomiskt utfall

Socialnämnden redovisar 2023 en avvikelse på -26 341 tkr, vilket är en förbättring jämfört med prognos1 med 10 859 tkr. Förbättringen beror på en minskning/stabilisering av placeringar, en

bromsning av underskottet inom äldreomsorgen, minskning av bemanningssköterskor samt en generell återhållsamhet.

Under året har socialnämnden tilldelats kompletteringsbudget för livsmedelsanslag med 1 730 tkr och för löneökningar med 18 570 tkr. Sjuklönekostnaderna för socialnämnden är i stort sett oförändrat mellan 2022 och 2023 och belastar verksamheten med 18 800 tkr. Förändring av semesterlöneskulden ökade med 904 tkr jämfört med 2022 då skulden i stället minskade med 877 tkr inklusive sociala avgifter.

Framtiden

Socialtjänsten står inför stora utmaningar där en ny Socialtjänstlag beräknas träda i kraft 2025. Utredningsförslaget bygger på en Hållbar socialtjänst med förebyggande och lättillgänglig socialtjänst, övergripande planering och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan behovsprövning. Vidare ingår ett förtydligt barn-rättsperspektiv och förändringar kring kvaliteten.

Kompetensbrist inom vård- och omsorg är redan nu en stor utmaning. Utifrån nationella förändringen till en god och nära vård, skall sjukvården vara möjlig att anpassa till ett personcentrerat sätt. Det ställs större krav på hemsjukvården och den blir alltmer specialiserad och komplex. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning både för både verksamheten för funktions-stöd och verksamheten för individ och familj. Funktionsstöd har en stor komplexitet hos brukarna och med ökad svårighet att rekrytera utbildad personal, samtidigt som utbildningsbehov för tillsvidare anställd personal behöver hanteras och verksamheten tappar kompetens med pensionsavgångar. För Individ- och familjeomsorgen är det kompetensförsörjningen gällande socialsekreterare som tillsammans med volymökningar gällande aktualiseringar, utredningar och barn i behov av familjehemsplaceringar en stor utmaning. För att kunna vara en attraktiv arbetsgivare för legitimerad personal bör fler möjligheter till utbildning på arbetstid, arbets-miljö och lokaler ses över. Även att varje profession används på bästa tänkbara sätt genom differentierade tjänster och fortsatt utveckling av välfärdsteknik.

Den demografiska utvecklingen, med en växande andel äldre med ett vård- och omsorgsbehov, sätter höga krav på planering för bostäder, både SÄBO och andra typer av tillgängliga bostäder för att möta behovet. För funktionsstöd finns en utmaning i att få fastigheterna där verksamhet bedrivs anpassade efter brukarnas behov och formella krav. Kommunen behöver planera och bygga för att möta behov av fler grupp/servicebostäder, då behovet finns redan idag. Inom den närmsta fem åren kommer det ske en volymökning av daglig verksamhet.

Lagförslag som stärker barnets rätt vid placering i skyddat boende, innebär om det antas, att ytterligare resurser kommer att krävas för att nämnden över tid ska kunna uppehålla en godtagbar nivå inom myndighetsutövningen. Förslaget tros träda i kraft under våren 2024.

Inom socialpsykiatri, skadligt bruk och beroende inväntas utfallet av samsjuklighetsutredningen, som blev klar i januari 2023, där bl a en ändring i huvudmannaskap föreslås. Något som i dagsläget i princip ses som en förutsättning för att personer med samsjuklighet ska kunna få adekvat stöd samtidigt utifrån korrekt lagstöd. Ökat samarbete mellan ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten lett till färre hushåll i behov av försörjningsstöd och här krävs ett fortsatt utvecklingsarbete med kvarvarande målgrupp inom ekonomiskt bistånd med arbetslöshet som aktualiseringsorsak. Målgruppen som arbetsmarknad möter står allt längre ifrån arbetsmarknaden och ett intensifierat samarbete med de aktörer som kan stödja dessa individer är en förutsättning.

I framtiden ses utmaningar med fler invånare med ojämlika livsvillkor, som psykisk ohälsa och med ökad ekonomisk och social utsatthet, både kring barn och vuxna.

Revisionen

Driftkostnader (tkr)	2022	2023
Intäkter	150	130
Kostnader	1 462	1 699
Nettokostnad	1 312	1 569
Årsbudget, netto	1 490	1 752
Avvikelse	178	183

Verksamhetsområde

Revisionen utgör den granskande delen av det kommunala ansvarssystemet. Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed:

- All den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämnders verksamhetsområden samt inom fullmäktigeberedningar
- Verksamheten i de kommunala företagen, där kommunen direkt eller indirekt innehar samtliga aktier, genom de lekmannarevisorer som utses i dessa.

Revisorerna prövar om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisionen i Laholm består av sex förtroendevalda revisorer och biträds av en kundansvarig certifierad revisor. EY har upphandlats som sakkunnigt biträde till de förtroendevalda revisorerna.

Revisionen har kontinuerlig kontakt med olika revisionsnätverk på regional och nationell nivå för att bland annat kvalitetssäkra granskningsprojekten och det allmänna revisionsarbetet.

Årets verksamhet

Under året har revisionen genomfört grundläggande granskning inklusive granskning av delårsrapport och årsbokslut. Utöver detta har revisionen genomfört hearing med nämnder och styrelse. Följande djupgranskningar har genomförts i de kommunala verksamheterna och bolagen:

- Granskning av bygglovsprocessen
- Granskning av efterlevnaden av dataskyddsförordningen (GDPR)
- Hearing krisberedskapsarbetet
- Granskning av insatser kring psykisk hälsa för barn och unga
- Uppföljande granskning av arbetet med elever i behov av särskilt stöd
- Granskning av budgetprocessen

För granskningsresultat och övrig information hänvisas till årets revisionsberättelse med tillhörande redogörelse.

Ekonomiskt utfall

Revisionen uppvisar en positiv budgetavvikelse om 183 tkr.

Framtiden

Revision under 2024 kommer att utföras i enlighet med antagen revisionsplan. Revisionsplanen har upprättats enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och har sin utgångspunkt i revisionens risk- och väsentlighetsanalys. Revisionsplanen har presenterats för kommunfullmäktige.

Revisionens verksamhet under 2024 innefattar grundläggande granskning, fördjupade granskningar, hearings, uppföljning av tidigare granskningar samt verksamhetsbesök.

2024 års fördjupade granskningar planeras omfatta följande områden:

- Målarbetet/målprocessen (inkl. överförmyndaren) hösten
- Digitalisering våren
- Grundskolan kvalitét och likvärdighet våren
- Risk för brister i löneprocessen hösten

Hearing kommer genomföras gällande bemanningsenheten och välfärdsbrott.

Laholmshem AB

(Mkr)	2023	2022		2022	2021
Intäkter	165,9	165,9	Nyckeltal		
Kostnader	-119,4	-119,4	Soliditet %	11,0	12,8
Avskrivningar	-33,0	-33,0	Avkastning på eget kapital %	Negativ	1,6
Rörelseresultat	13,5	13,5	Direktavkastning %	3,5	3,9
Finansnetto	-13,7	-13,7	Antal årsanställda exkl. VD	35	33
Resultat efter fin. poster	-0,2	-0,2	Total bostadsyta, kvm	94 336	92 595
Bokslutsdisposition	-0,6	-0,6	Lokalarea, kvm	9 529	8 717
Uppskjuten skatt	2,2	2,2	Antal bostadslägenheter	1 530	1 478
Resultat	1,4	1,4	Antal lokalenheter	47	47
Tillgångar	1 308,4	1 308,4			
Eget kapital	141,0	141,0			
Skulder och avsättningar	1 167,4	1 167,4			
Nettoinvesteringar	69,3	218,3			

Verksamhetsområde

Laholmshem AB:s ändamål är att man ska aktivt förvärva, avyttra, bebygga och förvalta bostadsfastigheter inklusive särskilda boendeformer för speciella målgrupper som studenter, äldre och funktionshindrade. Laholmshem AB ska verka i hela kommunen och tillsammans med andra aktörer på marknaden tillgodose behovet av bostäder och lokaler och på så sätt bidra till att kommunens vision och prioriterade målområden kan nås. Laholmshem AB ska också medverka i kommunens ambitioner att nå ett ekologiskt samhälle. Laholmshem AB ska erbjuda attraktiva bostäder till rimliga hyresnivåer förenat med bostadssocialt ansvarstagande utan att bli för dominant aktör på marknaden.

Årets verksamhet

Bolaget har under året inte färdigställt någon nyproduktion. Bolaget är överens med hyresgästföreningen om 2024 års hyror. Hyreshöjningen blev i genomsnitt 4,6 procent. Bolaget har pågående rivningsprojekt både i central Laholm, Hällebäckshus på Altonaområdet och Solgården, särskilt boende i Våxtorp. Avsikten i Laholm är att över tid uppföra nya bostadshus om cirka 100 nya lägenheter i stället för cirka 50 lägenheter som rivningen består av. Ett nytt Solgården med plats för fyrtio boende i Våxtorp med en anslutande förskola om sex avdelningar ska uppföras på tomten där tidigare Solgården varit.

Organisationsmässigt står vi väl rustade för de uppdrag vi har idag och för framtiden. Kompetensen och kunnandet bland bolagens personal är absolut en av bolagets styrkor. Under 2023 har bolagets utegrupp utökats ytterligare för att kunna sköta den totala utemiljön i egen regi.

Bolagen har fortsatt sitt engagemang kring hälsoarbete bland personalen med bland annat diverse träning och hälsobedömningar. Detta arbete kommer också fortsätta under 2024. Bolaget tror starkt på att detta över tid gör att personalen mår bättre och därför också presterar bättre. Bolagen är anslutna till Sveriges allmännytt, Sobona och HBV.

Bolagets arbete med att sammanstråla samtlig personal i ett gemensamt kontor fortsätter. En lämplig plats har valts ut tillsammans med kommunen och planbesked kring detta har sökts. skisser är framtagna och ska presenteras för kommunen.

Ekonomiskt utfall

Laholmskem AB redovisade ett överskott om 1,4 miljoner kronor, jämfört med 4,2 miljoner kronor 2021. Laholmskem AB visar ett positivt resultat trots fortsatt höga uppvärmningskostnader i form av gas samt stigande försäkringspremier och räntor. Detta mycket tack vare försäljning som inbringat ca 6 miljoner kronor i reavinst samt skatteeffekter.

I de ökade intäkterna ingår hyreshöjning som för 2023 uppgick till 3,3 procent samt extra kompensation för höga uppvärmningskostnader med 75kr/lägenhet och månad. Även en del standardhöjningar vid renoveringar är med, alla dessa tillkommande var inte med i budget. Intäktsökningen klara således inte på långa vägar att bära kostnadsökningen då främst kopplat till intäkterna.

Bolaget har jobbat hårt för att sänka utvecklingen av driftkostnader och man ser resultat av detta om man jämför med tidigare års kostnader. Driftkostnaderna är 2,8 miljoner kronor lägre under 2023 än under 2022. De uppgick i bokslutet till 69,2 miljoner kronor. Underhållskostnaderna har också reducerats under 2023 vilket har motverkat kostnadsutvecklingen totalt. 2023 underhållskostnader uppgår till 10,0 miljoner kronor vilket är 3,0 miljoner kronor lägre än 2022 års utfall. Avseende underhåll är det mest löpande underhåll som belastat under året. Åtstramning inom dessa kostnadsposter har vidtagits för att försöka hålla nere kostnaderna och det märks i jämförelsen i förhållande till 2022.

Bolaget har högre kostnader för snö- och halkbekämpning samt för försäkringskostnader under 2023 än föregående år. Uppvärmningskostnaderna har stabiliserats under 2023 i förhållande till svängningarna som återfanns under verksamhetsåret 2022. De återfinns dock på en högre nivå än de historiska kostnadsnivåerna.

Administrationen har ökade kostnader och beror till stor del på ökade pensionskostnader och förvaltningskostnader för Tangon. Några mindre projekt är slutredovisade och märks i ökade avskrivningskostnader. Totalt har drygt 41 mkr aktiverats under året och 27 mkr har sålt eller uttrangerats.

Trots det negativa resultatet visa bolaget upp ett starkt rörelseresultat samt driftresultat i resultaträkningen. Det är den snabba ränteutvecklingen som påverkar finansnetto som har gått alldeles för fort i ökningen i förhållande till hyresintäkterna. Obalansen mellan kostnadsökningen och ökningen avseende hyror kommer ta några år. Rörelseresultatet exklusive finansnetto och bokslutsdispositioner uppgår till 18,9 miljoner kronor vilket är en förbättring med 5,5 miljoner kronor i förhållande till 2022 då det uppgick till 13,4 miljoner kronor.

Laholmskem har per siste december 2023 ett eget kapital som uppgår till 88,0 miljoner kronor. Detta inkluderar ett ovillkorat aktieägartillskott från kommunen om 20,0 miljoner kronor avseende kommunfastigheterna. Då Laholms äger Kommunfastigheter har detta enligt direktiv från ägaren, kommunen, skickats vidare till Kommunfastigheter.

De rådande omvärldsfaktorer med den kraftiga ränteutvecklingen som beskrivit ovan gör att bolaget under 2023 inte når upp till det ekonomiska målet om minst 4,0 procents direktavkastning utan hamnade på 3,9 procent. Genomsnittet på de tre senaste åren hamnar på 3,8 procent. Soliditeten hamnar på 10,4 procent vilket är lite lägre än målet på 12 procent, 2022 uppgick den till 11,0 procent.

Bolagen gör en extern värdering av delar av fastigheterna varje år. Värderingen utförs av extern värderare. Värderingen utgår från etablerade värderingsmetoder och med marknadsmässiga direktavkastningskrav. Det bokförda värdet 2023 är 1 164,7 miljoner kronor och marknadsvärdet är 1 675,9 miljoner kronor. Det bokförda värdet 2022 var 1 166,9 miljoner kronor och marknadsvärdet 1 595,7 miljoner kronor. Generellt visar värdet att nedskrivningsbehovet är begränsat och det görs därför få nedskrivningar.

Bolagens lånemöjligheter är fortfarande goda trots det höga ränteläget. De prognoser som finns pekar på att räntan har nått sin topp och sakta framöver börjar sjunka tillbaka. Osäkerheten är dock stor och det återstår också att se i vilken takt. Under året har bolagskoncernen lånat upp 50 miljoner kronor, det är en ökning av låneportföljen med drygt 4 procent. Det nya lånet används till att finansiera större renoveringsprojekt som pågår och upplåningen har gjorts i Kommunfastigheter i Laholm AB. Koncernen har alla sina externa lån hos Kommuninvest med kommunal borgen förutom ett lån på 60 miljoner kronor som ligger hos SEB med pantbrev som säkerhet. Alla nya lån som tas upp i bolagen diskuteras och beslutas tillsammans med Laholms kommun. I och med att bolagen ingår i koncernkontosystem tillsammans med Laholms kommun finns en möjlighet att fördela likviditet och kreditmöjligheter internt i systemet.

Laholms kommun tar årligen, genom beslut i kommunfullmäktige, ut en borgens avgift på utnyttjad borgen i Laholms AB. Per bokslutsdatum uppgår denna utnyttjade kommunala borgen till 972 miljoner kronor. Laholms AB har också ett externt lån om 60 miljoner kronor som bolaget har med pantbrev på.

Aktiekapitalet uppgår till 35,0 mkr. Laholms AB har också erhållit ett aktieägartillskott om 20,0 miljoner kronor som är vidarekickade till dotterbolaget kommunfastigheter i samband med deras bildande. Laholms ABs långfristiga låneskuld uppgick vid årsskiftet till 1 061,0 miljoner kronor varav skulder till kreditinstitut uppgår till 1 032,0 miljoner kronor.

Bolaget har under året erlagt kommunen 3,4 miljoner kronor för borgensavgift. Avgiften uppgår till 0,35 procent. Avgiftens syfte är att bolaget inte ska erhålla någon konkurrensfördel jämfört med privata bostadsbolag.

Uppföljning av finansiella mål

Enligt ägardirektivet ska Laholms AB under varje given treårsperiod sträva efter en genomsnittlig direktavkastning motsvarande 4,0 procent. Direktavkastningen definieras som bruttovinsten / marknadsvärdet av fastigheterna som anges i bolagets årsredovisning. Bolaget ska även långsiktigt arbeta för konsolidering i syfte att minska kommunens risktagande som ägare. Det egna kapitalets andel av bolagets balansomsättning ska successivt öka så att soliditeten uppgår till minst 12,0 procent.

Direktavkastningen under 2023 uppgick till 3,9 procent, 3,5 procent 2022. Den genomsnittliga direktavkastningen har under de tre senaste åren uppgår till 3,8 procent. Soliditeten minskade med 0,6 procentenheter i förhållande till 2022 för att uppgå till 10,4 procent, 11,0 procent 2021.

Framtiden

Laholms AB följer med spänning den målbild Laholms kommun har i den nya visionen som antogs våren 2023 om att nå 32 000 invånare till år 2045. Laholms AB hoppas att bolaget får vara med på den resan och vara en part som är med och bygger hyresrätter i hela Laholms kommun. Laholms AB kommer ta oss an både nyproduktionsprojekt som att förvalta den produktportfölj vi redan har.

Kommunfastigheter i Laholm AB

(Mkr)	2023	2022		2023	2022
Intäkter	192,4	151,8	Nyckeltal		
Kostnader	-112,0	-116,3	Soliditet %	1,8	0,9
Avskrivningar	-39,0	-38,3	Avkastning på eget kapital %	73,8	NEG
Rörelseresultat	41,4	-2,8	Direktavkastning %	3,0	1,7
Finansnetto	-24,0	-7,7	Antal årsanställda exkl. VD	79	78
Resultat efter fin. poster	17,4	-10,5			
Bokslutsdisposition	-	-0,0			
Uppskjuten skatt	-3,3	3,0			
Resultat	14,1	-7,5			
Tillgångar	1 274,2	1 247,9			
Eget kapital	25,7	11,7			
Skulder och avsättningar	1248,4	1 236,2			
Nettoinvesteringar	50,1	84,2			

Verksamhetsområde

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Laholms kommun förvärva, äga, bebygga, förvalta och försälja fastigheter med lokaler för Laholms kommuns verksamheter.

Bolagets ändamål är att tillgodose Laholms kommuns behov av lämpliga lokaler för kommunens verksamheter. Bolaget ska på uppdrag av och i samråd med kommunen uppföra, anskaffa och avyttra lokaler för kommunal verksamhet. Bolaget ska även bistå kommunen med att anskaffa och avveckla externt förhyrda lokaler.

Större delen av bolagets fastighetsbestånd är uthyrt till kommunala verksamheter genom ett generellt hyresavtal. Detta grundar sig på ett ramavtal som parterna enades om i samband med övergången. Hyresavtal, förvaltningsavtal och tjänsteköpvavtal har tecknats för året. Hyrorerna utgår från självkostnadsprincipen och hyresändringar regleras i enlighet med ramavtalet.

Bolaget har tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning och nämnderna förvaltningar arbetat med att förbättra samarbetsformerna mer. Allt för att uppnå största möjliga koncernnytta med fastighetsbeståndet. Ägardialoger med kommunen har skett löpande under året för att efterhand bygga upp fastighetsförvaltningen för att bli ännu bättre mot beställaren och ägaren utifrån förväntningar och uppställda direktiv.

Kommunen hyr 74 lokaler om totalt 122 865 kvadratmeter. Därutöver hyr bolaget ut 18 lokaler samt tre bostadslägenheter till externa hyresgäster. I förvaltningsavtalet ingår 19 lokaler med kommunal verksamhet och nio förvaltade bostadslägenheter. Total yta i bolaget inklusive förvaltning uppgår till 134 901 kvadratmeter. 2022 års siffra uppgick till 135 958 kvadratmeter.

Årets verksamhet

Det ställs krav på att fastigheternas verkliga värde ska anges i årsredovisningen. Bolaget använder oss av en extern värderingsfirma för årligen en översyn av värderingarna för fastigheterna. Marknadsvärdering av samhällsfastigheter är generellt sett vanskligt. Värderingarna utförs med etablerade värderingsmetoder och med tillämpande av marknadsmässiga direktavkastningskrav på 5-10%. Härvid har bedömda hyror och bedömda drift- och underhållskostnader tillämpats. Den sammanlagda marknadsvärdesbedömningen uppgår till 1 607,0 miljoner kronor jämfört med bokfört värde

om 1 141,8 miljoner kronor. Mot bakgrund av att kommunen är en långsiktig hyresgäst av merparten av fastigheterna, vilket genererar en säker intäkt, görs bedömningen att något nedskrivningsbehov inte föreligger.

Kommunen har lämnat en kommunal borgen om 870,0 miljoner kronor. Den har utökats med nyupplåning under 2023 med 50,0 miljoner kronor.

Nyproduktion

Kommunfastigheter har under 2023 varken färdigställt eller påbörjat någon nyproduktion. Däremot pågår projektering av ny 8 avdelningars förskola på Glänningeområdet, vilken beräknas stå klar hösten 2025. Utöver det pågår förstudier avseende ny Lagaholmsskola samt eget kontor laholms-hemskoncernen.

Ombyggnad- och underhållsprojekt

Kommunfastigheter har fått i uppdrag att bygg om och till Junibackens förskola i Mellbystrand. Projektering pågår och bygget startar 2024 med färdigställande hösten 2025. Kommunfullmäktige har även beställt en ombyggnad och renovering av Parkskolan i Laholm. Projektering och upphandling beräknas klart 2024 och byggstart under 2025. På Vallbergarskolan pågår invändig renovering av skolan. Fastigheten har under året försetts med solceller. Utöver detta pågår även en projektering av om- och tillbyggnad av kök som kommer påbörjas under 2024.

Kommunfastigheter har även fortsatt med invändig renovering på Våxtorpsskolan. Arbetet genomförs med pågående verksamhet där arbetena delas upp och tas klassrum för klassrum. Under året har tidigare biblioteket byggts om till klassrum.

Återuppbygga av delar Campus fortlöper som det ska och beräknas vara klart till sommaren 2024. Kommunfastigheter har fått i uppdrag av Laholms kommun att bygg om delar av Smedjebacken i Knäred till förskola. Samtidigt renoveras fastighetens kök samt teknik i form av värme och ventilation. Projektering pågår under 2024. Ängskulla förskola i Veinge har en köksrenovering färdigställt. Dessutom har byte av ventilation samt utvändigt renovering av tak och fasad utförts.

Flertalet värmeprojekt har påbörjats under 2023. På Skottorpsskolan har bergvärme installerats och projektering avseende värmelösning pågår även på Vallbergaskolan, Våxtorpsskolan, Parkskolan och Jobbcenter/Centralförrådet.

Ekonomiskt utfall

Bolagets ledning och styrelse följer kontinuerligt den ekonomiska utvecklingen i form av månadsrapporter och delårsrapporter. Resultatet för 2023 påverkas negativt av i huvudsak tre större poster. Fortsatt stigande räntor, snö- och halkbekämpning samt kraftigt ökade pensionskostnader i samband med att nytt avtal tecknats. Även indexhöjningar på försäkring samt paviljonghyror belastar. Sammantaget vägs detta upp av utbetalt elprisstöd avseende 2022 (8 mkr) samt utbetald försäkringsersättning avseende tidigare brand på Osbeckgymnasiet (19 mkr). Bolaget har ett ansamlat fritt eget kapital på 25,7 miljoner kronor som bolaget kan förfoga över i framtiden

Bolaget har sedan 2017 ett reverslån om 186,9 miljoner kronor från kommunen. Utöver reverslånet hade bolaget vid årsskiftet externa lån om 870,0 miljoner kronor (820 mkr 2022).

Framtiden

Laholms kommun växer och det ställer stora krav på lokaler för hela livets stadier, allt från förskolor till äldreboende. Bolaget och kommunen äger många fina lokaler som vi ska fortsätta förvalta och förädla så att kommunens verksamhet kan bedrivas så ändamålsenligt som möjligt.

Revisionsberättelse